

ARTICULACIÓ D'UNA XARXA
DE PERÍMETRES AGRÍCOLES A
LA CASAMANCE EN BASE A
LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA
I EL PLE EXERCICI DELS DRETS
DE LES DONES (P.3199)

**AVALUACIÓ INTERMÈDIA
MAIG 2021**

Victòria Planas (Responsable Unitat d'Avaluació-FCCD)
Neus Martí (consultora externa)

Aquest informe s'ha preparat en el marc del conveni de col·laboració bianual entre el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i l'ajuntament de Barcelona (2019-2020).

Els comentaris i anàlisis que s'han realitzat són responsabilitat exclusiva de la Unitat d'Avaluació del Fons Català i la consultora externa.

AMB EL SUPORT DE:

Llistat de Acrònims

1. Introducció	5
2. Enfocament de l'avaluació	
2.1 Projecte avaluat	7
2.2 Tipus d'Avaluació	8
2.3 Abast de l'avaluació	8
3. Objectius	8
4. Interessos de l'avaluació: criteris, preguntes i indicadors	
4.1 En relació al disseny del Projecte	10
4.2 En relació al desplegament del Projecte	10
4.3 En relació als resultats del Projecte	11
5. Metodologia	
5.1 Fases del procés avaluatiu	12
5.2 Procés consultiu i eines	13
5.3 Estimació dels indicadors	16
5.4 Consideracions ètiques	17
5.5 Condicionants, dificultats i limitacions de l'avaluació	17
6. Anàlisi de la Informació recopilada. Resultats	
6.1 Pertinència	18
6.2 Coherència	44
6.3 Grau de Compliment	50
6.4 Grau de Coordinació	63
6.5 Qualitat de la Participació	71
6.6 Eficiència	79
6.7 Eficàcia	88
6.8 Sostenibilitat	126
7. Conclusions	141

8. Recomanacions	148
9. Annexos	153
1. Matriu d'avaluació	
2. Agenda de Treball de Camp	
3. Inventari d'eines aplicades a Catalunya i Senegal- quadres	
4. Inventari d'eines aplicades a Catalunya i Senegal- detallat	
5. Memòria del Treball de Camp realitzat	
6. Arxiu gràfic	

Llistat d'acrònims

ACAF	Associació de Comunitats d'Autogestió Financera
ACCD	Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
ADAIC	Associació d'Ajuda a l'Immigrant 2009 de Catalunya
ASL	Acció Solidària i Logística
CAF	Comunitat d'Autogestió Financera
CEDEAO	Comunitat Econòmica dels Estats de l'Àfrica Occidental
CNSA	Consell Nacional per a la Seguretat Alimentària
DIBA	Diputació de Barcelona
DISEM	Division des Semences
EA	Equip Avaluador
EGIBDH	Estratègia de Gènere i Basada en Drets Humans
ET	Equip Tècnic
FADDO	Fédération d'Appui au Département d'Oussouye
FAO	Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (sigles en anglès)
FCCD	Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
FODDE	Forum pour un Développement Durable Endogène
GD	Grup de Discussió
GIE	Grup d'Interès Econòmic
OCB	Organització Comunitària de Base
ODS	Objectius de Desenvolupament Sostenible
ONG	Organització No Governamental
PRACAS	Programa per accelerar el ritme de l'agricultura senegalesa
ROPROCAS	Réseau de Productrices de la Casamance
SDDR	Service Départemental du Développement Rural
SDVMY	Service Départemental Vétérinaire de Medina Yero Foulah
SNEEG	Estratègia Nacional d'Equitat i Igualtat de Gènere
SREEG	Estratègia Regional d'Equitat i Igualtat de Gènere
SRELK	Service Régional de l'Élevage Kolda

1. Introducció

L'any 2018, el Fons Català de Cooperació va impulsar el projecte Articulació d'una xarxa de perímetres agrícoles a la Casamance en base a la sobirania alimentària i el ple exercici dels drets de les dones (p. 3199), amb l'objectiu d'enfortir l'apoderament econòmic i social de les dones, defensar el ple exercici dels seus drets i, alhora, promoure la seguretat alimentària a la Casamance. Per fer-ho, el projecte va plantejar tres objectius específics:

- Reforçar les capacitats productives en agroecologia per a les dones implicades en els perímetres.
- Establir comunitats de finançament autogestionades (CAF) per facilitar l'accés al crèdit.
- Implementar un pla d'apoderament de les dones i de promoció de l'accés de les dones a la terra i als mitjans de producció.

Aquesta actuació ha vinculat una diversitat de projectes de desenvolupament agrícola al Senegal recolzats per diferents ajuntaments catalans i altres actors de la cooperació catalana, com l'ACCD i la DIBA, millorant la coherència i l'alineació de les intervencions. Addicionalment, el projecte ha estat la conseqüència lògica de dos projectes anteriors desenvolupats dins del Grup de Treball Senegal del Fons Català. D'una banda, el projecte "Espai de concertació de les cooperacions catalanes amb les ARD de Ziguinchor, Sédhiou i Kolda (Senegal)", a través del qual aquestes tres agències regionals del desenvolupament, la DIBA, l'ACCD i el Fons Català varen identificar de manera participativa la seguretat alimentària com a eix prioritari, amb l'Estratègia de Gènere i Basada en Drets Humans (EGiBDH) i el bon govern com a eixos transversals.

En aquest marc, el projecte és un producte d'aquest espai de consulta i treball en la identificació, coordinació i planificació estratègica entre els socis de Catalunya i Senegal. D'altra banda, també ha donat continuïtat al projecte "Creació de capacitats en gestió d'organitzacions comunitàries (OCB) a Senegal", desenvolupat per FODDE el 2017-2018, que va ser molt apreciat per tots els actors implicats pel reforç obtingut de les seves habilitats.

Espais de participació vinculats al projecte avaluat:

Nom de l'espai de participació	Descripció del tipus de participació de l'entitat sol·licitant	Dates d'inici i de fi de la participació
Espai de concertació de les cooperacions catalanes a	El Fons Català ha impulsat aquest espai de concertació dels agents de la cooperació	Inici: gener 2017
Grup de treball Senegal	En la estructura organitzativa del Fons Català hi ha un grup de treball específic amb els ajuntaments catalans i altres organitzacions de la cooperació descentralitzada	Permanent

L'entitat executora al Senegal, FODDE, reuneix expertesa en l'àmbit de la promoció de la sobirania alimentària i l'enfocament de gènere. El projecte preveu establir, en una segona fase a iniciar-se durant l'any 2021, una xarxa estructurada de 12 perímetres agrícoles gestionats pels agrupaments de dones. La xarxa tindrà una estructura unificada dins de la qual les dones de les hortes implicades podran intercanviar coneixements, unir-se als seus sistemes CAF i definir estratègies conjuntes de producció i comercialització.

Agrupament i localitat	Ajuntament /Institució	Descripció
FADDO/ Djiromait	Mataró/ FCCD	Djiromait: No hi ha antecedents de projecte agrícola del Fons Català amb aquesta comunitat. La FADDO (ONG local de Oussouye) al haver estat contrapart d'un projecte de l'Ajuntament de Mataró va ser beneficiària de les primeres formacions en el projecte de enfortiment de les OCB. Al no tenir un agrupament de dones lligat directament a l'entitat, ells van identificar el de Djiromait per ser beneficiari del projecte.
Associació dones barri Bouwagrire-Médina Boudialabou	Sant Just Desvern	Médina Bouliadabou: Pr. 3161 Projecte executat per ASL a tres hortes comunitàries de diferents barris del poble entre 2018 i 2019, tot i que ASL ha intervingut des d'anys anteriors a aquesta comunitat. El projecte s'ha estructurat en dues parts ben diferenciades:
Associació dones barri Sourouhakounda-Médina Boudialabou	Sant Just Desvern	1. Millora dels equipaments de les tres hortes comunitàries (tancament per impedir l'accés als animals; dotació d'un sistema de reg; dotació d'eines, llavors i fertilitzants per optimitzar els treballs agrícoles).
Associació dones barri Katipa-Médina Boudialabou	Sant Just Desvern	2. El procés de formació de les dones agricultores (tècniques agrícoles i emprenedoria)
GIE G. Bakinab Sagna- Diatok	Vic	Diatock: Pr 2475 Projecte socioeconòmic vinculat a la comunitat educativa de Diatock. 2012. L'Ajuntament de Vic va aportar 14.000 euros. En els anys següents es van realitzar més accions per la millora de les instal·lacions de l'horta: compra nova bomba, aixecada nova tanca, millorats els sistema de distribució d'aigua i ara faran un nou pou. Contrapart del projecte, una ONG local "Justice et Développement".
GIE Fanka- Diende	Diputació de Barcelona	Diende: Aquest perímetre està vinculat a la DIBA. Els antecedents del projecte i import destinat abans de la seva incorporació al Pr. 3199 no els coneixem.
Coopérative de femmes de Sandiniery	Polinyà	Sandiniery. Pr 2605 Creació d'una cooperativa de dones a Sandiniery (Sedhiou) 2013.L'Ajuntament de Polinyà va aportar 13.000 euros i la població i ADAIC van posar la resta. La demanda era per fer un tancat d'1 ha amb 1 pou i alguns reservoris de rec. Amb els mateixos fons i la participació de la comunitat van tancar 3 ha i fer dos pous. Amb els temps ADAIC va anar millorant les estructures. Ara els dos pous estan funcionals i equipats amb sistemes d'extracció d'aigua que tenen certes deficiències. El projecte va ser gestionat per el representant de ADAIC a Senegal: Malang Biaye
Association de femmes de Sinthiang Fodé	Lleida	Sinthiang Fodé. Pr 1595 Creació d'una granja de vaques i cultiu d'usurda per l'alimentació. Projecte de l'Ajuntament de Lleida. El projecte era la construcció d'un estable per vaques i recuperar una raça local, una tanca, uns abeuradors i 1 pou a més de contractació d'un veterinari i altres coses relacionades amb la recuperació de la raça de vaques Ndama. Per problemes interns, el projecte no va funcionar. Les

		dones productores van aprofitar el pou construït per activar el perímetre agrícola. Es va crear una CAF amb les dones de la comunitat.
Associació Coumba Kandé-Sare Suma	Girona	Sare Souma. Projecte de l'Ajuntament de Girona del que el FCCD fa únicament un seguiment a terreny segons conveni. Girona va recolzar dos anys (2016 i 2017) el projecte de construcció de l'horta amb 9.000 euros aproximadament cada any. La entitat sol·licitant, Associació Coumba Kandé te una contrapart amb el mateix nom a Senegal que acaben de constituir-se en ONG.
Associació de dones de Soudouwely	ACCD	Soudouwely: Aquest perímetre està vinculat a l'ACCD. Els antecedents del projecte i import destinat abans de la seva incorporació al Pr. 3199 no els coneixem.
Associació de dones de Diyabougou	ACCD	Diyabougou: Aquest perímetre està vinculat a l'ACCD. Els antecedents del projecte i import destinat abans de la seva incorporació al Pr. 3199 no els coneixem.
Associació de dones de Saré Gueladio	ACCD	Saré Gueladio: Aquest perímetre està vinculat a l'ACCD. Els antecedents del projecte i import destinat abans de la seva incorporació al Pr. 3199 no els coneixem.

2. Enfocament de l'avaluació

2.1 Projecte avaluat

El projecte avaluat presenta les següents característiques:

Ubicació	10 comunitats rurals repartides en els departaments de Sédhiou, Kolda i Ziguinchor, a la Casamance (Senegal).
Període d'execució	18 mesos. Aquest període es pot perllongar fins a sis mesos en funció de la disponibilitat dels recursos que han d'anar arribant dels ajuntaments catalans cofinançadors.
Data d'inici	1/03/2019
Data final (prevista)	31/08/2020 <i>(a causa del COVID'19 la data de finalització s'allargarà)</i>
Cost total del projecte	91.048,03 €
Població beneficiària directa	12 GIE i agrupaments de dones de perímetres agrícoles activats i/o recolzats prèviament per ajuntaments catalans, ACCD i DIBA. A cada perímetre hi ha una mitjana de 25/30 dones.

A l'àrea d'influència del projecte es parlen les llengües diola, mandinga, pel i sarahule. Totes quatre, son llengües sense tradició escrita. En aquest sentit, la transcripció fonètica tant de les llengües com dels llocs geogràfics varien.

2.2 Tipus d'avaluació

De cara a generar aprenentatges de la primera fase del projecte que puguin ser d'utilitat en la finalització del projecte i la implementació de la segona fase, el FCCD ha tingut la necessitat d'impulsar una avaluació intermèdia que analitzi aspectes de disseny, implementació i resultats a partir de la consulta i participació dels agents implicats en el projecte. El document que teniu entre mans correspon a l'informe final d'avaluació.

L'avaluació realitzada ha estat intermèdia en l'execució de la primera fase del projecte i s'ha realitzat de manera mixta, comptant amb el suport d'un equip extern.

L'avaluació s'ha centrat en analitzar tres àmbits específics del projecte: 1) El disseny, 2) la implementació i 3) els resultats del projecte.

2.3 Abast de l'avaluació

Temporal: S'han avaluat les accions realitzades entre el mes de març de 2019 fins el mes de juny de 2020 (data de l'avaluació).

Geogràfic: L'àmbit geogràfic de l'avaluació ha estat la regió natural de la Casamance, focalitzant-se en els 8 municipis senegalesos de les regions de Ziguinchor, Sédhiou i Kolda (Casamance) següents:

Regió	Comunitat i Municipi	Grups de dones meta (titulars de drets)
Ziguinchor	Médina Boudialabou, Enampore,	Association des femmes du quartier Bouwagrire Association femmes quartier Katip
		Association des femmes du quartier Sourouhakounda
	Djiromait, Mlomp	Association des femmes Djiromait
	Diatock, Mangagoulack	GIE Giankub Bakinab Sagna
Sédhiou	Sandiniery, Karantaba	Coopérative des femmes Sandiniery
Kolda	Saré Souma, Bagadadji	Association Coumba Kandé - Saré Souma
	Sare Gueladio, Bignarabé	Association des femmes de Saré Gueladio
	Sinthiang Fodde, Thietti	Association des femmes de Sinthiang Fodé
	Soudouwely, Pata	Association des femmes Soudouwely

3. Objectius de l'avaluació

Els objectius generals de l'avaluació han estat:

- Generar aprenentatges de la primera fase del projecte per a orientar la seva continuïtat durant la segona fase.
- Generar aprenentatges sobre el projecte que puguin contribuir a millorar les accions que impulsa el FCCD en la línia de migracions i desenvolupament.
- Retre comptes sobre la implementació i resultats assolits tant als agents implicats en el partenariat com als col·lectius beneficiaris del projecte.

L'avaluació s'ha centrat en els resultats esperats del projecte avaluat:

Resultat 1	R1: Les organitzacions membres de la xarxa practiquen la producció agroecològica. L'agricultura convencional desenvolupada a l'àrea d'intervenció ha acabat mostrant els seus límits i els seus problemes. L'ús de pesticides i fertilitzants químics sovint provoca malalties i l'esgotament accelerat del sòl. Basant-se en aquesta observació, cal plantejar alternatives a aquestes pràctiques. Les pràctiques agroecològiques es promocionaran com a part de la intervenció i se centraran en les tècniques de fertilització, processament, producció, embalatge i emmagatzematge.
Resultat 2	R2: Millorada l'autonomia de les dones. Els principals factors i mitjans de producció estan en mans dels homes. Les dones, per tal de desenvolupar les seves activitats, sovint afronten enormes dificultats com la no disponibilitat dels equipaments agrícoles, la manca d'accés a la terra, la manca d'accés al finançament adaptat a les seves condicions, etc. Per permetre a les dones superar aquestes dificultats, el projecte preveu accions per enfortir els equips de producció, identificar els factors que encara bloquegen l'accés de les dones a la terra, i facilitar l'accés a un finançament adaptat a les seves necessitats i possibilitats. L'aixecament d'aquestes restriccions els permetrà complir amb totes les condicions necessàries per al desenvolupament de les seves activitats de generació d'ingressos i millorarà la seva autonomia.
Resultat 3	R3: Creada una xarxa funcional d'organitzacions de productores

Els objectius específics de l'avaluació en el marc d'aquests àmbits són:

- a) Analitzar i valorar el disseny del projecte: determinar la pertinència i la coherència
- b) Analitzar i valorar el desplegament del projecte: el grau de compliment de les activitats en relació als resultats assolits, valorar el grau de coordinació entre els actprs promotors i executors i valorar la qualitat de la participació dels agents implicats a terreny
- c) Analitzar i valorar els resultats del projecte: eficàcia, eficiència i sostenibilitat.

4. Interessos de l'avaluació: criteris, preguntes i indicadors¹

L'avaluació ha analitzat tres àmbits específics del projecte: 1) el disseny, 2) la implementació i 3) els resultats. Dins de cada un d'aquests àmbits, els criteris que s'han utilitzat són els establerts pel CAD-OCDE per a l'avaluació de la cooperació al desenvolupament i criteris complementaris establerts en les Directrius d'avaluació de la cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya. Per a cada criteri s'han plantejat una sèrie de preguntes i subpreguntes indagadores. Els criteris utilitzats han estat els següents:

Disseny	Implementació	Resultats
Pertinència Coherència	Grau de compliment Grau de coordinació Qualitat de la participació	Eficàcia Eficiència Sostenibilitat

¹A l'ANNEX 1 es presenten les sub-preguntes formulades per a cada pregunta, criteri i indicador.

A continuació es presenten les preguntes a les que l'avaluació ha donat resposta en cada criteri i per cada un dels tres àmbits analitzats.

4.1 En relació al disseny del projecte

4.1.1 Pertinència

La pertinència tracta d'esbrinar si el projecte és congruent amb les necessitats i les prioritats locals i dels ajuntaments catalans. Es valora si el projecte respon a una necessitat real i comprovada.

Preguntes:

- P1. Fins a quin punt el programa tracta una necessitat identificada?
- P2. Quina rellevància té el projecte d'orientació als grups meta (GIE, CAF)?, necessitats i prioritats?
- P3. Ha estat adequada la definició i la selecció dels diferents titulars protagonistes del projecte?
- P4. Quina rellevància té el projecte per a altres grups d'interès clau ? (joves locals, organitzacions associades, empreses, ONG, Institucions, etc.).
- P5. Quina rellevància té el projecte per contribuir a la creació de condicions favorables per a la igualtat de gènere?

4.1.2 Coherència externa

S'entén per coherència externa del projecte el grau d'alineament i compatibilitat del projecte amb altres estratègies i programes amb els que pugui tenir complementarietat.

Preguntes:

- C.1. Fins a quin punt el programa s'alineja amb el marc i els lineaments estratègics de les institucions promotores? (ACCD i FCCD)
- C.2. Fins a quin punt el programa està alineat amb les declaracions i acords internacionals: Declaració i plataforma de Beijing, FAO SDG, ODS?
- C.3. El programa és coherent amb les estratègies de desenvolupament local / regional / nacional del Senegal.

4.2 En relació al desplegament del projecte

4.2.1 Grau de compliment

S'entén per grau de compliment de l'execució del projecte la mesura en la que el projecte ha complert la programació pressupostària i d'execució d'activitats. Per valorar aquest criteri s'analitzaran les activitats en relació al plantejament realitzat en el marc lògic o document de planificació.

Preguntes:

- Co.1. Quin és el grau de compliment de les activitats del projecte en funció del cronograma establert, i pels objectius i resultats esperats?

4.2.2 Grau de coordinació

Anàlisi del grau en què els diferents actors implicats en el component avaluat s'han posat d'acord per complementar-se, distribuir-se rols i no duplicar esforços.

Preguntes:

GC1. En quina mesura s'han posat d'acord per complementar-se, distribuir-se rols i no duplicar esforços l'ACCD i el FCCD?

GC2 En quina mesura s'han posat d'acord per complementar-se, distribuir-se rols i no duplicar esforços els actors implicats en l'execució del projecte i el FCCD?

4.2.3 Qualitat de la participació

Anàlisi del grau i forma de participació, dels components avaluats, dels actors de la cooperació i en especial dels grups destinataris en les diferents etapes de planificació, implementació, seguiment i avaluació, valorant el grau d'incidència d'aquests en la presa de decisions.

Preguntes:

QP1. Fins a quin punt s'han articulats mecanismes de participació en el seguiment del projecte?

4.3 En relació als resultats del projecte

4.3.1 Eficàcia

Mesura en que l'execució del projecte avaluat ha complert els objectius específics i resultats esperats. L'eficàcia mesura el grau en que una activitat assoleix el seu objectiu.

Preguntes:

E.0. Fins a quin punt el projecte ha assolit els resultats esperats? A curt i mig termini?

E1. En què ha contribuït el projecte? Quins han estat els seus efectes?

E2. En quina mesura s'han assolit els resultats esperats?

4.3.2 Eficiència

L'eficiència mesura els resultats –qualitatius i quantitius- obtinguts com a resultat dels insums o recursos utilitzats. Mesura com els recursos es converteixen en resultats.

Preguntes:

Ef1. El Projecte ha utilitzat de manera eficient el temps i els recursos per aconseguir els resultats esperats?

Ef2. El programa s'ha desplegat seguint l'estratègia plantejada i la planificació?

Ef3. L'entitat executora té les capacitats tècniques i logístiques per a dur a terme la intervenció de manera eficient?

4.3.3 Sostenibilitat

La sostenibilitat mesura la permanència en el temps dels efectes de la intervenció un cop finalitzada. Considera la capacitat del projecte per generar processos sostinguts d'autogestió.

Preguntes:

S1. El projecte contempla consideracions per a la sostenibilitat, com ara el desenvolupament de capacitats dels socis locals, les dues ARD i FODDE?

S2. En quina mesura es contempla una estratègia de continuïtat que doni pas a una gestió sostenible del projecte?

S3. ¿En quina mesura el plantejament financer del projecte resulta complementari i coherent amb altres fonts de finançament?

S4. El projecte contempla els factors d'incidència socio-cultural? p.e, rols de gènere i factors de viabilitat com ara la gestió de la l'aigua?

S5. Quines perspectives hi ha de que l'entorn en quant a polítiques públiques sigui favorable per a la continuïtat dels resultats un cop acabada l'acció? L'acció incideix en el marc de polítiques actuals per canviar o adequar-se al marc legal de manera que incrementi la probabilitat de que els resultats siguin sostenibles?

5. Metodologia

5.1 Fases del procés

a) Fase 1: Estudi de gabinet

En aquesta fase s'ha portat a terme l'estudi de gabinet per conèixer el context del projecte, els actors implicats i les actuacions realitzades. També s'ha ajustat la metodologia d'avaluació i establert les activitats que es portarien a terme al llarg del procés.

El Fons Català ha facilitat la documentació a l'equip d'avaluació sobre el projecte, l'organització local i els documents i informacions que s'han considerat pertinents per a la preparació exhaustiva de l'avaluació.

Per finalitzar aquesta, l'equip avaluador ha definit un Pla de Treball que ha inclòs un calendari i una proposta d'activitats a desenvolupar durant el treball de camp al Senegal. També s'han establert els resultats esperats en les següents fases del procés d'avaluació.

Durant aquesta fase s'ha completat la matriu d'avaluació (document de disseny de l'avaluació), concretant les preguntes i sub-preguntes de l'avaluació per criteri, els indicadors de l'avaluació i les escales de valoració, les fonts d'informació, les tècniques de recopilació d'informació i les preguntes per mesurar cada indicador.

Els productes generats en la Fase 1 han estat:

- Matriu d'avaluació ajustada (document de disseny de l'avaluació) (veure ANNEX 1)
- Pla de treball/ calendari per al treball de camp al Senegal (veure ANNEX 2)

b) Fase 2: Treball de camp

El treball de camp s'ha portat a terme durant dues setmanes. Durant aquestes s'han portat a terme les activitats de recull d'informació relativa a l'objecte d'aquesta avaluació per a la mesura dels indicadors. Entre aquestes s'han portat a terme entrevistes a Catalunya així com tota una sèrie d'activitats de recull i generació d'informació *in-situ* a Senegal.

A Catalunya, les entrevistes van ser realitzades entre els mesos de novembre 2020 a gener 2021. Pel que fa al Senegal, es va viatjar entre el 7 i el 24 de febrer de 2021 per dur a terme el treball de camp amb els actors senegalesos. Les eines de recull d'evidències desplegades al Senegal han estat entrevistes, qüestionaris, grups focals i sessions de treball amb l'equip gestor del projecte del FCCD.

Els productes generats en la Fase 2 han estat:

- Inventari de les consultes realitzades a Catalunya (veure ANNEX 3)
- Memòria d'activitats del treball de camp realitzat a Senegal (veure ANNEX 4)
- Memòria d'activitats del treball de camp realitzat a Senegal (veure ANNEX 5)
- Eines dissenyades i aplicades (veure ANNEX 6)

c) Fases. Triangulació de resultats i informe d'avaluació

Un cop finalitzat el treball de camp, les evidències generades durant el treball de camp han estat sistematitzades i analitzades, fonamentant les respostes a les preguntes d'avaluació. Durant aquesta fase s'ha realitzat la triangulació dels resultats preliminars amb els agents promotors del projecte identificant elements explicatius i interpretatius. També s'han compartit en aquesta sessió les principals recomanacions. Prenen en compte les aportacions dels agents impulsors, l'equip avaluador ha redactat una versió preliminar de l'informe d'avaluació que ha estat posteriorment compartida i enriquida amb les aportacions dels agents promotors.

Els productes generats en la Fase 3 han estat:

- Esborrany de l'informe d'avaluació.
- Informe final d'avaluació.
- Arxiu gràfic de l'avaluació (veure ANNEX 7).

5.2 Procés consultiu i eines

a) Actors consultats

En el marc del treball de Camp es va garantir la participació dels següents actors implicats en les intervencions a avaluar:

Grups meta – Titulars de Drets	Comunitat / municipi	Regió
Association des femmes du quartier Bouwagrire	Médina Boudialabou, Enampore.	Ziguinchor
Association femmes quartier Katip		
Association des femmes du quartier Sourouhakounda		
Association des femmes Djiromait	Djiromait, Mlomp	Sédhiou
GIE Giankub Bakinab Sagna	Diatock, Mangagoulack	
Coopérative des femmes Sandiniery	Sandiniery, Karantaba	Kolda
Association Coumba Kandé -Saré Souma	Saré Souma, Bagadadji	
Association des femmes de Saré Gueladio	Sare Gueladio, Bignarabé	
Association des femmes de Sinthiang Fodé	Sinthiang Fodde, Thietti	
Association des femmes Soudouwely	Soudouwely, Pata	

Altres actors
ARD de Kolda
ARD de Sédhiou
Autoritats locals
Homes
Notables
Altres entitats implicades en l'execució:
USOFORAL
ASL Catalunya
ASL Senegal
ADAIC Catalunya
ADAIC Senegal
Ajak Lukaal
FADDO
Entitat executora:
FODDE
Entitats promotores:
FCCD: Seu central Bcn i Oficina tècnica al Senegal
ACCD
Ajuntaments catalans impulsors dels perímetres agrícoles:
Aj. Mataró
Aj. Polinyà
Aj. Vic

b) Eines aplicades

L'equip avaluador ha dissenyat i aplicat 6 instruments de recerca per aixecar la informació de manera individual i/o col·lectiva a set tipus de fonts d'informació. Aquestes han estat:

- Grup de Discussió (GD)
- Entrevistes semi-estructurades
- Qüestionaris
- Tallers d'evidències
- Taller d'eficàcia
- Matriu de Compliment
- Observació directa en camp

Entre les tècniques aplicades, es varen aplicar tècniques individuals i col·lectives, i es van complementar amb revisió documental i observació directa per validar dades i identificar evidències, i poder triangular la informació recopilada a través de diferents tècniques.

A través d'aquests instruments, es van consultar 538 persones representants dels diferents agents implicats en el projecte. Per exemple, en la consulta a les dones dels grups meta es van utilitzar tres eines: grups de discussió, qüestionari i taller d'evidències. Aquestes eines s'han aplicat als següents informants:

Eines i fonts	# Eines	# fonts	Població meta- Dones	Notables	Autoritats locals	Joves-homes	Entitats coexecutores	ARD	FODDE	ACCD	FCCD- Senegal	FCCD- Àrea AMA	FCCD- Àrea Projectes	Ajuntaments catalans
Grup de Discussió-GD	11	171	■	■		■			■					
Entrevista semi-estructurada	28	41		■	■	■	■	■		■	■	■	■	■
Qüestionari	154	154	■											
Taller d'Evidències	8	154	■											
Taller d'Eficàcia	1	8							■					
Matriu de Compliment	3	10							■		■	■		
Observació Directa-Camps	7		■	■	■	■	■							
Total	212	538												

A Catalunya, 15 persones van ser consultades a través d'entrevistes i la sol·licitud de compliment de la matriu de compliment. Les persones consultades eren representants dels següents agents que formen part del partenariat (ACCD i FCCD) i dels Ajuntaments participants del projecte:

Eines aplicades	# Eines	# fonts	FCCD- Àrea AMA	FCCD- Àrea Projectes	FCCD- Senegal	ACCD	Aj. Vïc	Aj Polinyà	Aj Mataró	ASL Catalunya	ADAIC Catalunya
Entrevista semi-estructurada	8	13	1	1	1	1	1	1	1	3	3
Matriu de Compliment	1	2	1		1						
Total	9	15	2	1	2	1	1	1	1	3	3

A Senegal, 27 persones representants dels agents d'àmbit general (FODDE, USOFORAL i ARDs) van ser consultades a través de grups de discussió, entrevistes, un taller d'eficàcia i la sol·licitud de compliment de la matriu de compliment. Aquestes persones s'han distribuït de la següents manera:

Eines aplicades	# Eines	# fonts	FODDE	USOFORAL	ARD - Senegal
Grup de Discussió-GD	1	7	7		
Entrevista semi-estructurada	2	4		2	2
Taller d'Eficàcia	1	8	8		
Matriu de Compliment	1	8	8		
Total	5	27	23	2	2

Per regions, a Ziguinchor s'han consultat 161 persones, distribuïdes de la següent manera:

Eines aplicades	Medina						Djiromait				Diatok			
	# Eines	# fonts	Població meta-Dones	Notables	ASL- Senegal	Joves- Homes	Població meta-Dones	Notables	Joves- Homes	FADDO	Població meta-Dones	Notables	Ajaak Lukaal	Autoritats locals
Grup de discussió	4	47	13				14				20			
Entrevista	10	17		2	1	2		3	2	1		4	1	1
Qüestionari	50	50	14				16				20			
Taller evidències	3	47	13				14				20			
Observació Directa-Villages	3		1				1				1			
Total	70	161	41	2	1	2	45	3	2	1	61	4	1	1

A Sédhiou s'han consultat 73 persones distribuïdes de la següent manera:

Eines aplicades	Sandinieri					
	# Eines	# fonts	Població meta-Dones	Notables	ADAIC Senegal	Autoritats locals
Grup de Discussió	1	23	23			
Entrevista	4	4		2	1	1
Qüestionari	23	23	23			
Taller evidències	1	23	23			
Observació Directa- Villages	1		1			
Total	30	73	70	2	1	1

A Kolda s'han consultat 263 persones distribuïdes de la següent manera:

Eines aplicades	Sare Suma			Sare Gueladio		Synthiang Fode			Soudou-welly			
	# Eines	# fonts	Població meta-Dones	Notables	Joves- Homes	Població meta-Dones	Notables	Població meta-Dones	Notables	Autoritats locals	Població meta-Dones	Notables
Grup de discussió	6	94	27		6	21		20	4		16	
Entrevista	4	4		1			1			1		1
Qüestionari	84	84	27			21		20			16	
Taller evidències	4	81	27			21		20			13	
Observació Directa- Villages	4		1			1		1			1	
Total	102	263	82	1	6	64	1	61	4	1	46	1

5.3 Metodologia d'estimació dels indicadors

La valoració dels indicadors s'ha fet basant-se en l'anàlisi realitzada durant el procés de treball. L'equip d'avaluació ha atorgat a cada criteri una qualificació entre les següents tres opcions:

- Alta
- Mitjana
- Baixa

L'ús de puntuacions ha permès un ampli marge d'apreciació personal per a l'EA. Per garantir la major fiabilitat possible, s'han aplicat els següents criteris per a l'avaluació:

Puntuació	Descripció detallada de les puntuacions
Alta	Per a aquells criteris d'avaluació que hagin aconseguit els aspectes dels indicadors superiors al 70%.
Mitjana	Per a aquells criteris d'avaluació que hagin aconseguit els aspectes dels indicadors entre el 50-70%.

Baixa

Per a aquells criteris d'avaluació que hagin aconseguit els aspectes dels indicadors per sota del 50%, sense assolir els aspectes essencials dels indicadors.

En l'ANNEX 1 es presenten els indicadors utilitzats per a la valoració de cada pregunta.

5.4 Consideracions ètiques

Els principis ètics que s'han seguit a l'hora de fer l'avaluació han estat:

- Anonimat i confidencialitat: L'avaluació ha respectat el dret de les persones a proporcionar informació assegurant els seu anonimat i confidencialitat en tot el procés de recollida de dades.
- Diligència: L'equip d'avaluació ha ampliat la seva comprensió del context local abans de donar inici a qualsevol relació amb els ajuntaments involucrats.
- Responsabilitat: Qualsevol desacord o diferència d'opinió que hagi pogut sorgir entre els membres de l'equip en relació a les conclusions i/o recomanacions, està mencionada en l'informe. Les afirmacions que es realitzen en l'informe estan sostinguda per aquest, en cas contrari s'ha deixat constància del desacord.
- Integritat: L'equip d'avaluació ha tingut la responsabilitat de posar de manifest qüestions no mencionades específicament en els Termes de Referència per a obtenir un anàlisi més complet de la intervenció.
- Incidències: Davant el supòsit d'aparició de problemes durant la realització del treball de camp o en qualsevol altra fase de l'avaluació, aquests han estat comunicats immediatament al Fons Català.
- Validació de la informació: Ha correspost a l'equip avaluador garantir la veracitat de la informació recopilada per a l'elaboració dels informes, i en darrera instància és responsable de la informació presentada a l'avaluació.
- Informes d'avaluació: La difusió de la informació recopilada i de l'informe final és prerrogativa del Fons Català.

5.5 Condicionants, dificultats i limitacions de l'avaluació

La principal limitació a l'hora de portar a terme l'avaluació han estat les restriccions de mobilitat imposades pel context de pandèmia pel Covid-19.

La situació de crisi global provocada per la pandèmia del COVID-19 i les mesures decretades en el marc dels estats d'alarma, tant a l'Estat espanyol com al Senegal, que han estat de tancaments de fronteres, distanciament social i restricció de moviments, entre d'altres, han generat un endarreriment del treball de camp. Això ha implicat un esforç per part de l'equip del FCCD i l'equip avaluador a l'hora de posposar la fase de treball de camp. Malgrat aquest endarreriment, el treball de camp ha pogut ser realitzat presencialment complint amb l'agenda i les activitats previstes.

La segona principal limitació de l'avaluació ha estat la necessitat de comptar amb tres persones traductores per a la conducció de les activitats consultives en les comunitats. La valoració de la tasca realitzada per les traductores ha estat molt positiva donat que han possibilitat el recull d'evidències. Davant la possibilitat que alguna de les traductores hagi facilitat la dinàmica dels tallers i sessions més enllà de les seves funcions estrictament de traducció, l'equip d'avaluació ha incidit especialment en l'exploració d'algunes preguntes in situ de manera a obtenir-ne una valoració triangulada en diferents moments de les jornades de camp.

També cal destacar que la presència de la persona responsable del FCCD al Senegal durant les sessions de camp ha afavorit la generació d'un clima de confiança amb els grups de dones beneficiàries del projecte que ha facilitat el recull d'evidències.

6. Anàlisi de la informació recopilada: Resultats

6.1 PERTINÈNCIA

Indicador d'avaluació I.1

I.1. Nivell d'identificació de les necessitats en termes de:

1. Exposar les necessitats que tracta el projecte en relació a la sobirania alimentària, drets de les dones i l'accés de les dones al micro-finançament.
2. Exposar almenys un mecanisme d'identificació d'aquestes necessitats (diagnòstic, reunions o grups deliberatius, etc.).
4. Demostra coneixement de les necessitats actuals (siguin les mateixes o diferents).

Dades

Per mesurar l'indicador I.1, es va recollir informació primària a través d'entrevistes i Grups de Discussió a les Dones meta: GIE i CAF; homes, notables, autoritats locals, Ajuntaments catalans, ACCD, FCCD, FODDE, USOFORAL, ASL Catalunya, ASL Senegal, ADAIC Catalunya, ADAIC Senegal, FADDO, Ajak Lukaal, ARD Sédhiou i ARD Kolda.

P1. Fins a quin punt el programa tracta una necessitat identificada?

Pregunta 1.1 Quina és la necessitat que tracta el projecte? I en relació a la gestió de l'aigua i l'accés de les dones al micro-finançament?

El 98% de les persones entrevistades exposen les necessitats que tracta el projecte en relació a la sobirania alimentària, drets de les dones i l'accés de les dones al micro-finançament.

Dones productores-titulars de drets

La necessitat més mencionada per les dones productores-titulars de drets de les comunitats durant els grups deliberatius ha estat accedir a una alimentació de productes frescos i sans per recuperar la salut (mencionada en el 100% dels grups de dones consultats; figura 1). Algunes dones destaquen que abans hi havia moltes malalties a la comunitat i que els productes químics per al conreu intensiu provoquen aquestes malalties. Algunes d'elles constaten que hi ha hagut un canvi amb el consum dels productes agroecològics millorant la salut de les persones. Algunes d'elles han descrit que sovint estaven malaltes (p.e, afectacions de pell) i que ara es troben millor. Alguna dona afegeix que en el moment en el que han hagut de tornar a utilitzar productes perquè no han fet bé les pràctiques agroecològiques, s'han posat malaltes. S'afegeix que ara coneixen que hi ha plantes que són millor que els químics per protegir els cultius i que poder mantenir aquestes pràctiques és molt important per elles. El fet que poder produir elles mateixes les verdures i no haver d'anar a comprar-les fora fa que puguin incorporar-les en els seus patrons alimentaris. També es menciona que les pràctiques agroecològiques són ancestrals i més saludables. Es destaca que els ancestres no utilitzaven químics i que produint-ho tot orgànic, vivien més anys. Mencionen haver constatat que amb la producció química, la gent viu menys anys i tenen problemes de salut (p.e, mal als genolls, als ossos, etc.).

La segona necessitat més mencionada ha estat la d'estalviar (mencionat pel 88,9% dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets, figura 1). Algunes dones destaquen que abans de la CAF no estalviaven, i no preveïen el futur. Es posaven "en mans de déu". Destaquen que han entès que cal preparar-se pel futur, i que estalviant poden fer front a despeses que vinguin. Alguna d'elles descriu com, abans d'organitzar-se la CAF, guardava els diners a l'habitació. Alguna altra dona assenyala que abans malgastaven els diners, i que ara estalvien gràcies a la CAF. També es planteja que des de l'inici del projecte d'agroecologia, han tingut guanys i han pogut estalviar. Exposen que amb l'agricultura tradicional no guanyaven pràcticament diners. Es planteja que amb el projecte generen un estalvi suficient per poder realitzar els seus somnis, millorar els aspectes de la llar i cobrir les necessitats familiars.

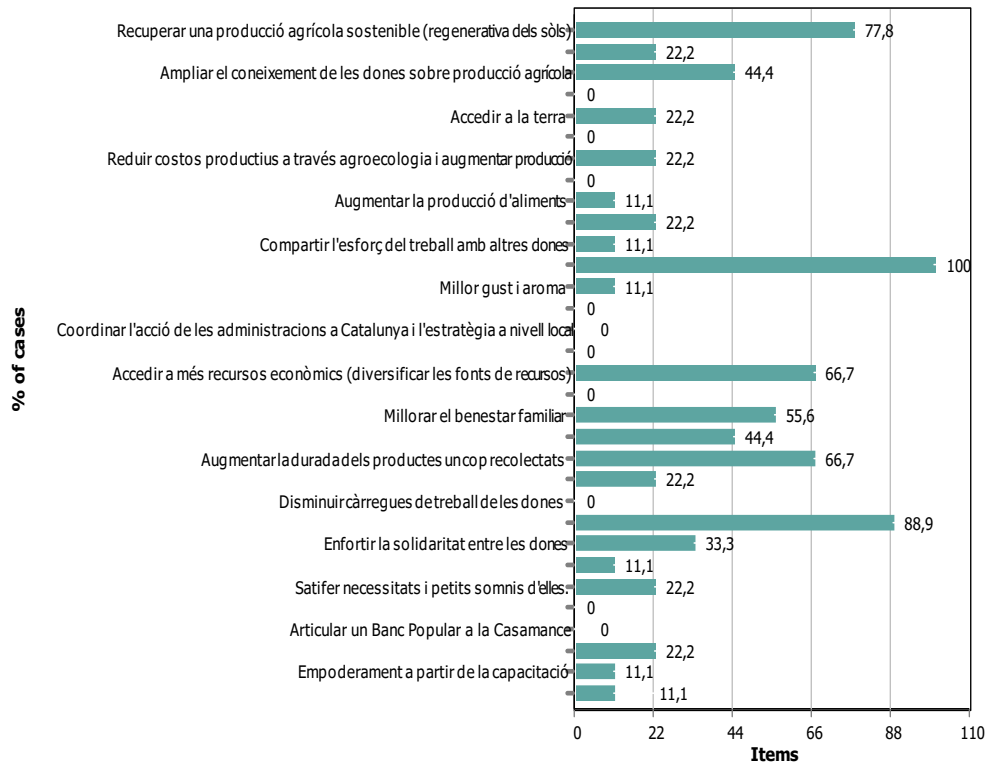
La tercera necessitat que es destaca és el fet de recuperar una producció agrícola sostenible que millori l'estat de la terra (mencionat pel 77,8% dels grups deliberatius de dones consultats, figura 1). Es planteja que el projecte permet l'accés a la salut no només de les persones sinó de la terra també. Algunes dones han destacat que la terra estava molt empobrida degut a l'agricultura convencional. En aquest sentit mencionen que han vist moltes avantatges quan utilitzen productes agroecològics i no químics. Mencionen la importància de la participació de dones del perímetre en les activitats formatives organitzades per FODDE.

La quarta necessitat més mencionada és la de ser capaces de generar recursos econòmics a través de les petites activitats comercials empreses (mencionat pel 66,7 dels grups deliberatius de dones; figura 1). Algunes dones descriuen que poden vendre els excedents de les verdures produïdes i amb els diners comprar material escolar pels infants i altres coses per la casa. També destaquen la importància de poder demanar crèdits a la CAF per a poder portar a terme activitats i generar recursos. Es descriu també l'avantatge de la CAF front a l'alternativa dels bancs convencionals. Destaquen que per anar al banc ja han de gastar diners i que la CAF està a la mateixa comunitat.

Un dels factors que permet que les dones puguin vendre els excedents produïts en els perímetres és que les verdures es conserven més temps gràcies al tipus de producció agroecològica (mencionat pel 66,7% dels grups de dones consultats). Algunes dones destaquen que la conservació dels productes es molt bona. Al mercat es valoren els seus productes perquè no es podreixen com abans quan utilitzaven químics. Destaquen que l'agroecologia els ha ensenyat que els productes agroecològic es poden conservar més temps i no es podreixen. Això fa que les dones produeixin i puguin esperar a vendre els productes quan els preus pugin.

Figura 1. Quina és la necessitat que tracta el projecte? (Respostes a la Pregunta P.1.1)

Distribution of codes (% of cases)

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.P. 1				
1. Necessitat				
a. Factors productius				
● Recuperar una producció agrícola sostenible (regenerativa dels sòls)	10	4,0%	7	77,8%
● Proveir les dones d'infraestructura bàsica de producció	2	0,8%	2	22,2%
● Ampliar el coneixement de les dones sobre producció agrícola	8	3,2%	4	44,4%
● Ampliar les seves capacitats de gestió i impuls de l'activitat productiva				
● Accedir a la terra	8	3,2%	2	22,2%
● Accés i gestió de l'aigua				
● Reduir costos productius a través agroecologia i augmentar producció	3	1,2%	2	22,2%
● Educació financera				
● Augmentar la producció d'aliments	1	0,4%	1	11,1%
● L'accés a la terra no és un problema.	2	0,8%	2	22,2%
● Compartir l'esforç del treball amb altres dones	1	0,4%	1	11,1%
f. Patrons alimentaris				
● Accedir a una alimentació de productes frescos i sans per recuperar la salut	15	6,0%	9	100,0%
● Millor gust i aroma	1	0,4%	1	11,1%
e. Establir aliances institucionals amb els agents locals				
● Establir aliances institucionals amb les ONGs locals especialitzades				
● Coordinar l'acció de les administracions a Catalunya i l'estratègia a nivell local				
● Bona governança				
b. Medis de vida				
● Accedir a més recursos econòmics (diversificar les fonts de recursos)	8	3,2%	6	66,7%
● Frenar èxode rural				
● Millorar el benestar familiar	8	3,2%	5	55,6%
● Alternativa d'estalvi al crèdit convencional dels bancs	6	2,4%	4	44,4%
● Augmentar la durada dels productes un cop recolectats	11	4,4%	6	66,7%
● Capitalitzar-se i comprar més medis de producció amb els guanys (p.e, animals)	2	0,8%	2	22,2%
● Disminuir càrregues de treball de les dones				
● Permet estalviar	12	4,8%	8	88,9%
● Enfortir la solidaritat entre les dones	3	1,2%	3	33,3%
● Planificar les despeses i necessitats financeres a la llar	1	0,4%	1	11,1%
● Satisfereix necessitats i petits somnis d'elles.	2	0,8%	2	22,2%
c. Incidència				
● Articular-se al moviment agroecològic per la incidència internacional i nacional				
● Articular un Banc Popular a la Casamance				
d. Enfortiment drets i empoderament				
● Empoderament de les dones per defensar els seus drets a la terra	2	0,8%	2	22,2%
● Empoderament a partir de la capacitat	1	0,4%	1	11,1%
● Reconeixement de les dones per part dels homes	1	0,4%	1	11,1%

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

Resta d'agents

Les necessitats més mencionades per les persones entrevistades han estat el fet que les dones puguin disposar i diversificar les seves fonts d'ingressos i per tant accedir a més recursos econòmics així com el fet que les famílies puguin accedir a una alimentació de productes frescos i sans (arguments mencionats pel 60% de les persones entrevistades, corresponent a 18 persones; figura 2).

En segon terme, les persones entrevistades també han mencionat la necessitat que les dones puguin ser capaces de defensar els seus drets d'accés a la terra així com la necessitat de recuperar pràctiques agrícoles sostenible (regeneratives dels sòls) que connectin amb les pràctiques tradicionals (arguments mencionats per un 36,7% i 33,3%, corresponent a 10-11 persones; figura 2) de les persones entrevistades.

Altres necessitats també mencionades, però per un nombre inferior de persones (entre un 26,7% i un 16,7%, corresponent a 8-5 persones; figura 2), són:

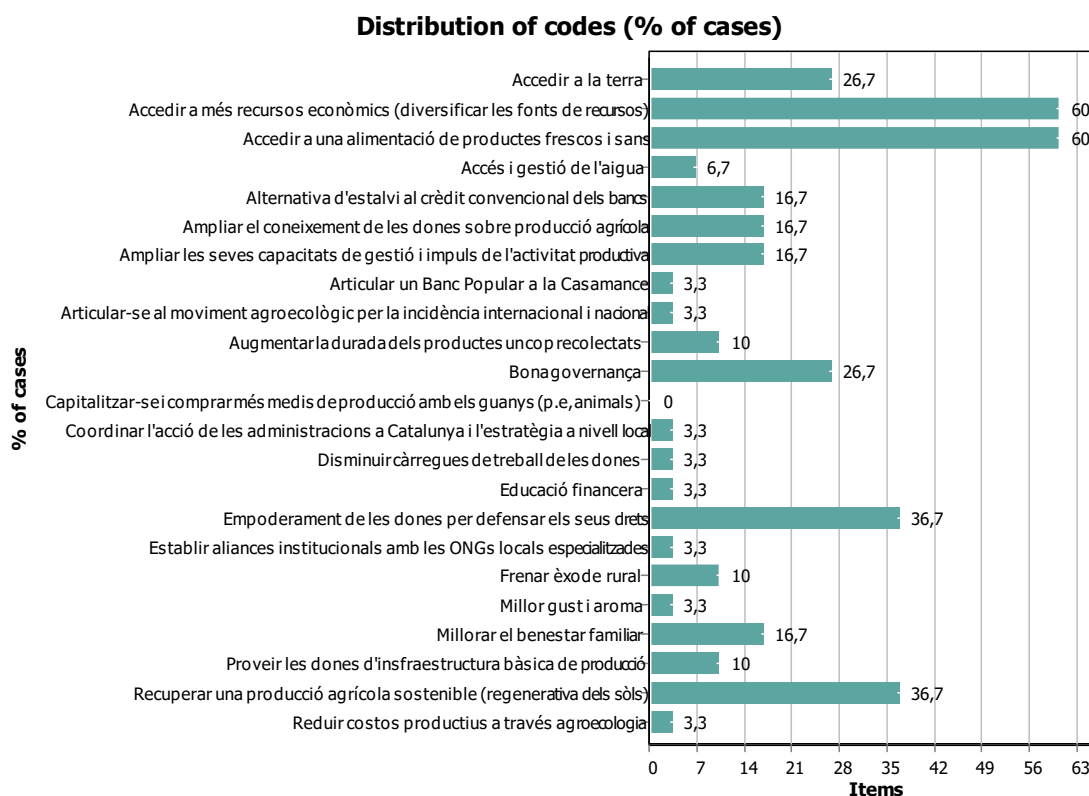
- Establir mecanismes de bona governança de l'accés a la terra i la producció agroecològica per part de les dones amb la resta d'agents (p.e, els homes, la comunitat, les ONGs, etc.).
- Accedir a la terra.
- Ampliar el coneixement de les dones sobre producció agrícola.
- Ampliar les seves capacitats de gestió i impuls de l'activitat productiva.

- Alternativa d'estalvi al crèdit convencional dels bancs.
- Millorar el benestar familiar.
- Proveir les dones d'infraestructura bàsica de producció.
- Accés i gestió de l'aigua.
- Augmentar la durada dels productes un cop recol·lectats.
- Frenar èxode rural.

Les següent necessitats només han estat mencionades per 1 persona entrevistada (figura 2):

- Educació financera.
- Reduir costos productius a través agroecologia.
- Disminuir càrregues de treball de les dones.
- Articular un Banc Popular a la Casamance.
- Articular-se al moviment agroecològic per la incidència internacional i nacional.
- Coordinar l'acció de les administracions a Catalunya i l'estratègia a nivell local.
- Establir aliances institucionals amb les ONGs locals especialitzades.
- Capitalitzar-se i comprar més medis de producció amb els guanys (p.e, animals).

Figura 2. Quina és la necessitat que tracta el projecte? (Respostes a la Pregunta P.1.1)

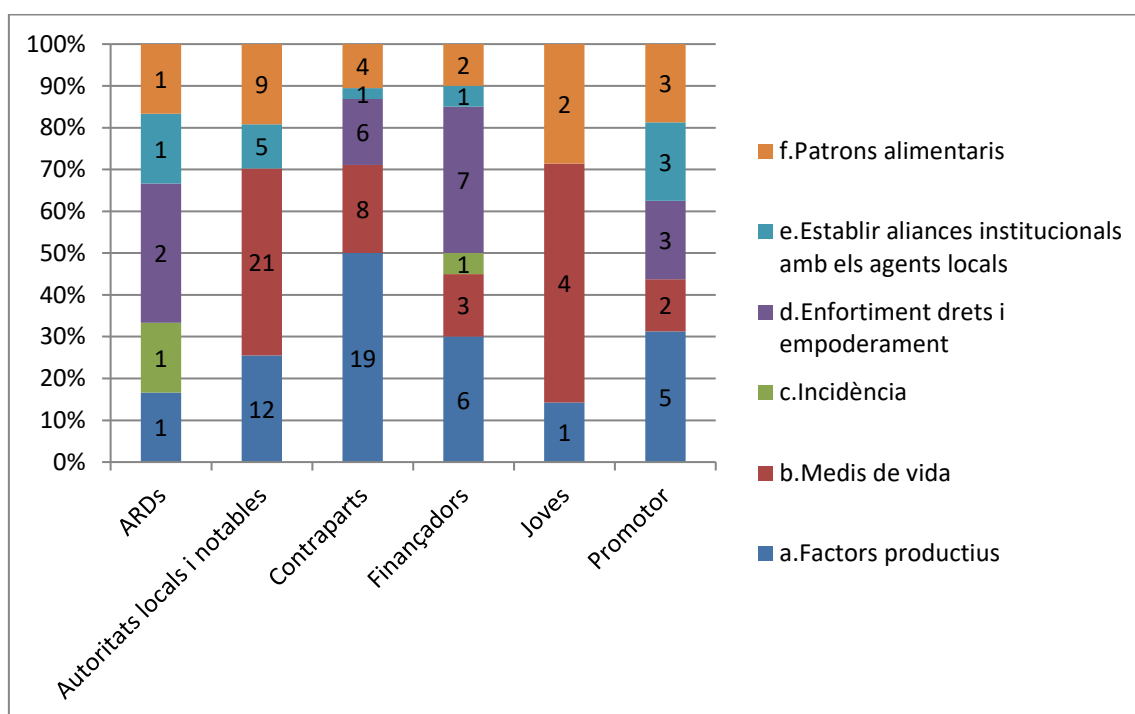

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.P. 1				
1. Necessitat				
a. Factors productius				
● Recuperar una producció agrícola sostenible (regenerativa dels sòls)	11	1,9%	11	36,7%
● Proveir les dones d'infraestructura bàsica de producció	3	0,5%	3	10,0%
● Ampliar el coneixement de les dones sobre producció agrícola	7	1,2%	5	16,7%
● Ampliar les seves capacitats de gestió i impuls de l'activitat productiva	9	1,5%	5	16,7%
● Accedir a la terra	9	1,5%	8	26,7%
● Accés i gestió de l'aigua	3	0,5%	2	6,7%
● Reduir costos productius a través agroecologia	1	0,2%	1	3,3%
● Educació financera	1	0,2%	1	3,3%
f. Patrons alimentaris				
● Accedir a una alimentació de productes frescos i sans	20	3,4%	18	60,0%
● Millor gust i aroma	1	0,2%	1	3,3%
e. Establir aliances institucionals amb els agents locals				
● Establir aliances institucionals amb les ONGs locals especialitzades	1	0,2%	1	3,3%
● Coordinar l'acció de les administracions a Catalunya i l'estratègia a nivell local	2	0,3%	1	3,3%
● Bona governança	8	1,4%	8	26,7%
b. Medis de vida				
● Accedir a més recursos econòmics (diversificar les fonts de recursos)	19	3,2%	18	60,0%
● Frenar èxode rural	3	0,5%	3	10,0%
● Millorar el benestar familiar	5	0,8%	5	16,7%
● Alternativa d'estalvi al crèdit convencional dels bancs	6	1,0%	5	16,7%
● Augmentar la durada dels productes un cop recolectats	4	0,7%	3	10,0%
● Capitalitzar-se i comprar més medis de producció amb els guanys (p.e, animals)				
● Disminuir càrregues de treball de les dones	1	0,2%	1	3,3%
c. Incidència				
● Articular-se al moviment agroecològic per la incidència internacional i nacional	1	0,2%	1	3,3%
● Articular un Banc Popular a la Casamance	1	0,2%	1	3,3%
d. Enfortiment drets i empoderament				
● Empoderament de les dones per defensar els seus drets	18	3,1%	11	36,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Per actors, destaquen algunes diferències tal i com s'aprecia a la figura 3. Mentre les contraparts mencionen de manera més freqüent que les necessitats estan vinculades a factors productius (p.e, coneixement, eines, infraestructures, etc.), els joves i els notables destaquen amb més freqüència la necessitat de diversificar els medis de vida de les dones (p.e, obtenir ingressos per a afrontar les despeses de les llars (p.e, escolarització, salut, etc.,)). En canvi, els agents finançadors mencionen amb més freqüència la necessitat d'enfortir els drets de les dones i apoderar-les per accedir a la terra.

Figura 3. Tipus de necessitats mencionades pels actors implicats en el projecte.

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Pregunta 1.2 Com s'ha identificat aquesta necessitat al principi del projecte (a través d'un diagnòstic, etc)?

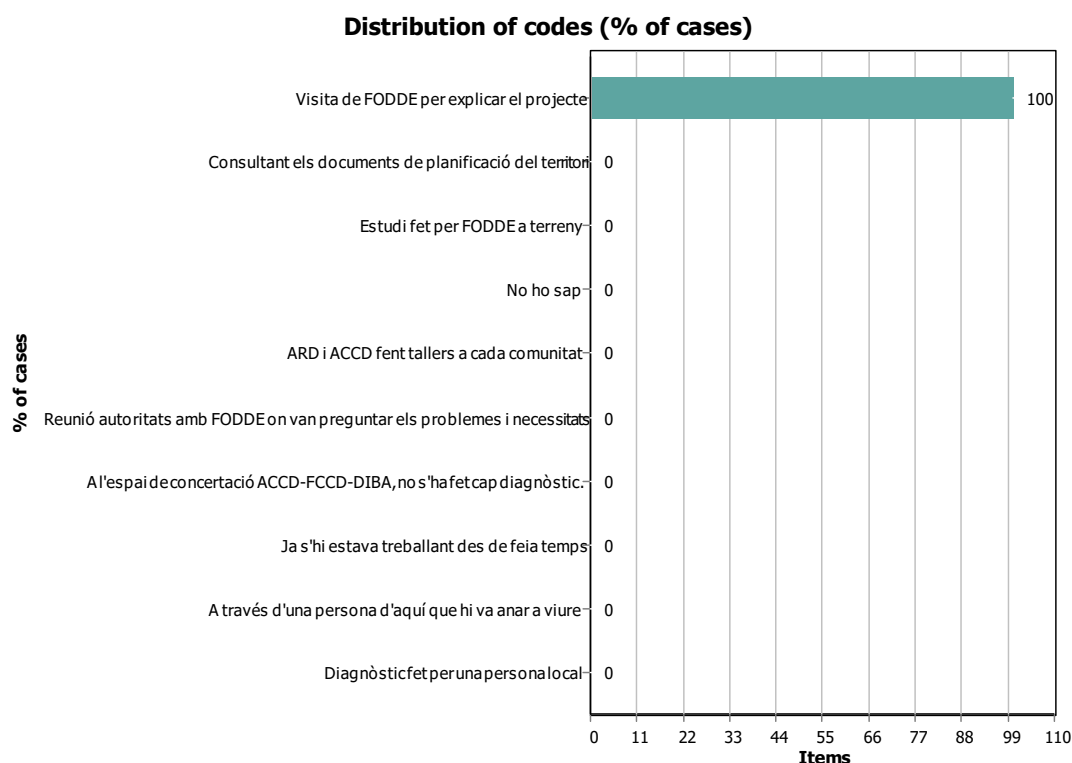
El 93% de les persones entrevistades exposen almenys un mecanisme d'identificació d'aquestes necessitats.

Dones productores-titulars de drets

Les dones productores-titulars de drets mencionen que FODDE ha visitat inicialment la comunitat per explicar el projecte, si bé no mencionen la realització d'un diagnòstic inicial (mencionat pel 100% dels grups deliberatius de dones; figura 4).

Figura 4. Identificació de la necessitat al principi del projecte (Respostes a la Pregunta P.1.2).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.P. 1				
2. Com s'ha identificat la necessitat				
• Visita de FODDE per explicar el projecte	9	3,6%	9	100,0%
• Consultant els documents de planificació del territori				
• Estudi fet per FODDE a terreny				
• No ho sap				
• ARD i ACCD fent tallers a cada comunitat				
• Reunió autoritats amb FODDE on van preguntar els problemes i necessitats				
• A l'espai de concertació ACCD-FCCD-DIBA, no s'ha fet cap diagnòstic.				
• Ja s'hi estava treballant des de feia temps				
• A través d'una persona d'aquí que hi va anar a viure				
• Diagnòstic fet per una persona local				

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

Resta d'agents

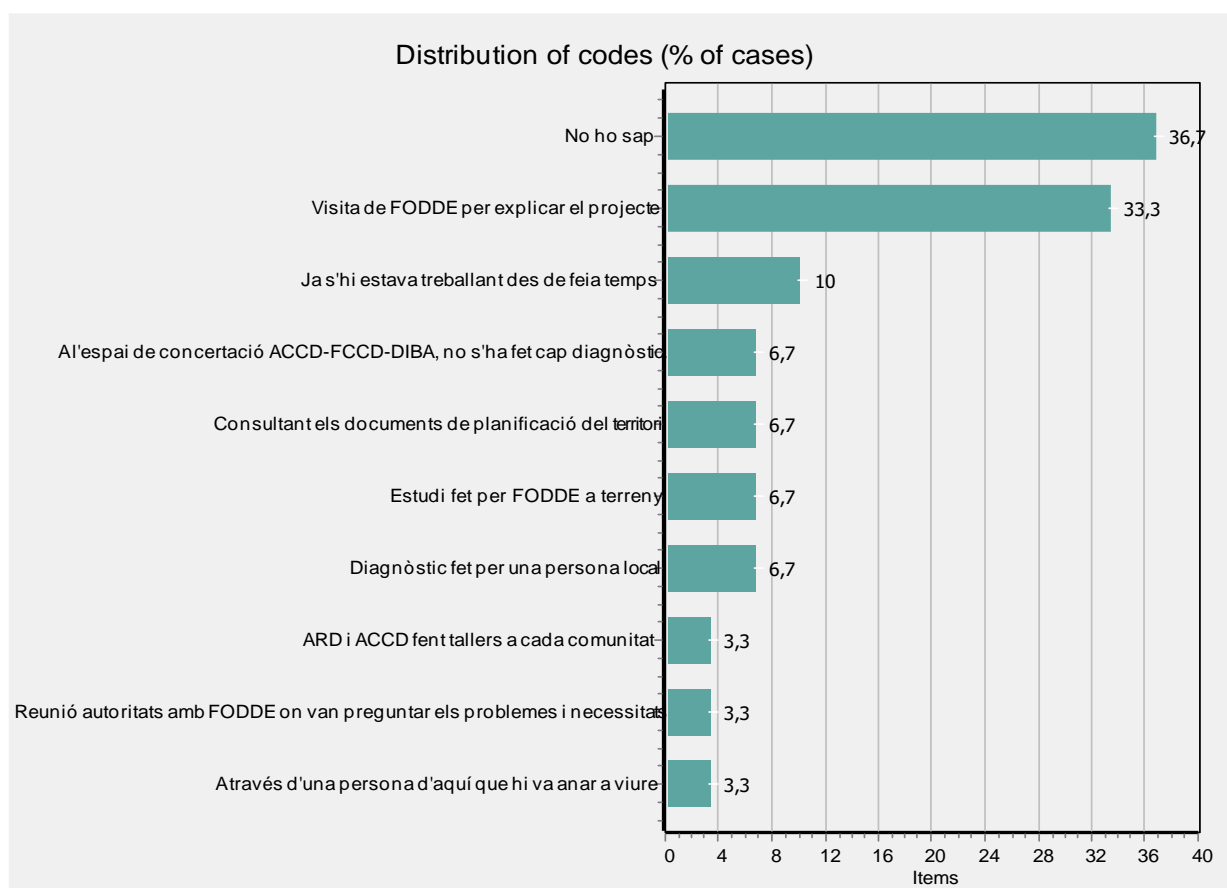
La resposta més mencionada sobre com s'han identificat les necessitats al principi del projecte ha estat "No ho sap" (mencionats pel 36,7% de les persones entrevistades, corresponen a 11 persones; figura 5), seguida de "A través d'una visita de FODDE a la comunitat per explicar el projecte" (mencionats pel 33,3% de les persones entrevistades, corresponent a 10 persones; figura 5). Aquestes respostes les han proveït principalment els actors locals entrevistats: les autoritats locals i notables de les comunitats, així com els joves. Entre aquests, n'hi ha que no recorden haver estat consultats, mentre que altres si que recorden la visita de FODDE per presentar el projecte i preguntar sobre els problemes existents. Aquestes reunions de presentació del projecte no constitueixen però un diagnòstic pròpiament.

Per actors, els organismes promotors destaquen que el projecte no es va iniciar amb una diagnosi donat que es tractava d'una continuïtat d'una diversitat d'iniciatives d'administracions

catalanes que ja donaven suport a diferents perímetres agrícoles de diverses comunitats en diferents aspectes (p.e, tanques, sistemes de reg, etc.). Així també ho confirmen les entitats contraparts dels ajuntaments que recorden haver portat a terme diagnòstics per la seva banda en iniciar-se cada una de les seves iniciatives prèviament al projecte. També es destaca que hi havia un projecte previ de suport a FODDE que consistia en la capacitat d'organitzacions locals de base (les contraparts de les entitats i ajuntaments). Prenent de punt de partida aquest conjunt d'iniciatives, el FCCD lidera un procés de concertació amb l'ACCD, la Diputació de Barcelona i les tres ARDs de la Casamance que porta a una identificació d'actors i d'eixos prioritari d'intervenció: la seguretat alimentària com a eix principal amb dos eixos transversals que són els d'igualtat de gènere i bona governança. En el marc d'aquest espai de concertació, en iniciar-se el projecte, no es va fer cap diagnòstic, si bé posteriorment FODDE ha realitzat un diagnòstic específic sobre l'accés de les dones a la terra. Aquest diagnòstic inclou les activitats de producció agrícola de les dones titulars de drets, però no inclou temes com les capacitats de les dones en autogestió i accés a medis de vida (recursos econòmics).

Per la seva banda, les ARDs destaquen el paper que han tingut els documents de diagnòstic i planificació territorial dels que disposen per a orientar el projecte.

Figura 5. Identificació de la necessitat al principi del projecte (Respostes a la Pregunta P.1.2).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.P. 1				
2. Com s'ha identificat la necessitat				
• Visita de FODDE per explicar el projecte	11	1,9%	10	33,3%
• Consultant els documents de planificació del territori	2	0,3%	2	6,7%
• Estudi fet per FODDE a terreny	2	0,3%	2	6,7%
• No ho sap	11	1,9%	11	36,7%
• ARD i ACCD fent tallers a cada comunitat	1	0,2%	1	3,3%
• Reunió autoritats amb FODDE on van preguntar els problemes i necessitats	1	0,2%	1	3,3%
• A l'espai de concertació ACCD-FCCD-DIBA, no s'ha fet cap diagnòstic.	3	0,5%	2	6,7%
• Ja s'hi estava treballant des de feia temps	3	0,5%	3	10,0%
• A través d'una persona d'aquí que hi va anar a viure	1	0,2%	1	3,3%
• Diagnòstic fet per una persona local	2	0,3%	2	6,7%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Pregunta 1.4 Penseu que aquestes necessitats continuen sent les mateixes? Han canviat en algun aspecte? Ha evolucionat d'alguna manera la situació/ context?

El 98% de les persones entrevistades demostren coneixement de les necessitats actuals (siguin les mateixes o diferents)

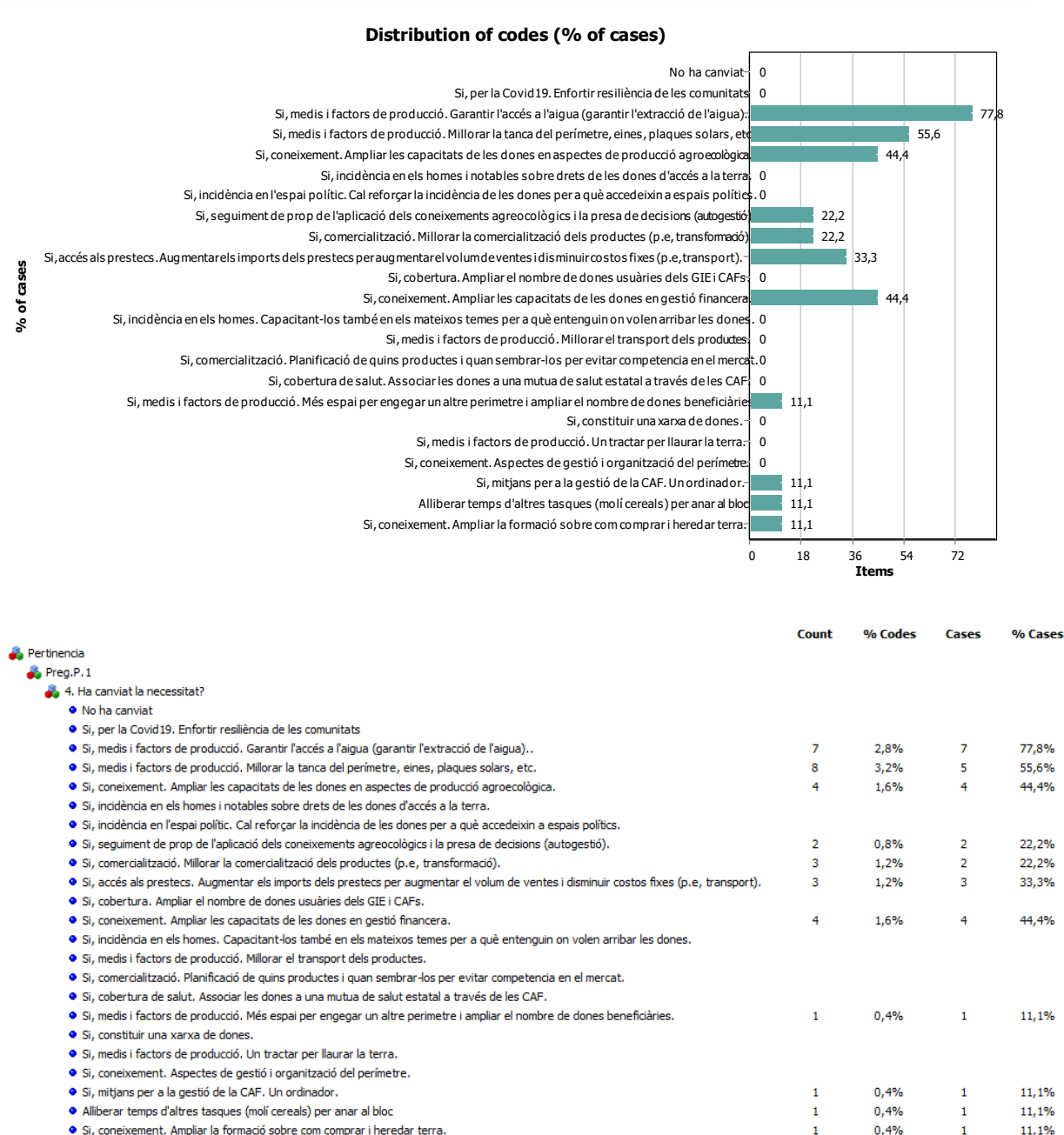
Dones productores-titulars de drets

Les dones productores-titulars de drets consultades a través dels grups deliberatius destaquen que el projecte ha avançat en cobrir les necessitats formatives inicials. Les necessitats actuals més mencionades han estat:

- **La millora dels sistemes de reg** (mencionat per un 77,3% dels grups de dones consultats; figura 6). Algunes dones destaquen que els treballs de reg són molt durs donat que es fan manualment amb regadores. En alguns grups es menciona que acaben patint mal de cos i que algunes haurien abandonat el grup a causa de la duresa de la feina. En alguns casos, com ara a Medina, les dones surten a buscar aigua fora del perímetre degut a que algun dels pous s'hauria assecat. En alguns casos mencionen que el fet que les parcel·les de les dones estiguin a diferents distàncies dels pous fa que hi hagi dones que pateixin més que d'altres a l'hora de regar manualment. Es destaca doncs que una necessitat és generar una solució de reg que no sigui manual (p.e, per gravetat, aprofitant energia solar, etc.).
- **Eines i infraestructures productives** (mencionat per un 55,6% dels grups de dones consultats; figura 6). En aquest cas es menciona la necessitat de millorar les tanques dels perímetres que protegeixen els conreus de la fauna. També es menciona la necessitat d'instal·lar plaques solars que puguin proveir energia per automatitzar el reg. S'identifica també la necessitat de disposar de més eines de treball (p.e, aixades, pics, regadores, etc.). En alguns casos es menciona la necessitat de disposar d'un monocultor per llaurar la terra donat que valoren que tarden molt de temps i els cal fer un gran esforç. Argumenten que amb aquests mitjans podrien fer tres campanyes de sembra enlloc de dues. També s'identifica la necessitat de disposar d'un tricicle per a facilitar el transport de la collita.
- **Ampliar el coneixement sobre tècniques de producció agroecològica i rebre un acompanyament de la seva aplicació** (mencionat pel 44,4% dels grups de dones consultats; figura 6). Es menciona que cal un reciclatge sobre tècniques de producció agroecològica i ampliar els coneixements que tenen. Algunes dones valoren que les pràctiques que han après són bones i que necessitarien un seguiment i acompanyament de prop per tal de poder avançar.
- **Ampliar el coneixement sobre gestió financera i administrativa.** Es destaca l'interès en continuar aprenent com gestionar els diners en el dia a dia. S'argumenta

que en el marc de les CAF necessitarien un reforç en educació financera i gestió administrativa (p.e, com dur la llibreta d'entrades i sortides) valorant que el que aprenen ho posen en pràctica. En el cas de la comunitat de Soudouwelly, a la regió de Kolda en la que no s'ha implementat la CAF, les dones expressen el seu interès en formar-se en el sistema CAF.

Figura 6. Evolució de les necessitats (Respostes a la Pregunta P.1.4).

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

Resta d'agents

La percepció més estesa entre les persones entrevistades és que les necessitats han canviat en relació al principi del projecte sent necessari concentrar esforços per proveir medis de producció. El medi de producció que més es menciona és l'accés a l'aigua (mencionat pel 36,7% de les persones entrevistades, corresponent a 11 persones; figura 7) emfatitzant el fet

que les dones han de regar manualment i que convindria facilita'ls-hi aquesta tasca donat que requereix molt temps i esforç físic. Els agents que destaquen en major mesura aquesta necessitat són les autoritats locals i els joves.

En menor grau es menciona la necessitat de millorar les tanques (mencionat pel 16,7% de les persones entrevistades, corresponent a 5 persones; figura 8), la necessitat d'ampliar les capacitats de les dones en aspectes de producció agroecològica, autogestió i gestió financera, i la necessitat d'augmentar els imports dels préstecs per augmentar el volum de ventes i disminuir costos fixes (p.e, transport) (mencionat pel 10% i 13,3% de les persones entrevistades, corresponent a 3 i 4 persones respectivament; figura 7). Aquestes necessitats són apuntades d'igual manera per les autoritats locals i els joves. En menor proporció es menciona com a noves necessitats aspectes d'acompanyament en la planificació de quins productes i quan sembrar-los per evitar competència en el mercat, el seguiment de prop de l'aplicació dels coneixements agroecològics, la cerca de més espai per engegar un altre perímetre i ampliar el nombre de dones productores-titulars de drets, i incidir en els homes i notables sobre els drets de les dones d'accedir a la terra (mencionat pel 6,7% de les persones entrevistades, corresponent a 2 persones respectivament; figura 8). També en menor proporció es menciona la necessitat de capacitar els homes en els mateixos àmbits que s'està capacitant a les dones (producció ecològica i autogestió financera) per a què entenguin on volen arribar les dones (mencionat pel 3,3% de les persones entrevistades, corresponent a 1 persones respectivament; figura 7).

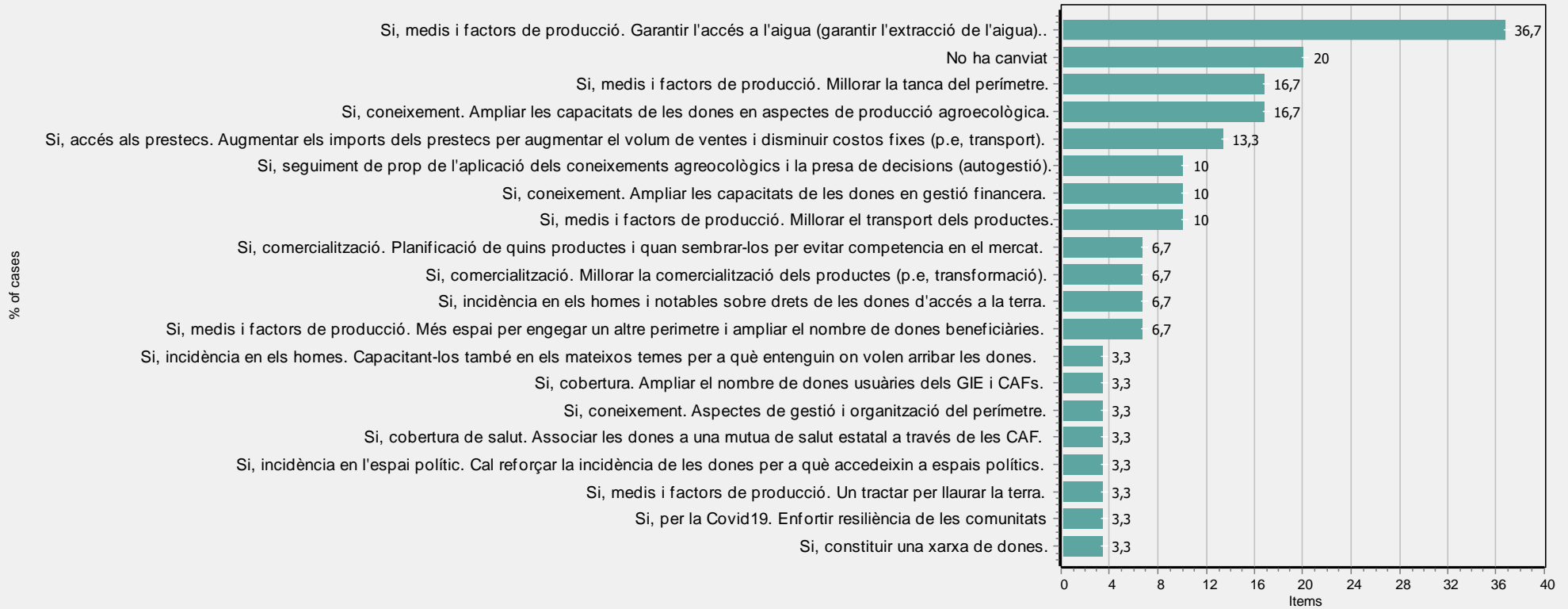
Les entitats contraparts no implicades directament en el projecte mencionen la necessitat d'acompanyar les dones en possibles estratègies de transformació i comercialització (mencionat pel 6,7% de les persones entrevistades, corresponent a 2 persones respectivament; figura 8).

L'agent promotor del projecte destaca, addicionalment a l'ampliació de capacitats i al seguiment dels aspectes productius i de gestió de les CAFs, la necessitat de constituir una xarxa de dones mentre que una de les ARD destaca la necessitat de reforçar la incidència de les dones per a què accedeixin a espais polítics (mencionat pel 3,3% de les persones entrevistades, corresponent a 1 persones respectivament; figura 7).

Cal destacar, que una proporció important de persones entrevistades consideren que les necessitats no han canviat des de que es va iniciar el projecte (mencionat pel 20% de les persones entrevistades, corresponent a 6 persones respectivament; figura 8). Principalment són els agents finançadors (ajuntaments).

Figura 7. Evolució de les necessitats (Respostes a la Pregunta P.1.4).

Distribution of codes (% of cases)

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.P.1				
4. Ha canviat la necessitat?				
• No ha canviat	6	1,0%	6	20,0%
• Si, per la Covid19. Enfortir resiliència de les comunitats	1	0,2%	1	3,3%
• Si, medis i factors de producció. Garantir l'accés a l'aigua (garantir l'extracció de l'aigua)..	14	2,4%	11	36,7%
• Si, medis i factors de producció. Millorar la tanca del perímetre.	6	1,0%	5	16,7%
• Si, coneixement. Ampliar les capacitats de les dones en aspectes de producció agroecològica	5	0,8%	5	16,7%
• Si, incidència en els homes i notables sobre drets de les dones d'accés a la terra.	2	0,3%	2	6,7%
• Si, incidència en l'espai polític. Cal reforçar la incidència de les dones per a què accedeixin a	1	0,2%	1	3,3%
• Si, seguiment de prop de l'aplicació dels coneixements agroecològics i la presa de decisions (è3 togestió).	3	0,5%	3	10,0%
• Si, comercialització. Millorar la comercialització dels productes (p.e, transformació).	2	0,3%	2	6,7%
• Si, accés als prestecs. Augmentar els imports dels prestecs per augmentar el volum de vendes i disminuir	13	2,1%	13	41,7%
• Si, cobertura. Ampliar el nombre de dones usuàries dels GIE i CAFs.	1	0,2%	1	3,3%
• Si, coneixement. Ampliar les capacitats de les dones en gestió financera.	3	0,5%	3	10,0%
• Si, incidència en els homes. Capacitant-los també en els mateixos temes per a què entenguin	1	0,2%	1	3,3%
• Si, medis i factors de producció. Millorar el transport dels productes.	3	0,5%	3	10,0%
• Si, comercialització. Planificació de quins productes i quan sembrar-los per evitar competenci	2	0,3%	2	6,7%
• Si, cobertura de salut. Associar les dones a una mutua de salut estatal a través de les CAF.	1	0,2%	1	3,3%
• Si, medis i factors de producció. Més espai per engagar un altre perímetre i ampliar el nombre	2	0,3%	2	6,7%
• Si, constituir una xarxa de dones.	1	0,2%	1	3,3%
• Si, medis i factors de producció. Un tractar per llaurar la terra.	2	0,3%	1	3,3%
• Si, coneixement. Aspectes de gestió i organització del perímetre.	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.1

L'Indicador I.1 té una valoració ALTA perquè més del 70% dels entrevistats responen adequadament a 2 dels 3 aspectes de l'indicador:

I.1. Nivell d'identificació de les necessitats en termes de:	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. Exposa les necessitats que tracta el projecte en relació a la sobirania alimentària, drets de les dones i l'accés de les dones al micro-finançament.	98%	100%
2. Exposa almenys un mecanisme d'identificació d'aquestes necessitats (diagnòstic, reunions o grups deliberatius, etc.).	93%	
4. Demostra coneixement de les necessitats actuals (siguin les mateixes o diferents).	98%	

Indicador d'avaluació I.2

I.2. Nivell d'identificació de les necessitats i problemes dels grups meta, en termes de:

1. Exposa com s'ha identificat el col·lectiu beneficiari.
2. Exposa l'existència de criteris de participació.

Dades

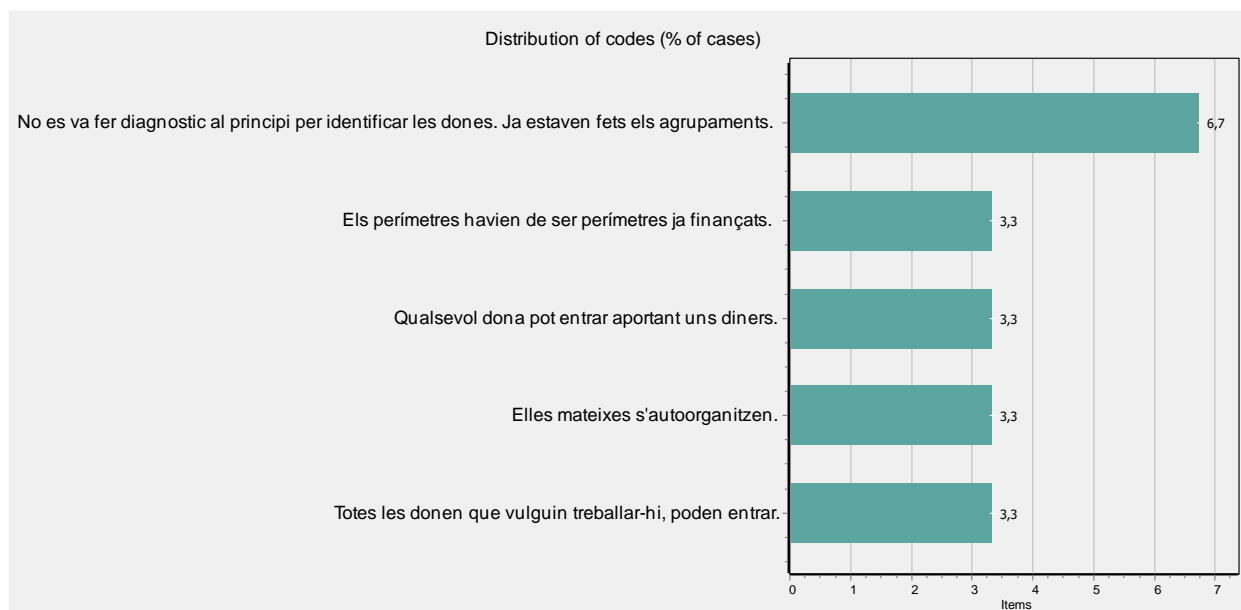
P2. Quina rellevància té el projecte d'orientació als grups meta (CAF) **, necessitats i prioritats?

Pregunta 2. 1 De quina manera s'ha identificat el col·lectiu beneficiari (les dones)? Son unes dones en unes determinades situacions?

El 100% de les persones entrevistades exposen com s'ha identificat el col·lectiu beneficiari i el 86% indiquen que hi ha criteris de participació en els GIE i en les CAF.

Els promotors del projecte exposen, tal i com s'aprecia a la figura 8, que el perímetres inclosos en el projecte ja funcionaven prèviament i ja tenien grups de dones constituïts. En aquest sentit, a l'inici del projecte no es va fer una diagnosi per saber quines dones hi estaven accedir. Les contraparts destaquen que qualsevol dona, sempre que aporti els diners requerits, pot entrar. En aquest sentit, han de ser dones que disposin d'aquests diners.

Figura 8. Identificació del col·lectiu beneficiari (Respostes a la Pregunta P.2.1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.2				
1. Com s'ha identificat col·lectiu beneficiari				
• Els perímetres havien de ser perímetres ja finançats.	1	0,3%	1	3,3%
• No es va fer diagnostic al principi per identificar les dones. Ja estaven fets els agrupaments.	2	0,7%	2	6,7%
• Qualsevol dona pot entrar aportant uns diners.	1	0,3%	1	3,3%
• Elles mateixes s'autoorganitzen.	1	0,3%	1	3,3%
• Totes les donen que vulguin treballar-hi, poden entrar.	1	0,3%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.2

L'Indicador I.2 té una valoració ALTA perquè més del 70% dels entrevistats responen adequadament a 2 dels 2 aspectes de l'indicador:

I.2. Nivell d'identificació de les necessitats i problemes dels grups meta, en termes de:	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. Exposa com s'ha identificat el col·lectiu beneficiari.	100%	92%
2. Exposa l'existència de criteris de participació.	86%	

Indicador d'avaluació I.3

I.3. Nivell d'adequació de la definició i selecció dels diferents titulars protagonistes del projecte, en termes de:

1. Exposa els mecanismes de participació de les comunitats i les mateixes dones en l'establiment de criteris de participació en el projecte.
2. Aporta evidències (almenys un exemple) sobre la satisfacció de les parts interessades (inclosos els beneficiaris) en la definició dels criteris de selecció de les persones productores-titulars de drets directes.

Dades

P3. Ha estat adequada la definició i la selecció dels diferents titulars protagonistes del projecte?

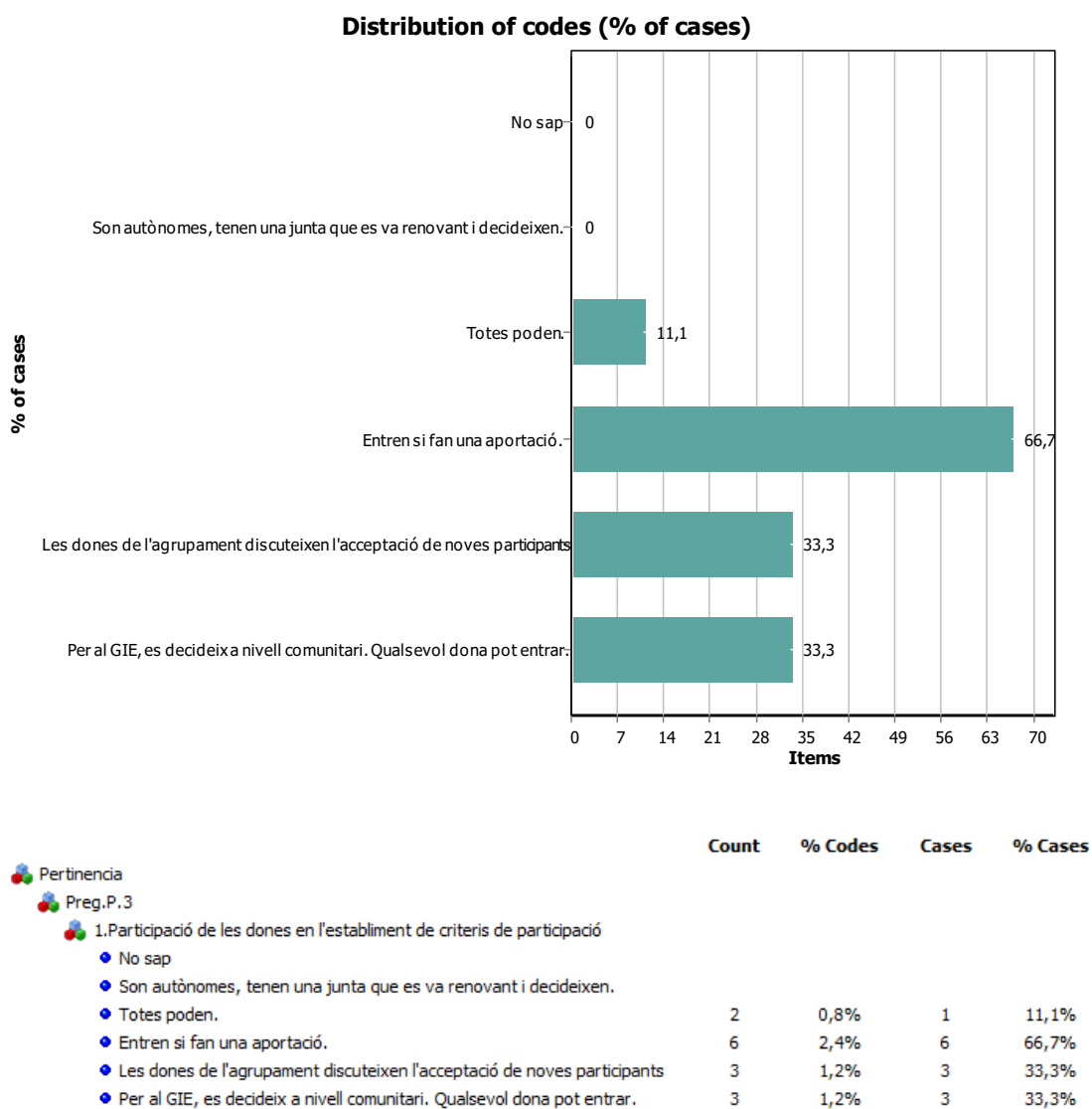
Pregunta 3.1 Les comunitats i les mateixes dones han participat en l'establiment de criteris de participació en el projecte?

El 96% de les persones entrevistades exposen els mecanismes de participació de les comunitats i les mateixes dones en l'establiment de criteris de participació en el projecte.

Dones productores-titulars de drets

Les dones productores-titulars de drets consultades coincideixen en mencionar que les dones poden participar en els CAF i els agrupaments si fan una aportació econòmica (mencionat pel 66,7% dels grups de dones consultats; figura 9). No clarifiquen no obstant si són elles les que estableixen la quantitat de l'aportació o si la quantitat que cal aportar inicialment ha estat una proposta de FODDE. En algunes comunitats, un comitè (per exemple la junta de la CAF, o un comitè de dones sàvies) exposen a la resta de sòcies l'interès de les dones que volen entrar. De manera que el conjunt de dones, en assemblea, acaben decidint sobre la incorporació de noves sòcies. En algunes comunitats, si les dones que volen incorporar-se a una CAF són membres del GIE, fan una aportació inferior. Es menciona que s'estableixen normes internes que cal que les noves participants acceptin.

Figura 9. Participació de les comunitats i dones en els criteris de participació (Respostes a la Pregunta P.3.1).

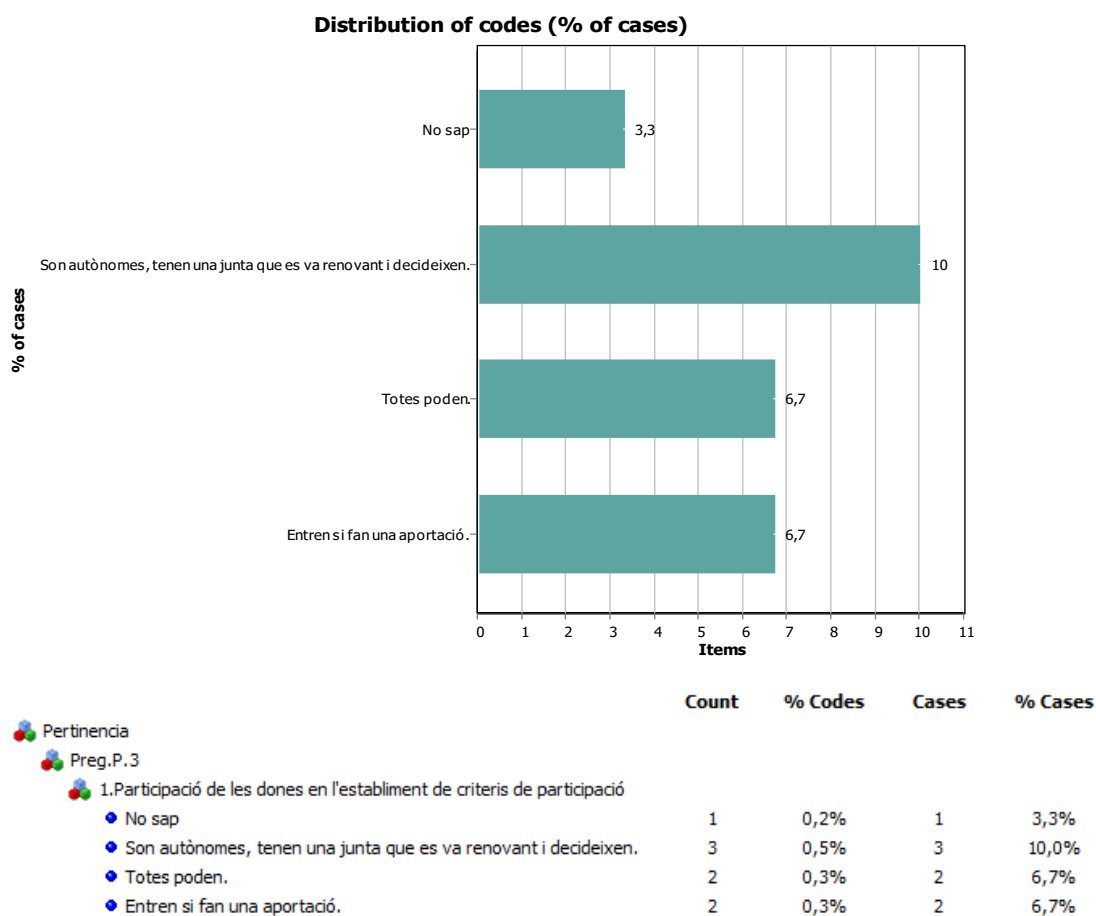

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

Resta d'agents

En les entrevistes realitzades es destaca, tal i com es mostra a la figura 10, que les dones tenen autonomia de decisió. Els agrupaments compten amb una junta que es va renovant i que decideix sobre els mecanismes de participació.

Figura 10. Participació de les comunitats i dones en els criteris de participació (Respostes a la Pregunta P.3.1).

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Dades

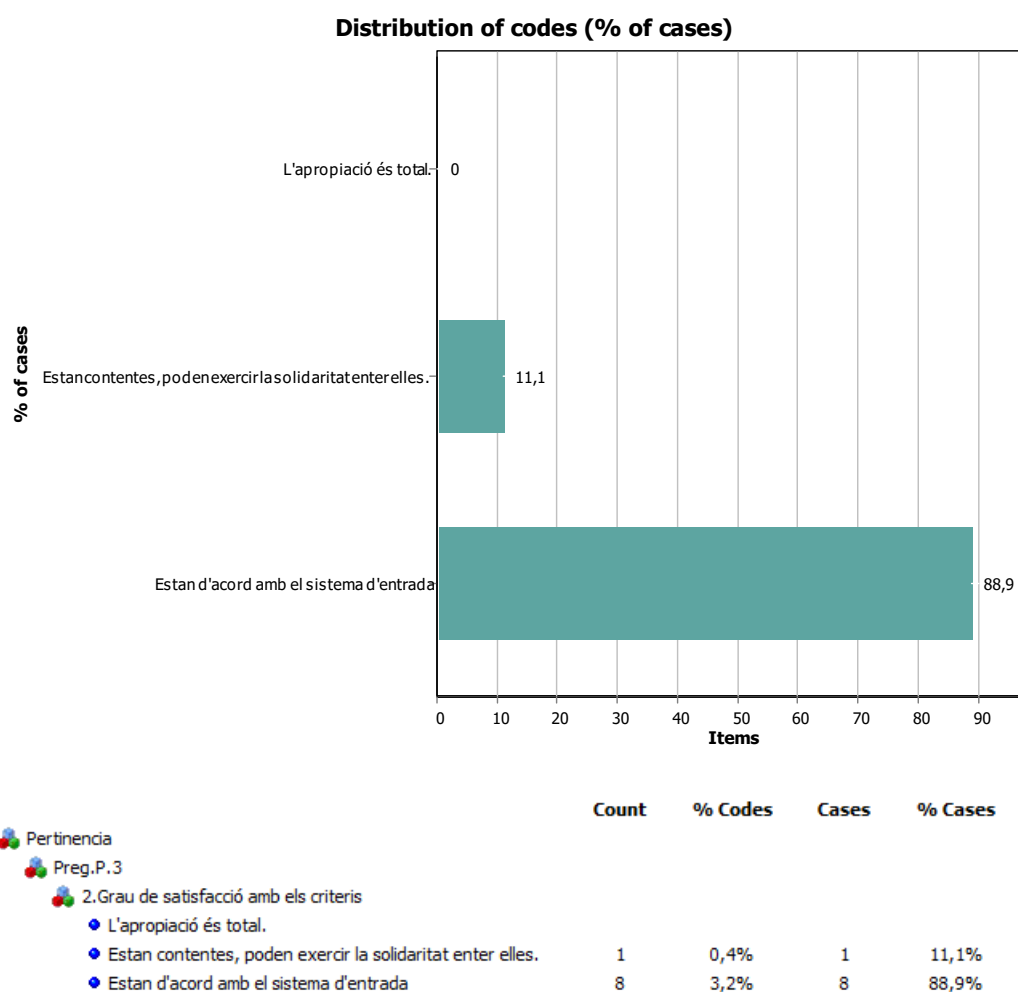
Pregunta 3.2 Quin és el grau de satisfacció de les parts interessades (inclosos els beneficiaris) en la definició dels criteris de selecció de les persones productores-titulars de drets directes?

El 96% de les persones entrevistades aporten evidències (almenys un exemple) sobre la satisfacció de les parts interessades (inclosos els beneficiaris) en la definició dels criteris de selecció de les persones productores-titulars de drets directes.

Dones productores-titulars de drets

Tots els grups de dones productores-titulars de drets consultats es mostren satisfets amb el sistema d'incorporació de noves sòcies als GIE i les CAF (mencionat pel 100% dels grups consultats de dones; figura 11).

Figura 11. Satisfacció de les dones amb el sistema de selecció (Respostes a la Pregunta P.3.2).

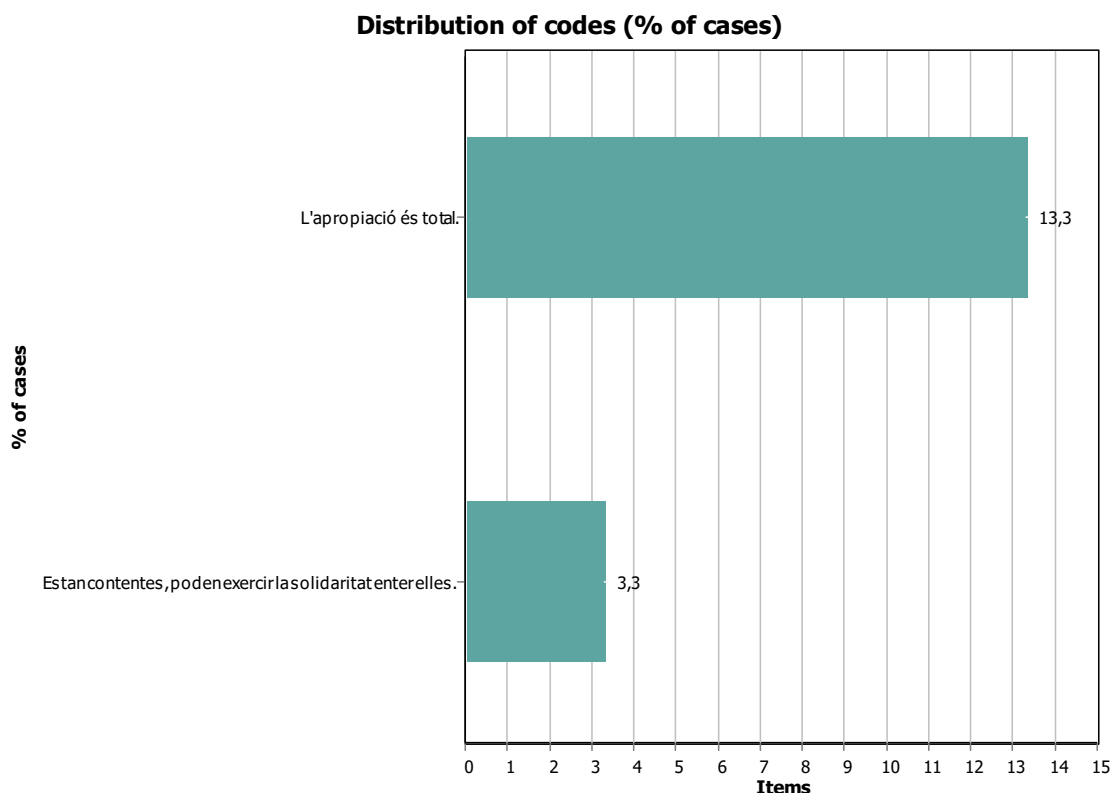

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

Resta d'agents

Totes les contraparts entrevistades comenten que les dones estan satisfetes amb el sistema de participació tal i com es mostra en la figura 12, donat que l'apropiació sobre la gestió dels agrupaments és total. També es destaca que part de la satisfacció és deguda al fet que poden exercir la solidaritat entre elles, per exemple, deixant diners a algunes dones que potser no poden rebre aportació en alguna sessió.

Figura 12. Satisfacció de les dones amb el sistema de selecció (Respostes a la Pregunta P.3.2).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
<ul style="list-style-type: none"> ● Pertinencia ● Preg.P.3 ● 2.Grau de satisfacció amb els criteris <ul style="list-style-type: none"> ● L'apropiació és total. ● Estan contentes, poden exercir la solidaritat enter elles. 				
L'apropiació és total.	5	0,8%	4	13,3%
Estan contentes, poden exercir la solidaritat enter elles.	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.3

L'Indicador I.3 té una valoració ALTA perquè més del 70% dels entrevistats responen adequadament a 2 dels 2 aspectes de l'indicador:

I.3. Nivell d'adequació de la definició i selecció dels diferents titulars protagonistes del projecte, en termes de:	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons n° d'informants)
1. Exposa els mecanismes de participació de les comunitats i les mateixes dones en l'establiment de criteris de participació en el projecte.	96%	100%
2. Aporta evidències (almenys un exemple) sobre la satisfacció de les parts interessades (inclosos els beneficiaris) en la definició dels criteris de selecció de les persones productores-titulars de drets directes.	96%	

Indicador d'avaluació I.4

I4. Nivell de rellevància del projecte per a altres grups d'interès clau?

1. Identifica com a mínim un altre actor per al qual el projecte té un valor afegit i beneficis indirectes i ho justifica.

Dades

P4. Quina rellevància té el projecte per a altres grups d'interès clau (joves locals, organitzacions associades, empreses, ONG, Institucions, etc.), necessitats i prioritats.

Pregunta 4.1 El projecte té un valor afegit i beneficis indirectes per a altres actors, o parts interessades.

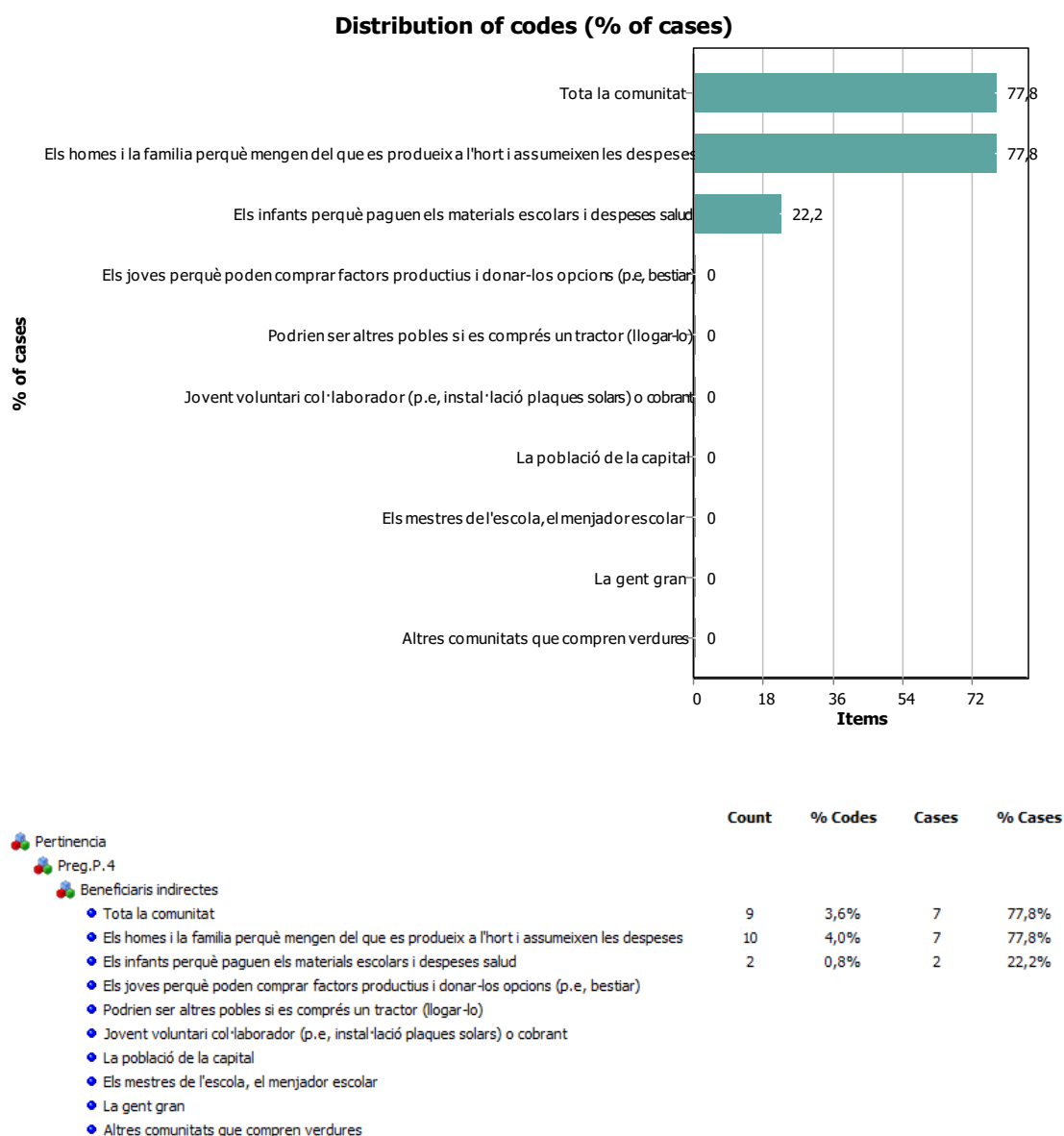
El 97% de les persones entrevistades identifiquen com a mínim un altre actor per al qual el projecte té un valor afegit i beneficis indirectes i ho justifica.

Dones productores-titulars de drets

El grups de dones productores-titulars de drets consultats identifiquen com a principals beneficiaris indirectes les famílies i dins d'aquestes, els homes (mencionat per un 77,8% dels grups de dones consultats; figura 13). S'argumenta que els marits i els seus infants es beneficien perquè quan guanyen diners, els gasten en satisfer les seves necessitats. Algunes dones destaquen que "els problemes de la família" son "de tothom dins la família" i argumenten que si contribueixen se'n beneficiem tots. També identifiquen que la família gaudeix directament dels productes produïts als horts i que addicionalment, amb els guanys, les dones poden comprar peix i carn, assumir les despeses de l'escolarització (p.e, roba per vestir els infants, material escolar, taxes, etc.). També s'identifica que amb els guanys poden cobrir les despeses de salut (p.e, medicaments). Valoren que actualment ja no demanem diners als marits donat que els generen a través de la CAF i els horts. Alguna dona però ha mencionat però que és el seu marit el que gestiona els diners de la CAF i del GIE.

En segon terme, els grups de dones consultats també destaquen que tota la comunitat és beneficiària indirecta del projecte, donat que tota la comunitat acaba consumint els productes dels horts (sovint per parentiu) i per tant l'alimentació de tothom millora. S'exposa que en algunes comunitats, els GIE contribueixen amb verdures als menjadors escolars així com a esdeveniments comunitaris (p.e, festes, celebracions, jornades, etc.).

Figura 13. Beneficiaris indirectes del projecte (Respostes a la Pregunta P.4.1).

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

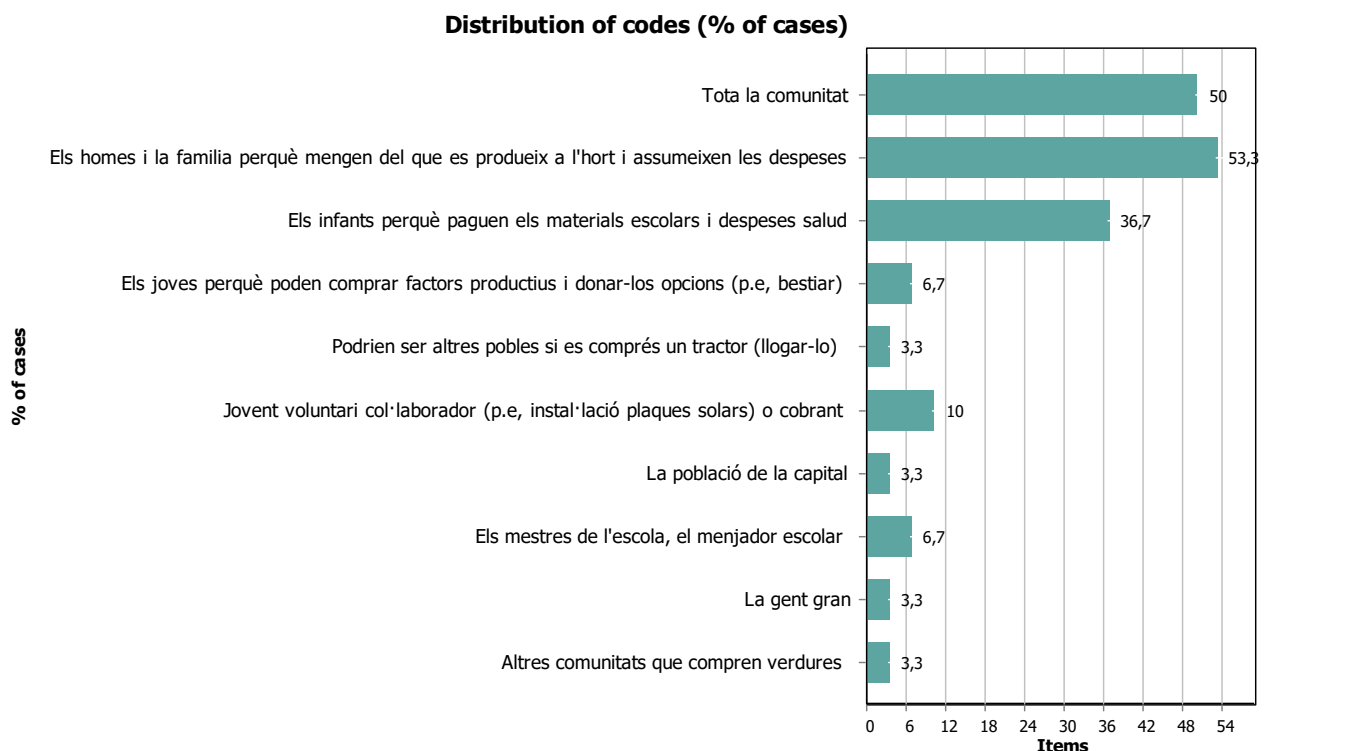
Resta d'agents

Entre els agents consultats sobre els beneficiaris indirectes del projecte (autoritats locals, joves i contraparts), existeix el consens, tal i com s'aprecia a la figura 14, que tant els homes com el conjunt de la família es beneficien perquè d'una banda mengen els productes que es produeix a l'hort i d'altra banda, les dones poden assumir algunes de les despeses de les llars que abans havien d'assumir els homes (de vegades desatenent-les) (mencionat pel 53,3% de les persones entrevistades, corresponent a 16 persones respectivament; figura 14). Entre aquestes despeses es destaquen les escolars i les despeses de salut. En aquest sentit, el conjunt de les persones entrevistades destaquen que els infants són clarament beneficiaris indirectes del projecte. Una part important de les persones entrevistades han destacat els beneficis específics en els infants (donat que es cobreixen les despeses de material escolar, roba i medicaments). En una proporció semblant es destaca que tota la comunitat n'és també beneficiària. Es posa d'exemple el consum dels productes produïts en els perímetres en els menjadors de les escoles o en festes comunitàries.

També s'han mencionat com beneficiaris indirectes, però en menor proporció els joves. En aquest cas, en algunes comunitats participen en treballs dins dels perímetres (voluntàriament o remuneradament). També s'han considerat beneficiaris donat que les mares poden comprar amb els beneficis generats de les activitats econòmiques empreses, alguns factors productius que acaben constituint un medi de vida (p.e, bestiar).

També s'han mencionat com a beneficiaris indirectes la població d'altres comunitats i de la capital (en el cas de Ziguinchor) que poden consumir productes orgànics produïts en els horts.

Figura 14. Beneficiaris indirectes del projecte (Respostes a la Pregunta P.4.1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.P.4				
Beneficiaris indirectes				
● Tota la comunitat	15	2,5%	15	50,0%
● Els homes i la família perquè mengen del que es produeix a l'hort i assumeixen les despeses	21	3,6%	16	53,3%
● Els infants perquè paguen els materials escolars i despeses salut	11	1,9%	11	36,7%
● Els joves perquè poden comprar factors productius i donar-los opcions (p.e, bestiar)	2	0,3%	2	6,7%
● Podrien ser altres pobles si es comprés un tractor (llogar-lo)	1	0,2%	1	3,3%
● Jovent voluntari col·laborador (p.e, instal·lació plaques solars) o cobrant	3	0,5%	3	10,0%
● La població de la capital	1	0,2%	1	3,3%
● Els mestres de l'escola, el menjador escolar	2	0,3%	2	6,7%
● La gent gran	1	0,2%	1	3,3%
● Altres comunitats que compren verdures	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.4

L'Indicador I.4 té una valoració ALTA perquè més del 70% dels entrevistats responen adequadament a l'únic aspecte de l'indicador:

I4. Nivell de rellevància del projecte per a altres grups d'interès clau?	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. Identifica com a mínim un altre actor per al qual el projecte té un valor afegit i beneficis indirectes i ho justifica.	97%	99%

Indicador d'avaluació I.5

I5. Nivell de rellevància del projecte per contribuir a la creació de condicions favorables per a la igualtat de gènere.

1. Exposa de quina manera el projecte planteja crear condicions favorables per a la igualtat de gènere.
2. Exposa quina és l'estratègia a mig termini que hi ha al darrera.

Dades

P5. Quina rellevància té el projecte per contribuir a la creació de condicions favorables per a la igualtat de gènere?

Pregunta 5.1 De quina manera el projecte planteja crear condicions favorables per a la igualtat de gènere? Quina és l'estratègia?

El 100% de les persones entrevistades exposen de quina manera el projecte planteja crear condicions favorables per a la igualtat de gènere i d'alguna manera anomenen quina és l'estratègia a mig termini que hi ha al darrera.

Dones productores-titulars de drets

La principal estratègia mencionada pels grups de dones productores-titulars de drets consultats ha estat la seva formació, és a dir, la formació de les titulars de drets (mencionat pel 66,7% dels grups de dones consultats; figura 15). En aquest cas mencionen la participació d'algunes de les dones a la trobada de capitalització celebrada a Sédhiou, si bé en el moment de l'avaluació destaquen que encara no havien rebut el retorn de les participants en aquesta trobada. En el cas dels grups de dones mandingues, exposen que per tradició no tenen dret a la propietat de la terra si bé saben, a través del projecte, que la Llei defensa els seus drets.

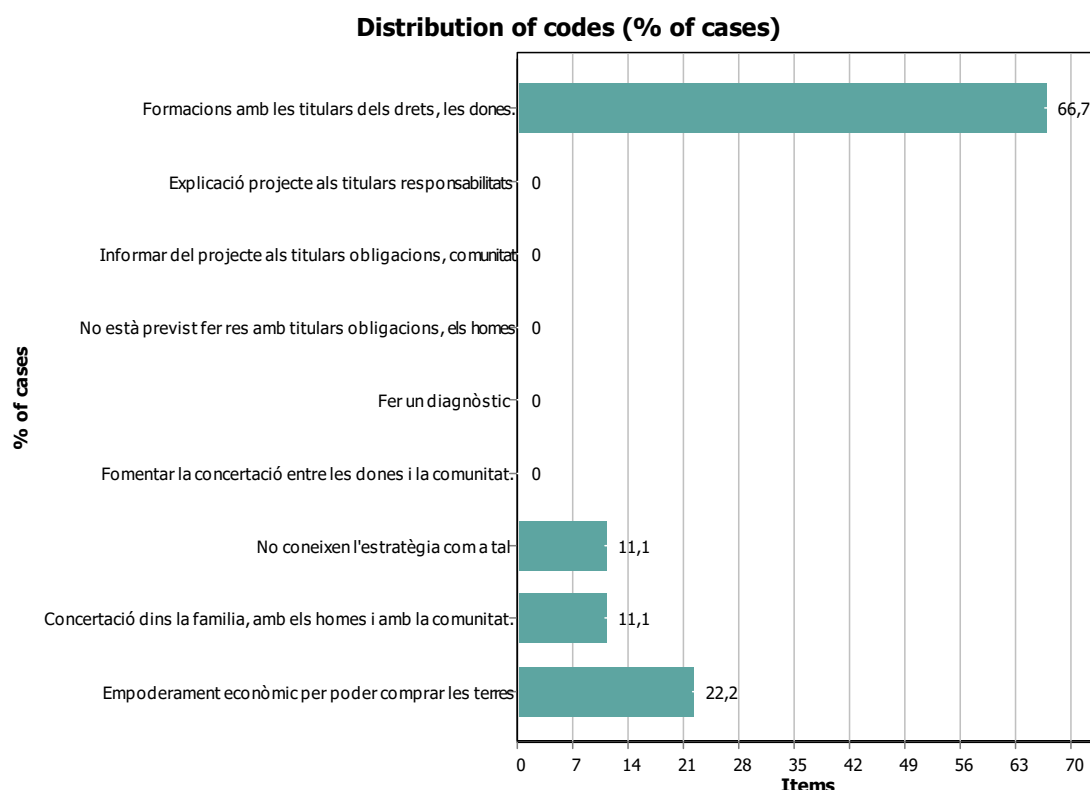
En diversos dels grups de dones consultats s'ha destacat el fet que les dones poden accedir a comprar terra a través de la "concertació" amb els marits, amb la comunitat i acudint per últim a l'Ajuntament. Destaquen que en aquest sentit saben "què han de fer" per comprar terra.

Segons els resultats del diagnòstic sobre accés i control a la terra per part de les dones, FODDE conclou que la gran majoria de les dones a la regió no controlen la terra que treballen. Les dones que han pogut accedir a la terra és perquè han demanat permís als seus marits i gràcies a això, han concertat el permís amb els notables i amb l'ajuntament. Una dona casada, tot i conèixer la Llei, primer ha d'aconseguir concertar els permisos necessaris per comprar la terra, començant pel permís del marit o dels homes adults de la seva unitat familiar. Cal destacar el cas de la comunitat de Soudouwelly a la regió de Kolda en la que els homes no haurien permès que es creï una CAF. S'explica que les dones del GIE volien fer una CAF però que els homes no les van deixar (versió confirmada posteriorment amb FODDE) donat que senten que la CAF i l'autonomització de la dona pot comportar una pèrdua de poder. En aquesta comunitat l'Imam no acceptaria els plantejaments de FODDE, existint una confusió amb els preceptes de l'Islam. S'exposa que l'Islam de Soudouwely no pot acceptar diners que venen del banc perquè

són mals diners, s'han de pagar al banc comissions i no ho volem. En aquest cas FODDE ha creat una botiga a Pata per vendre els seus productes, si bé la botiga s'ha tancat perquè les dones no poden sortir de la seva comunitat.

En altres agrupaments es destaca que si les dones guanyen diners, poden comprar terra. S'afegeix que si les dones poden mantenir el seu marit, el marit accepta que les dones puguin comprar la terra del seu marit. En el mateix sentit es destaca que si les dones tenen diners, poden tenir accés i control a la terra amb el suport des marit, que pot inclús cedir una part de la seva terra, malgrat la tradició no permeti que les dones siguin propietàries de la terra.

Figura 15. Estratègia en la creació de condicions favorables per a la igualtat de gènere (Respostes a la Pregunta P.5.1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.P.5				
Estratègia d'empoderament dones				
• Formacions amb les titulars dels drets, les dones.	7	2,8%	6	66,7%
• Explicació projecte als titulars responsabilitats				
• Informar del projecte als titulars obligacions, comunitat				
• No està previst fer res amb titulars obligacions, els homes				
• Fer un diagnòstic				
• Fomentar la concertació entre les dones i la comunitat.				
• No coneixen l'estratègia com a tal	1	0,4%	1	11,1%
• Concertació dins la família, amb els homes i amb la comunitat.	1	0,4%	1	11,1%
• Empoderament econòmic per poder comprar les terres	2	0,8%	2	22,2%

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

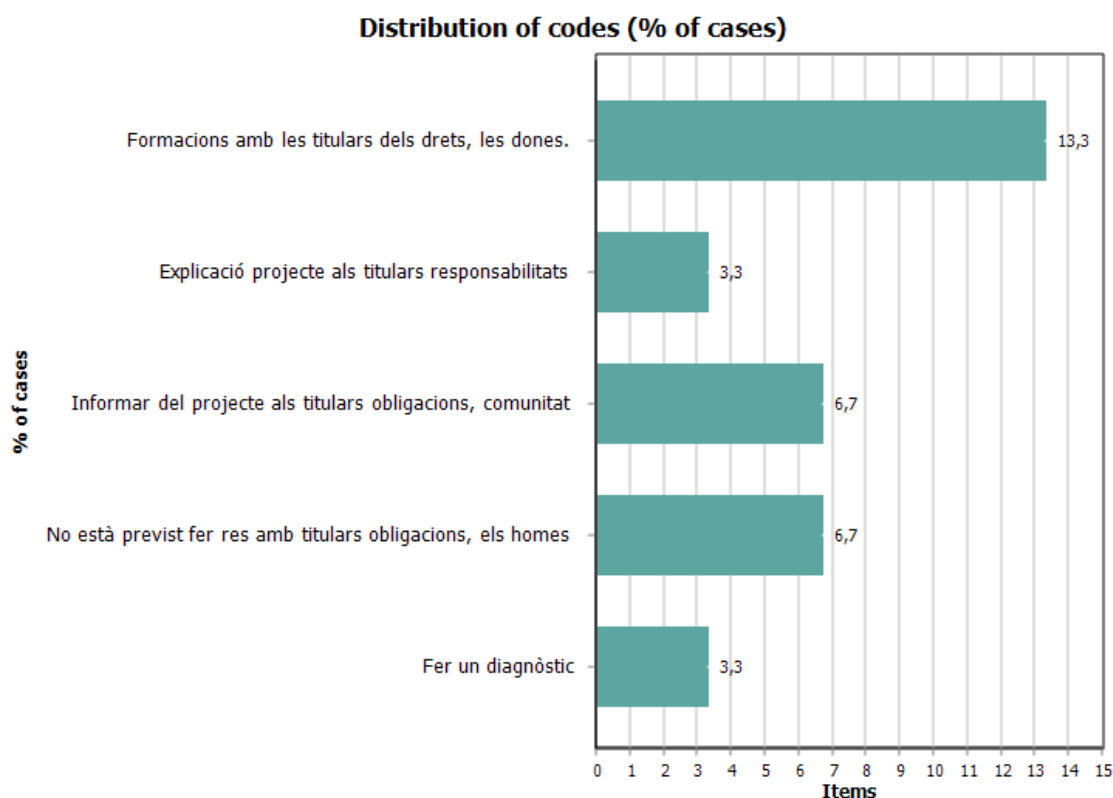
Resta d'agents

La resposta més freqüent obtinguda per les part de les persones entrevistades, principalment dels organismes promotors i finançadors, ha estat que la principal estratègia desplegada pel

projecte en aquesta fase per a la creació de condicions d'igualtat de gènere ha consistit, tal i com s'aprecia en la figura 16, en:

- Amb les titulars dels drets, les dones: formació principalment sobre producció agroecològica i gestió financera per a fer viables les activitats empreses. Els organismes promotors del projectes expliquen que la formació o sensibilització sobre els drets de les dones d'accés a la terra constituïa l'últim eix que s'havia d'implementar i es va veure afectat per la COVID-19, donat que havia de començar el mes d'abril del 2020.
- Amb els titulars de les obligacions, homes i comunitat: no s'ha plantejat sensibilitzar o capacitar els homes, si bé si que es reconeix que són els titulars d'obligacions de respectar els drets de les dones. D'altra banda es planteja que les comunitats han estat informades sobre el projecte i hi ha hagut un procés d'acord per a possibilitar les activitats de les dones. El projecte s'ha comunicat als notables de la comunitat, que són homes, per poder-lo dur a terme.
- Amb els titulars de responsabilitats, com ara les ARD, i les autoritats locals: trobada per compartir els resultats de la primera fase. S'ha fet la trobada de capitalització de Sédhiou, una estratègia per implicar diferents actors amb possibilitats reals d'influir, tot i que durant la Fase 1 la implicació de les ARD ha estat baixa.

Figura 16. Estratègia en la creació de condicions favorables per a la igualtat de gènere (Respostes a la Pregunta P.5.1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.5				
Estratègia d'empoderament dones				
• Formacions amb les titulars dels drets, les dones.	4	1,3%	4	13,3%
• Explicació projecte als titulars responsabilitats	1	0,3%	1	3,3%
• Informar del projecte als titulars obligacions, comunitat	2	0,7%	2	6,7%
• No està previst fer res amb titulars obligacions, els homes	2	0,7%	2	6,7%
• Fer un diagnòstic	1	0,3%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.5

L'Indicador I.5 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament a 2 dels 2 aspectes de l'indicador:

I5. Nivell de rellevància del projecte per contribuir a la creació de condicions favorables per a la igualtat de gènere.	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1 Exposa de quina manera el projecte planteja crear condicions favorables per a la igualtat de gènere.	100%	100%
2 Exposa quina és l'estratègia a mig termini que hi ha al darrera.	100%	

Valoració del criteri de Pertinència

La pertinència del Projecte té una valoració ALTA perquè els conc indicadors que la mesuren tenen una valoració alta:

Indicadors per mesurar la pertinència	Valor	
I.1. Nivell d'identificació de les necessitats	100%	A
I.2. Nivell d'identificació de les necessitats i problemes dels grups meta	92%	A
I.3. Nivell d'adequació de la definició i selecció dels diferents titulars protagonistes del projecte	100%	A
I4. Nivell de rellevància del projecte per a altres grups d'interès clau	99%	A
I5. Nivell de rellevància del projecte per contribuir a la creació de condicions favorables per a la igualtat de gènere.	100%	A

6.2 COHERÈNCIA

C.1 Fins a quin punt el programa s'alinea amb el marc i els lineaments estratègics de les institucions promotores? (ACCD i FCCD)

Del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament:

Pel que fa el FCCD, el projecte s'alinea amb les prioritats institucionals d'establiment d'espais de concertació per una coordinació dels esforços i prioritats. Cal destacar que des de l'any 2017, el FCCD impulsa un espai de concertació de les cooperacions catalanes a la regió de la Casamance. Addicionalment, a través del grup de treball "Senegal", els ajuntaments participants i altres organitzacions de la cooperació descentralitzada coordinen les diferents iniciatives i alineen els seus objectius.

Pel que fa l'enfocament d'apoderament de les dones per a la igualtat de gènere, cal mencionar que el [Pla Estratègic del FCCD 2020-2023](#) recull el valor de la "Igualtat de gèneres i apoderament de les dones" a prioritat la igualtat de gènere i l'apoderament de les dones, si bé no compta amb una estratègia específica en aquest àmbit. D'altra banda, en la definició de les prioritats geogràfiques s'estableix que per a la regió de l'Àfrica de l'Oest:

....“ Atenent a la voluntat de reforçament de la cohesió social i de col·laboració amb entitats de catalanes i catalans amb origen en aquests països, així com de l'enfortiment de pràctiques que vinculen migracions i desenvolupament, es donarà continuïtat al treball en els països d'aquesta àrea geogràfica. Els esforços es focalitzaran en la provisió de serveis bàsics (salut, educació, aigua i sanejament, etc.) i en la generació d'oportunitats econòmiques locals, amb una lògica d'empoderament de les administracions locals via l'establiment de vincles de cooperació tècnica (directa o delegada) des d'un enfocament de gènere i basat en drets humans”....

Pla estratègic del FCCD, 2020-2023

De l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament:

La valoració realitzada per l'ACCD en l'entrevista mantinguda és que el projecte s'alinea amb el [Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2019-2022 de la Generalitat de Catalunya, especialment pel que fa:](#)

- ✓ [L'objectiu estratègic 1: Contribuir a la defensa, la garantia i l'exercici dels drets humans de les dones i a la transformació de les estructures que perpetuen les desigualtats entre homes i dones, des de l'EGiBDH.](#) **Prioritat:** Impulsar els drets econòmics de les dones centrats en l'apoderament i l'autonomia econòmica.

- ✓ [L'objectiu estratègic 3:](#) Garantir el lliure exercici dels drets econòmics, socials i culturals. **Prioritat:** Promoure el dret a la sobirania alimentària als països socis, entesa aquesta com el dret dels pobles a determinar les polítiques agrícoles i alimentàries que els afecten, en el marc del desenvolupament humà sostenible i equitatiu, donant suport a programes per a garantir la seguretat i sobirania alimentàries i a accions per a millorar la producció agrària i pesquera.

Es destaca addicionalment que l'ACCD i el FCCD, a través del treball conjunt, han alineat les seves visions sobre els aspectes de sobirania alimentària i empoderament de les dones per a l'accés a la terra.

En l'entrevista al FCCD es destaca que des del 2017, el FCCD ha promogut un espai de concertació entre administracions catalanes que treballin a Senegal i específicament a la Casamance. Els organismes participants en aquest procés -l'ACCD, el FCCD, la Diputació, l'Ajuntament de Barcelona- van establir com a prioritat la sobirania alimentària i l'enfocament de gènere i drets humans de les dones.

C.2 Fins a quin punt el programa està alineat amb les declaracions i acords internacionals: Declaració i plataforma de Beijing, FAO SDG, ODS?

El projecte s'alinea amb el marc de tractat, convenis i acords internacionals en matèria d'apoderament de les dones per a l'equitat de gènere i de promoció de la sobirania alimentària. Els marcs específics del projectes són:

- ✓ La [Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing](#) sorgida de la quarta conferència mundial sobre les dones de Nacions Unides.
- ✓ Les [Directives voluntàries de la FAO](#) sobre el dret a l'alimentació i el [programa regional impulsat per la CEDEAO de suport a la transició agroecològica a l'Àfrica de l'Oest](#).

Les ARD, com agències de desenvolupament regional del govern del Senegal, valoren que el projecte, emmarcat en les figures de planificació regionals i estatals, és totalment coherent amb

[l'Agenda 2030 de les Nacions Unides](#), específicament amb l'objectiu 2 de posar fi a la fam i l'objectiu 5 d'Igualtat de gènere.

C.3 El programa és coherent amb les estratègies de desenvolupament local / regional / nacional del Senegal. Al vostre parer, com compleixen aquesta necessitat les polítiques nacionals i regionals (marc polític del Senegal: PRACAS i SNEEG i altres)? Quins són els plans o programes estratègics que aborden aquests problemes?

Pel que fa la coherència del projecte amb les estratègies de desenvolupament i apoderament de les dones del Senegal, les institucions senegaleses que configuren el partenariat (les ARDs) consideren que el projecte està alineat amb el marc de les polítiques del país. En primer lloc, es confirma que la Constitució del Senegal reconeix la igualtat de drets entre dones i homes. En les entrevistes realitzades, les ARDs han exposat, addicionalment, que les estratègies de desenvolupament regionals i estatals, reconeixen els drets d'accés i tinença de terres de les dones.

D'altra banda també mencionen l'alienament del projecte amb els compromisos d'impuls de la sobirania alimentària i l'agroecologia, així com de foment de l'equitat de gènere a través de l'apoderament de les dones, establerts en les polítiques estatals:

- Pel que fa els compromisos d'impuls de la sobirania alimentària i l'agroecologia destaca el reconeixement que es realitza de l'agroecologia com una de les àrees prioritàries per a la producció agrícola en la segona fase del [Programa per accelerar el ritme de l'agricultura senegalesa \(PRACAS\)](#), que és el component agrícola del Pla Senegal Emergent.
- Pel que fa l'equitat de gènere a través de l'apoderament de les dones, destaca que el govern del Senegal ha fet d'aquest tema un interès nacional des de l'any 2005 en dotar-se d'una [Estratègia nacional d'equitat i igualtat de gènere \(SNEEG\)](#) que s'ha renovat en diverses edicions fins a data d'avui. En l'edició vigent, la SNEEG (2016-2026) a estat formulada amb una aproximació de drets humans i orientada a una gestió per resultats. En aquest marc, l'estratègia reconeix el paper clau de les dones en garantir la seguretat alimentària de les llars. Aquesta estratègia no vincula, no obstant, les oportunitats que l'agroecologia planteja per a l'apoderament de les dones, si bé planteja:
  - ✓ Reduir la bretxa en el poder econòmic de les dones en relació amb els homes, la qual cosa accentua la creixent feminització de la pobresa malgrat una forta contribució de les dones a l'economia domèstica i l'economia de mercat.
  - ✓ El nivell desigual d'accés i d'accessibilitat als serveis socials bàsics, que generalment es caracteritza per una menor taxa de matriculació escolar de les nenes que dels nens en els nivells secundari i terciari, majors taxes d'analfabetisme entre les dones majors de 15 anys en relació als homes, altes taxes de fertilitat i de mortalitat materna, un estat nutricional deficient de dones en edat fèrtil o pràctiques nocives per a la salut de les dones i de les nenes com la MGF o el matrimoni forçat.
  - ✓ La desigualtat d'estatus a la família i a la societat a causa de factors socioculturals.
  - ✓ Integració feble en processos de planificació, elaboració de pressupostos, seguiment i avaluació, en gran part relacionats amb una capacitat insuficient dels actors per prendre en consideració el gènere, elaborar dades desagregades adequades de gènere i sistematitzar mecanismes de coordinació, seguiment i avaluació.

- ✓ Representació i participació desigual de les dones en els òrgans de decisió, malgrat els avenços aconseguits en aquest àmbit.

D'altra banda, les ARDs entrevistades destaquen el fet que els agents implicats en el projecte han participat en aquestes estratègies de referència (SNEEG i SREEG a Kolda).

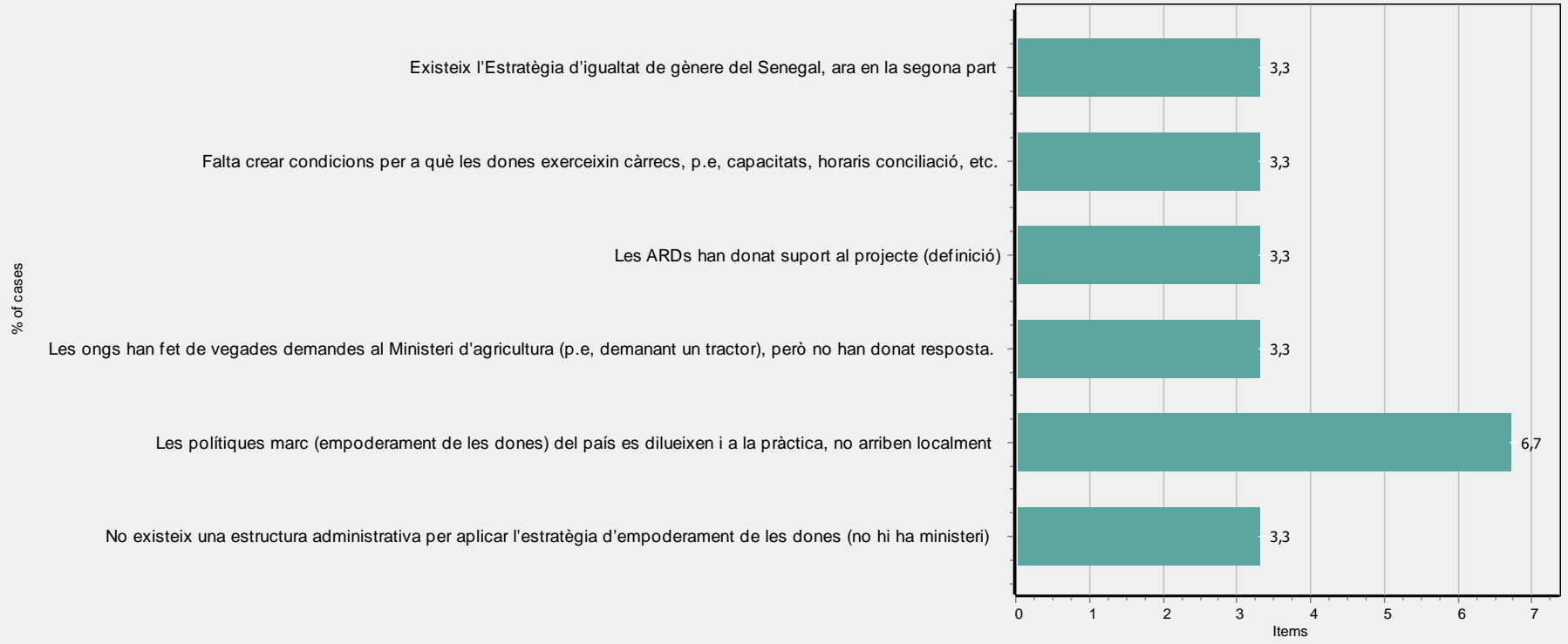
S'admet però que també que pot succeir que hi hagin projectes i programes de l'Estat que no passin per les ARD i no es doni una concertació i coordinació amb els agents locals. En l'àmbit de la sobirania alimentària i l'agroecologia, si bé l'ARD de Kolda emfatitza que les iniciatives d'agricultura convencional amb ús d'agroquímics no son benvingudes, les contraparts consultades destaquen l'absència o poca activitat dels organismes governamentals en les regions d'implementació del projecte que es tradueix en una "no resposta" a les demandes que des de les entitats s'hagin pogut realitzar (p.e., per sol·licitar medis de producció, infraestructures, etc.). Algunes de les entitats executores destaquen que l'agroecologia és un concepte molt nou que totes les institucions volen incorporar. S'assenyala però, que l'Estat no ha abandonat l'ús dels productes agroquímics i que cal promoure la transició poc a poc. Es descriu que l'Estat no té una estratègia a gran escala d'impuls de l'agroecologia perquè pot existir un cert conflicte d'interessos entre els sistemes de producció, si bé si que la promou a nivell comunitari.

En l'àmbit de l'equitat de gènere a través de l'apoderament de les dones, existeix una percepció per part dels agents entrevistats que si bé aquesta estratègia estableix el mandat per treballar per a la igualtat de gènere, la incidència del programa es dilueix i no arriba a traduir-se en mesures específiques que possibilitin a les dones participar activament dels espais de presa de decisions i de poder. En aquest sentit es destaca que faltaria que es creïn les condicions per a, per exemple, possibilitar que les dones exerceixin càrrecs (p.e., ampliant les seves capacitats de gestió, establint horaris de participació compatibles amb la conciliació familiar, etc).

De fet, l'ACCD, un dels agents promotors i finançadors del projecte, ha donat suport des de l'any 2012 a l'ARD de Kolda en el "[Projecte de suport a la millora de la governança i l'apoderament de les dones de la regió de Kolda \(Senegal\)](#)", que té com objectiu general contribuir, de manera sostenible, a la reducció de la pobresa a la regió de Kolda a través de la promoció d'iniciatives d'apoderament econòmic de les dones i de la millora de la governança de les col·lectivitats locals.

Figura 17. Resposta estatal i regional a les necessitats (Respostes a la Pregunta P.1.3).

Distribution of codes (% of cases)

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Pertinència				
Preg.P. 1				
3. Resposta polítiques marc				
• Les ARDs han donat suport al projecte (definició)	1	0,2%	1	3,3%
• Existeix l'Estratègia d'igualtat de gènere del Senegal, ara en la segona part	1	0,2%	1	3,3%
• Les polítiques marc (empoderament de les dones) del país es dilueixen i a la pràctica, r3 arriben loc0,5% t	2	0,5%	2	6,7%
• No existeix una estructura administrativa per aplicar l'estratègia d'empoderament de les dones (no0,2% ministeri)	1	0,2%	1	3,3%
• Falta crear condicions per a què les dones exerceixin càrrecs, p.e, capacitats, horaris conciliació, e0,2%	1	0,2%	1	3,3%
• Les ONGs han fet de vegades demandes al Ministeri d'agricultura (p.e, demanant un treballador), però 0,2% n donat resposta.	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Figura 18. Alineament del projecte amb polítiques i programes marc.

	Internacional	Senegal	Catalunya
Enfortiment de la sobirania alimentària en base a l'agroecologia.	Directives voluntàries de la FAO sobre el dret a l'alimentació. Programme d'appui à la transition agroécologique en Afrique de l'Ouest (CEDEAO).	Programa per accelerar el ritme de l'agricultura senegalesa (PRACAS)	Pla Estratègic del FCCD 2020-2023. Pla director de cooperació al desenvolupament 2019-2022, ACCD-Generalitat de Catalunya.
Apoderament de les dones	Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing	Estratègia nacional d'equitat i igualtat de gènere (SNEEG)	

Valoració del criteri de Coherència

La Coherència del Projecte té una valoració ALTA perquè els tres indicadors que la mesuren tenen una valoració alta

INDICADORS QUE MESUREN LA COHERÈNCIA	Valoració
I1. Nivell d'alineament del programa amb el Pla Director de Cooperació de la Generalitat de Catalunya i amb el pla estratègic del Fons Català i dels ajuntaments.	ALTA
I2. Nivell d'alineament del programa amb les declaracions i acords internacionals.	ALTA
I3. Nivell d'alineament del programa amb les estratègies de desenvolupament local/regional/nacional del Senegal.	ALTA

6.3 GRAU DE COMPLIMENT

Indicador d'avaluació I.1

I.1. % d'activitats realitzades en el temps establert en el cronograma, executades amb la qualitat esperada i han contribuït de manera efectiva en l'assoliment dels resultats esperats

Dades

Les dades per a mesurar aquest indicador s'han recollides a través de les tècniques de revisió documental (Informes de seguiment i finals del projecte 2912), avenç de compliment amb les entitats FODDE i Fons Català. Les dades s'han triangulades amb les dades recollides per mesurar l'eficàcia del projecte i l'observació directa *in situ*.

Per a la valoració del grau de compliment, vàrem treballar amb FODDE i Fons Català una matriu d'avenç del Pla d'Acció, en la qual els hi vàrem demanar que **identifiquessin i justificassin els punts forts i febles de cada activitat en relació a la seva contribució per a l'assoliment dels Resultats i objectius** del projecte que estem avaluant (p.3199). L'Equip Avaluador va complimentar una matriu a partir de la revisió documental del projecte i es varen enviar les matrius als dos equips per tal que fessin un exercici de síntesi conjunta, els resultats de les quals presentem a continuació:

Matriu complimentada per l'equip avaluador- EA a partir de la revisió documental:

Enunciats (Resultat i Activitats)	Grau de compliment (segons informe final- revisió documental)
Resultat 1: Les organitzacions membres de la xarxa practiquen la producció agroecològica.	L'agricultura convencional desenvolupada a l'àrea d'intervenció ha acabat mostrant els seus límits i els seus problemes. L'ús de pesticides i fertilitzants químics sovint provoca malalties i l'esgotament accelerat del sòl. Basant-se en aquesta observació, cal plantejar alternatives a aquestes pràctiques. Les pràctiques agroecològiques es promocionaran com a part de la intervenció i se centraran en les tècniques de fertilització, processament, producció, embalatge i emmagatzematge.
A1.R1: Formar les productores dels 12 grups sobre tècniques de producció i pràctiques agroecològiques	Aquesta activitat ha estat executada totalment i se n'ha fet el seguiment en relació a l'enfortiment de capacitats productives en matèria d'agroecologia de les dones dels agrupaments de les hortes de Katipa, Sourouacounda, Bouagryr, Djiromait, Diatock, Diendé, Sandiniery, Saré Souma, Soudouwéli, Diyabougou, Sinthinag Fodé et Saré Gueladio per acompanyar una transició a l'agroecologia d'aquests 12 agrupaments. La implementació de les activitats d'aquest eix del projecte han estat les següents: <ul style="list-style-type: none"> a. Informació i sensibilització sobre l'agroecologia b. La formació amb diplomes durant 10 dies al Centre de Agroecologia de Tobor dels 24 relés tècnics de les 2 hortes sobre el mòdul seleccionats en agroecologia en dues fases de 12 participants cada una. c. Formació pràctica sobre la fertilització orgànica i el tractament natural de les cultures hortícoles d. Seguiment i supervisió dels "relés"
A2. R1: Inserir tècnics d'horticultura especialitzats en	A finals del mes d'abril estava previst l'inici d'aquests acompanyaments a les hortes per part de tècnics agrícoles de FODDE. Aquesta activitat, que suposa la inserció de tècnics agrícoles a cada perímetre i el seguiment durant un mes per tal d'acompanyar

<p>agroecologia en els perímetres</p> <p>T (Totalment)²</p>	<p>les beneficiàries per una total consolidació dels aprenentatges a nivell pràctic, no s'ha pogut iniciar segons el calendari previst degut a la interdicció dels desplaçaments interns amb motiu de la crisi sanitària global del COVID19.</p> <p>Es preveia que, en el millor dels casos, al mes de juny es podria reprendre aquesta activitat, tot i que no tenia sentit ja que a partir d'aquest mes les hortes estan aturades per l'inici de la temporada de pluges i la dedicació de les dones a les tasques pròpies d'aquesta temporada. Així, s'ha reprogramat la implementació d'aquesta activitat pel moment en què les dones comencin de nou l'activitat a les hortes al mes de octubre.</p> <p>S'ha reprogramat la implementació d'aquesta activitat pel moment en què les dones comencin de nou l'activitat a les hortes al mes de octubre, un cop finalitzada la temporada de pluges i en funció de l'evolució del COVID19 al Senegal.</p>
<p>A3 R1: Formació de grau de 24 dones al centre agroecològic de Tobor (mòdul de fertilització, protecció natural i gestió d'una granja).</p>	<p>Formació realitzada a la granja escola de Tobor als mesos d'octubre i novembre 2019 en dos grups de 12 dones cadascun. Activitat finalitzada.</p> <p>Per la preparació de la formació diplomada sobre agroecologia dels "relés" tècnics dels 12 agrupaments a la granja escola d'USOFORAL a Tobor, es varen organitzar trobades de coordinació i de negociació sobre els continguts formatius. Aquestes reunions informatives varen ser mol útils per facilitar la selecció dels equips de dones (dues de cada perímetre) en funció dels perfils i requeriments mínims necessaris per a optimitzar l'aprofitament de la formació i per compartir els criteris amb els agrupaments beneficiaris i acompanyar-les en la validació de la selecció dels seus membres. Els mòduls han tractat sobre el fonaments de l'agroecologia, la preparació de les parcel·les, la producció de fertilitzants, la protecció natural dels vegetals i la producció de llavors.</p> <p>En el marc de la preparació dels tallers en agroecologia es varen tenir molt en consideració els criteris de llengua i nivell d'instrucció, que van permetre el repartiment de les 24 dones en 2 grups d'aprenentatge (12 dones a cada grup) de la manera més òptima pel que fa a la logística i a la selecció del personal encarregat de les formacions en funció del nivell previ i de les llengües emprades en els aprenentatges.</p> <p>La formació diplomada al Centre d'agroecologia de Tobor de cada un dels dos grups va tenir una durada de 10 dies: el primer es va realitzar entre els dies 11 i 22 de novembre i el segon entre els dies 02 i 13 de desembre de 2019. La durada de la jornada formativa diària entre teoria i pràctica va ser de 8 hores. L'activitat, doncs, s'ha executat al 100%.</p>
<p>A4 R1: Organitzar una visita d'intercanvi als llocs de producció agroecològica.</p> <p>T (Totalment)</p>	<p>Aquesta activitat es preveia executar-la a partir de la consolidació dels primers resultats de les formacions, i com a pas previ per facilitar l'A1.R3 de creació d'una organització federativa de tots els agrupaments de gestió de les hortes. Les limitacions a la mobilitat imposades pel toc de queda amb motiu d'intentar controlar l'expansió de la pandèmia del COVID19 impossibiliten l'execució d'aquesta activitat en aquests moments. S'espera poder executar-la entre els</p>

² ACTIVITATS AFECTADES PER LA COVID19: P (parcialment) o T (Totalment)- Font: *cronograma original*

	<p>mesos de setembre i novembre si la situació es normalitza. Aquesta activitat dependrà de l'evolució del COVID19</p>
<p>A5 R1: Organitzar una missió mensual per supervisar l'aplicació de les pràctiques agroecològiques.</p> <p>P (Parcialment)</p>	<p>A nivell operatiu s'ha privilegiat la formació pràctica sobre a fertilització orgànica i el tractament natural dels cultius a l'horta. L'activitat ha consistit en les visites mensuals de dos tècnics formadors i animadors en agroecologia que entre el 26/02/2020 i el 21/03/2020 han estat 2 dies amb cada agrupament. Les formacions es varen desenvolupar a les hortes de Katipa, Sourouacounda, Buagryr, Djiromait, Diatock, Diendé, Sandiniery, Saré Souma, Soudou Wéli, Diyabougou, Sinthiang Fodé i Saré Gueladio, i varen beneficiar 644 productors (620 dones i 24 homes) amb una metodologia basada en l'intercanvi d'experiències.</p> <p>La irrupció del Covid19 i les restriccions a la mobilitat imposades han impedit que des del mes d'abril es poguessin fer aquestes visites, que de totes maneres s'haurien interromput entre els mesos de juny i octubre ja que coincideix amb la temporada de pluges en què les dones abandonen les hortes per treballar als arrossars o fer altres tasques pròpies d'aquesta temporada. L'activitat es reprendrà doncs a l'octubre i es mantindrà fins a la finalització del projecte a finals de desembre.</p> <p>Al febrer i març de 2020 es varen poder fer aquests acompanyaments, però varen quedar interromputs pel Covid19. Entre octubre i desembre, un cop finalitzada la temporada de pluges i en funció de l'evolució del COVID19 al Senegal, s'acabaran d'executar.</p>
<p>A6 R1: Facilitar la producció d'insums agroecològics (biofertilitzants i solucions naturals) mitjançant el disseny de fitxes tècniques en les llengües nacionals.</p>	<p>S'han editat els materials pedagògics adaptats a les llengües locals i al nivell d'alfabetització de les titulars de drets, evitant al màxim els textos llargs i fent-lo amb dissenys molt visuals i intuïtius. Aquesta activitat s'ha realitzat íntegrament estant integrada en les activitats A2.R1, A3.R1 i A5.R1.</p>
<p>A7. A1: Organitzar 3 programes de ràdio per a la promoció de l'agroecologia i el consum de productes dels perímetres en col·laboració amb la radio comunitària de Pata i Kolda FM</p> <p>T (Totalment)</p>	<p>Aquesta activitat va vinculada a la inserció dels tècnics d'horticultura especialitzats en agroecologia per consolidar els aprenentatges de les tècniques agroecològiques als perímetres (A2.R1), ja que les emissions de ràdio es plantegen com un reforç a les sensibilitzacions a les pròpies dones i per informar dels avantatges dels productes cultivats amb aquestes tècniques entre la població general i promoure'n el consum.</p> <p>Així doncs es considera més adient posposar aquesta activitat als mesos de novembre i desembre de 2020, per fer-la un cop s'hagin realitzat els darrers acompanyaments de l'A2.R1. Aquesta activitat es podrà implementar en el moment dels darrers acompanyaments per tècnics a les hortes.</p>
<p>R2: Millorada l'autonomia de les dones.</p>	<p>Els principals factors i mitjans de producció estan en mans dels homes. Les dones, per tal de desenvolupar les seves activitats, sovint afronten enormes dificultats com la no disponibilitat dels equipaments agrícoles, la manca d'accés a la terra, la manca d'accés al finançament adaptat a les seves condicions, etc. Per permetre a les dones superar aquestes dificultats, el projecte preveu accions per enfortir els equips de producció, identificar els factors que encara bloquegen l'accés de les dones a la terra, i facilitar l'accés a un finançament adaptat a les seves necessitats i possibilitats.</p>

	<p>L'aixecament d'aquestes restriccions els permetrà complir amb totes les condicions necessàries per al desenvolupament de les seves activitats de generació d'ingressos i millorarà la seva autonomia.</p>
<p>A1. R2: Formar els 12 agrupaments de dones en educació financera.</p> <p>P (parcialment)</p>	<p>Aquesta activitat formativa ja ha estat executada al 100%. Es va realitzar entre els mesos d'abril i setembre de 2019. Ha consistit en explicar la metodologia i els mecanismes de funcionament de les comunitats autogestionades de finançament (CAF), una tipologia de microcrèdit autogestionat que FODDE està implementant a la zona de la Casamance des de fa 10 anys amb molt bons resultats.</p> <p>En el cas dels agrupaments on ja existien CAF (Saré Gueladio, Sandiniery, Sinthiang Fodé) s'han fet les formacions de reforç i en aquells agrupaments on abans de l'inici del projecte no existien (Djiromait, Sourouacounda, Diatock, Katipa, Bouagryr, Diendé, Soudou Wéli, Diyabougou, Saré Souma), la formació s'ha fet des de zero.</p> <p>Com a resultat d'aquestes formacions s'ha pogut realitzar l'A5.R2. Activitat finalitzada però hi ha una necessitat d'acompanyament suplementària en alguns perímetres.</p>
<p>A2. R2: Equipar els agrupaments de dones amb petits materials de producció.</p>	<p>Durant les formacions a terreny es va distribuir a cada agrupament una sèrie de materials: carretons, pales, polvoritzadors, regadores, petit material agrícola, llavors (ceba, tomàquet, albergínia, pebrot) i balances.</p> <p>També es varen transportar a cada horta els productes que els relés de les dones van produir durant la formació a la granja escola de Tobor: fertilitzants líquids i sòlids i productes de protecció naturals. L'activitat s'ha executat al 100%.</p>
<p>A3. R2: Fer un diagnòstic dels factors que bloquegen l'accés i control de les dones a la terra.</p> <p>T (Totalment)</p>	<p>En el cronograma inicial del projecte aquesta activitat es preveia executar-la al març de 2020. Les circumstàncies sobrevingudes del Covid19 i les restriccions imposades a la mobilitat n'han impedit l'execució en els terminis previstos. FODDE està anticipant la preparació dels TDRs, els qüestionaris i les eines, i es preveu poder realitzar el treball de camp als mesos de setembre i octubre si les condicions de control de la pandèmia ho permeten.</p> <p>Aquesta activitat serà possible a partir del moment en que la mobilitat del personal a terreny sigui efectiva. FODDE està anticipant els TDRs, els qüestionaris i les eines.</p>
<p>A4. R2: Elaborar i implementar un pla d'advocacy per a l'accés de les dones a la terra.</p> <p>T (Totalment)</p>	<p>Aquesta activitat es preveia realitzar-la al juny de 2020. Igual que en el cas de l'A3.R2, les circumstàncies sobrevingudes del Covid19 i les restriccions imposades a la mobilitat n'han impedit l'execució en els terminis previstos, però es preveu poder realitzar-la als mesos d'octubre i novembre.</p> <p>Aquesta activitat inclourà un taller i serà possible a partir del moment en que la mobilitat del personal a terreny sigui efectiva. FODDE està anticipant els TDRs, els qüestionaris i les eines.</p>
<p>A5. R2: Creació de CAFs a totes les agrupacions de dones de la xarxa.</p>	<p>L'activitat de creació de les CAF als 12 agrupaments de dones ja està totalment realitzada. S'han fet els seguiments fins a les sessions de repartiment de beneficis on s'ha detectat en alguns agrupaments una dificultat per entendre els mecanismes (Djiromait, Katipa, Sourouacounda, Diatock, Sandiniery, Diende i Saré Souma) posats a la seva disposició. A partir de setembre, es faran aquests seguiments suplementaris per tal de consolidar definitivament les CAF a tots els perímetres.</p> <p>Activitat realitzada, tot i la necessitat d'acompanyament suplementari en algunes CAF.</p>

R3: Creada una xarxa funcional d'organitzacions de productores	
<p>A1. R3: Crear una organització federativa de tots els agrupaments de gestió de les hortes</p> <p>T (Totalment)</p>	<p>L'activitat es va iniciar en el moment de les formacions, tant a la granja escola de Tobor com a terreny sensibilitzant les dones en aquest sentit. A causa de la poca disponibilitat de les dones durant la temporada de pluges, la creació de l'organització federativa de totes les hortes es farà als mesos d'octubre i novembre, quan reprenguin el treball a les hortes.</p> <p>L'execució en termini d'aquesta activitat està subjecta a l'evolució del COVID19 al Senegal</p>
<p>A2. R3: Creació d'una xarxa de totes les CAF.</p> <p>P (parcialment)</p>	<p>Pel que fa a la creació d'una xarxa de CAF entre els 12 agrupaments, FODDE ha començat a fer les gestions per articular-la. Podem afirmar que l'activitat està realitzada aproximadament en un 50%, però es reprendrà i finalitzarà als mesos de setembre i octubre de 2020 quan les condicions de treball per causa del Covid19 estiguin més normalitzades.</p> <p>L'execució en termini d'aquesta activitat està subjecta a l'evolució del COVID19 al Senegal</p>
Resultat 4. Realitzada la sensibilització dels resultats del projecte entre els actors clau a Europa	
<p>A1. R4: Produir un documental sobre les accions del projecte.</p> <p>P (parcialment)</p>	<p>Activitat en curs. S'ha d'allargar per poder obtenir els materials gràfics i audiovisuals de totes les activitats del projecte.</p> <p>Fins a l'aturada de les activitats al març s'han estat enregistrant totes les accions del projecte i s'han fet entrevistes amb les titulars de drets i altres actors del projecte. Actualment l'equip del Fons Català està treballant en el guió i en la selecció del material ja enregistrat. Atès que el documental ha de cobrir totes les fases d'implementació del projecte, els darrers enregistraments es faran en paral·lel a l'execució de les activitats pendents i s'enllestirà un cop implementat tot el projecte al desembre de 2020.</p>
<p>A2. R4: Participació d'una representant dels agrupaments de dones i d'un representant de FODDE a reunions a Catalunya i Bèlgica.</p> <p>T (Totalment)</p>	<p>L'execució d'aquesta activitat dependrà de si finalment s'organitza a l'octubre de 2020 un FSMET presencial a Barcelona i de si es pot volar de Senegal a Europa.</p> <p>En relació a aquesta activitat, estava previst fer coincidir la missió inversa d'una dona representant dels perímetres i d'una persona de FODDE per participar en el Fòrum d'Economies Alternatives que s'havia de celebrar a Barcelona al mes de juny de 2020. Aquest Fòrum finalment es va celebrar de forma virtual i a l'octubre es volen organitzar trobades presencials a Barcelona.</p> <p>En funció de si aquesta possibilitat s'acaba materialitzant l'activitat es podrà executar en els termes previstos inicialment, però al mes d'octubre. En cas contrari caldrà replantejar l'activitat i consensuar amb l'ACCD on es redirigeixen els recursos que hi havia previst destinar-hi.</p>

Matriu complimentada pels equips implicats en el seguiment i l'execució:

Enunciats (Resultat i Activitats)- segons projecte formulat	Equip promotor: Fons Català	Equip executor: FODDE
Resultat 1: Les organitzacions membres de la xarxa practiquen la producció agroecològica		
A1.R1: Formar les productores dels 12 grups sobre tècniques de producció i pràctiques agroecològiques	Aquesta activitat ha tingut un paper fonamental en l'assoliment del primer resultat del projecte i per promoure l'agroecologia com a activitat generadora d'ingressos i alhora la sostenibilitat ambiental i la salut dels consumidors/es. Els pèrits agrònoms de FODDE han visitat regularment els 12 perímetres, garantint que els aprenentatges s'han anat assimilant gradualment i identificant les necessitats de reforçament de la formació de forma individualitzada a cada perímetre. Les formacions a més han tingut una excel·lent acollida per part de les titulars de drets, que han identificat ràpidament els avantatges de l'agroecologia en relació a l'agricultura intensiva en l'ús de químics.	<p>Punts forts :</p> <ul style="list-style-type: none"> Formació de líders formades per formar les dones del seu GIE Formació in situ Mòduls (fertilització i protecció orgànica) de formació adaptada Aplicació pràctica dels coneixements teòrics adquirits pels relleus durant la formació del diploma Compromís dels productors en relació amb l'agroecologia <p>Punts febles :</p> <ul style="list-style-type: none"> Nivell baix d'alfabetització d'algunes líders dels GIE
A2. R1: Inserir tècnics d'horticultura especialitzats en agroecologia en els perímetres	En la mateixa línia que l'activitat anterior, el fet que la responsabilitat d'acompanyar cada perímetre s'hagi distribuït entre diferents tècnics/ques en horticultura ha contribuït a generar una relació més personalitzada i a reforçar la confiança de les dones en les seves pròpies capacitats de gestió de les hortes al poder comptar amb un recolzament sostingut. L'activitat ha servit per consolidar les tècniques de fabricació de fertilitzants i productes fitosanitaris naturals amb l'acompanyament constant de FODDE, que ha animat les dones a iniciar les campanyes hortícoles abans de la finalització de les tasques de l'arròs, cacauet etc. Aquesta activitat s'ha vist afectada per la Covid19, però s'ha reprès al setembre de 2020 i es podrà acabar d'executar al 2021 gràcies a una pròrroga sol·licitada a l'ACCD que permetrà allargar fins al març aquests acompanyaments.	<p>Punts forts :</p> <ul style="list-style-type: none"> Supervisió estreta de les organitzacions. Reforçament de les habilitats dels tècnics en agroecologia. Ampliació de recursos humans sensibles a l'agroecologia <p>Punts dèbils :</p> <ul style="list-style-type: none"> Poca durada de la intervenció dels tècnics en els perímetres.
A3 R1: Formació de grau de 24 dones al centre agroecològic de Tobor (mòdul de fertilització,	La formació de grau a la granja escola de Tobor, en col·laboració amb USOFORAL, ha permès assolir un triple objectiu. D'una banda ha estat un espai de formació intensiva on dues dones de cada un dels 12 perímetres han seguit una formació teòrica i pràctica de les tècniques	<p>Punts forts:</p> <ul style="list-style-type: none"> Força presència de dones que han participat a la formació (23/24) Existència d'un centre de formació funcional amb

<p>protecció natural i gestió d'una granja).</p>	<p>agroecològiques i en l'ús dels recursos naturals locals per produir fertilitzants i pesticides naturals i s'han pogut dotar d'enes i coneixements per a la seva activitat productiva. D'altra banda el fet que sigui una formació de grau atorga a les dones que hi ha assistit una titulació, millorant l'autoestima i la seva capacitat d'apoderar-se i esdevenint al seu torn formadores de les altres dones del seu perímetre. I finalment ha estat un espai on han coincidit dones dels diferents perímetres, facilitant així l'establiment de vincles entre elles i l'inici del treball en xarxa.</p> <p>Com a punt feble caldria destacar la curta durada de la formació (10 dies) degut a la càrrega de treball productiu, reproductiu i comunitari que les dones han d'assumir a les seves comunitats i que feia impossible que s'allarguessin més.</p>	<p>recursos humans qualificats Replicació de les pràctiques apreses per les líders a la formació a Tobor als seus perímetres amb la resta de dones organitzades en el GIE. Enfocament pedagògic adaptat a l'aprenentatge d'adults combinant teoria i pràctica</p> <p>Punts dèbils</p> <p>Analfabetisme d'algunes líders Cap seguiment de les líders formades per part del centre de Tobor Certificació limitada (diploma no reconegut)</p>
<p>A4 R1: Organitzar una visita d'intercanvi als llocs de producció agroecològica.</p>	<p>Aquesta activitat es va realitzar a l'inici del projecte. Ha estat efectiva per que ha permès les dones comprovar amb el seus ulls i de primera mà els beneficis de la producció agroecològica i establir intercanvis amb dones d'altres poblacions, fets que han contribuït a motivar-les i animar-les per posar en pràctica les tècniques apreses.</p> <p>Com a punt feble cal destacar que els perímetres triats per les visites d'intercanvi són casos modèlics amb una gran experiència i sovint amb molt bones infraestructures, mentre que alguns dels agrupaments de dones inclosos en el projecte tenen molta menys experiència i problemes d'infraestructures com l'accés insuficient a l'aigua, tanques deficientes, escassetat de materials i eines de treball, etc. Això va provocar que algunes titulars de drets manifestessin que difícilment podrien assolir un grau d'eficiència tan elevat com el de les comunitats visitades.</p>	<p>La restricció del moviment dins del país, imposada pel toc de queda per intentar controlar la propagació de la malaltia del coronavirus, ha dificultat la realització d'aquesta activitat .</p>
<p>A5 R1: Organitzar una missió mensual per supervisar l'aplicació de les pràctiques agroecològiques .</p>	<p>Aquestes visites mensuals per part de FODDE (que es veieren interrompudes per les restriccions de mobilitat per frenar l'expansió de la Covid19) han estat útils per aixecar evidències dels progressos que s'anaven produint en l'aplicació dels coneixements adquirits per les titulars de drets. S'emmarquen en les activitats de seguiment del projecte per anar ajustant les accions a les necessitats reals de les titulars de drets i reforçant l'assimilació de les formacions en l'agroecologia.</p> <p>També han servit per identificar necessitats en els agrupaments a través dels animadors de FODDE que, amb el treball continuat amb les titulars de drets,</p>	<p>Punts forts :</p> <p>Documentació del nivell d'aplicació de tècniques agroecològiques als perímetres La trobada mensual permet identificar errors, corregir-los i fer recomanacions</p> <p>Punts febles :</p> <p>No hi ha avaluació de la tasca de les líders als seus perímetres</p>

	<p>estableixen una relació de confiança amb elles i n'estimulen la participació.</p> <p>Aquestes necessitats o pràctiques (bones i dolentes) FODDE les comunica i comenta en el comitè de gestió del projecte amb el Fons Català i l'ACCD.</p>	
<p>A6 R1: Facilitar la producció d'insums agroecològics (biofertilitzants i solucions naturals) mitjançant el disseny de fitxes tècniques en les llengües nacionals.</p>	<p>L'edició de les fitxes tècniques ha tingut molt bona acollida entre les titulars de drets, ja que els permet tenir una guia pràctica i sistemàtica per la producció de fertilitzants i pesticides naturals. En el disseny de les fitxes s'ha tingut en compte el context de baixa alfabetització, per això s'han dissenyat de forma que siguin molt visuals i intuïtives i amb poc text, emprant les llengües locals.</p>	<p>Punts forts :</p> <ul style="list-style-type: none"> Disponibilitat de suport en idiomes locals Disponibilitat de bio-fertilitzants i de productes naturals per al control de plagues i malalties Ús de productes locals per a la fabricació d'adobs orgànics i productes de tractament natural <p>Punts febles :</p> <ul style="list-style-type: none"> Alta taxa d'analfabetisme entre les dones membres dels GIE No haver utilitzat alguns idiomes locals quan es van dissenyar les fitxes tècniques Baix nivell de planificació per a la producció d'insums agroecològics.
<p>A7. R1: Organitzar 3 programes de ràdio per a la promoció de l'agroecologia i el consum de productes dels perímetres en col·laboració amb la radio comunitària de Pata i Kolda FM</p>	<p>Aquesta activitat és important per la divulgació del projecte en la seva àrea geogràfica d'execució i per la promoció del consum de productes agroecològics de proximitat. S'ha considerat que la ràdio és el mitjà de comunicació més utilitzat al Senegal i per tant el que pot garantir un major impacte.</p> <p>Es realitzen 2 emissions a la regió de Kolda (Kolda i PataFM), 1 emissió a Sédhiou i 2 emissions a Ziguinchor (Kabissa FM i Kassyay FM) on es discuteix amb les productores sobre els beneficis de l'agroecologia. Es destaca d'una banda les millores en la salut que comporta el consum de productes naturals i d'altra banda els impactes ambientals positius d'aquestes pràctiques, especialment en el manteniment de la fertilitat de la terra. Hi participen, a més de les productores titulars de drets i els animadors de FODDE, alguns experts rellevants del món de l'agroecologia. A data d'avui només queden pendents d'execució les dues emissions a la regió de Ziguinchor.</p>	<p>Punts forts :</p> <ul style="list-style-type: none"> Interactivitat entre productores de diferents perímetres Participació de les dones en els programes de ràdio <p>Punts febles :</p> <ul style="list-style-type: none"> No hi ha cobertura de ràdio a tota la zona d'intervenció del projecte
<p>R2: Millorada l'autonomia de les dones</p>		
<p>A1. R2: Formar els 12 agrupaments de dones en</p>	<p>Pràcticament totes les titulars de drets han manifestat un alt grau de satisfacció per les formacions rebudes en el sistema de les comunitats autogestionades de</p>	<p>Punts forts :</p> <ul style="list-style-type: none"> Mobilització de l'estalvi local Diversificació d'activitats generadores d'ingressos

educació financera.	finançament (CAF). Ha estat una eina molt ben rebuda d'autonomització econòmica i d'accés al finançament, que difícilment poden assolir a través de les entitats bancàries i quan ho aconseguen és assumint uns interessos molt elevats. Com FODDE fa més de 10 anys que està promovent aquest model de microfinançament té les eines formatives en educació financera molt ben desenvolupades i adaptades al context de la Casamance. Aquesta activitat ha estat, doncs, una de les claus per a l'assoliment del R2.	Desenvolupament de l'esperit emprenedor entre les dones Millora de les condicions de vida. Enfortiment de l'estatus social de les dones Perspectives per al desenvolupament d'un sistema de finançament local Punts febles : Alta taxa d'analfabetisme entre les dones membres dels GIE
A2. R2: Equipar els agrupaments de dones amb petits materials de producció.	L'adquisició i distribució de petits materials per a la producció agrícola ha dotat les dones d'algunes de les eines necessàries i a fons perdut per al desenvolupament de les seves tasques quotidianes a les hortes, incrementant de forma immediata l'eficàcia del temps que inverteixen a les hortes i, de retruc, la seva autonomia. El punt feble d'aquesta activitat és el seu plantejament assistencialista, que s'ha corregit facilitant aquells materials que han d'utilitzar per posar en pràctica els aprenentatges en agroecologia que han adquirit a Tobor i amb els acompanyaments de FODDE.	Punts forts : Facilita la preparació d'insums agroecològics i l'aplicació de pràctiques agroecològiques Millora de les condicions de producció Incrementa la productivitat-rendiment a nivell del perímetre agrícola Punts febles : Sistema de gestió dels materials lliurats als GIE deficient
A3. R2: Fer un diagnòstic dels factors que bloquegen l'accés i control de les dones a la terra.	Aquesta activitat és rellevant per poder establir la línia de base a partir de la qual es poden identificar accions que facilitin a les dones l'exercici d'aquest dret, en coordinació amb els titulars de responsabilitats i d'obligacions. S'ha realitzat una identificació per zones dels factors més rellevants que impedeixen l'accés a la terra a les dones i la informació recollida s'ha sistematitzat en un document de diagnòstic que serà utilitzat en la preparació del pla d'advocacy per a l'exercici d'aquest dret per part de les dones.	Punts forts : Millor coneixement dels actors locals de la situació d'accés i control de la terra per part de les dones Punts febles : Fatalisme dels actors locals sobre la qüestió de l'accés i el control de la terra per part de les dones
A4. R2: Elaborar i implementar un pla d'advocacy per a l'accés de les dones a la terra.	Aquesta activitat és molt important per a l'assoliment del R2, ja que ofereix un marc de consens i treball conjunt entre titulars de drets, de responsabilitats i d'obligacions per establir una línia d'acció conjunta que faciliti l'exercici de les dones a accedir a la terra i als mitjans de producció, tal com es garanteix a la Constitució del Senegal. Vist l'èxit de trobada de capitalització del projecte realitzada a Sédhio el 15 de desembre (veure A2.R4) es farà una trobada també a Sédhio amb representants de dues dones de cada un dels 12 perímetres, alcaldes i representants de les col·lectivitats territorials per compartir el	Activitat transferida a la fase 2

	diagnòstic de l'A3.R2 i treballar conjuntament en la definició del pla de promoció d'accés de les dones. La trobada es preveu que es realitzi cap al 15 de gener de 2021.	
A5. R2: Creació de CAFs a totes les agrupacions de dones de la xarxa.	L'activació de les CAF a cada un dels 12 perímetres ha suposat una eina d'autonomització molt important per a les dones implicades. En alguns casos on ja hi havia CAF actives s'ha fet un reforçament del sistema de gestió, i en altres casos s'han creat de zero.	<p>Punts forts:</p> <p>Ampliació de l' accés al crèdit a les dones</p> <p>Mobilització de l'estalvi local per finançar les AGR</p> <p>Reforçament de la cohesió social</p> <p>Millora de la condició social de les dones</p> <p>Punts febles :</p> <p>Baix domini de les eines de gestió</p>
R3: Creada una xarxa funcional d'organitzacions de productores		
A1. R3: Crear una organització federativa de tots els agrupaments de gestió de les hortes	L'activitat s'ha vist molt afectada per la impossibilitat de fer desplaçaments per la Covid19, però tot i així s'han posat les bases per a aquesta organització federativa amb la intenció de que puguin compartir experiències i solucions a problemes compartits. En la segona fase del projecte es preveu reforçar aquesta xarxa amb espais més concrets i sistematitzats de treball en comú, de forma que puguin treballar conjuntament estratègies de gestió, producció i comercialització coordinades que abarateixin els costos i optimitzin els recursos humans i materials i el temps invertit a les hortes.	Activitat desenvolupant-se a la fase 2
A2. R3: Creació d'una xarxa de totes les CAF.	L'articulació d'una xarxa de CAF permet treballar amb finançaments més grans i per tant a una escala major. El fet que siguin les pròpies dones que determinen les condicions i límits d'accés al finançament fa que els mecanismes de control siguin més democràtics i responguin a un interès col·lectiu. Les sensibilitzacions per la creació de la "CAF de CAFs" ja s'han realitzat i el del 25 de gener es preveu fer la primera sessió de treball de les 12 CAF implicades en aquests moments.	<p>Punts forts:</p> <p>Existència d'un experiència supervisada per FODDE</p> <p>Punts febles :</p> <p>Baix domini de les eines de gestió</p>
R4: Realitzada la sensibilització dels resultats del projecte entre els actors clau a Europa		
A1. R4: Produir un documental sobre les accions del projecte.	Aquesta acció és especialment rellevant per la difusió del projecte i la seva visibilitat a Catalunya. Permet sensibilitzar a la població catalana sobre els riscos de la inseguretad alimentària a un país com Senegal, del qual hi ha uns 30 mil catalanes i catalans que en són originaris. També ofereix un producte tangible als ajuntaments cofinançadors per fer un retorn a la ciutadania i per saber en què es destinen els recursos de cooperació, incrementant les possibilitats que mantinguin el seu recolzament a mig i	

	<p>llarg termini.</p> <p>L'enregistrament de les imatges van ser afectades també per la COVID-19, ja que les restriccions de desplaçaments i mobilitat degudes a la pandèmia als mesos de març, abril, maig i juny de 2020 coincidiren amb el període en què les hortes estan en plena producció, impossibilitant el treball de documentació audiovisual de les tasques a les hortes (que es veieren també afectades). Actualment s'estan gravant aquestes imatges així com les corresponents a les altres activitats del projecte.</p>
<p>A2. R4: Participació d'una representant dels agrupaments de dones i d'un representant de FODDE a reunions a Catalunya i Bèlgica - A2.R4 Edició de càpsules i organització d'una jornada de capitalització a Senegal</p>	<p>L'activitat A2.R4 es va haver de cancel·lar degut a la impossibilitat d'organitzar una missió en el marc de la pandèmia. Es va debatre amb tots els actors implicats sobre quina activitat que respongués a un resultat similar es podria realitzar sense veure's afectada per les limitacions de mobilitat, i finalment es va convenir en destinar els recursos previstos per a aquesta activitat a dues subaccions:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- L'organització d'una jornada de capitalització del projecte al Senegal que es va realitzar el 15 de desembre de 2020, amb l'assistència de dues dones de cada un dels 12 perímetres del projecte, de la governadora a la Regió de Sédhio, dels directores de les tres ARD implicades i d'alguns dels alcaldes i càrrecs electes dels municipis on es troben els perímetres. <p>Com a punts forts cal destacar que la jornada de capitalització va tenir una excel·lent acollida tant entre les titulars de drets com entre els càrrecs electes i autoritats locals. Va resultar molt útil per generar un espai de trobada entre les dones que gestionen els perímetres i les autoritats locals per compartir de forma directa les seves inquietuds i necessitats en relació als objectius del projecte. La governadora va fins i tot demanar la repetició d'una jornada d'aquestes característiques en la segona fase del projecte per aprofundir en l'apoderament de les titulars de drets i davant l'entusiasme amb què van manifestar la seva valoració positiva de les activitats dutes a terme en el projecte. També va ser un bon espai per treballar la projecció de la segona fase del projecte i compartir les aspiracions a obtenir fons de la Unió Europea i temptejar possibles partenariats.</p> <p>Entre els punts febles, la impossibilitat que hi hagués presència física dels actors catalans a la trobada va limitar-ne els impactes. Es va habilitar una sala de Zoom des de la qual tant el Fons Català com l'ACCD van poder fer una intervenció puntual per saludar els assistents, però no interactuar i tenir una participació activa.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2- L'edició d'unes càpsules audiovisuals per poder difondre a Catalunya els resultats i impactes del projecte a través de xarxes socials. <p>Les càpsules ja estan editades i tècnicament són de molt bona qualitat i sintetitzen perfectament els tres eixos principals del projecte (agroecologia, CAF i dret d'accés a la terra). Manca fer-ne la difusió, que es durà a terme al llarg del primer trimestre de 2021. El fet que el representant del Fons al Senegal tingui coneixements avançats i professionals de producció audiovisual ha garantit la qualitat dels materials enregistrats i editats. També el fet que l'àrea de comunicació del Fons s'encarregarà de la difusió dels materials ofereix més garanties de maximitzar-ne els impactes.</p>

Escala de valoració

Grau d'execució	Punts	Qualitat de les accions
PENDENT: No executada	0	N/A
INICIAL: S'ha avançat molt poc d'acord a lo programat	1	BAIXA: L'activitat no ha contribuït de manera efectiva en l'assoliment del resultat
MIG: S'ha avançat en la seva realització però no s'ha finalitzat	2	MITJANA: L'activitat ha contribuït en l'assoliment del resultat, però no de manera efectiva
ALT: S'ha realitzat plenament d'acord amb lo programat - - incloses les activitats afectades per la COVID19 reprogramades	3	ALTA: L'activitat ha contribuït de manera efectiva en l'assoliment del resultat

Matriu per mesurar el grau de compliment del projecte:

Resultat 1- Les organitzacions membres de la xarxa practiquen la producció agroecològica.	Segons l'EA-Equip Avaluator				
	Grau de compliment	Qualitat	Puntatge	Valor màxim	Grau de compliment (%)
A1.R1: Formar les productores dels 12 grups sobre tècniques de producció i pràctiques agroecològiques	3	3	9	9	
A2. R1: Inserir tècnics d'horticultura especialitzats en agroecologia en els perímetres	3	3	9	9	
A3 R1: Formació de grau de 24 dones al centre agroecològic de Tobor (mòdul de fertilització, protecció natural i gestió d'una granja).	3	2	6	9	
A4 R1: Organitzar una visita d'intercanvi als llocs de producció agroecològica.	2	2	4	9	
A5 R1: Organitzar una missió mensual per supervisar l'aplicació de les pràctiques agroecològiques.	2	2	4	9	
A6 R1: Facilitar la producció d'insums agroecològics (biofertilitzants i solucions naturals) mitjançant el disseny de fitxes tècniques en les llengües nacionals.	3	3	9	9	
A7. A1: Organitzar 3 programes de ràdio per a la promoció de l'agroecologia i el consum de productes dels perímetres en col·laboració amb la radio comunitària de Pata i Kolda FM	3	3	9	9	
			50	63	79%
Resultat 2- Millorada l'autonomia de les dones.	Grau de compliment	Qualitat	Puntatge	Valor màxim	Grau de compliment (%)
A1. R2: Formar els 12 agrupaments de dones en educació financera.	3	3	9	9	
A2. R2: Equipar els agrupaments de dones amb petits materials de producció.	3	3	9	9	
A3. R2: Fer un diagnòstic dels factors que bloquegen l'accés i control de les dones a la terra.	3	2	6	9	

A4. R2: Elaborar i implementar un pla d'advocacy per a l'accés de les dones a la terra.	0		0	9	
A5. R2: Creació de CAFs a totes les agrupacions de dones de la xarxa.	2	3	6	9	
			30	45	67%
Resultat 3- Creada una xarxa funcional d'organitzacions de productores	Grau de compliment	Qualitat	Puntatge	Valor màxim	Grau de compliment (%)
A1. R3: Crear una organització federativa de tots els agrupaments de gestió de les hortes	0		0	9	
A2. R3: Creació d'una xarxa de totes les CAF.	3	3	9	9	
			9	18	50%
Resultat 4	Grau de compliment	Qualitat	Puntatge	Valor màxim	Grau de compliment (%)
A1. R4: Produir un documental sobre les accions del projecte.	2	2	4	9	
A2. R4: Anul·lada a causa de la COVID19 la participació d'una representant dels agrupaments de dones i d'un representant de FODDE a reunions a Catalunya i Bèlgica. Reprogramada Edició de Càpsules i organització d'una Jornada de capitalització al Senegal	3	3	9	9	
			13	18	72%

Grau de compliment global de la Fase 1- Mitjana ponderada	71%
---	------------

El grau de compliment global de la Fase 1 del projecte és del 71%. Pel que fa al grau de compliment dels Resultats esperats, les xifres són les següents:

RESULTAT ESPERAT	Grau de Compliment	Grau Compliment Mitjana ponderada
R1. Les organitzacions membres de la xarxa practiquen la producció agroecològica.	79%	71%
R2. Millorada l'autonomia de les dones.	67%	
R3. Creada una xarxa funcional d'organitzacions de productores	50%	
R4. Realitzada la sensibilització dels resultats del projecte entre els actors clau a Europa- activitat reorientada	72%	

Valoració del Grau de Compliment

El grau de compliment global de la Fase 1 del projecte té una valoració ALTA, perquè el 71% de les activitats realitzades del projecte avaluat han obtingut un grau compliment superior al 70%. El 71% de les activitats s'han realitzat en el temps establert en el cronograma, s'han executat amb la qualitat esperada i han contribuït de manera efectiva en l'assoliment dels resultats esperats.

6.4 GRAU DE COORDINACIÓ

Indicador I.1

I.1 Grau de coordinació entre actors promotors del projecte FCCD i ACCD, en quant a:

1. S'ha establert al menys un acord per escrit per complementar-se i distribuir-se rols en el marc del projecte
2. Reconeixen que existeix un espai real de coordinació gestora del projecte
3. Consideren que s'han realitzat reunions regulars conjuntes per coordinar accions del projecte
4. Consideren que els agents tenen el seu rol clarament assignat
5. Consideren que ha estat un espai de coordinació eficaç
6. Consideren que les dificultats no posen en perill els Objectius i Resultats esperats del projecte

Per valorar l'indicador I.1 que mesura el grau de coordinació entre el FCCD, l'ACCD i FODDE, s'ha recollit informació primària a través de les tècniques de Grup de Discussió i entrevista semi-estructurada als actors promotors del projecte: FCCD i ACCD i l'entitat executora FODDE.

Indicador I.2

I.2 Grau de coordinació entre els actors executors FCCD-FODDE i entitats locals executores, en quant a:

1. S'ha establert al menys un acord per escrit de col·laboració o co-execució
2. Reconeixen que existeix un espai real de coordinació gestora del projecte
3. Manifesten que s'han realitzat reunions regulars conjuntes per coordinar accions del projecte
4. Consideren que els agents tenen el seu rol clarament assignat
5. Consideren que ha estat un espai de coordinació eficaç

Per valorar l'indicador I.2 que mesura el grau de coordinació entre FODDE i les altres entitats implicades en l'execució al Senegal, s'ha recollit informació primària a través de les tècniques d'entrevista semi-estructurada a les altres entitats implicades en l'execució del projecte: FADDO, ASL Senegal, ASL Catalunya, ADAIC Senegal, ADAIC Catalunya, AJAK LUKAL i l'entitat executora FODDE.

Dades

GC1. Existeix un espai real de coordinació conjunt entre els agents del partenariat, o és una coordinació bilateral entre el FCCD-ACCD?

GC1.1 S'han signat acords de col·laboració o coexecució?

Segons el document original de formulació, el projecte avaluat és el resultat d'un treball previ de creació de xarxes per establir un espai de consulta entre els principals agents de la cooperació catalana (ACCD, DIBA i Fons català) i les 3 ARD de Casamance. Com a part d'aquests intercanvis mantinguts els anys 2017 i 2018, el treball en xarxa ha permès definir els eixos prioritaris d'intervenció (seguretat alimentària, drets i autonomia de les dones i governança), així com materialitzar la coordinació en un projecte concret que té en compte les dinàmiques sobre el terreny de les institucions implicades.

El partenariat per a l'impuls del projecte s'ha formalitzat en un conveni de cooperació entre el FCCD i FODDE per a l'execució del projecte 3199. Algun dels ajuntaments que han fet aportacions al projecte comenten que no s'ha formalitzat la seva participació a través de la signatura de cap conveni de col·laboració o partenariat.

No hi ha cap altre conveni o memoràndum d'entesa entre els agents promotors del projecte, FCCD i ACCD, ni convenis específics amb els ajuntaments catalans socis implicats via aportacions econòmiques puntuals al projecte 3199.

El 100% dels actors promotors i FODDE manifesten que s'ha establert un acord per escrit per complementar-se i distribuir-se rols en el marc de l'execució del projecte, entre el FCCD i FODDE.

Pel que fa les entitats executores, l'únic acord de col·laboració existent és l'establert entre el FCCD i FODDE. La segona entitat que participa directament en el projecte, USOFORAL, ha estat contractada per FODDE per portar a terme una activitat específica (guia agroecològica) si bé constitueix una entitat fortament arrelada a la regió de Ziguinchor amb un valor afegit important en apoderament de les dones i agroecologia (figura 18).

El 100% de les altres entitats implicades assenyalen que no s'ha signat cap conveni de col·laboració amb l'entitat FODDE ni amb el FCCD.

Pel que fa la resta d'entitats que intervenen en els mateixos perímetres que el projecte i en temes sinèrgics de producció agroecològica, ASL i ADAIC, no han estat integrades en el partenariat i conseqüentment no s'han establert acords de col·laboració amb elles en el marc del projecte.

GC1.2 Existeix un espai real de coordinació conjunt, o és més aviat una coordinació bilateral, amb l'ACCD ? i amb les entitats implicades en l'execució: FODDE, ASL, ADAIC?

El 100% dels actors promotors i FODDE reconeixen que existeix un espai real de coordinació gestora del projecte. Aquest no és el cas dels Ajuntaments entrevistats que assenyalen que no se senten integrats a un espai real de coordinació.

Els agents promotors i finançadors consultats exposen que no ha existit un espai de coordinació conjunt dels agents promotors, finançadors i executors del projecte en el marc del qual s'hagin realitzat reunions periòdiques de seguiment i orientació conjunta del projecte durant el seu desplegament (mencionat per totes les persones entrevistades; figura 18). No es té constància que s'hagi fet alguna reunió inicial i final de la primera fase del projecte entre els agents promotors i finançadors. Tot i això, l'espai conjunt d'informació d'avenç del projecte és el Grup de Treball Senegal i la Comissió de Migracions i Desenvolupament del Fons Català, els quals s'han reunit regularment al menys un cop l'any.

També s'exposa que no ha existit un espai de seguiment amb els equips tècnics dels ajuntaments que han fet aportacions al projecte. Si que es comenta que el FCCD ha informat als ajuntaments que componen la Comissió de migracions i desenvolupament (Gambia, Senegal i Marroc) sobre els avenços del projecte, si bé els equips tècnics dels ajuntaments entrevistats destaquen que sovint són els representants polítics que assisteixen en aquesta comissió quedant-ne els equips tècnics al marge de les informacions. D'altra banda, no tots els ajuntaments que han finançat el projecte han participat en aquesta comissió, hi participen de vegades puntualment. A banda de la informació que el FCCD ha lliurat en el marc d'aquesta comissió, els equips tècnics dels ajuntaments plantegen que no han participat de cap altre espai de coordinació ni seguiment, si bé des del FCCD s'envia una tramesa als ajuntaments dels temes que s'han parlat al a comissió. Algun dels ajuntaments entrevistats valora que un cop feta l'aportació econòmica al projecte, no han sabut quina ha estat la seva evolució. Exposen que la seva expectativa inicial era poder intercanviar i enriquir-se de les experiències d'altres ajuntaments. En algun cas, es reconeix que es desconeix quins altres ajuntaments estan implicats en el projecte. Des del FCCD s'argumenta que la manca de personal ha dificultat establir aquest espai de coordinació i seguiment conjunt amb els agents promotors i finançadors del projecte i des dels equips tècnics dels Ajuntaments també s'exposa que la limitació de recursos humans també dificulta de vegades que els equips tècnics puguin dedicar més temps al seguiment de projectes com aquest.

Si bé aquest espai de seguiment del conjunt dels agents promotors i finançadors no ha existit, si que s'ha donat una coordinació bilateral entre el FCCD i els agents implicats en l'orientació i

execució tècnica del projecte. Per exemple, l'ACCD i el FCCD han mantingut una comunicació i col·laboració fluïda i continuada per a orientar els aspectes d'apoderament de les dones per a la defensa dels seus drets d'accés a la terra en el marc del projecte. Aquesta col·laboració ha inclòs reunions físiques abans de la Covid-19, reunions virtuals, trucades i viatges conjunts de seguiment a terreny. La col·laboració entre l'ACCD i el FCCD és recíproca al Senegalès generant sinèrgies entre els projectes que cada organisme impulsa (p.e, intercanviant informació, realitzant visites als nostres), etc.

El tancament de la primera fase del projecte ha coincidit amb una trobada de capitalització dels resultats del projecte al Senegal que es va realitzar el 15 de desembre de 2020, amb l'assistència de dues dones de cada un dels 12 perímetres del projecte, de la governadora a la Regió de Sédhiou, dels directors de les tres ARD implicades i d'alguns dels alcaldes i càrrecs electes dels municipis on es troben els perímetres. A causa de la pandèmia no va poder-hi assistir cap actor localitzat a Catalunya.

D'altra banda, no hi ha hagut cap espai definit de coordinació amb el conjunt d'entitats executores i implicades en els perímetres en el que el projecte intervé, amb seu a Catalunya (p.e, ADAIC i ASL). S'exposa que en canvi, si que s'han mantingut reunions específiques amb cada una d'aquestes entitats per parlar de projectes que impulsen en els mateixos perímetres finançats pel FCCD però no pel projecte 3199 concretament.

El 43% de les altres entitats implicades en l'execució reconeixen que existeix un espai real de coordinació gestora del projecte. El 57% restant, manifesten que no existeix tal espai de coordinació.

A banda de la coordinació entre els agents promotors i finançadors, el FCCD ha establert processos de coordinació amb les entitats executores del projecte a terreny (FODDE i USOFORAL). Des de terreny, el FCCD ha mantingut reunions aproximadament mensuals sostingudes en el temps amb FODDE i amb USOFORAL a banda. Les visites de l'equip de la seu del FCCD i de l'ACCD també han servit per fer seguiment amb aquestes entitats executores. D'altra banda, des de terreny, el FCCD ha mantingut visites de seguiment freqüents a les comunitats i els perímetres que han permès mantenir una comunicació fluïda.

No s'han establert espais de coordinació conjunta en els que hi hagin participat tant les entitats executores com les entitats implicades en els perímetres a les que alguns ajuntaments donen suport (ASL i ADAIC). Malgrat no existir aquest espai conjunt, alguna de les entitats implicades menciona la bona predisposició que ha existit per part de FODDE per a informar-los de les activitats que es realitzarien i permetre'ls ser-hi presents.

GC1.3 Quin ha estat el nombre d'activitats/ reunions de coordinació realitzades en Xarxa? Quins temes específics s'hi han tractat en relació al projecte?

Pel que fa a les entitats promotores i FODDE, el 50% de les entitats entrevistades manifesten que s'han realitzat reunions regulars conjuntes per coordinar accions del projecte. En el cas de les altres entitats implicades en l'execució, el 57% de les entrevistades manifesten que s'han reunit regularment en el marc de la gestió del projecte.

Donat que no hi ha hagut un espai de coordinació conjunt entre tots els agents promotors i finançadors, no s'ha realitzat cap reunió en aquest espai.

Pel que fa les coordinacions bilaterals, es menciona que entre l'ACCD i el FCCD s'han mantingut reunions cada dos o tres mesos, presencialment abans de la Covid-19 i virtualment després. Addicionalment s'han realitzat 2 viatges conjunts l'any, tal i com es mostra a la figura 18.

Les reunions de la Comissió de migracions i desenvolupament en les que s'ha parlat del projecte han estat dues.

GC1.4 En aquest espai, els agents tenien el seu rol clarament assignat

Pel que fa a les entitats promotores i FODDE, el 100% de les entitats entrevistades expressen que els agents implicats en el projecte tenen el seu rol clarament identificat. En el cas de les altres entitats implicades en l'execució, el 29% de les entrevistades assenyalen que el rol dels agents implicats està clarament assignat.

El fet que no hagi existit aquest espai de coordinació i seguiment del projecte porta a pensar que en l'instrument regulador del partenariat, el rol del conjunt dels agents participants no estava clarament assignat si bé es reconeix el rol de coordinació del FCCD, tal i com es mostra a la figura 18.

En la coordinació entre l'ACCD i el FCCD, els agents entrevistats descriuen que el rol de l'ACCD ha estat el de finançador, suport a la formulació i assessorament en qüestions de gènere, mentre que el rol del FCCD ha estat el de coordinar les contraparts a terreny i fer el seguiment dels perímetres. En cap de les entrevistes s'ha assignat a cap agent el rol de coordinació del conjunt dels agents implicats en el projecte com a promotors i finançadors, ni els d'impulsar la rendició de comptes amb aquests.

De la mateixa manera, en la coordinació entre el FCCD a terreny i FODDE es considera que els rols han estat clars.

GC1.5 En quina mesura penseu que ha estat un espai de coordinació eficaç?

Pel que fa a les entitats promotores i FODDE, el 75% de les entitats entrevistades consideren que l'espai de coordinació ha estat eficaç. En el cas de les altres entitats implicades en l'execució, el 29% de les entrevistades valoren l'espai de coordinació com eficaç.

La percepció del grau d'eficàcia de l'espai de coordinació d'una part dels agents finançadors (ajuntaments) ve determinada pel fet que no ha existit aquest espai. Conseqüentment es valora que l'eficàcia de la coordinació ha estat baixa.

Més enllà, els agents promotors valoren que la coordinació ACCD-FCCD ha funcionat bé i destaquen que s'ha mantingut la coordinació malgrat el context de pandèmia imposat per la Covid-19.

Els agents promotors consideren que el grau de coordinació entre el FCCD a terreny i FODDE ha estat alt.

GC1.5 bis Què s'ha aconseguit en aquest espai?

Els agents promotors i finançadors entrevistats han valorat que a través dels mecanismes de coordinació bilateral que el FCCD ha implementat, s'ha aconseguit desplegar a temps del projecte malgrat les dificultats sobrevingudes per la pandèmia (figura 18). D'altra banda també es destaca que s'ha aconseguit avançar en l'alineament de les visions dels actors promotors i mantenir la filosofia del projecte sobre la necessitat de capacitar les dones en tècniques productives i habilitats de gestió financera per a possibilitar que autogestionin els perímetres agrícoles i les CAF. També es menciona que s'han enfortit les sinèrgies i acompanyament entre l'ACCD i el FCCD. Alguns agents finançadors destaquen que en no establir-se un espai conjunt, no saben identificar en què s'ha avançat.

A terreny, en el marc dels processos d'interlocució establerts amb FODDE, el FCCD considera que s'ha aconseguit gestionar els problemes d'implementació imposats pel context de Covid-19, gestionar les dificultats de justificació de FODDE, i que, més enllà del partenariat, FODDE i ADAIC es comuniquin per a coordinar algunes accions (p.e, per no solapar sessions de formació, convidar a assistir al personal d'ADAIC a algunes activitats, etc.).

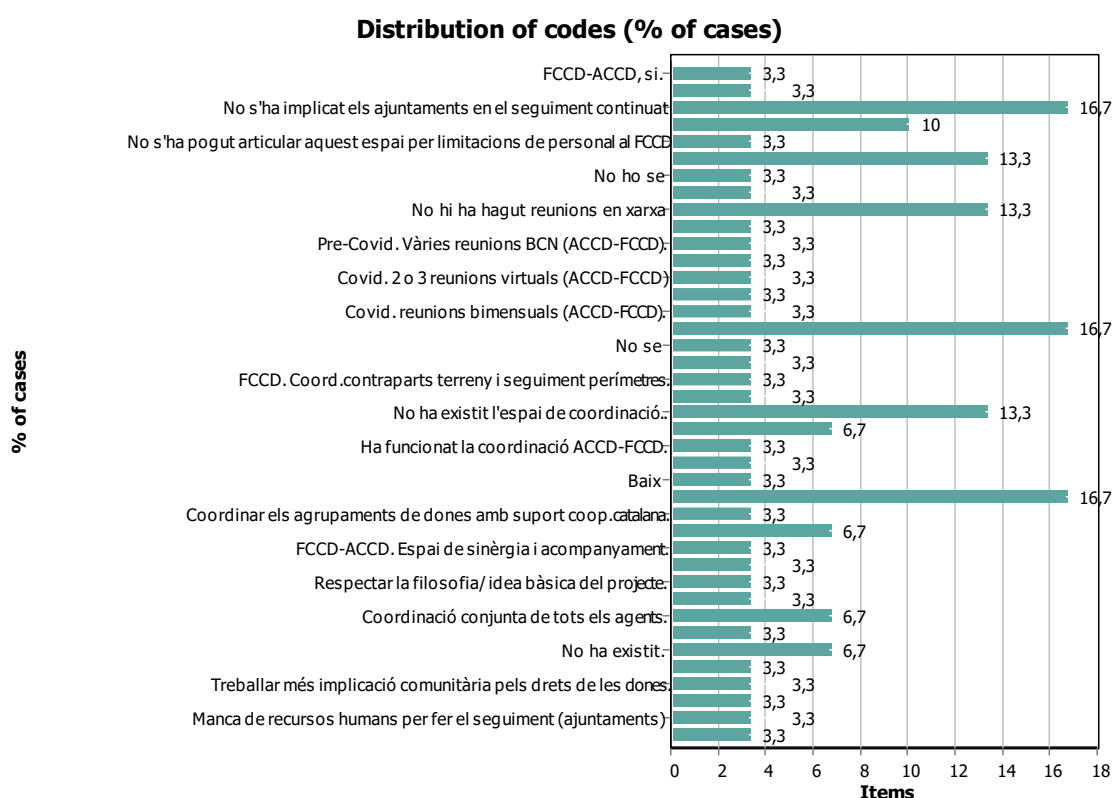
GC1.6 Quines dificultats/ reptes es presenten?

El 100% de les entitats promotores i FODDE consideren que les dificultats identificades no posen en perill els Objectius i Resultats esperats del projecte.

Els reptes i dificultats més destacats han estat la necessitat d'articular mecanismes de coordinació conjunta de tots els agents malgrat les limitacions de recursos humans tant en el FCCD com en els equips tècnics dels ajuntaments. També es menciona la necessitat de plantejar una estratègia a llarg termini i treballar per l'alineament de visions en relació a l'estratègia d'apoderament de les dones per a l'accés a la terra, valorant, per exemple, la pertinència de sensibilitzar i tractar a nivell comunitari la qüestió dels drets de les dones a la propietat de la terra o el tema de noves masculinitats amb els homes. També es comenta la necessitat de poder planificar la segona fase del projecte tenint en compte els aprenentatges de la primera.

Pel que fa a terreny, els agents entrevistats consideren que s'haurien d'ampliar el nombre de reunions periòdiques entre FODDE i les entitats implicades en els perímetres (no executores), com ara ASL i ADAIC entre altres, per millorar la coordinació (figura 19). També es plantegen les dificultats que suposa la llunyania de la seu de FODDE de Ziguinchor. Es comenta que aquesta llunyania també implica diferències culturals entre l'equip de FODDE i les comunitats de Ziguinchor que poden dificultar l'acompanyament als agrupaments.

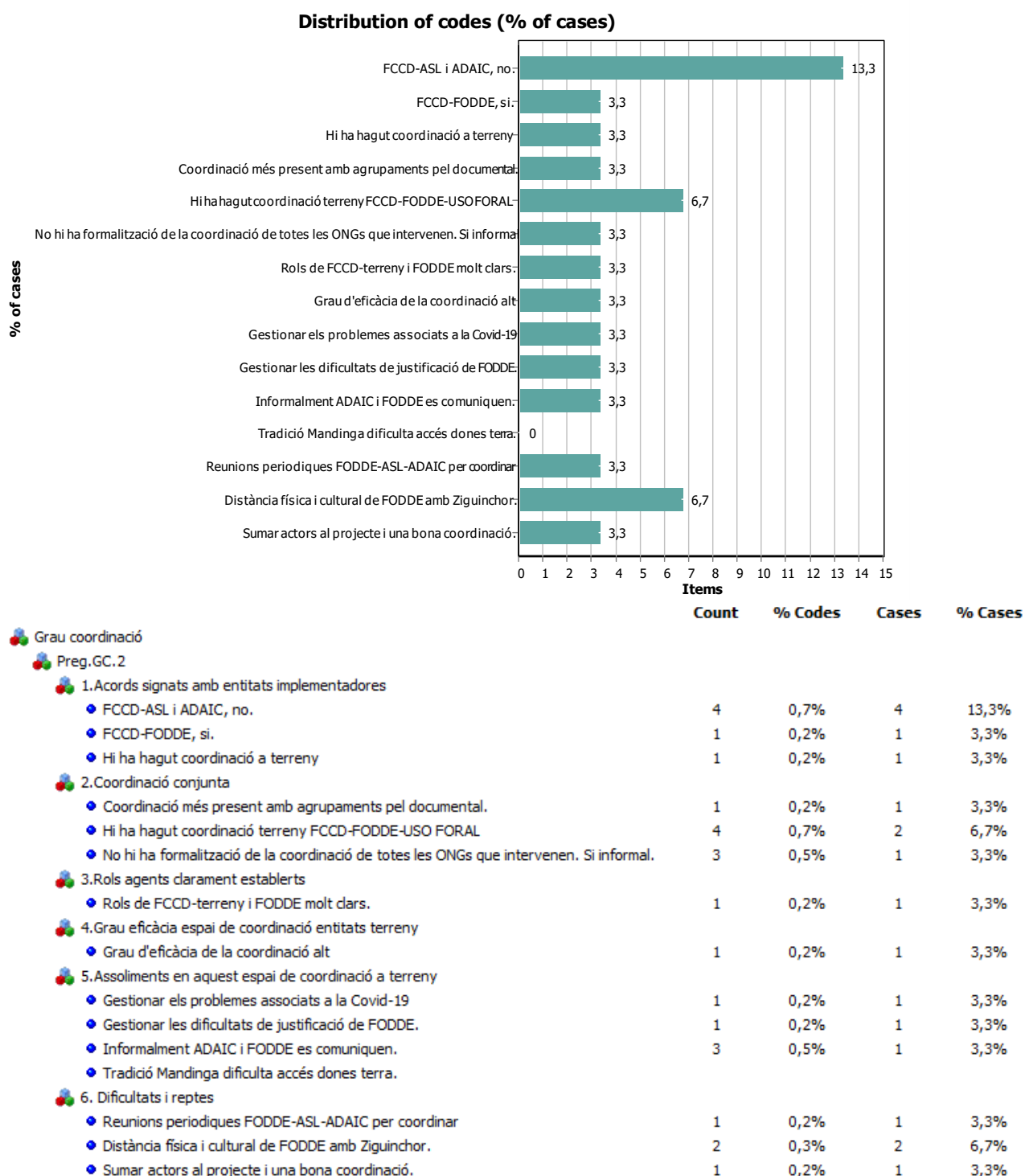
Figura 19. Espai de coordinació entre els agents del partenariat (Respostes a la Pregunta C.1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
 Grau coordinació				
 Preg.GC. 1				
 2.Espai de coordinació conjunt				
 No s'ha implicat els ajuntaments en el seguiment continuat	11	1,9%	5	16,7%
 Coordinació biltateral amb l'ACCD	5	0,8%	3	10,0%
 No s'ha pogut articular aquest espai per limitacions de personal al FCCD	1	0,2%	1	3,3%
 Coordinació específica amb ASL i ADAIC, a banda.	7	1,2%	4	13,3%
 No ho se	1	0,2%	1	3,3%
 3.Nombre reunions en xarxa				
 2 reunions (amb ajuntaments, en el marc de les comissions FCCD)	1	0,2%	1	3,3%
 No hi ha hagut reunions en xarxa	4	0,7%	4	13,3%
 No ho se.	1	0,2%	1	3,3%
 Pre-Covid. Vàries reunions BCN (ACCD-FCCD).	1	0,2%	1	3,3%
 Pre-Covid. 2 viatges l'any a terreny (ACCD-FCCD)	1	0,2%	1	3,3%
 Covid. 2 o 3 reunions virtuals (ACCD-FCCD)	1	0,2%	1	3,3%
 Vàries reunions coord terreny. FCCD-FODDE, i amb ARDs per trobada capitalització	1	0,2%	1	3,3%
 Covid. reunions bimensuals (ACCD-FCCD).	1	0,2%	1	3,3%
 4. Rol dels agents establert en l'espai de coordinació				
 No ha existit aquest espai.	5	0,8%	5	16,7%
 No se	1	0,2%	1	3,3%
 ACCD. Financiació, formulació i assessorament gènere.	1	0,2%	1	3,3%
 FCCD. Coord.contraparts terreny i seguiment perímetres.	1	0,2%	1	3,3%
 Si.	1	0,2%	1	3,3%
 5. Eficàcia de l'espai de coordinació.				
 No ha existit l'espai de coordinació..	4	0,7%	4	13,3%
 No se.	2	0,3%	2	6,7%
 Ha funcionat la coordinació ACCD-FCCD.	1	0,2%	1	3,3%
 Si, malgrat COVID.	1	0,2%	1	3,3%
 Baix	1	0,2%	1	3,3%
 6. Què s'ha aconseguit en l'espai de coordinació.				
 No ha estat coordinació conjunta.	5	0,8%	5	16,7%
 Coordinar els agrupaments de dones amb suport coop.catalana.	1	0,2%	1	3,3%
 No se..	2	0,3%	2	6,7%
 FCCD-ACCD. Espai de sinèrgia i acompanyament.	1	0,2%	1	3,3%
 Desplegament a temps del projecte.	1	0,2%	1	3,3%
 Respectar la filosofia/ idea bàsica del projecte.	1	0,2%	1	3,3%
 Tenir una visió alineada.	1	0,2%	1	3,3%
 7. Dificultats i reptes.				
 Coordinació conjunta de tots els agents.	2	0,3%	2	6,7%
 No sap.	1	0,2%	1	3,3%
 No ha existit.	2	0,3%	2	6,7%
 Més estratègia a llarg termini.	1	0,2%	1	3,3%
 Treballar més implicació comunitària pels drets de les dones.	1	0,2%	1	3,3%
 Treballar més noves masculinitats.	1	0,2%	1	3,3%
 Manca de recursos humans per fer el seguiment (ajuntaments)	1	0,2%	1	3,3%
 Planificar la segona fase sense haver comptat amb els aprenentatges.	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Figura 20. Espai de coordinació entre els agents executors (Respostes a la Pregunta C.2).

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.1

L'indicador I.1 que mesura el grau de coordinació entre els agents promotors i l'entitat executora té una valoració ALTA perquè més del 70% dels entrevistats responen adequadament a 5 dels 6 aspectes de l'indicador:

I.1 Grau de coordinació entre actors promotors del projecte FCCD i ACCD, en quant a:	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. S'ha establert al menys un acord per escrit per complementar-se i distribuir-se rols en el marc del projecte	100%	100%
2. Reconeixen que existeix un espai real de coordinació gestora del projecte	100%	
3. Consideren que s'han realitzat reunions regulars conjuntes per coordinar accions del projecte	50%	
4. Consideren que els agents tenen el seu rol clarament assignat	100%	
5. Consideren que ha estat un espai de coordinació eficaç	75%	
6. Consideren que les dificultats no posen en perill els Objectius i Resultats esperats del projecte	100%	

Valoració de l'Indicador I.2

L'indicador I.2 que mesura el grau de coordinació entre l'entitat executora FODDE i les altres entitats implicades en l'execució a terreny té una valoració BAIXA perquè solament el 12% de les persones de les entitats entrevistades responen adequadament a 4 dels 5 aspectes de l'indicador:

I.2 Grau de coordinació entre els actors executors FCCD i FODDE i FODDE i entitats locals, en quant a:	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. S'ha establert al menys un acord per escrit de col·laboració o co-execució	0%	12%
2. Reconeixen que existeix un espai real de coordinació gestora del projecte	43%	
3. Manifesten que s'han realitzat reunions regulars conjuntes per coordinar accions del projecte	57%	
4. Consideren que els agents tenen el seu rol clarament assignat	29%	
5. Consideren que ha estat un espai de coordinació eficaç	29%	

Valoració del criteri de Grau de Coordinació

El grau de coordinació del projecte té una valoració MITJANA ja que dels dos indicadors que la mesuren, solament un té una valoració alta:

Indicadors que mesuren el Grau de Coordinació	Valor	
I.1 Grau de coordinació entre actors promotors del projecte FCCD i ACCD	100%	A
I.2 Grau de coordinació entre els actors executors FCCD-FODDE i entitats locals executores	12%	B

6.5 QUALITAT DE LA PARTICIPACIÓ

Indicador I.1

I.1 Grau de percepció de la qualitat de la participació dels actors locals en el projecte, en quant a:

1. han participat en la planificació i seguiment del projecte
2. consideren que se'ls ha tingut en compte en la presa de decisions relacionades amb el projecte
3. Manifesten que se senten lliures per opinar
4. Manifesten que se senten lliures per fer propostes
5. Manifesten que senten que les seves opinions i propostes són tingudes en compte

Dades

Per valorar l'indicador que mesura la qualitat de la participació, s'ha recollit informació primària a través de les tècniques de Grup de Discussió i entrevista grupal semi-estructurada a les dones titulars de drets de les 8 comunitats visitades i les altres entitats implicades en l'execució del projecte: FADDO, ASL, ADAIC i AJAK LUKAL.

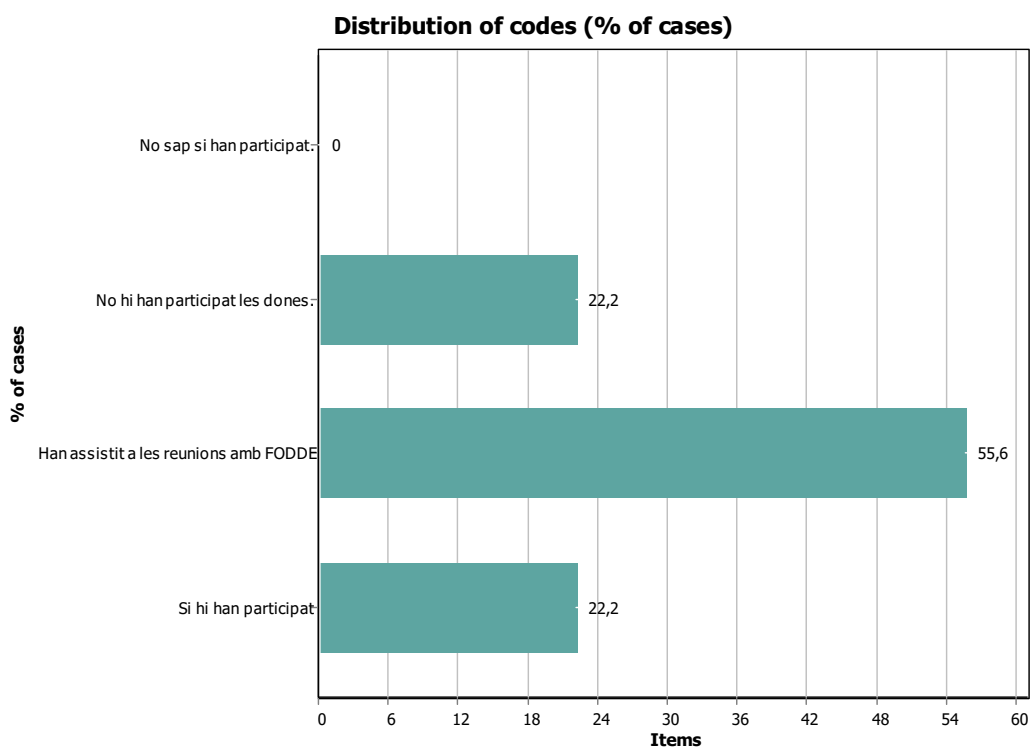
QP1.1 En quina mesura els grups de dones han participat en el procés de disseny del projecte i seguiment?

El 69% de les persones entrevistades manifesten haver participat en algun moment del procés de planificació i/o seguiment del projecte.

Dones productores-titulars de drets

Els grups de dones productores-titulars de drets consultades mencionen majoritàriament que han participat en reunions amb FODDE, si bé aquestes poden no haver estat de disseny i seguiment del projecte (mencionat pel 55,6% dels grups de dones consultats; figura 21). D'altra banda, el 22,2% dels grups menciona no haver-hi participat, mentre que un 22,2% menciona haver-hi participat.

Figura 21. Participació de les dones en el seguiment i disseny (Respostes a la Pregunta QP1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Qualitat participació				
Preg.QP.1				
1.Participació dones en disseny i seguiment				
• No sap si han participat.				
• No hi han participat les dones.	2	0,8%	2	22,2%
• Han assistit a les reunions amb FODDE	5	2,0%	5	55,6%
• Si hi han participat	2	0,8%	2	22,2%

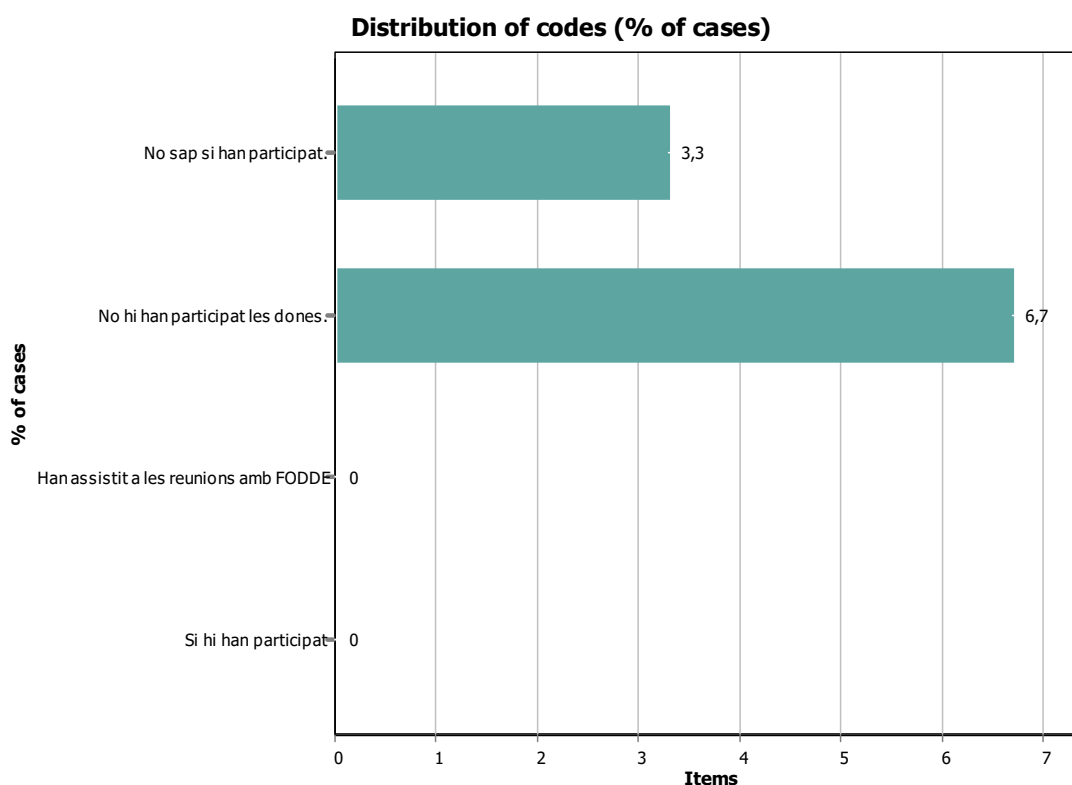
Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

Resta d'agents

Els agents promotors entrevistats sobre aquesta qüestió a Catalunya desconeixen en quina mesura els grups de dones han participat en el procés de disseny del projecte i seguiment, remetent a la coordinació a terreny aquesta qüestió. A terreny, es confirma que les dones no han participat en el disseny i seguiment del projecte (figura 22).

Figura 22. Participació de les dones en el seguiment i disseny (Respostes a la Pregunta QP1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Qualitat participació				
Preg.QP.1				
1.Participació dones en disseny i seguiment				
• No sap si han participat.	1	0,2%	1	3,3%
• No hi han participat les dones.	2	0,3%	2	6,7%
• Han assistit a les reunions amb FODDE				
• Si hi han participat				

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

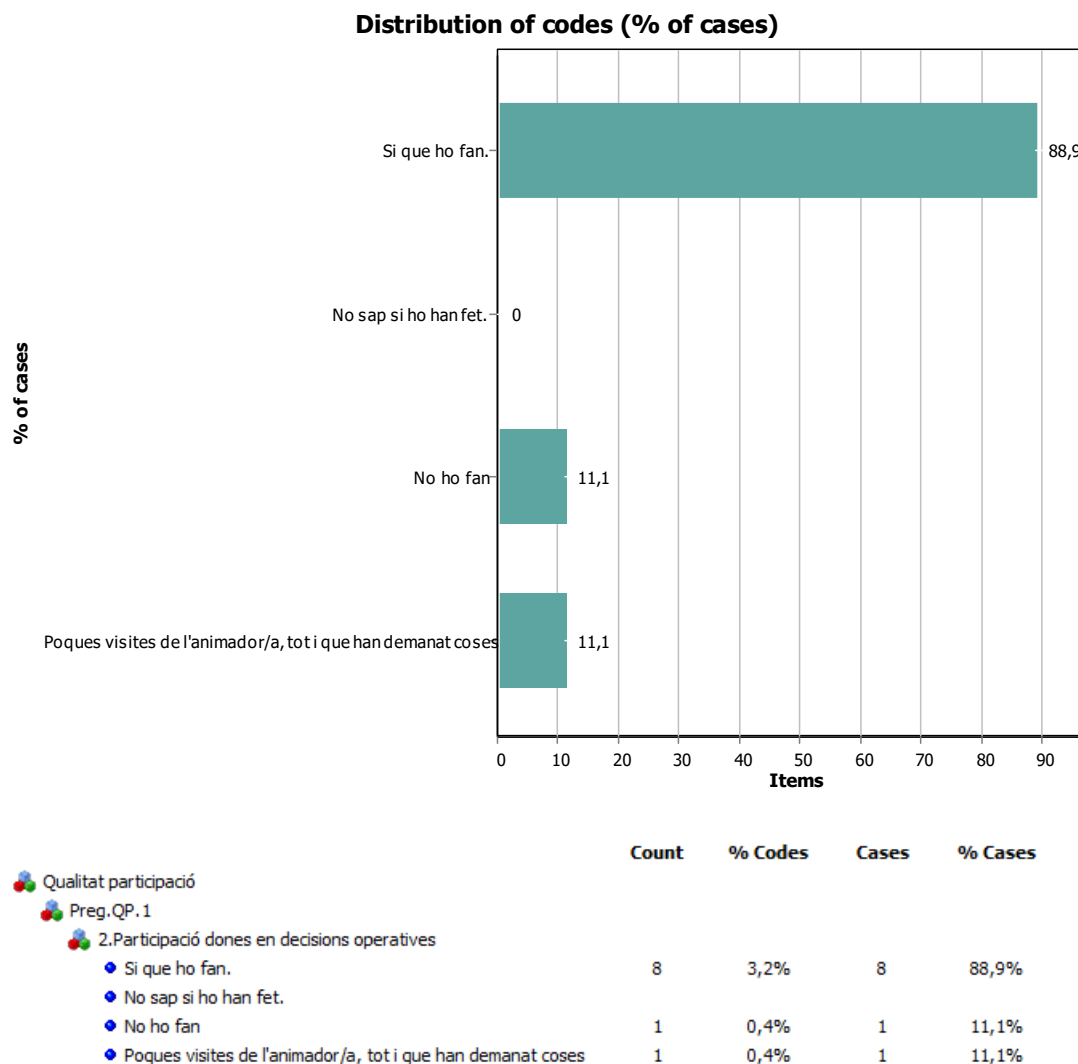
QP1.2 I en la presa de decisió sobre qüestions operatives? P.e, quins conreus plantar, què comprar, planificació productiva, necessitats de capacitació, etc.?

El 62% de les persones entrevistades consideren que se'ls ha tingut en compte en la presa de decisions relacionades amb el projecte .

Dones productores-titulars de drets

La major part dels grups de dones productores-titulars de drets consultats mencionen que si que participen en les decisions operatives del projecte (p.e, sobre què sembrar, quan, etc.) (mencionat pel 88,9% dels grups de dones consultats; figura 23). En alguns agrupaments es destaca que s'han sembrat els productes que elles han proposat. En algun cas també es menciona que elles han convocat a FODDE i que FODDE ha acudit a reunir-s'hi.

Figura 23. Participació de les dones en qüestions operatives (Respostes a la Pregunta QP.2).

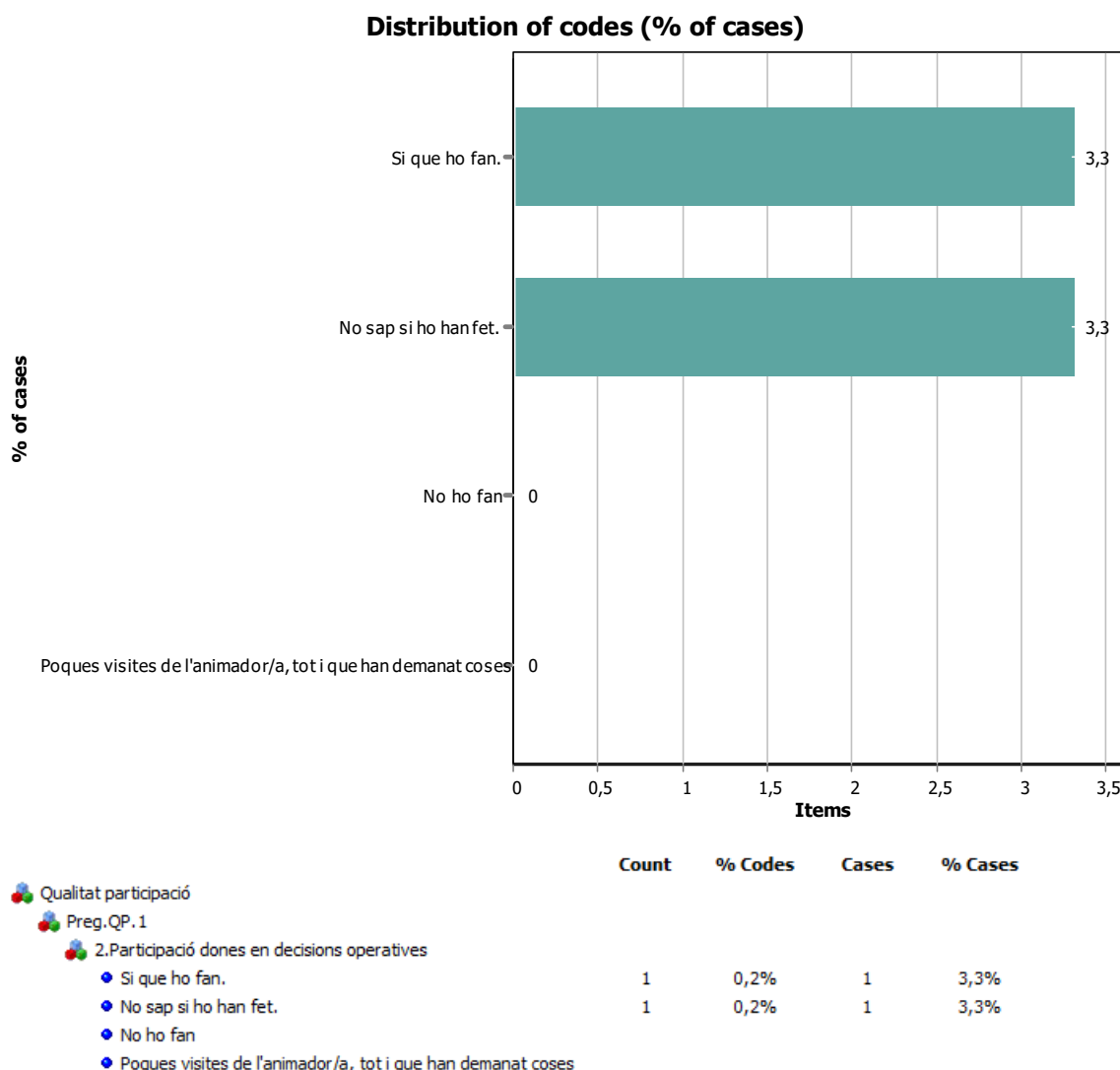
Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

Resta d'agents

Pel que fa les decisions operatives de desplegament del projecte (p.e, quins conreus plantar, què comprar, planificació productiva, necessitats de capacitació, etc.), si bé els agents promotors entrevistats sobre aquesta qüestió a Catalunya desconeixen en quina mesura els grups de dones hi han participat, es confirma que si que han participat en algunes decisions que entren dins de l'àmbit de la gestió del agrupaments (GIE i CAFS) i que estan relacionades amb la freqüència de les trobades, el repartiment de les parcel·les en els perímetres, etc.

En algunes qüestions operatives com ara la planificació de conreus, han rebut l'acompanyament tècnic de FODDE.

Figura 24. Participació de les dones en qüestions operatives (Respostes a la Pregunta QP.2).

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

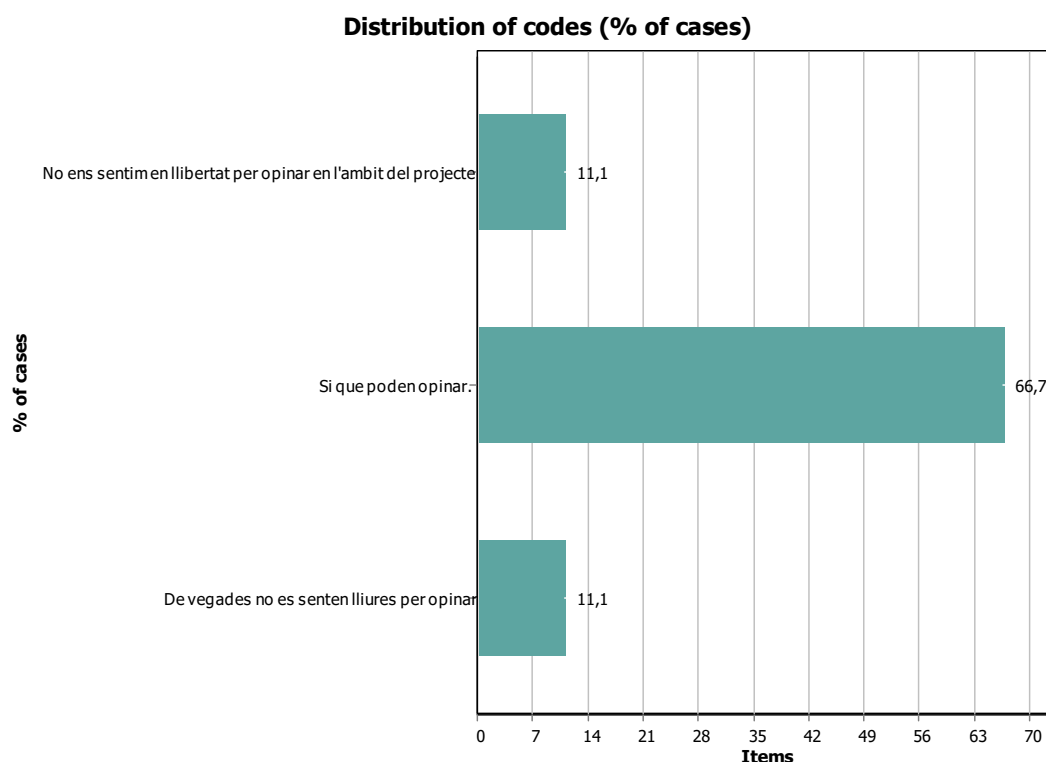
Q.P.1.3 Llibertat per opinar

El 77% de les persones entrevistades manifesten que se senten lliures per opinar.

Dones productores-titulars de drets

La major part dels grups de dones productores-titulars de drets consultats consideren que si se senten lliures per opinar (mencionat pel 66,7% dels grups de dones consultats; figura 25). Només en el cas de la comunitat de Sare Gueladio les dones mencionen que no es senten lliures per opinar. En el cas de la comunitat de Medina mencionen que potser en alguna ocasió no s'hi ha sentit puntualment.

Figura 25. Sensació de llibertat per opinar de les dones (Respostes a la Pregunta QP.3).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Qualitat participació				
Preg.QP.1				
3.Llibertat per opinar				
• No ens sentim en llibertat per opinar en l'ambit del projecte	1	0,4%	1	11,1%
• Si que poden opinar.	6	2,4%	6	66,7%
• De vegades no es senten lliures per opinar	1	0,4%	1	11,1%

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

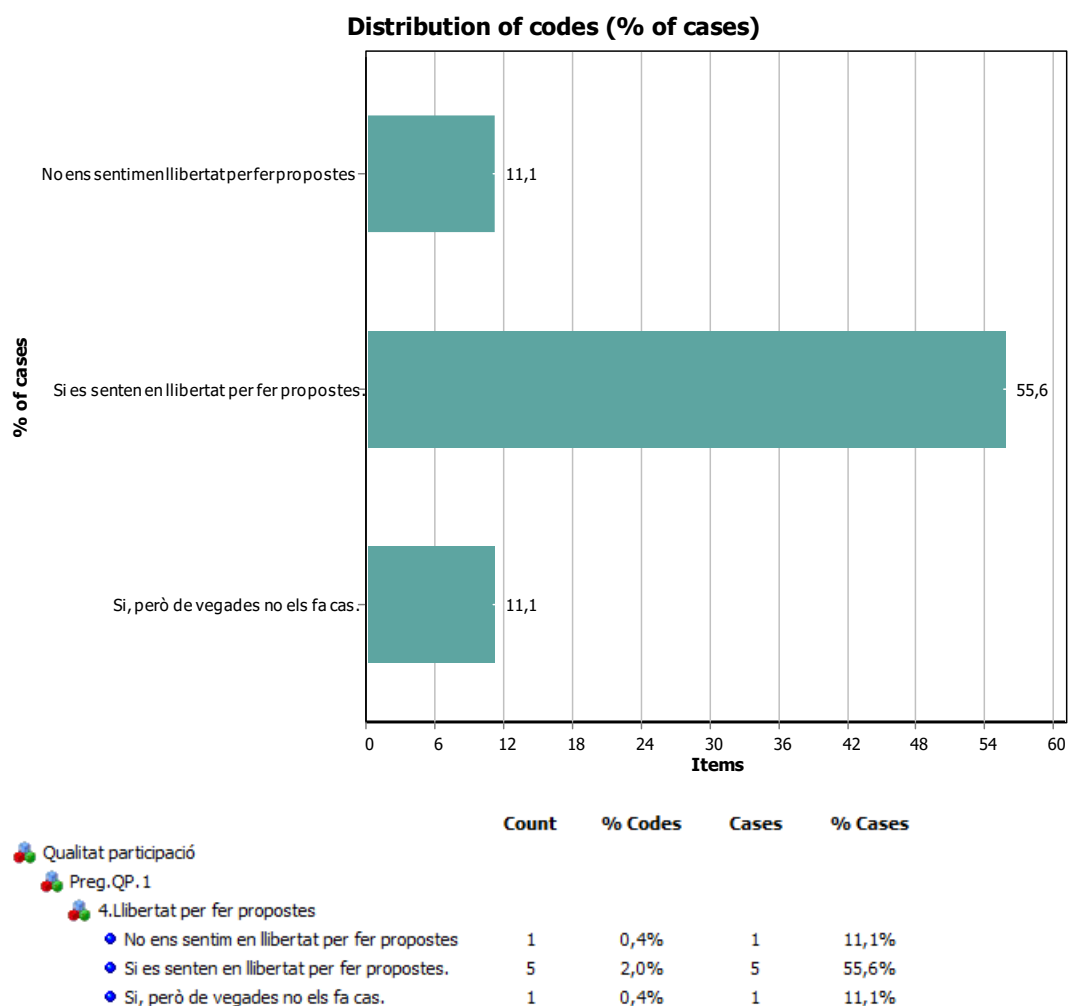
Q.P.1.4 Llibertat per fer propostes

El 77% de les persones entrevistades manifesten que se senten lliures per fer propostes

Dones productores-titulars de drets

La major part dels grups de dones productores-titulars de drets consultats consideren que si se senten lliures per fer propostes (mencionat pel 55,6% dels grups de dones consultats; figura 26). Només en el cas de la comunitat de Sare Gueladio les dones mencionen que no se'n senten de lliures. En el cas de la comunitat de Medina es planteja que si es senten lliures però de vegades no els fan cas.

Figura 26. Sensació de llibertat per fer propostes de les dones (Respostes a la Pregunta QP.4).

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

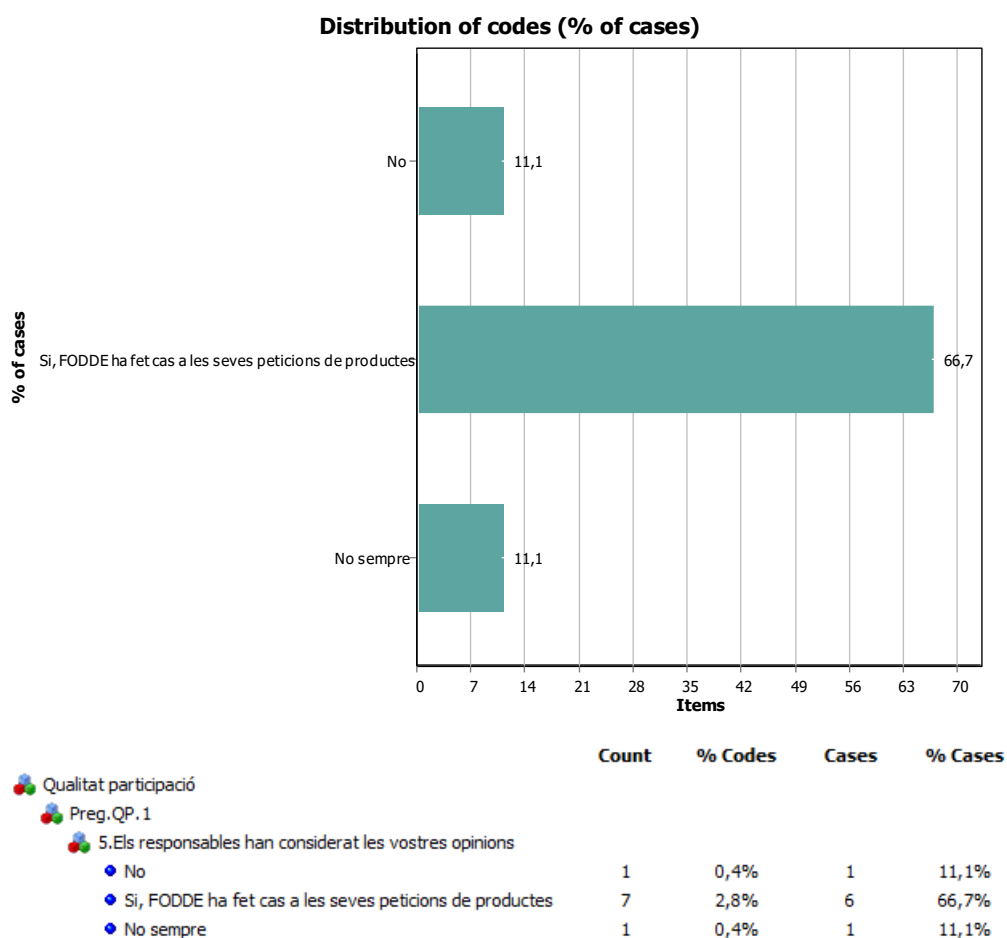
Q.P.1.5 Els responsables han considerat les vostres opinions

El 77% de les persones entrevistades manifesten que senten que les seves opinions i propostes són tingudes en compte.

Dones productores-titulars de drets

La major part dels grups de dones productores-titulars de drets consultats plantegen que si que s'han considerat les seves opinions i propostes (mencionat pel 66,7% dels grups de dones consultats; figura 27). Només en el cas de la comunitat de Sare Gueladio les dones mencionen que no s'han considerat les seves opinions.

Figura 27. Consideració de les opinions de les dones per part dels responsables (Respostes a la Pregunta QP.5).

Font: Elaboració pròpia a partir dels grups deliberatius de dones productores-titulars de drets.

Valoració de l'Indicador I.1

L'indicador I.1 té una valoració ALTA perquè més del 70% dels entrevistats responen adequadament a 4 dels 5 aspectes de l'indicador:

I.1 Grau de percepció de la qualitat de la participació dels actors locals en el projecte, en quant a:	Valor global (segons d'informants) grup	Valoració (segons d'informants) n ^o
1. han participat en la planificació i seguiment del projecte	69%	81%
2. consideren que se'ls ha tingut en compte en la presa de decisions relacionades amb el projecte	62%	
3. Manifesten que se senten lliures per opinar	77%	
4. Manifesten que se senten lliures per fer propostes	77%	
5. Manifesten que senten que les seves opinions i propostes són tingudes en compte	77%	

Valoració del criteri de Qualitat de la Participació

El grau de percepció de la qualitat de la participació dels actors locals implicats en el projecte és ALT ja que 4 dels 5 aspectes que la mesuren són altament valorats, els quals representen un valor del 81% .

6.6 EFICIÈNCIA

Indicador d'avaluació I.1

I.1. Nivell d'eficiència de l'ET en la gestió del temps i dels recursos per aconseguir els resultats esperats.

1. s'identifiquen dificultats concretes en termes de programació
2. S'exposa que l'ET ha pogut abordar les dificultats/ contratemps que puguin haver existit i es mencionen les solucions generades.
3. S'exposa que no hi han hagut dificultats en el desplegament del projecte pel que fa els recursos necessaris.
4. S'exposa que l'ET ha pogut abordar les dificultats/ contratemps que puguin haver existit i es mencionen les solucions generades.

Dades

Per mesurar l'indicador I.1, es va recollir informació primària dels equips tècnics (ET) de l'entitat executora FODDE i de l'Àrea d'Àfrica a Barcelona i l'Oficina Tècnica al Senegal, i l'Àrea de Coordinació de Projectes del Fons Català, a través de Grups de Discussió i entrevistes semi-estructurades

E1. El Projecte ha utilitzat de manera efectiva el temps i els recursos per aconseguir els resultats esperats?

EFICIE.1.1 Hi han hagut dificultats en el desplegament del projecte en el temps? En termes de programació i temps?

El 100% de les persones entrevistades identifiquen dificultats concretes en termes de programació.

Les principals dificultats en el desplegament del projecte en el temps mencionades pels agents executors i promotors del projecte han estat l'afectació que el confinament imposat per la pandèmia de Covid-19 ha tingut en la última part del projecte orientada a l'apoderament de les dones sobre els seus drets d'accés de la terra a partir d'un diagnòstic i la seva devolució.

El retard en l'execució imposat per la pandèmia també ha afectat segons els agents l'acompanyament als agrupaments de dones en l'aplicació de les tècniques de producció agroecològica així com als intercanvis que s'havien de realitzar entre agrupaments.

EFICIE.1.2 Com s'han abordat? Quines solucions s'han trobat?

El 100% de les persones entrevistades assenyalen que l'ET ha pogut abordar les dificultats/ contratemps que puguin haver existit i es mencionen les solucions generades

Per abordar el retard ocasionat pel confinament derivat de la pandèmia, s'ha tramitat una pròrroga d'execució des del 31 de desembre fins 31 de març. D'altra banda, s'ha realitzat el FSMED-Forum de manera virtual.

EFICIE.1.3 Hi han hagut dificultats en el desplegament del projecte pel que fa els recursos necessaris (dineros, coneixement tècnic, aliances, processos de coordinació, etc.)

El 50% de les persones entrevistades assenyalen que no hi han hagut dificultats en el desplegament del projecte pel que fa els recursos necessaris per dur-lo a terme.

Pel que fa la disponibilitat de recursos per portar a terme el projecte, el FCCD valora que no hi ha hagut limitacions de recursos econòmics un cop les aportacions al projecte han estat garantides. A les entrevistes si que es destaca un cert esforç inicial per part del FCCD per aconseguir un suport financer dels ajuntaments suficient.

Més enllà dels aspectes econòmics, si que s'han plantejat algunes dificultats derivades de les capacitats de l'entitat executora, específicament relatives a la justificació del projecte. D'altra banda, també es menciona la importància de l'equip de FODDE implicat en el projecte tingui les capacitats de connexió i comunicació amb les dones dels agrupaments. En aquest sentit s'apunta que l'equip designat per a la realització del diagnòstic sobre els drets d'accés de les dones a la terra podria no haver acabat de connectar amb alguns agrupaments generant un cert descontent entre l'equip de FODDE i l'equip del FCCD a terreny. D'altra banda es planteja que la devolució dels resultats del diagnòstic sobre l'accés de les dones a la terra als agrupaments de dones encara no s'havia portat a terme en el moment de l'avaluació tot i considerar-se una de les activitats més estratègiques del projecte donat que contribuiria a que les dones coneguin el seus drets i actuïn.

Per últim es comenta les dificultats que l'entitat pot haver tingut en alguns moments per a implementar les activitats del projecte degut a un sobrecàrrega de feina i un equip insuficient.

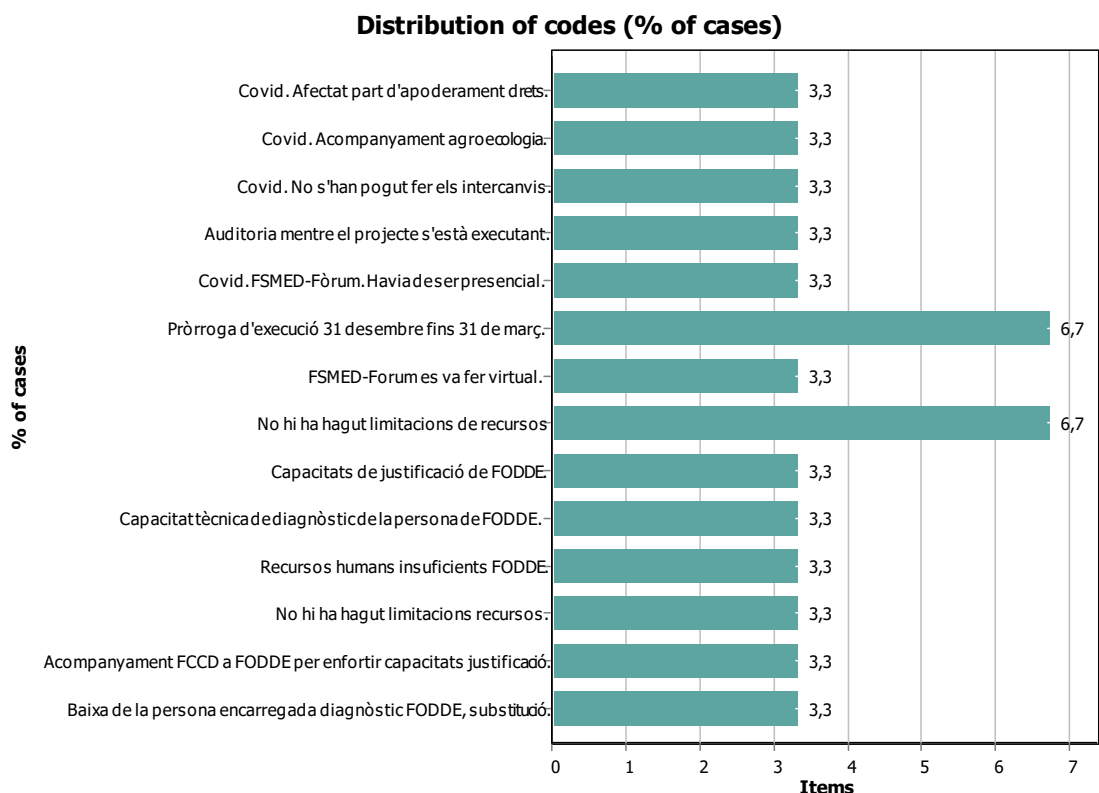
EFICIE.1.4 Com s'han abordat? Quines solucions s'han trobat?

El 100% de les persones entrevistades assenyalen que l'ET ha pogut abordar les dificultats/contratemps que puguin haver existit i es mencionen les solucions generades.

En les entrevistes als agents promotors es destaca la labor que el FCCD ha realitzat d'acompanyament i capacitació a FODDE en l'àmbit de la justificació del projecte (figura 28). D'altra banda, la qüestió de la persona designada per FODDE per a la realització del diagnòstic no ha estat tractada explícitament entre FODDE i el FCCD. No obstant, si que es menciona que el FCCD ha fet un seguiment de prop a FODDE per a garantir l'execució de les activitats del projecte i evitar retards d'implementació.

Figura 28. Eficiència en l'ús del temps i dels recursos (Respostes a la Pregunta EFICIEN.1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Eficiència				
Preg.EFIEN. 1				
1.Dificultats desplegament				
• Covid. Afectat part d'apoderament drets.	1	0,2%	1	3,3%
• Covid. Acompanyament agroecologia.	1	0,2%	1	3,3%
• Covid. No s'han pogut fer els intercanvis.	1	0,2%	1	3,3%
• Auditoria mentre el projecte s'està executant.	1	0,2%	1	3,3%
• Covid. FSMED-Fòrum. Havia de ser presencial.	1	0,2%	1	3,3%
2.Capacitat reactiva				
• Pròrroga d'execució 31 desembre fins 31 de març.	2	0,3%	2	6,7%
• FSMED-Forum es va fer virtual.	1	0,2%	1	3,3%
3.Limitacions de recursos.				
• No hi ha hagut limitacions de recursos	2	0,3%	2	6,7%
• Capacitats de justificació de FODDE.	1	0,2%	1	3,3%
• Capacitat tècnica de diagnòstic de la persona de FODDE.	1	0,2%	1	3,3%
• Recursos humans insuficients FODDE.	1	0,2%	1	3,3%
4.Capacitat reactiva.				
• No hi ha hagut limitacions recursos.	1	0,2%	1	3,3%
• Acompanyament FCCD a FODDE per enfortir capacitats justificació.	1	0,2%	1	3,3%
• Baixa de la persona encarregada diagnòstic FODDE, substitució.	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.1

L'Indicador I.1 té una valoració ALTA perquè més del 70% dels entrevistats responen adequadament a 3 dels 4 aspectes de l'indicador:

I1. Nivell d'eficiència de l'ET en la gestió del temps i dels recursos per aconseguir els resultats esperats.	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. S'identifiquen dificultats concretes en termes de programació-	100%	100%
2. S'exposa que l'ET ha pogut abordar les dificultats/contratemps que puguin haver existit i es mencionen les solucions generades.	100%	
3. S'exposa que no hi han hagut dificultats en el desplegament del projecte pel que fa els recursos necessaris (diners, coneixement tècnic, aliances, processos de coordinació, etc.)?.	50%	
4. S'exposa que l'ET ha pogut abordar les dificultats/contratemps que puguin haver existit i es mencionen les solucions generades	100%	

Indicador d'avaluació I.2

I.2. Nivell de desplegament de l'estratègia plantejada i la planificació.

1. Les fases del cronograma i de la implementació s'han implementat tal com estava previst inicialment

Dades

Per mesurar l'indicador I.2, es va recol·lectar informació a través de la revisió documental dels documents formulats i els informes finals tècnics, per fer una anàlisi del pla d'acció desplegat, durant les Fases I i II del projecte avaluat i fer un comparatiu entre calendarització prevista i executada.

Per valorar aquest Indicador l'EA ha tingut en compte i ha identificat les activitats afectades per les mesures decretades per la pandèmia Covid19.

E2. El programa s'ha desplegat seguint l'estratègia plantejada i la planificació?

EFICIE.2.1 El programa s'ha desplegat seguint l'estratègia plantejada i la planificació? Quines variacions hi ha hagut? Perquè?

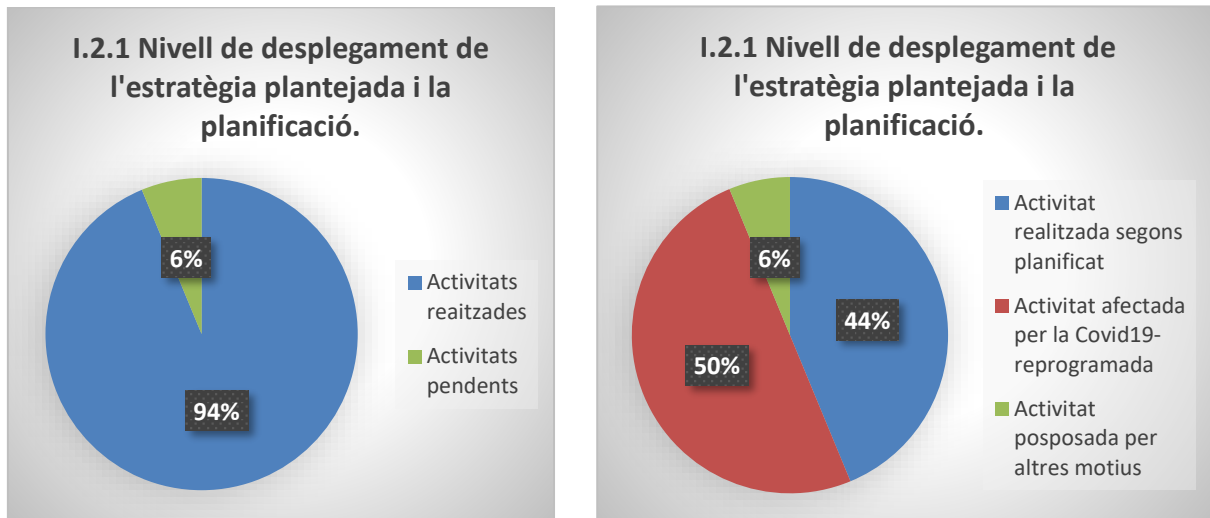
Segons dades secundàries recollides a través de la revisió documental i analitzades per l'EA, el grau de desplegament de l'estratègia desplegada és del 94%. Hem tingut en compte les activitats afectades per la Covid19 i que han estat re-programades i executades.

L'estat de realització de les activitats d'acord al cronograma inicial ha estat:

ACTIVITATS	Activitat realitzada segons planificat	Activitat afectada per la Covid19-reprogramada	Activitat posposada per altres motius
A1.R1 Formar les productores dels 12 grups sobre tècniques de producció i pràctiques agroecològiques	1		
A2.R1. Inserir tècnics d'horticultura especialitzats en agroecologia en els perímetres		1	

A3.R1 Formació de grau de 24 dones al centre agroecològic de Tobor (mòdul de fertilització, protecció natural i gestió d'una granja)	1		
A4.R1 Organitzar una visita d'intercanvi a iniciatives de producció agroecològica.	1		
A5.R1 Organitzar una missió mensual de seguiment de l'aplicació de pràctiques agroecològiques		1	
A6. R1 Facilitar la producció d'insums agroecològics (biofertilitzants i solucions naturals) mitjançant el disseny de fitxes tècniques en les llengües autòctones	1		
A7.R1 Organitzar 3 emissions radiofòniques per la promoció de l'agroecologia del consum de productes produïts a les hortes beneficiàries amb les ràdios Pata FM i Kolda FM		1	
A1.R2 Formar el 12 agrupaments en educació financera		1	
A2.R2 Equipar els agrupaments de dones en petit material de producció	1		
A3.R2 Fer un diagnòstic dels factors que bloquegen l'accés i el control de la terra a les dones		1	
A4.R2 Elaborar i executar un pla d'incidència per l'accés de les dones a la terra		1	
A5.R2 Creació de CAFs a totes les agrupacions de dones de la xarxa	1		
A1.R3 Créer une organisation fédérative de l'ensemble des groupements de producteurs maraichers		1	
A2.R3 Mettre en place un réseau de l'ensemble des CAF			1
A1.R4 Producció d'un documental sobre les accions del projecte		1	
A2.R4 Participació d'una dona dels perímetres beneficiaris i d'una representant de FODDE a trobades a Catalunya i Bèlgica- substituïda per: A2.R4 Edició de càpsules i organització d'una jornada de capitalització a Senegal	1		
	7	8	1
	44%	50%	6%

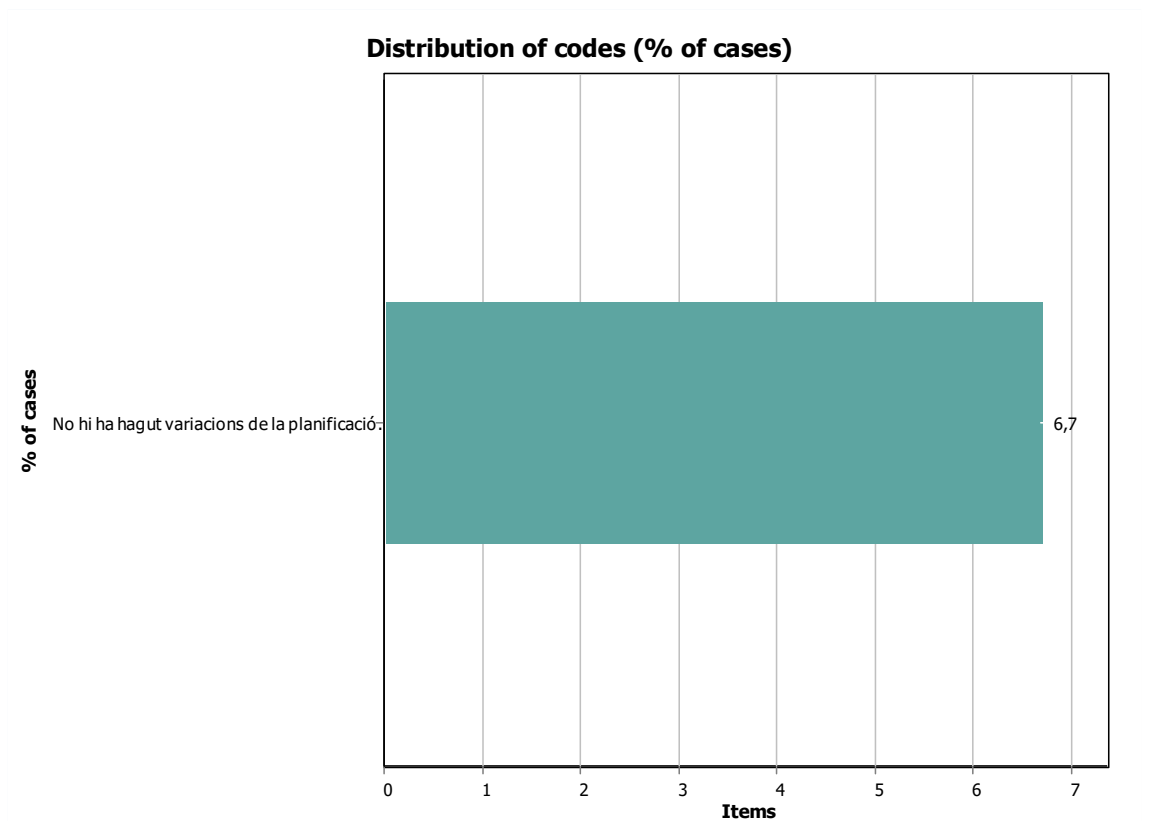
Figura 29. Nivell de desplegament de l'estratègia plantejada i la planificació.

Del total d'activitats planificades per poder assolir els resultats esperats del projecte, el 94% de les activitats s'han pogut realitzar i el 6% restant s'han posposat per la Fase 2. Del 94% de les activitats realitzades, el 50% han estat afectades per la Covid19 i s'han hagut de reprogramar, i el 44% restant s'han realitzat segons planificat.

A través de les entrevistes al FCCD es confirma que no hi ha hagut variacions de la planificació per motius interns. Les variacions que hi ha hagut han estat pels condicionats imposats per la pandèmia del Covid-19 (figura 30).

Figura 30. Eficiència en l'ús del temps i dels recursos (Respostes a la Pregunta EFICIEN.2).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Eficiència				
Preg.EFIEN.2				
1.Variacions en la planificació.				
• No hi ha hagut variacions de la planificació.	2	0,3%	2	6,7%

Valoració de l'Indicador I.2

L'Indicador I.2 té una valoració ALTA el 94% de les activitats previstes s'han realitzat d'acord al cronograma inicial:

I.2. Nivell de desplegament de l'estratègia plantejada i la planificació.	Valoració
1. Les fases del cronograma i de la implementació s'han implementat tal com estava previst inicialment	94%

Indicador I.3

I3. Nivell en el que l'entitat executora té les capacitats tècniques i logístiques per a dur a terme la intervenció de manera eficient.

1. Creu que l'organització té les capacitats per mobilitzar recursos i grups interessats.
2. El personal tècnic és suficient per assolir els objectius i els resultats del projecte.
3. El personal té les capacitats tècniques i de gestió necessàries pel projecte.
4. El personal disposa de les capacitats de seguiment i tècniques necessàries pel projecte.
5. El personal d'administració i direcció és suficient per implementar les tasques administratives i pressupostàries
6. El personal d'administració i direcció és suficient per preparar informes tècnics / financers
7. El personal té l'experiència administrativa i financera i/o les capacitats necessàries pel projecte
8. Els informes tècnics / financers s'han elaborat en els terminis previstos

E3. L'entitat executora té les capacitats tècniques i logístiques per a dur a terme la intervenció de manera eficient?

EFICIE.3.1 L'entitat executora té les capacitats per mobilitzar recursos i grups interessats?

El 100% de les persones entrevistades expressen que l'organització FODDE té les capacitats per mobilitzar recursos i grups interessats.

EFICIE.3.2 L'entitat executora compta amb el personal tècnic és suficient per assolir els objectius i els resultats del projecte

El 75% de les persones entrevistades expressen que FODDE compta amb suficient personal tècnic per assolir els objectius i resultats del projecte.

EFICIE.3.3 L'entitat executora compta amb les capacitats tècniques i de gestió necessàries pel projecte.

El 100% de les persones entrevistades expressen que l'equip de FODDE té les capacitats tècniques i de gestió necessàries pel projecte.

EFICIE.3.4 El personal disposa de les capacitats de seguiment i tècniques necessàries pel projecte?

El 100% de les persones entrevistades expressen que l'equip de FODDE disposa de les capacitats de seguiment i tècniques necessàries pel projecte.

EFICIE.3.5 El personal d'administració i direcció és suficient per implementar les tasques administratives i pressupostàries?

El 75% de les persones entrevistades expressen que el personal d'administració i direcció és suficient per implementar les tasques administratives i pressupostàries

EFICIE.3.6 El personal d'administració i direcció és suficient per preparar informes tècnics / financers?

El 75% de les persones entrevistades expressen que el personal d'administració i direcció és suficient per preparar informes tècnics / financers

EFICIE.3.7 El personal té l'experiència administrativa i financera i/o les capacitats necessàries pel projecte?

El 75% de les persones entrevistades expressen que el personal de FODDE té l'experiència administrativa i financera i/o les capacitats necessàries pel projecte

EFICIE.3.8 Els informes tècnics / financers s'han elaborat en els terminis previstos?

El 100% de les persones entrevistades expressen que els informes tècnics / financers no s'han elaborat en els terminis previstos.

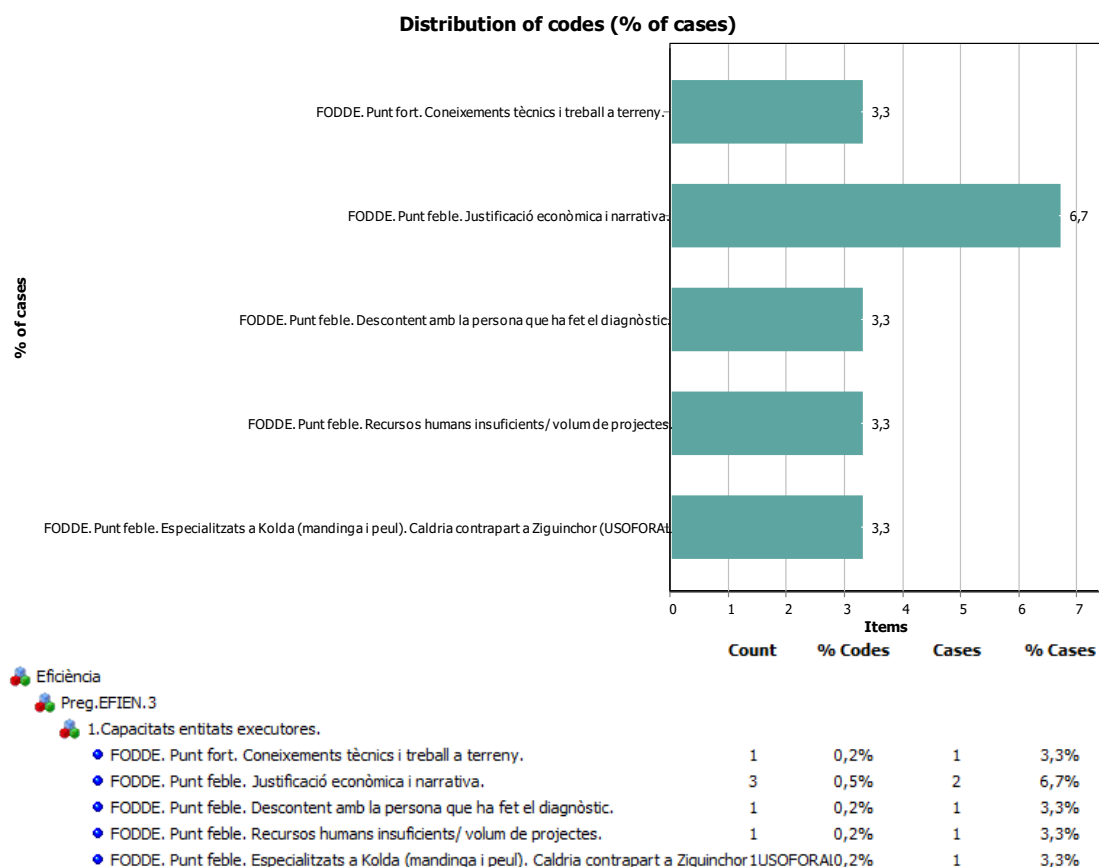
Anàlisi de les entrevistes realitzades:

En les entrevistes als agents promotors i finançadors del projecte es destaca el valor afegit de les capacitats de FODDE en l'àmbit de l'agroecologia i l'enfortiment dels drets de les dones (figura 29). També s'ha destacat la capacitat de l'entitat per fer treball de camp i facilitar les activitats a les comunitats.

Alguns dels aspectes que es mencionen s'hauria de reforçar l'entitat són la seva capacitat de justificació econòmica i narrativa, tot i que ja el FCCD ja ha iniciat un procés d'acompanyament en aquest sentit que preveu mantenir en el temps. També es destaca que l'equip de FODDE és limitat en relació al volum de projectes que estan gestionant, fent que l'equip humà dedicat al projecte no estigui podent dedicar totes les hores establertes al projecte. Aquesta qüestió ha estat abordada per l'equip del FCCD a terreny amb FODDE aconseguint el compromís de l'entitat a dedicar-hi el temps compromès.

Per altra banda també es menciona la limitació generada pel fet que FODDE és una entitat establerta a la regió de Kolda especialitzada en comunitats mandinga i peuls. Es comenta que tot i tenir una àmplia capacitat de treball de camp, la distància física entre les regions cobertes pel projecte i les especificitats de les comunitats dioles de la regió de Ziguinchor podrien fer convenient trobar una entitat de la regió de Ziguinchor per executar el projecte en aquesta zona. S'apunta la pertinença que aquesta entitat sigui USOFORAL.

Figura 31. Eficiència en l'ús del temps i dels recursos (Respostes a la Pregunta EFICIEN.3).

Valoració de l'Indicador I.3

L'indicador I.3 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament a 7 dels 8 aspectes de l'indicador:

13. Nivell en el que l'entitat executora té les capacitats tècniques i logístiques per a dur a terme la intervenció de manera eficient.	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons n^o d'informants)
1. Creu que l'organització té les capacitats per mobilitzar recursos i grups interessats	100%	90%
2. El personal tècnic és suficient per assolir els objectius i els resultats del projecte.	75%	
3. El personal té les capacitats tècniques i de gestió necessàries pel projecte.	100%	
4. El personal disposa de les capacitats de seguiment i tècniques necessàries pel projecte.	100%	
5. El personal d'administració i direcció és suficient per implementar les tasques administratives i pressupostàries	75%	

6. El personal d'administració i direcció és suficient per preparar informes tècnics / financers	75%	
7. El personal té l'experiència administrativa i financera i/o les capacitats necessàries pel projecte	100%	
8. Els informes tècnics / financers s'han elaborat en els terminis previstos	0%	

Valoració del criteri d'Eficiència

L'eficiència del projecte és ALTA perquè els tres indicadors que la mesuren són altament valorats:

Indicadors per mesurar l'Eficiència	Valor	
11. Nivell d'eficiència de l'ET en la gestió del temps i dels recursos per aconseguir els resultats esperats.	100%	A
12. Nivell de desplegament de l'estratègia plantejada i la planificació.	94%	A
13. Nivell en el que l'entitat executora té les capacitats tècniques i logístiques per a dur a terme la intervenció de manera eficient.	90%	A

6.7 EFICÀCIA

Per valorar l'eficàcia del projecte s'han analitzat un primer nivell d'efectes del projecte sobre la vida de les dones titulars drets; i un segon nivell vinculat a l'avenç de tres resultats esperats necessaris per assolir l'objectiu específic del projecte. L'EA no ha analitzat l'eficàcia del Resultat 4. Realitzada la sensibilització dels resultats del projecte entre els actors clau a Europa, perquè es considera que les mesures pel control de la pandèmia de la Covid19 han afectat de manera significativa l'assoliment de les activitats planificades per assolir-lo. Les activitats vinculades al R.4 s'han analitzat en el criteri de grau de compliment.

La informació recollida per valorar el criteri d'eficàcia es va complementar i triangular amb informació primària de la població meta recollida a través dels Grups de Discussió realitzats a 8 comunitats meta i amb tècniques d'observació directa in situ amb la participació de les titulars de drets i la revisió documental.

Per mesurar els indicadors d'eficàcia es va recollir informació primària a través de quatre tècniques: Grup de Discussió, Qüestionari (*Número de pregunta especificat en cursiva*), Taller d'evidències, Taller de Eficàcia i Entrevistes semi-estructurades (3 persones). Les fonts d'informació varen ser les dones subjectes de drets de vuit comunitats meta (154 persones), l'equip executor FODDE (8 persones), l'equip del FCCD al Senegal (1 persona) i USOFORAL (2 persones). Les dades recollides es varen triangular amb la revisió documental dels documents formulats i els informes finals financers, amb els resultats de l'anàlisi del criteri de grau de compliment i amb l'observació directa *in situ*.

Indicador d'avaluació I.1

I.1. Nivell de resultats esperats assolits, en quant:

1. Grau d'assoliment dels indicadors que mesuren l'eficàcia més alt del 70%
2. Coneixement dels factors externs i interns que han impactat en l'assoliment dels resultats esperats de la Fase 1 del projecte

Dels 16 indicadors que mesuren l'eficàcia, n'hi ha 12 que tenen una valoració alta i que representen el 75% sobre el total d'indicadors que mesuren l'eficàcia del projecte. En aquest

sentit, el projecte ha assolit els resultats esperats a curt i mig termini. L'entitat executora i promotora identifica clarament els factors externs i interns que han impactat en l'assoliment dels resultats esperats de la Fase 1 del projecte³.

En un marc global, l'entitat executora identifica els següents punts forts i febles:

Punts forts- fortalezes	Punts febles- aspectes millorables
La implicació de l'equip FODDE	Articulació feble amb el Servei Tècnic d'agricultura
La motivació dels grups de dones (els GIE)	La curta durada del projecte per arribar als resultats
La formació impartida en matèria d'agroecologia i de finances	El pressupost no és suficient
L'expertesa de l'equip de FODDE en matèria de micro-finances i agroecologia	Les infraestructures i equipaments dels perímetres són febles
	El problema de l'accés a l'aigua: no haver analitzat l'accés a l'aigua i no haver tingut en compte cap sistema de reg

Valoració de l'Indicador I.1

L'Indicador I.1 té una valoració ALTA perquè es compleixen adequadament els 2 aspectes de l'indicador:

I1. Nivell de resultats esperats assolits.	Valor	Valoració
1. Grau d'assoliment dels indicadors que mesuren l'eficàcia més alt del 70%	Si	Alta
2. Coneixement dels factors externs i interns que han impactat en l'assoliment dels resultats esperats de la Fase 1 del projecte	Si	

Per mesurar els efectes del projecte sobre àmbits materials i emocional-relacionals sobre les titulars de drets es va recollir informació primària a través de tallers participatius de recollida d'evidències a diferents àmbits que va implicar a 141 productores de vuit comunitats implicades en el projecte.

Indicador d'avaluació I.1.1

I.1.1 Grau d'extensió dels efectes entre les dones subjectes de drets, en quatre àmbits d'efectes de necessitats cobertes (materials-tangibles), gràcies al projecte:

1. Les dones entrevistades afirmen que contribueixen a l'alimentació de la seva llar.
2. Les dones entrevistades afirmen que contribueixen a l'educació dels membres de la seva llar
3. Les dones entrevistades afirmen que gràcies al projecte estan estalviant diners
4. Les dones entrevistades afirmen que han pogut fer realitat petits somnis.

Dades

³ Revisar les dades registrades en l'anàlisi del criteri del grau de compliment que complementen aquest indicador de manera més detallada (Matriu complimentada pels equips promotor i executor del projecte)

E.1.1.1 Les dones entrevistades afirmen que contribueixen a l'alimentació de la seva llar.

El 94% de les dones que varen participar en els Tallers d'Eficàcia varen manifestar que gràcies al projecte, estan contribuint a l'alimentació de la seva llar.

E.1.1.2 Les dones entrevistades afirmen que contribueixen a l'educació dels membres de la seva llar

El 93% de les dones que varen participar en els Tallers d'Eficàcia varen manifestar que gràcies al projecte, estan contribuint a l'educació dels seus fills i filles, sobretot, pagant les quotes d'inscripció, uniformes i material escolar

E.1.1.3 Les dones entrevistades afirmen que gràcies al projecte estan estalviant diners

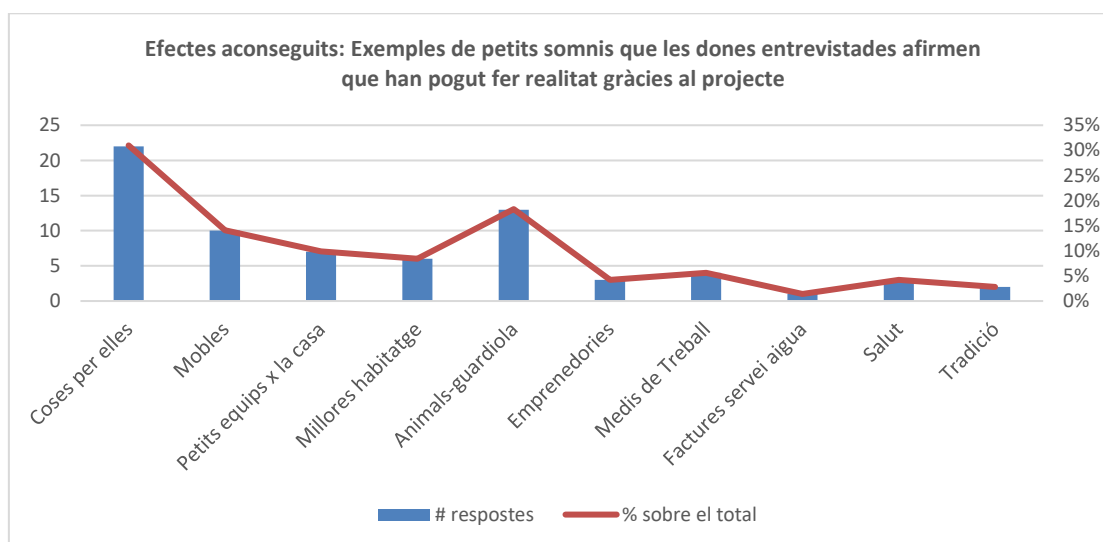
El 94% de les dones que varen participar en els Tallers d'Eficàcia varen manifestar que gràcies al projecte, estan aprenent a estalviar per poder mantenir la seva família i poder respondre a imprevistos.

E.1.1.4 Les dones entrevistades afirmen que han pogut fer realitat petits somnis

El 92% de les dones que varen participar en els Tallers d'Eficàcia varen manifestar que gràcies al projecte, han pogut complir petits somnis per elles o la seva família, i varen donar exemples

Les titulars de drets varen identificar 34 petits somnis que l'EA va ordenar en 10 categories, entre les quals la compra de coses per a elles mateixes (roba, sabates, collarets...) representa el 31% dels petits somnis identificats, seguit per la compra de petits rumiants, com un capital per la família.

Figura 32. Valoració de l'ús dels ingressos obtinguts a través del sistema CAF per part de les dones.

Valoració de l'Indicador

L'indicador I.1.1. té una valoració ALTA perquè com a mínim en 3 àmbits més del 70% de les dones entrevistades han identificat efectes gràcies al projecte:

I.1.1 Grau d'extensió dels efectes entre les dones subjectes de drets, en quatre àmbits d'efectes de necessitats cobertes (materials-tangibles), gràcies al projecte	Valoració
1. Les dones entrevistades afirmen que contribueixen a l'alimentació de la seva llar.	94%
2. Les dones entrevistades afirmen que contribueixen a l'educació dels membres de la seva llar	93%

3. Les dones entrevistades afirmen que gràcies al projecte estan estalviant diners	94%
4. Les dones entrevistades afirmen que han pogut fer realitat petits somnis.	92%

Indicador d'avaluació I.1.2

I.1.2 Grau d'extensió dels efectes entre les dones subjectes de drets, en quatre àmbits d'efectes de respecte i suport (emocionals-relacionals), aconseguits gràcies al projecte:

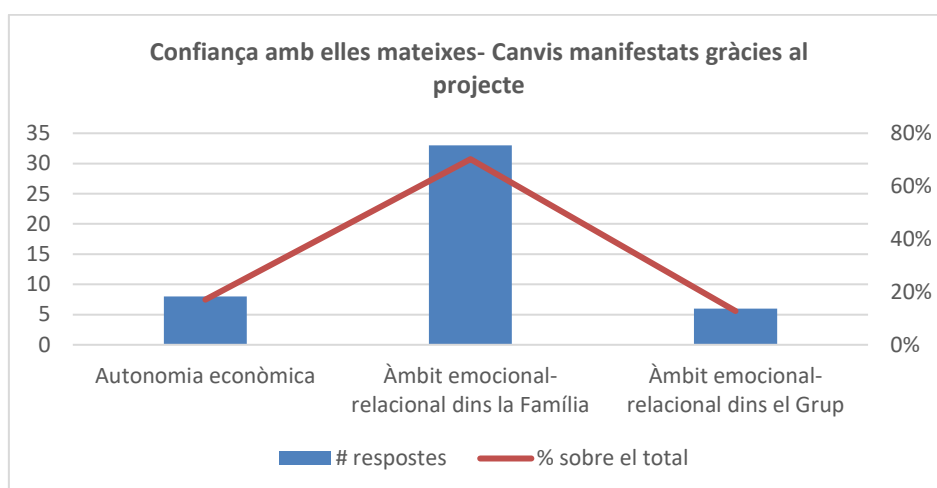
1. Les dones entrevistades afirmen que se senten amb més confiança amb elles mateixes
2. Les dones entrevistades afirmen que se senten més reconegudes pels homes dins l'entorn familiar
3. Les dones entrevistades afirmen que la solidaritat intergrupal entre les dones ha augmentat

Dades

E1.1.2.1 Les dones entrevistades afirmen que se senten amb més confiança amb elles mateixes

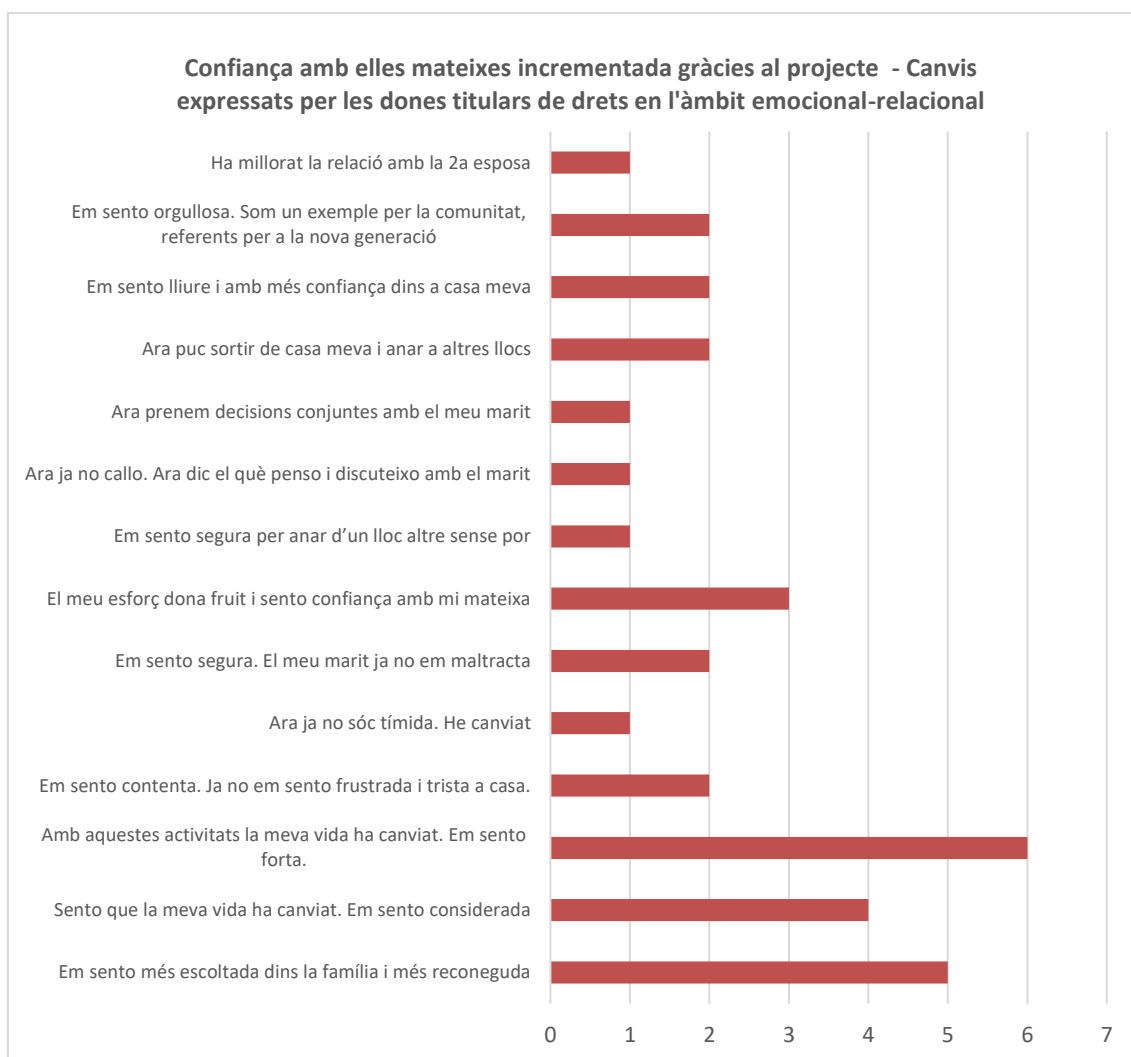
El 89% de les dones que varen participar en els Tallers d'Eficàcia varen afirmar que se senten amb més confiança amb elles mateixes gràcies al projecte, i varen especificar el perquè.

Figura 33. Canvis en l'àmbit del desenvolupament personal de les dones.

El 70% de les respostes de les dones estan vinculades a l'àmbit emocional-relacional (figura 34).

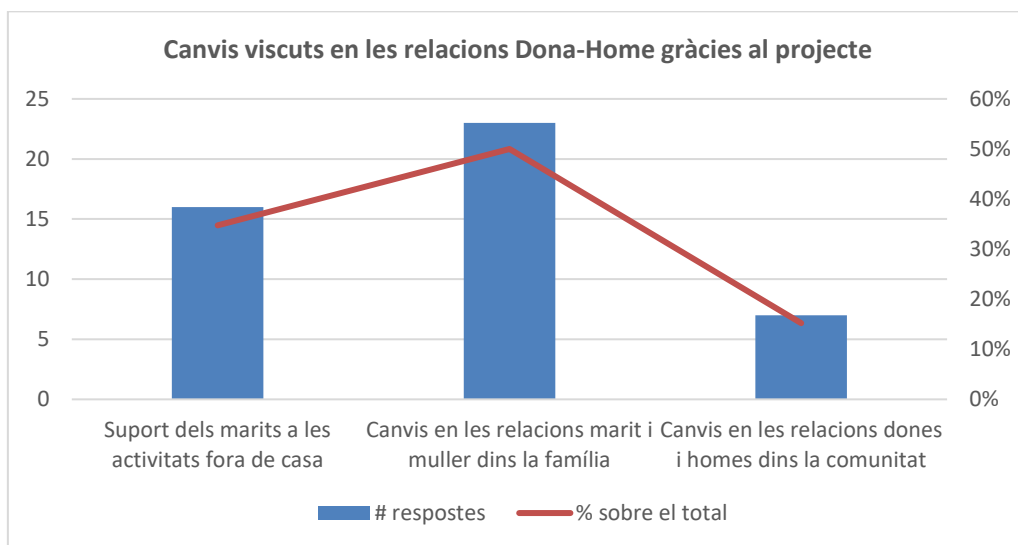
Figura 34. Canvis específics mencionats per les dones en l'ampliació del grau d'autoconfiança.

E1.1.2.2 Les dones entrevistades afirmen que se senten més reconegudes pels homes dins l'entorn familiar

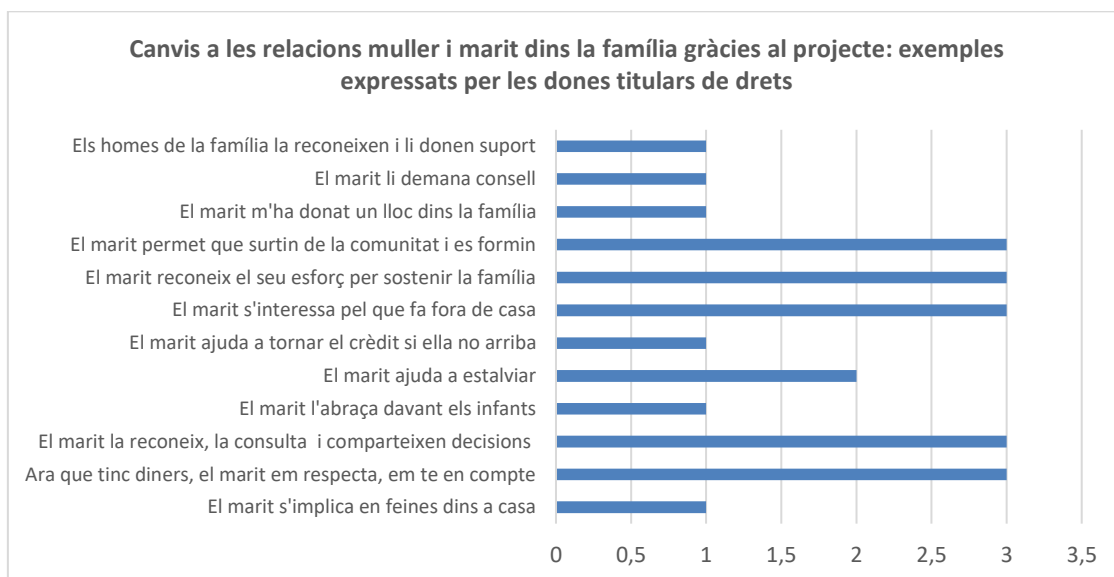
El 89% de les dones que varen participar en els Tallers d'Eficàcia varen afirmar que se senten més reconegudes pels homes dins l'entorn familiar gràcies al projecte.

Figura 35. Canvis en l'àmbit relacional de les dones.

El 50% dels canvis viscuts i expressats per les dones entrevistades estan vinculats a les relacions muller i marit dins l'entorn familiar.

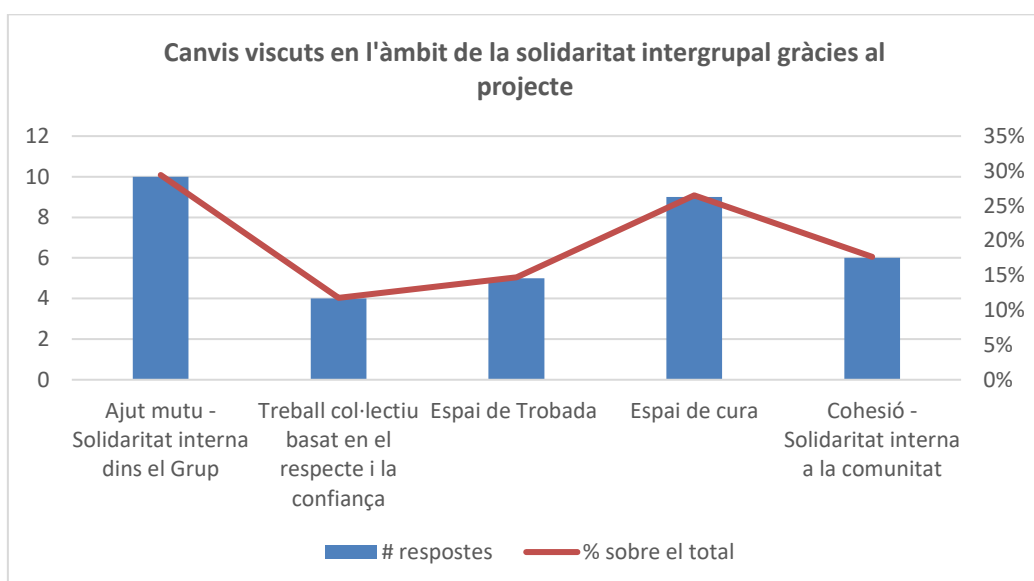
Figura 36. Canvis específics mencionats per les dones pel que fa la relació amb els marits.

E1.1.2.3 Les dones entrevistades afirmen que la solidaritat intergrupala entre les dones ha augmentat

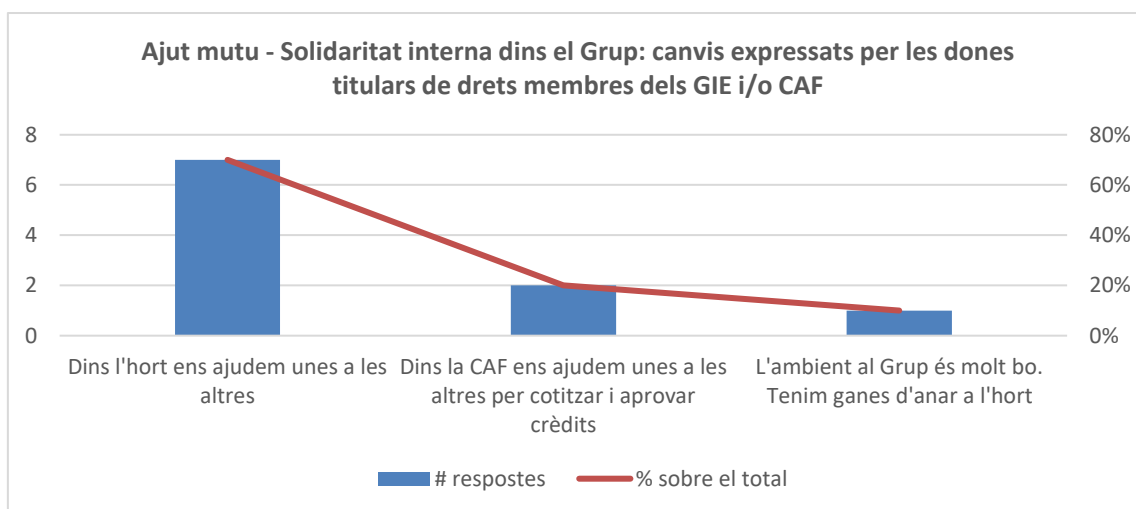
El 89% de les dones que varen participar en els Tallers d'Eficàcia varen afirmar que la solidaritat intergrupala entre les dones ha augmentat gràcies al projecte, i varen especificar els canvis viscuts.

Figura 37. Canvis en l'àmbit de les relacions dins dels agrupaments de dones.

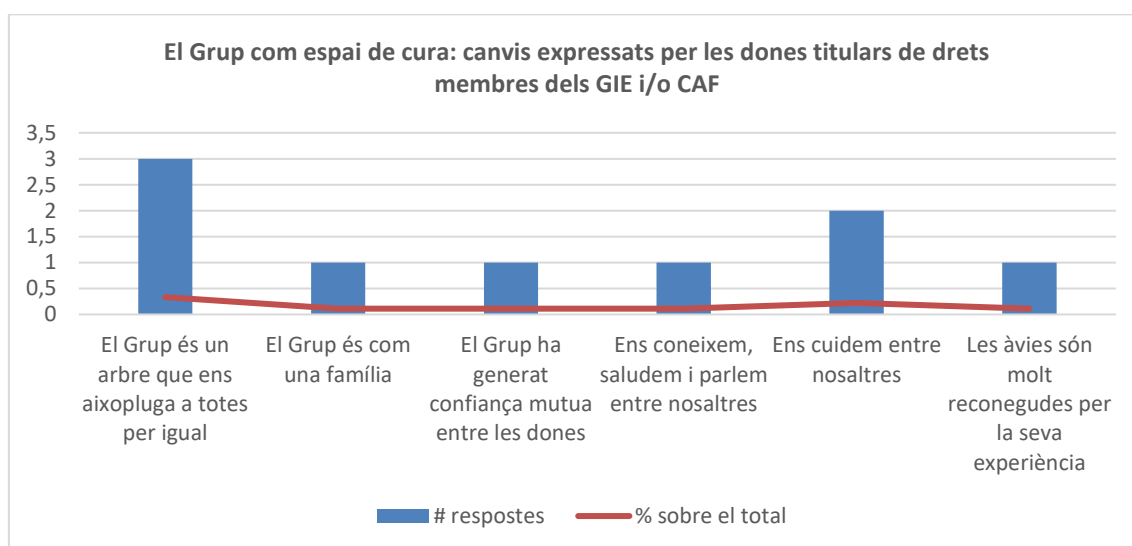
El 29% dels canvis identificats per les dones entrevistades estan vinculats a l'ajut mutu i l'increment de solidaritat interna dins el Grup, sigui GIE o CAF.

Figura 38. Canvis en l'àmbit de l'ajut mutu i la solidaritat.

El 22% dels canvis expressats per les dones titulars de drets estan vinculats a les cures en un espai grupal de solidaritat interna.

Figura 39. Canvis en l'accés a un espai de cura per part de les dones.

Valoració de l'Indicador I.1.2

L'Indicador I.1.2 té una valoració ALTA perquè en els 3 àmbits més del 70% de les dones han identificat efectes gràcies al projecte:

I.1.2 Grau d'extensió dels efectes del projecte entre les dones subjectes de drets, en quatre àmbits d'efectes de respecte i suport (emocionals-relacionals), gràcies al projecte:	Valoració
1. Les dones entrevistades afirmen que se senten amb més confiança amb elles mateixes	89%
2. Les dones entrevistades afirmen que se senten més reconegudes pels homes dins l'entorn familiar	89%
3. Les dones entrevistades afirmen que la solidaritat intergrupal entre les dones ha augmentat	89%

Anàlisi de l'eficàcia a partir de l'avenç dels tres resultats esperats:

Objectiu Específic	Augmentar l'apoderament de les dones de 12 GIEs i associacions de gestió d'hortes mitjançant l'articulació d'una xarxa de perímetres agrícoles basada en la sobirania alimentària.
Resultat 1	R1: Les organitzacions membres de la xarxa practiquen la producció agroecològica. L'agricultura convencional desenvolupada a l'àrea d'intervenció ha acabat mostrant els seus límits i els seus problemes. L'ús de pesticides i fertilitzants químics sovint provoca malalties i l'esgotament accelerat del sòl. Basant-se en aquesta observació, cal plantejar alternatives a aquestes pràctiques. Les pràctiques agroecològiques es promocionaran com a part de la intervenció i se centraran en les tècniques de fertilització, processament, producció, embalatge i emmagatzematge.
Resultat 2	R2: Millorada l'autonomia de les dones. Els principals factors i mitjans de producció estan en mans dels homes. Les dones, per tal de desenvolupar les seves activitats, sovint afronten enormes dificultats com la no disponibilitat dels equipaments agrícoles, la manca d'accés a la terra, la manca d'accés al finançament adaptat a les seves

	condicions, etc. Per permetre a les dones superar aquestes dificultats, el projecte preveu accions per enfortir els equips de producció, identificar els factors que encara bloquegen l'accés de les dones a la terra, i facilitar l'accés a un finançament adaptat a les seves necessitats i possibilitats. L'aixecament d'aquestes restriccions els permetrà complir amb totes les condicions necessàries per al desenvolupament de les seves activitats de generació d'ingressos i millorarà la seva autonomia.
Resultat 3	R3: Creada una xarxa funcional d'organitzacions de productores

R1: Les organitzacions membres de la xarxa practiquen la producció agroecològica: Per mesurar el Resultat 1 es varen analitzar vuit indicadors

Indicador d'avaluació I.2

12. Grau de pràctica de l'agroecologia a nivell dels GIE

1. % de les dones meta entrevistades que manifesten que practiquen l'agroecologia
2. % de les dones meta entrevistades que manifesten que reben visites periòdiques de tècnics de FODDE

Dades

E2/R.1.1.1 Quantes productores dels perímetres beneficiaris practiquen la producció ecològica (ús de llavors de conreu, adobs orgànics, agro-silvicultura ...)?

Segons consta en l'informe de seguiment, la Formació de les productores dels 12 grups sobre tècniques de producció i pràctiques agroecològiques, s'ha executat totalment i se n'ha fet el seguiment en relació a l'enfortiment de capacitats productives en matèria d'agroecologia de les dones dels agrupaments de les hortes de Katipa, Sourouacounda, Bouagryr, Djiromait, Diatock, Diendé, Sandiniery, Saré Souma, Soudouwéli, Diyabougou, Sinthinag Fodé et Saré Gueladio per acompanyar una transició a l'agroecologia d'aquests 12 agrupaments.

La implementació de les activitats d'aquest eix del projecte han estat les següents:

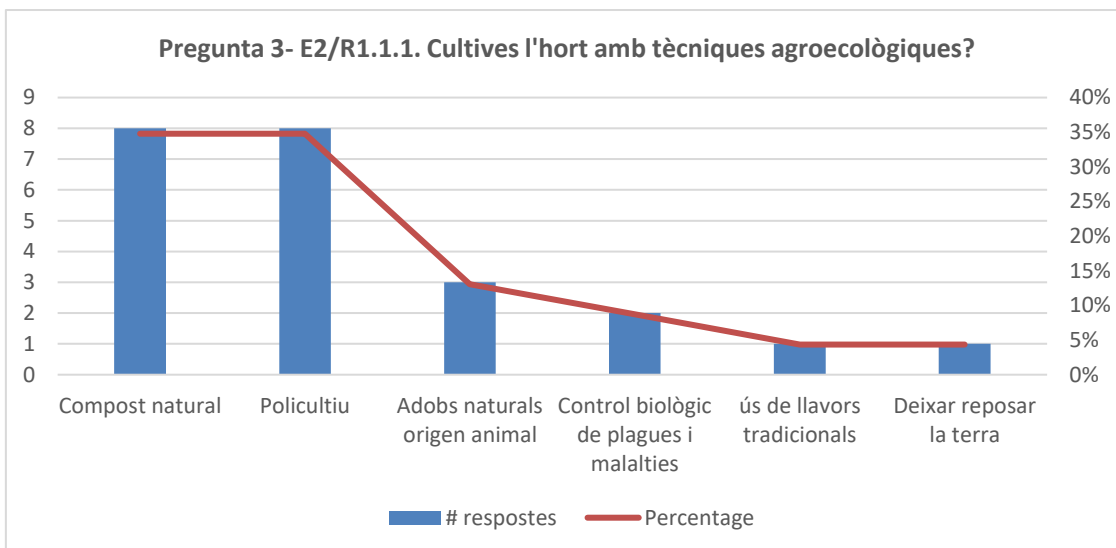
- Informació i sensibilització sobre l'agroecologia
- La formació amb diplomes durant 10 dies al Centre de Agroecologia de Tobor dels 24 relés tècnics de les 2 hortes sobre el mòdul seleccionats en agroecologia en dues fases de 12 participants cada una.
- Formació pràctica sobre la fertilització orgànica i el tractament natural de les cultures hortícoles
- Seguiment i supervisió dels "relés"- líders formades com a formadores

Pregunta (3) E2/R1.1.1 Esteu treballant l'hort amb tècniques agroecològiques ? Com?

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que practiquen l'agroecologia al seu perímetre agrícola. Pel que fa al model de producció agroecològica aplicat als perímetres, les dones entrevistades han identificat les següents pràctiques agroecològiques utilitzades en els seus perímetres:

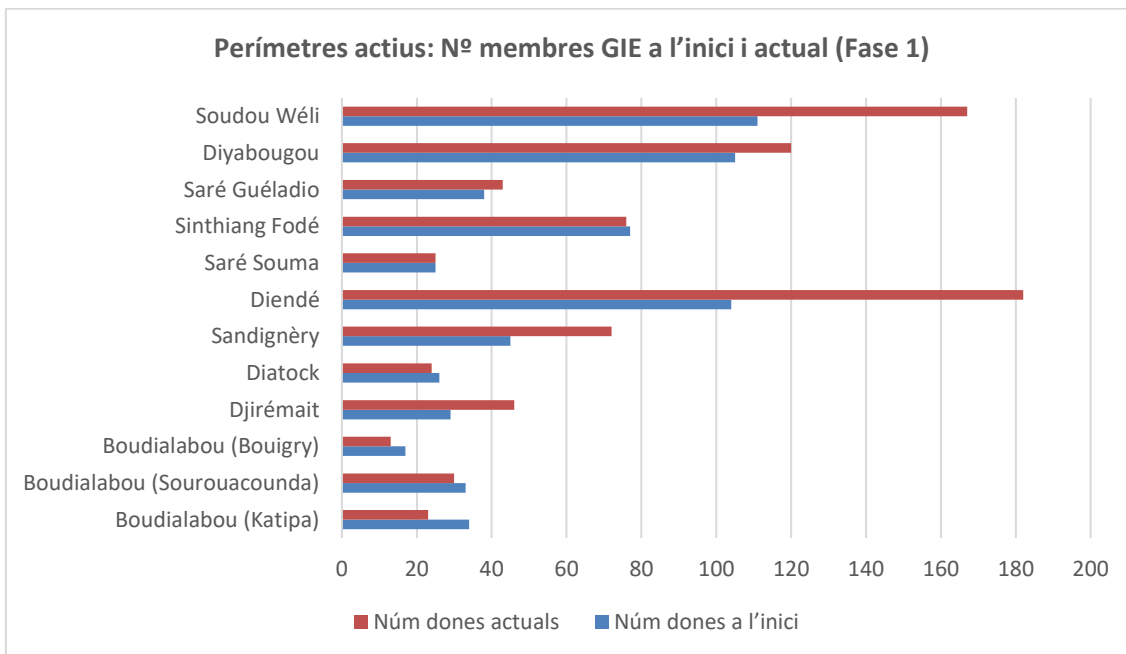

Resta d'agents

L'entitat executora informa que hi ha 12 perímetres agrícoles actius, que en el moment de l'avaluació implicaven 821 dones membres dels GIE de 10 comunitats (figura 40).

Els pèrits agrònoms de FODDE han visitat regularment els 12 perímetres, garantint que els aprenentatges s'hagin anat assimilant gradualment i identificant les necessitats de reforçament de la formació de forma individualitzada a cada perímetre. Les formacions a més, han tingut una excel·lent acollida per part de les titulars de drets, que han identificat ràpidament els avantatges de l'agroecologia en relació a l'agricultura intensiva en l'ús de químics.

Figura 40. Distribució de les dones en els perímetres actius, fase 1.

Perímetres actius: N° membres GIE per comunitat a l'inici i actual (Fase 1)

Perímetres agrícoles x comunitat i barri	Núm dones a l'inici	Núm dones actual	Variació (%)
Boudialabou (Katipa)	34	23	-32,35%
Boudialabou (Sourouacounda)	33	30	-9,09%
Boudialabou (Bouigry)	17	13	-23,53%
Djirémait	29	46	58,62%
Diatock	26	24	-7,69%
Sandignèry	45	72	60,00%
Diendé	104	182	75,00%
Saré Souma	25	25	0,00%
Sinthiang Fodé	77	76	-1,30%
Saré Guéladio	38	43	13,16%
Diyabougou	105	120	14,29%
Soudou Wéli	111	167	50,45%
	644	821	27,48%

Pel que fa a l'evolució de la memebreia als GIE, la variació global és del 27,48% d'increment respecte a les dones membres dels GIE a l'inici del projecte i en el moment de l'avaluació. La comunitat de Medina Boudialabou és la única que concentra una variació negativa en la memebreia.

E2/R.1.1.2 Com ho registren? En feu seguiment?

Pregunta (4) E2/R1.1.2 Rebeu visites periòdiques dels tècnics de FODDE ?

Dones productores-titulars de drets

El 76% de les dones meta entrevistades manifesten que reben visites periòdiques de tècnics de FODDE i senyalen la darrera vegada que el tècnic de FODDE va visitar la comunitat. En el cas dels GIE de les comunitats de Djirémait i Sare Gueladio, les productores entrevistades han assenyalat que no reben visites periòdiques de l'equip de FODDE per fer el seguiment dels seus perímetres.

Resta d'agents

L'equip tècnic de FODDE fa el seguiment sobre terreny i la formació de les dones organitzades en GIE i CAF. El tècnic d'horticultura prepara informes de seguiment on registra les dades que recull a terreny i les trasllada al departament de seguiment i avaluació de FODDE. El rendiment dels horts es documenta a través del registre del pesatge dels productes després de la collita.

l'entitat executora identifica els següents punts forts i febles:

Punts forts	Punts febles
Supervisió estreta de les organitzacions.	Poca durada de la intervenció dels tècnics en els perímetres.
Reforçament de les habilitats dels tècnics en agroecologia.	
Increment de recursos humans sensibles a l'agroecologia	

Valoració de l'Indicador I.2

L'Indicador I.2 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les dones meta entrevistades responen adequadament a 2 dels 2 aspectes de l'indicador

I2. Grau de pràctica de l'agroecologia a nivell dels GIE	Valor global	Valoració
1. % de les dones meta entrevistades que manifesten que practiquen l'agroecologia	100%	76%
2. % de les dones meta entrevistades que manifesten que reben visites periòdiques de tècnics de FODDE	76%	

Indicador d'avaluació I.3

I.3. La durada de conservació de les verdures ha augmentat, en quant:

1. Les dones meta entrevistades informen que la conservació dels productes de l'horta ha millorat i donen exemples

Dades

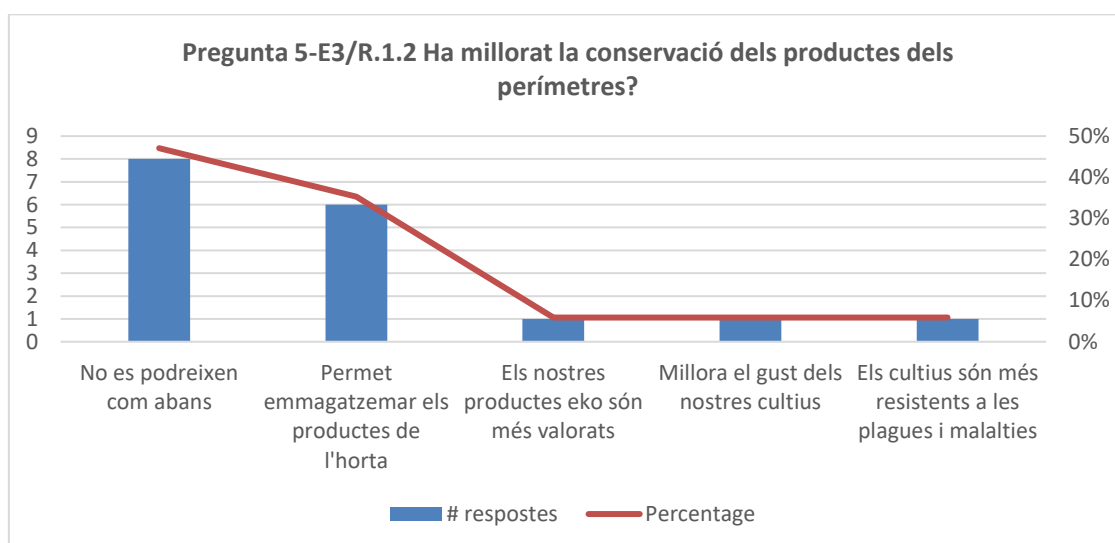
E3/R.1.2 Ha millorat la conservació dels productes post-collita?

Pregunta (5) E3/R.1.2 Ha millorat la conservació dels productes agrícoles del vostre hort?

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades informen que la conservació dels productes de l'horta ha millorat i en donen exemples (figura 41).

Figura 41. Percepció de les dones sobre la conservació dels productes dels perímetres.

Resta d'agents

L'entitat executora afirma que amb l'agroecologia s'ha millorat la conservació dels productes hortícoles.

Valoració de l'Indicador I.3

L'Indicador I.3 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament a l'únic aspecte de l'indicador:

I3. La durada de conservació de les verdures ha augmentat	Valor global	Valoració
1. Les dones meta entrevistades informen que la conservació dels productes de l'horta ha millorat i donen exemples	100%	100%

Indicador d'avaluació I.4

I4. El 70% de les membres dels agrupaments (dones) domina les tècniques de producció agroecològica, en quant:

1. Les dones meta entrevistades manifesten que dominen les tècniques agroecològiques
2. Les dones meta entrevistades manifesten que FODDE en fa el seguiment

Dades

E4/R.1.3.1 En quina mesura ha augmentat el nombre de dones dels agrupaments que dominen les tècniques de producció ecològica?

Pregunta (6) E4/R.1.3.1 Creieu que amb el projecte heu millorat les tècniques agroecològiques de conreu ? – Veure dades pregunta (9) E5/R.1.4

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que dominen les tècniques agroecològiques i especifiquen els nous coneixements adquirits en la pràctica agroecològica.

Resta d'agents

FODDE assenyala que amb el seu suport, les dones s'han format en agroecologia. Fabriquen compost, productes biològics pel control de plagues i el policultiu, associant cultius que es complementen. Manifesten que el 70% de les dones membres dels GIE a les 10 comunitats meta estan ben formades en agroecologia.

L'entitat executora afirma que, d'acord a l'anàlisi de dades dels informes dels tècnics, es pot dir que, a nivell de cada perímetre, 6 de cada 10 dones dominen les pràctiques d'agroecologia a l'àrea d'influència del projecte:

Punts forts	Punts febles
Formació de líders formades per formar les dones del seu GIE	Nivell baix d'alfabetització d'algunes líders dels GIE
Formació in situ	
Mòduls (fertilització i protecció orgànica) de formació adaptada	
Aplicació pràctica dels coneixements teòrics adquirits pels relleus durant la formació del diploma	
Compromís dels productors en relació amb l'agroecologia	

L'entitat promotora destaca que la formació desplegada ha tingut un paper fonamental en l'assoliment del primer resultat del projecte i per promoure l'agroecologia com a activitat generadora d'ingressos i alhora la sostenibilitat ambiental i la salut dels consumidors/es. Els pèrits agrònoms de FODDE han visitat regularment els 12 perímetres, garantint que els aprenentatges s'han anat assimilant gradualment i identificant les necessitats de reforçament de la formació de forma individualitzada a cada perímetre. Les formacions a més han tingut una excel·lent acollida per part de les titulars de drets, que han identificat ràpidament els avantatges de l'agroecologia en relació a l'agricultura intensiva en l'ús de químics.

4/R.1.3.2 Com ho registren? En feu seguiment?

Pregunta (7) E4/R.1.3.2 FODDE t'ha preguntat en algun moment si saps aplicar les tècniques d'agroecologia?

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que FODDE visita la comunitat i el perímetre agrícola i en fa el seguiment. El tècnic de FODDE coneix si les dones saben aplicar les tècniques d'agroecologia.

Resta d'agents

FODDE informa que recullen dades a terreny i les processa el seu departament de Seguiment i Avaluació. Utilitzen fitxes tècniques simplificades en llengua local (polar), on recullen dades sobre la sembra, la producció i la comercialització:

Punts forts	Punts febles
Supervisió estreta de les organitzacions.	Poca durada de la intervenció dels tècnics en els perímetres.
Reforçament de les habilitats dels tècnics en agroecologia.	
Ampliació de recursos humans sensibles a l'agroecologia	

L'entitat promotora assenyala que el fet que la responsabilitat d'acompanyar cada perímetre s'hagi distribuït entre diferents tècnics/ques en horticultura ha contribuït a generar una relació més personalitzada i a reforçar la confiança de les dones en les seves pròpies capacitats de gestió de les hortes al poder comptar amb un recolzament sostingut. L'activitat ha servit per consolidar les tècniques de fabricació de fertilitzants i productes fitosanitaris naturals amb l'acompanyament constant de FODDE.

Valoració de l'Indicador I.4

L'Indicador I.4 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament a 2 dels 2 aspectes de l'indicador:

I4. El 70% de les membres dels agrupaments domina les tècniques de producció agroecològica.	Valor global	Valoració
1. Les dones meta entrevistades manifesten que dominen les tècniques agroecològiques	100%	100%
2. Les dones meta entrevistades manifesten que FODDE en fa el seguiment	100%	100%

Indicador d'avaluació I.5

I5. % de dones que repliquen pràctiques i tècniques de conreu innovadores.

1. Les dones meta entrevistades manifesten que han visitat altres perímetres d'altres comunitats
2. Les dones meta entrevistades manifesten que han après coses noves per aplicar als seus Horts i les especifica
3. Les dones meta entrevistades manifesten que els intercanvis han estat útils
4. Les dones meta entrevistades manifesten que ho estan aplicant als seus horts

Dades

E5/R.1.4 Els intercanvis entre productores es dona i genera nou aprenentatge. Les dones productores entenen i repliquen l'organització i els sistemes de producció agroecològica.

Pregunta (8) E5/R.1.4 Has visitat els altres perímetres agrícoles que estan funcionant a altres comunitats ?

Dones productores-titulars de drets

El 81% de les dones meta entrevistades manifesten que han visitat altres perímetres d'altres comunitats.

Resta d'agents

L'entitat executora opina que els intercanvis entre dones productores dels diferents perímetres són eficaços. També assenyala que la restricció del moviment dins del país, imposada pel toc de queda per intentar controlar la propagació de la malaltia del coronavirus, ha dificultat la realització d'aquesta activitat .

L'entitat promotora manifesta que l'intercanvi ha permès les dones comprovar amb el seus ulls i de primera mà els beneficis de la producció agroecològica i establir intercanvis amb dones d'altres poblacions, fets que han contribuït a motivar-les i animar-les per posar en pràctica les tècniques apreses. Han observat que els intercanvis generen confiança a les dones que hi participen. El fet de poder intercanviar amb dones que ja tenen experiència en agroecologia i les CAF, és molt important perquè crea confiança amb les activitats que proposem. Per exemple a Diatok es van fer dues CAF fruit de l'intercanvi amb una altra CAF. Les de Sandiniery que van anar a Kolda també es van organitzar en dos grups.

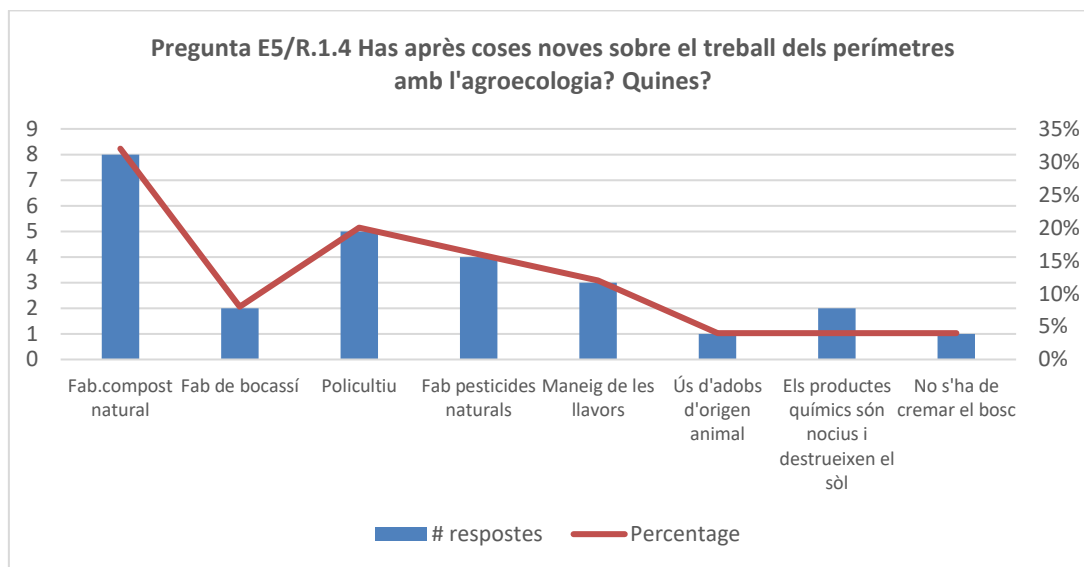
L'entitat destaca com a punt feble el fet que els perímetres triats per les visites d'intercanvi són casos modèlics amb una gran experiència i sovint amb molt bones infraestructures, mentre que alguns dels agrupaments de dones inclosos en el projecte tenen molta menys experiència i problemes d'infraestructures com l'accés insuficient a l'aigua, tanques deficientes, escassetat de materials i eines de treball, etc. Això va provocar que algunes titulars de drets manifestessin que difícilment podrien assolir un grau d'eficiència tan elevat com el de les comunitats visitades.

Pregunta (9) E5/R.1.4 Has après coses noves sobre com treballar els horts de manera agroecològica?

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que han après coses noves per aplicar als seus horts i les especifica.

Figura 42. Pràctiques agroecològiques apreses per al conreu en els perímetres, segons les dones.

Pregunta (10) E5/R.1.4 T'ha semblat útil el que has après?

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que els intercanvis entre productores són útils.

Pregunta (11) E5/R.1.4 Ho estàs aplicant a l'hort (perímetre)?

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que les coses noves que aprenen del model d'agroecologia les estan aplicant als seus horts

Valoració de l'Indicador I.5

L'Indicador I.5 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament al menys a 3 dels 4 aspectes de l'indicador:

15. % de dones que repliquen pràctiques i tècniques de conreu innovadores.	Valor global	Valoració
1. Les dones meta entrevistades manifesten que han visitat altres perímetres d'altres comunitats	81%	100%
2. Les dones meta entrevistades manifesten que han après coses noves per aplicar als seus Horts i les especifica	100%	
3. Les dones meta entrevistades manifesten que els intercanvis han estat útils	100%	
4. Les dones meta entrevistades manifesten que ho estan aplicant als seus horts	100%	

Indicador d'avaluació I.6

I6. Es desenvolupen i estan disponibles mòduls de seguiment i avaluació per a productores de dones, en quant:

1. Les dones meta entrevistades manifesten que tècnics de FODDE visiten regularment les comunitats i fan formació i seguiment

Dades

E6/R.1.5 El projecte ha desplegat un sistema de seguiment de l'aplicació de pràctiques agroecològiques

Pregunta (12) E6/R.1.5 Us ha visitat el tècnic de FODDE? (*pregunta triangulada E2.R1.1.2*)

Dones productores-titulars de drets

El 90% de les dones meta entrevistades manifesten que reben visites periòdiques de tècnics de FODDE. El tècnic fa formacions i fa el seguiment.

Resta d'agents

L'entitat executora assenyala que s'ha desplegat un sistema de seguiment de l'aplicació de pràctiques agroecològiques, tot i que consideren que el procés de seguiment de l'aplicació de pràctiques agroecològiques no està prou documentat pel personal tècnic de FODDE responsable del seguiment. (veure preguntes triangulades E2/R.1.1.2 i E4/R1.3.1)

L'entitat manifesta que es van enviar tècnics hortícoles als perímetres per fer el seguiment i control de l'ús de les pràctiques d'agroecologia i el supervisor tècnic feia visites per comprovar el grau d'aplicació i ús del sistema agroecològic. FODDE verifica l'aplicació de les pràctiques per grup i després individualment a cada perímetre. Assenyala que en algunes comunitats és difícil obtenir les matèries primeres, per exemple el fem d'aviram.

Punts forts	Punts febles
Documentació del nivell d'aplicació de tècniques agroecològiques als perímetres	No hi ha avaluació de la tasca de les líders als seus perímetres
La trobada mensual permet identificar errors, corregir-los i fer recomanacions	

L'entitat promotora destaca aquestes visites mensuals per part de FODDE (que es veieren interrompudes per les restriccions de mobilitat per frenar l'expansió de la Covid19) han estat útils per aixecar evidències dels progressos que s'anaven produint en l'aplicació dels coneixements adquirits per les titulars de drets. S'emmarquen en les activitats de seguiment del projecte per anar ajustant les accions a les necessitats reals de les titulars de drets i reforçant l'assimilació de les formacions en l'agroecologia. També han servit per identificar necessitats en els agrupaments a través dels animadors de FODDE que, amb el treball continuat amb les titulars de drets, estableixen una relació de confiança amb elles i n'estimulen la participació. Aquestes necessitats o pràctiques (bones i dolentes) FODDE les comunica i comenta en el comitè de gestió del projecte amb el Fons Català i l'ACCD.

Valoració de l'Indicador I.6

L'Indicador I.6 té una valoració ALTA perquè FODDE ha desplegat un sistema de seguiment que inclou presència tècnica a terreny i supervisió i el 90% de les persones entrevistades manifesten que tècnics de FODDE visiten regularment les comunitats i fan formació i seguiment:

I6. Es desenvolupen i estan disponibles mòduls de seguiment i avaluació per a productores de dones.	Valor global	Valoració
1. Les dones meta entrevistades manifesten que Tècnics de FODDE visiten regularment les comunitats i fan formació i seguiment	90%	90%

Indicador d'avaluació I.7

I7. Almenys un fulletó agroecològic està dissenyat en francès i en idioma local

1. El fulletó agroecològic està publicat
2. Les dones meta entrevistades manifesten que coneixen el fulletó
3. Les dones meta entrevistades manifesten que l'han rebut a la seva comunitat
4. Les dones meta entrevistades manifesten que els hi agrada el fulletó i especifiquen per què

Dades

E7/R.1.6.1 El projecte ha dissenyat fitxes tècniques sobre producció agroecològica en francès i llengües pròpies?

Pregunta (13) E7/R.1.6.1 Coneixes el fulletó que ha fet FODDE on explica com treballar la producció agroecològica? En quina llengua està escrit?

Dones productores-titulars de drets

El 91% de les dones meta entrevistades manifesten que coneixen el fulletó sobre el sistema de producció agroecològica. El fulletó està escrit en francès.

Resta d'agents

L'entitat executora informa que han dissenyat i utilitzen fitxes tècniques traduïdes al polar. Tenen fitxes informatives sobre el sistema de producció agroecològica, que utilitzen en el procés d'extensionisme agrícola als perímetres implicats en el projecte. També han publicat un fulletó sobre producció agroecològica que l'han fet solament en francès.

L'entitat promotora assenyala que l'edició de les fitxes tècniques ha tingut molt bona acollida entre les titulars de drets, ja que els permet tenir una guia pràctica i sistemàtica per la producció de fertilitzants i pesticides naturals. En el disseny de les fitxes s'ha tingut en compte el context de baixa alfabetització, per això s'han dissenyat de forma que siguin molt visuals i intuïtives i amb poc text. Les fitxers solament s'han fet en la llengua polar i en francès. El fulletó solament s'ha publicat en francès.

USOFORAL que és l'entitat que ha dissenyat i impartit la formació a Tobor, manifesta que la guia o fulletó s'ha dissenyat de manera participativa. Ha estat un encàrrec de FODDE. Com hi ha moltes dones analfabetes, utilitzem textos reduïts i imatges per a cada etapa i les mesures estan adaptades. Ho hem treballat amb les dones. Ho hem enviat a FODDE i ells han enviat les seves aportacions i hem elaborat el document final. Ho hem fet en francès i FODDE ho havia de traduir a les diferents llengües. Creiem que no ho han fet. La millor estratègia és traduir la guia. Les dones poden revisar les imatges. Les dones que s'han format saben llegir i escriure.

Punts forts	Punts febles
Disponibilitat de suport en idiomes locals	Alta taxa d'analfabetisme entre les dones membres dels GIE
Disponibilitat de bio-fertilitzants i de productes naturals per al control de plagues i malalties	No haver utilitzat alguns idiomes locals quan es van dissenyar les fitxes tècniques

Ús de productes locals per a la fabricació d'adobs orgànics i productes de tractament natural	Baix nivell de planificació per a la producció d'insums agroecològics
---	---

E7/R.1.6.2 S'ha distribuït a tots els agrupaments de dones productores-titulars de drets?

Pregunta (14) E7/R.1.6.2 Heu rebut el fulletó a la vostra comunitat ?

Dones productores-titulars de drets

El 91% de les dones meta entrevistades manifesten que l'han rebut a la seva comunitat. N'han rebut un dos exemplars que varen dur les companyes del GIE que van anar a fer la formació amb USOFORAL (una o dues per GIE).

Resta d'agents

FODDE informa que s'han lliurat dos fulletons a cada perímetre. El fulletó es va lliurar a les líders dels perímetres que varen participar a la formació especialitzada a Tobor, per tal que fessin un retorn a la resta de dones membres dels GIE que no havien participat a la formació de Tobor

L'entitat promotora informa que el fulletó s'ha distribuït a tots els reagrupaments i que FODDE també distribueix fitxes tècniques.

USOFORAL informa que FODDE és l'entitat responsable de distribuir la guia entre les productores organitzades dels diferents perímetres. USOFORAL l'hem distribuït a les dones líders que varen participar a la formació de Tobor i que varen ser formades per replicar-ho a les seves comunitats.

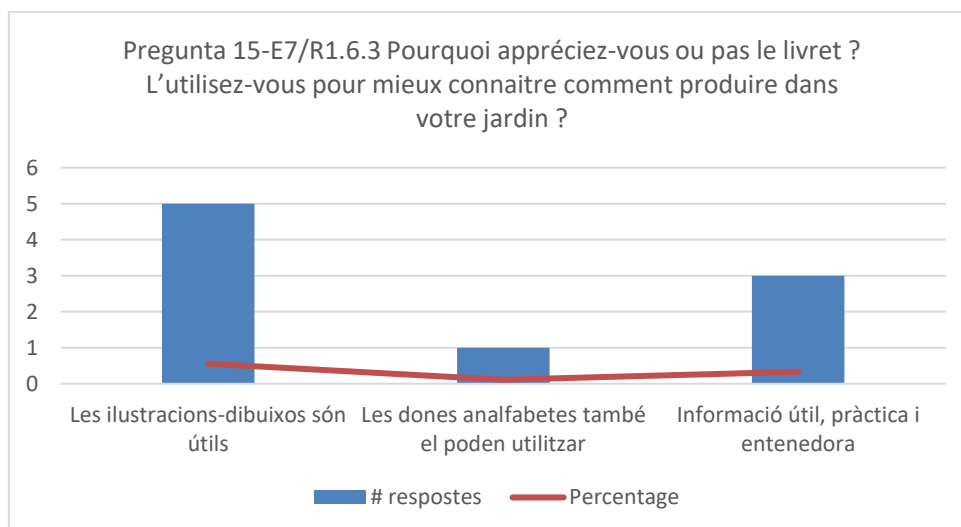
E7/R.1.6.3 Com es valora aquest fulletó tècnic? És eficaç? Se'l llegeixen les dones?

Pregunta (15) E7/R.1.6.3 Us agrada el fulletó?

Dones productores-titulars de drets

El 91% de les dones meta entrevistades manifesten que els hi agrada el fulletó i especifiquen perquè.

Figura 43. Raons per les quals les dones aprecien el fulletó agroecològic.

Resta d'agents

L'entitat executora considera que el fulletó és molt eficaç perquè té il·lustracions que ajuden a explicar les diferents pràctiques dels sistema agroecològic. És adequat en el sentit que el nivell d'analfabetisme entre les dones membres dels GIE és alt.

L'entitat promotora assenyala que el fulletó és eficaç. Les que saben llegir l'utilitzen i ajuden les dones analfabetes quan dubten sobre quantitats, components, etc...

USOFORAL també creu que és eficaç, perquè el grau d'analfabetisme a l'àrea d'influència del projecte és alt, hi ha poques dones alfabetitzades i la guia pot ser utilitzada per dones analfabetes.

Valoració de l'Indicador I.7

L'Indicador I.7 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament al menys a 3 dels 4 aspectes de l'indicador:

17. Almenys un fulletó agroecològic està dissenyat en francès i en idioma local	Valor global	Valoració
1. El fulletó agroecològic està publicat	100%	91%
2. Les dones meta entrevistades manifesten que coneixen el fulletó	91%	
3. Les dones meta entrevistades manifesten que l'han rebut a la seva comunitat	91%	
4. Les dones meta entrevistades manifesten que els hi agrada el fulletó i especifiquen per què	91%	

Indicador d'avaluació I.8

I8. Almenys s'han retransmès 3 programes de ràdio.

1. Els programes de Ràdio s'han produït i retransmès
2. Les dones meta entrevistades manifesten haver escoltat els programes de ràdio
3. Les dones meta entrevistades manifesten que els hi han agradat els programes de ràdio

Dades

E8/R.1.7 Es participa en programes de ràdio per tal de fer extensiu l'ús de pràctiques agroecològiques?

Pregunta E8/R.1.7 S'han produït i retransmès els programes de radio?

Resta d'agents

L'entitat executora informa que s'han considera que els programes de ràdio han sigut importants perquè les dones membres dels GIE han anat a la ràdio a explicar com treballen en el seu perímetre amb tècniques agroecològiques. Afirmen que és una pràctica molt efectiva per fer extensiu l'ús del sistema agroecològic.

L'entitat promotora informa que s'han realitzat dues emissions a la regió de Kolda (Kolda i Pata FM), 1 emissió a Sédhieu i 2 emissions a Ziguinchor (Kabissa FM i Kassay FM) on s'ha discutit amb les productores sobre els beneficis de l'agroecologia. Es destaca d'una banda les millores en la salut que comporta el consum de productes naturals i d'altra banda els impactes ambientals positius d'aquestes pràctiques, especialment en el manteniment de la fertilitat de la terra. Hi participen, a més de les productores titulars de drets i els animadors de FODDE, alguns experts rellevants del món de l'agroecologia.

Punts forts	Punts febles
Interactivitat entre productores de diferents perímetres	No hi ha cobertura de ràdio a tota la zona d'intervenció del projecte
Participació de les dones en els programes de ràdio	
Interactivitat entre productores de diferents perímetres	
Facilita la divulgació del projecte en la seva àrea geogràfica d'execució	
Promou el consum de productes agroecològics de proximitat	
La ràdio és el mitjà de comunicació més utilitzat al Senegal i pot garantir un major impacte	

Pregunta (16) E8/R.1.7 Has escoltat a la ràdio temes sobre agroecologia?

Dones productores-titulars de drets

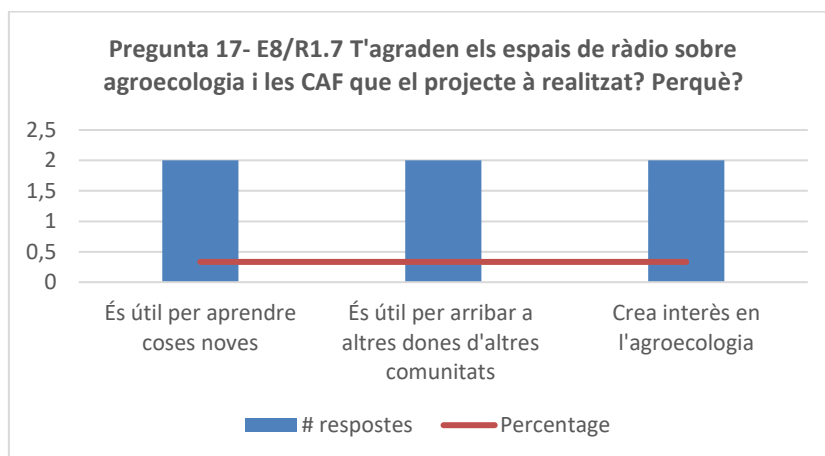
El 100% de les dones meta entrevistades manifesten haver escoltat els programes de ràdio sobre agroecologia. Expliquen que algunes d'elles hi han participat explicant les seves experiències en la producció agroecològica als seus perímetres.

Pregunta (17) E8/R.1.7 T'agraden aquests programes? Creus que són útils per aprendre més coses sobre agroecologia?

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que els hi han agradat els programes de ràdio i que son útils per aprendre més coses sobre agroecologia.

Figura 44. Raons per les quals les dones han apreciat els programes de ràdio realitzats.

Valoració de l'Indicador I.8

L'Indicador I.8 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament els 3 aspectes de l'indicador:

I8. Almenys s'han retransmès 3 programes de ràdio.	Valor global	Valoració
1. Els programes de Ràdio s'han produït i retransmès	100%	100%
2. Les dones meta entrevistades manifesten haver escoltat els programes de ràdio	100%	
3. Les dones meta entrevistades manifesten que els hi han agradat els programes de ràdio	100%	

R2: Millorada l'autonomia de les dones: Per mesurar el Resultat 2 es varen analitzar cinc indicadors

Indicador d'avaluació I.9

I9. Grau de formació financera de les dones subjectes de drets, en quant:

1. S'han dut a terme les formacions en educació financera planificades
2. Les dones meta entrevistades manifesten que han participat en alguna formació d'educació financera
3. Les dones meta entrevistades manifesten que han millorat els seus coneixements en finances
4. Les dones meta entrevistades manifesten que estan aplicant el què han après

Dades

E9/R.2.1.1 S'han dut a terme les formacions en finances en els 12 agrupaments de dones? Quins resultats de participació i aprenentatge hi ha hagut?

Pregunta (18) E9/R.2.1.1 S'han dut a terme les formacions en educació financera planificades?

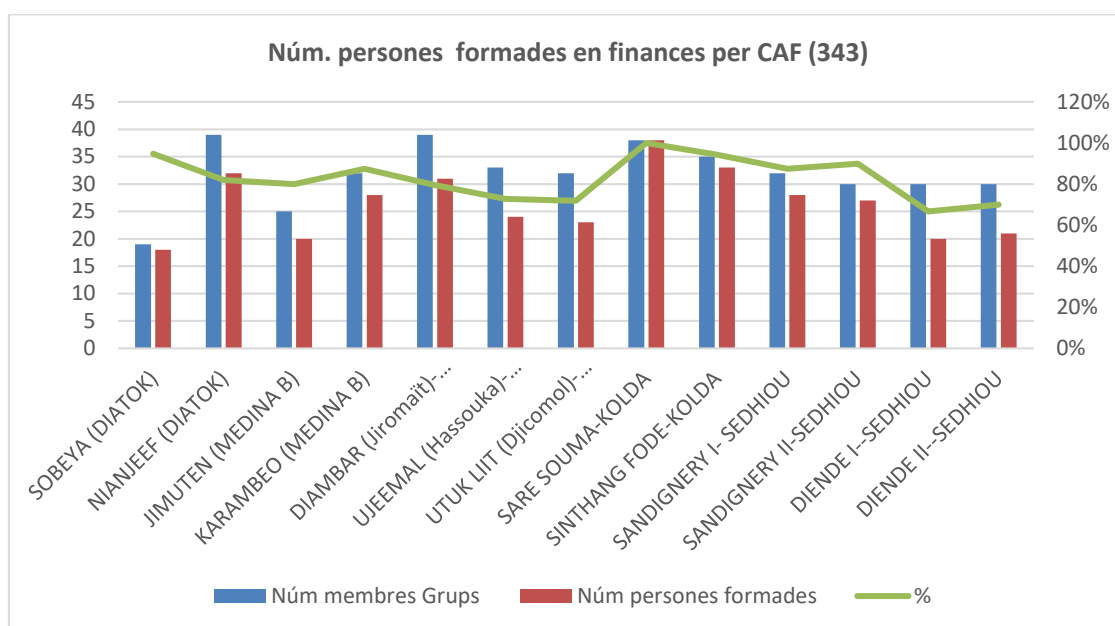
Dones productores-titulars de drets

El 92% de les dones meta entrevistades manifesten que han participat en alguna formació d'educació financera impartida per FODDE.

Resta d'agents

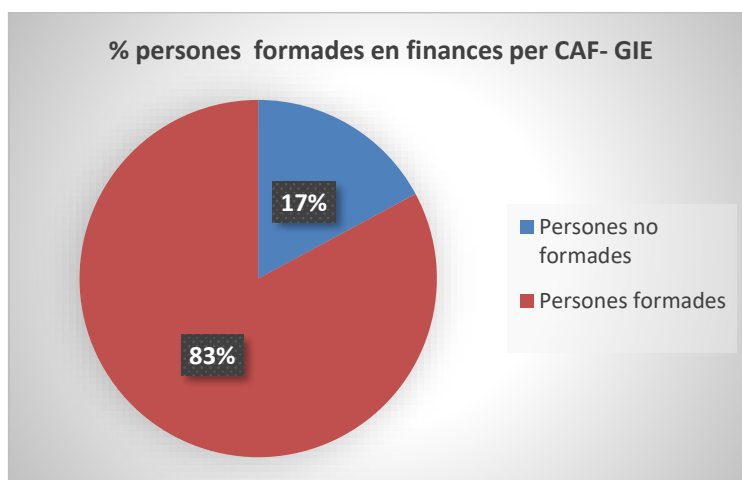
L'entitat executora informa que s'ha desplegat una sola formació en educació financera, on s'ha format en temes de pressupostació, estalvi i gestió de deutes. Assenyalen que estava previst formar 20 dones per CAF (260 dones), però atès l'increment de l'interès per formar-se, en total a la formació en finances, hi han participat 343 persones dels 12 agrupaments meta, de les quals 341 són dones i 2 són homes (Diendé i Djiromait).

Figura 45. Distribució de les persones formades en finances.

La formació en finances representa una cobertura del 83% de les persones membres de les 13 CAF actives a l'àrea d'influència del projecte.

Figura 46. Cobertura de les formacions en finances portades a terme.

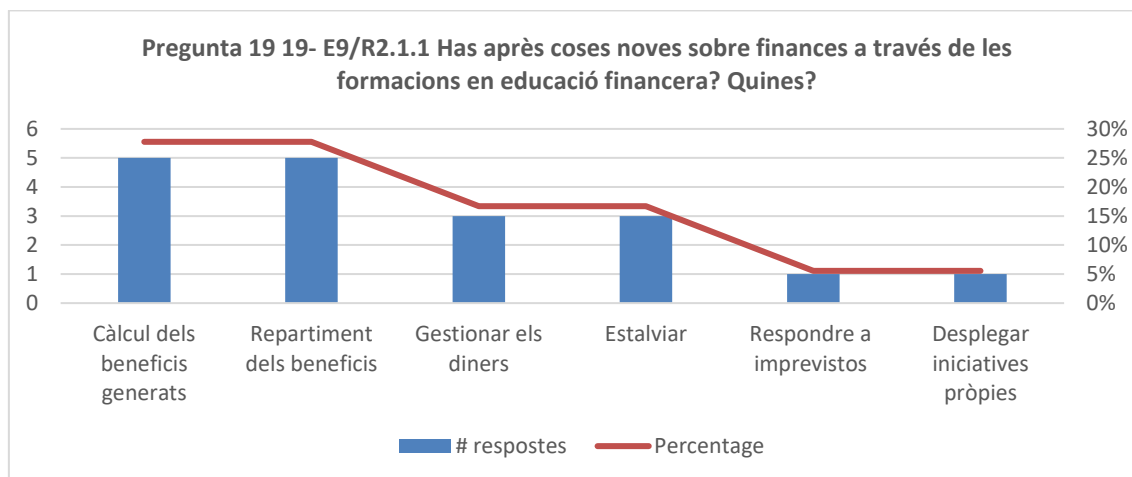
Punts forts	Punts febles
10 anys d'experiència de FODDE treballant CAF- model de microfinançament. Compta amb les eines formatives en educació financera molt ben desenvolupades i adaptades al context de la Casamance.	Alta taxa d'analfabetisme entre les dones membres dels GIE
Diversificació d'activitats generadores d'ingressos	
Desenvolupament de l'esperit emprenedor entre les dones	
Millora de les condicions de vida.	
Enfortiment de l'estatus social de les dones	
Perspectives per al desenvolupament d'un sistema de finançament local	
Mobilització de l'estalvi local	

Pregunta (19) E9/R.2.1.1 Amb aquestes formacions, han millorat els teus coneixements de finances? Has après coses noves sobre finances?

Dones productores-titulars de drets

El 92% de les dones meta entrevistades manifesten que han millorat els seus coneixements en finances i els especifiquen.

Figura 47. Qüestions apreses sobre finances en el marc de les formacions realitzades, segons les dones.

Resta d'agents

FODDE opina que la formació ha permès a les dones aprendre a planificar i gestionar. L'entitat assenyala que havien planificat formar 20 dones per perímetre i a la formació en varen participar més. La seva percepció és que les dones s'han apropiat dels mòduls formatius impartits.

Punts Forts	Punts Febles
Presença de consciència de les dones sobre la manera de gestionar diners propis	Alta taxa d'analfabetisme entre les dones membres dels GIE
Canvi incipient de comportament de les dones	
Planificació de les despeses	

L'entitat promotora assenyala que la formació ha estat una eina molt ben rebuda d'autonomització econòmica i d'accés al finançament, que difícilment poden assolir a través de les entitats bancàries i quan ho aconsegueixen és assumint uns interessos molt elevats. Manifesten que aquesta activitat ha estat una de les claus per a l'assoliment del R2.

E9/R.2.1.2 Quin % de dones gestionen els seus recursos de manera adequada després de la formació? Se'n fa seguiment? Es registra?

Pregunta (20) E9/R.2.1.2 Estàs aplicant el que has après en finances?

Dones productores-titulars de drets

El 92% de les dones meta entrevistades manifesten que estan aplicant el què han après en la formació de finances: el càlcul i repartiment dels beneficis, gestionar els diners, estalviar, respondre a imprevistos i desplegament d'iniciatives pròpies (veure Pregunta (19) E9/R.2.1.1)

Resta d'agents

L'entitat executora assenyala que és difícil calcular el percentatge de dones gestionen els seus recursos de manera adequada després de la formació, però informa que FODDE en el seguiment i registra dades. Afirmen que tenen dades constatades que les dones implicades gestionen i planifiquen els recursos segon aprés a la formació. Les dones han aprés a estalviar. L'entitat registra informació durant el seguiment de les CAF, on es fan preguntes sobre com les dones gestionen els seus recursos. L'entitat assenyala que no utilitzen cap eina per fer el registre i seguiment de la formació financera impartida.

Valoració de l'Indicador I.9

L'Indicador I.9 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament els 4 aspectes de l'indicador:

I9. Grau de formació financera de les dones subjectes de drets, en quant:	Valor global	Valoració
1. S'han dut a terme les formacions en educació financera planificades	100%	92%
2. Les dones meta entrevistades manifesten que han participat en alguna formació d'educació financera	92%	
3. Les dones meta entrevistades manifesten que han millorat els seus coneixements en finances	92%	
4. Les dones meta entrevistades manifesten que estan aplicant el què han aprés	92%	

Indicador d'avaluació I.10

Grau d'enfortiment dels GIE i les CAF a través del projecte

1. Els GIE han estat equipats tal com es va planificar
2. Les dones meta entrevistades manifesten que han rebut els materials i especifiquen quins
3. Les dones meta entrevistades manifesten que el material ha estat útil
4. Les dones meta entrevistades manifesten que han rebut microcrèdits a través de la CAF
5. Les dones meta entrevistades manifesten que accedir a microcrèdit és fàcil

Dades

E10/R.2.2.1 S'han equipat els agrupaments de dones amb equipament?

Pregunta (22) E10/R.2.2.1 Heu rebut algun material de part de FODDE per poder treballar millor l'hort ?

Resta d'agents

Les entitats assenyalen que tal com estava planificat, es va realitzar l'adquisició i distribució de petits materials per a la producció agrícola a les dones membres dels GIE dels 12 agrupaments meta. El projecte ha dotat les dones d'alguns mitjans de producció bàsics i a fons perdut per al desenvolupament de les seves tasques quotidianes a les hortes.

Punts forts	Punts febles
Facilita la preparació d'insums agroecològics i l'aplicació de pràctiques agroecològiques	Sistema de gestió dels materials lliurats als GIE deficient
Millora de les condicions de producció	Plantejament assistencialista, que s'ha corregit facilitant aquells materials que han d'utilitzar per posar en pràctica els
Incrementa la productivitat- rendiment a nivell del perímetre agrícola	

Facilita la preparació d'insums agroecològics i l'aplicació de pràctiques agroecològiques	aprenentatges en agroecologia que han adquirit a Tobor i amb els acompanyaments de FODDE.
Incrementa de forma immediata l'eficàcia del temps que les dones inverteixen a les hortes i, de retruc, la seva autonomia.	

Dones productores-titulars de drets

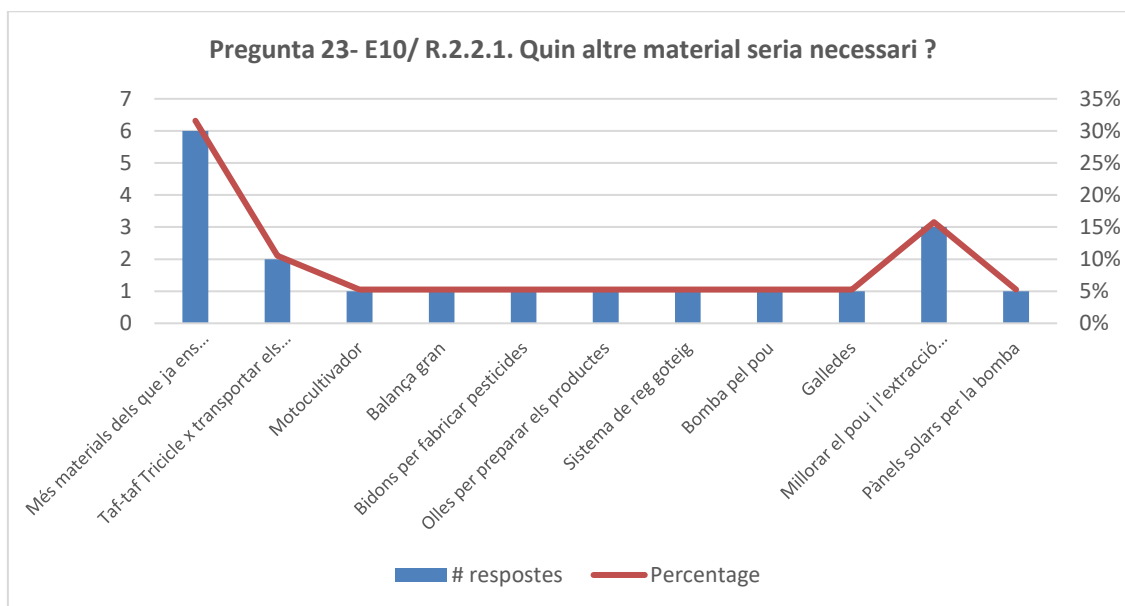
El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que han rebut els materials dotats per FODDE en el marc del projecte. FODDE ha posat a disposició de les dones un lot d'equips de producció per al treball als perímetres, que han consistit principalment en carretó, polvoritzadors, pales, rastells, cordes, caveguets, regadores i altres medis de treball.

Pregunta (23) E10/R.2.2.1 Quin material heu rebut del projecte? Ha estat útil el material rebut? Quin altre material necessitariau?

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que el material ha estat útil, tot i que insuficient. Tots els GIES han expressat que els hi cal més material.

Figura 48. Materials considerats com a necessaris per les dones.

E10/R.2.2.2 Se les ha proveïts els microcrèdits? Quantes tenen accés a crèdit? De quin total? Quina és la taxa de repetició (vàries rondes de finançament?)?

Pregunta (24) E10/R.2.2.2 Has rebut algun microcrèdit?

Dones productores-titulars de drets

El 92% de les dones meta entrevistades manifesten que han rebut microcrèdits a través de la CAF. A les vuit comunitats visitades, totes les dones han rebut microcrèdits, excepte les dones de la comunitat de Soudouwelly a la regió de Kolda, on els homes no els hi ha permès activar una CAF i no tenen accés al microcrèdit.

Resta d'agents

L'entitat executora assenyala que la gestió de la CAF la porta cada CAF. La secretària de la CAF es la que té aquesta informació. FODDE no intervé a aquest nivell

E10/R.2.2.3 Quines dificultats poden tenir per accedir-hi?

Pregunta (26) E10/R.2.2.2 És difícil que et donin un microcrèdit ?

Dones productores-titulars de drets

El 92% de les dones meta entrevistades manifesten que accedir a microcrèdit és fàcil. Únicament les dones de la comunitat de Soudou Welly han respost que és difícil accedir-hi.

Resta d'agents

L'entitat executora manifesta que els fons que mobilitzen les CAF són poc quantiosos a la caixa general. Això vol dir que l'import dels crèdits no pot ser un gran import. L'entitat opina que no hi ha problema per accedir als crèdits.

Valoració de l'Indicador I.10

L'Indicador I.10 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament al menys a 4 dels 5 aspectes de l'indicador:

I.10 Grau d'enfortiment dels GIE i les CAF a través del projecte	Valor global	Valoració
1. Els GIE han estat equipats tal com es va planificar	100%	92%
2. Les dones meta entrevistades manifesten que han rebut els materials i especifiquen quins	100%	
3. Les dones meta entrevistades manifesten que el material ha estat útil	100%	
4. Les dones meta entrevistades manifesten que han rebut microcrèdits a través de la CAF	92%	
5. Les dones meta entrevistades manifesten que accedir a microcrèdit és fàcil	92%	

Indicador d'avaluació I.11

I.11 Grau d'apropiació dels factors per part de les dones

1. S'ha fet un diagnòstic, sobre els factors que bloquegen l'accés i el control de les dones a la terra
2. Les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen el diagnòstic
3. Les dones meta entrevistades, manifesten que accedir a la terra per les dones és fàcil
4. Les dones meta entrevistades, especifiquen al menys un factor que bloqueja l'accés a la terra
5. Les dones meta entrevistades, manifesten que han participat en una trobada per parlar de l'accés de les dones a la terra

Dades

E11/R.2.3.1 S'ha fet un diagnòstic, sobre els factors que bloquegen l'accés i el control de les dones a la terra?

Pregunta (27) E11/R.2.3.1 Sabeu si s'ha fet un diagnòstic on s'identifiquen els factors que bloquegen l'accés i el control a la terra? El coneixeu ?

Dones productores-titulars de drets

El 60% de les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen el diagnòstic sobre els factors que bloquegen l'accés i el control de les dones a la terra.

Resta d'agents

L'entitat executora informa que el diagnòstic sobre l'accés de les dones a la terra es va fer al final de la Fase 1 del projecte i es va comunicar i presentar al Taller de presentació dels resultats del diagnòstic realitzat el mes de desembre a la ciutat de Sédhiou.

El diagnòstic s'ha realitzat a sis de les 10 comunitats meta implicades en el projecte i ha implicat 236 persones de les ètnies peulh, mandinga i diola, de les quals 126 són dones. Les comunitats incloses han estat:

Regions	Comunitats
Kolda	Sinthiang Fode
	Sare Suma
	Soudouwelli
Sédhiou	Diendé
	Sandiniery
Ziguinchor	Medina Boudialabou

Punts forts	Punts febles
Millor coneixement dels actors locals de la situació d'accés i control de la terra per part de les dones	Fatalisme dels actors locals sobre la qüestió de l'accés i el control de la terra per part de les dones

L'entitat promotora manifesta que el diagnòstic és rellevant per poder establir la línia de base a partir de la qual es poden identificar accions que facilitin a les dones l'exercici d'aquest dret, en coordinació amb els titulars de responsabilitats i d'obligacions. S'ha realitzat una identificació per zones dels factors més rellevants que impedeixen l'accés a la terra a les dones i la informació recollida s'ha sistematitzat en un document de diagnòstic que serà utilitzat en la preparació del pla d'advocacy per a l'exercici d'aquest dret per part de les dones.

E11/R.2.3.2 Quins són aquests factors?

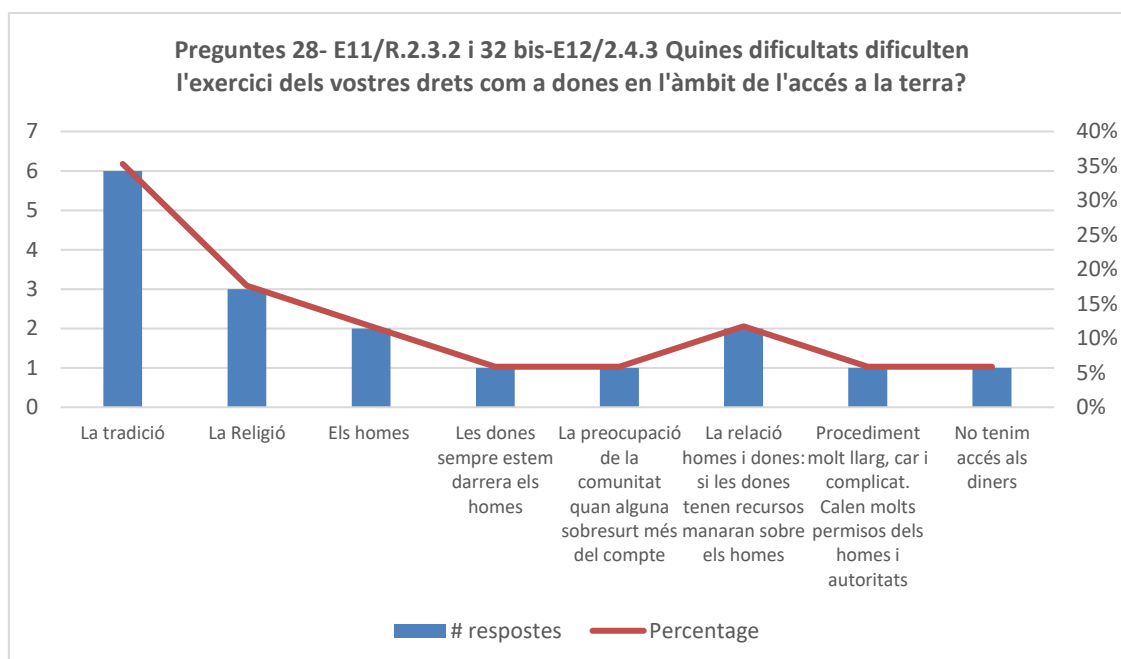
Pregunta (28) E11/R.2.3.2 És fàcil que les dones comprin o accedeixin a la terra? Coneixeu els factors que bloquegen l'accés i el control a la terra per part de les dones?

Dones productores-titulars de drets

El 46% de dones meta entrevistades, manifesten que accedir a la terra per les dones és fàcil. El 54% restant consideren que l'accés i control de la terra és difícil.

El 100% de les dones meta entrevistades, especifiquen al menys un factor que bloqueja l'accés a la terra. Fins i tot les dones que consideren que és fàcil accedir a la terra, han identificat un factor que bloqueja l'accés i control a la terra.

Figura 49. Identificació de dificultats en l'exercici dels seus drets a l'accés a la terra per part de les dones.

Resta d'agents

L'entitat executora identifica els factors socioculturals, com la tradició i la religió com a principals factors que bloquegen l'accés i el control a la terra per part de les dones.

El diagnòstic ha conclòs que la qüestió de l'accés i el control a la terra de les dones constitueix un problema real a l'àrea d'intervenció del projecte. S'han identificat els següents factors de bloqueig a l'accés i control de la terra:

- Càrregues socioculturals
- Dependència dels marits
- Dificultats per obtenir deliberacions
- Falta de consciència de la importància de la propietat de la terra
- Terres insuficients
- Les dones no tenen poder de decisió sobre les terres dels homes
- Manca de coneixement sobre els procediments legals per adquirir terrenys
- Manca de col·laboració dels homes
- Manca de mitjans per netejar els terrenys,
- Falta de consciència sobre els beneficis de l'adquisició legal de terres
- Mala interpretació de la religió

E11/R.2.3.3 S'ha fet difusió d'aquests factors entre les dones per tal d'empoderar-les? Quin % de dones els coneixen?

Pregunta (29) E11/R.2.3.3 Recordes alguna xerrada sobre l'accés a la terra i les dificultats que teniu com a dones?

Dones productores-titulars de drets

El 64% de les dones meta entrevistades, manifesten que han participat en una trobada per parlar de l'accés de les dones a la terra.

De cada comunitat dues dones varen participar al Taller de presentació dels resultats del diagnòstic fet per FODDE i varen parlar de l'accés i control de la terra amb la resta de dones membres dels agrupaments implicats.

Resta d'agents

L'entitat executora assenyala que els factors que bloquegen l'accés al control de la terra per part de les dones es varen difondre a la jornada de capitalització a Sédhiou el desembre 2020. Hi havia 2 dones de cada agrupament. Elles ho han de transmetre a la resta de dones del seu agrupament.

Valoració de l'Indicador I.11

L'Indicador I.11 té una valoració **Mitjana** perquè entre el 50% i el 70% dels entrevistats responen adequadament a 4 dels 5 aspectes de l'indicador:

I.11 Grau d'apropiació dels factors per part de les dones	Valor global	Valoració
1. S'ha fet un diagnòstic, sobre els factors que bloquegen l'accés i el control de les dones a la terra	100%	60%
2. Les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen el diagnòstic	60%	
3. Les dones meta entrevistades, manifesten que accedir a la terra per les dones és fàcil	46%	
4. Les dones meta entrevistades, especifiquen al menys un factor que bloqueja l'accés a la terra	100%	
5. Les dones meta entrevistades, manifesten que han participat en una trobada per parlar de l'accés de les dones a la terra	64%	

Indicador d'avaluació I.12

I.12. El 75% de les dones coneix els seus drets i els mecanismes legals per a l'adquisició de terres o el reconeixement a la tinença de terra.

1. S'ha elaborat i implementat un pla de incidència per a promoure i fe efectiu l'accés de les dones a la terra
2. Les dones meta entrevistades, saben que s'ha fet una Trobada per presentar el diagnòstic d'accés a la terra
3. Les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen bé els seus drets i els mecanismes legals per a l'adquisició de terres
4. Les dones meta entrevistades, manifesten que hi ha factors que bloquegen l'accés a la terra a les dones
5. Les dones meta entrevistades, especifiquen al menys un factor que bloqueja e seu accés a la terra
6. Les dones meta entrevistades, manifesten que compten amb un espai on acudir en cas de dubtes o consells

Dades

E12/R.2.4.1 S'ha elaborat i implementat un pla de incidència per a promoure i fe efectiu l'accés de les dones a la terra?

Resta d'agents

L'entitat executora informa que no s'ha dissenyat ni desplegat un pla d'incidència per a promoure i fer efectiu l'accés de les dones a la terra, com a tal. El Pla d'incidència o d'advocacy s'ha traslladat a la Fase 2 del projecte.

L'entitat promotora manifesta que el document de diagnòstic serà utilitzat en la preparació del pla d'advocacy per a l'exercici d'aquest dret per part de les dones. Aquest Pla d'incidència és molt important per a l'assoliment del R2, ja que ofereix un marc de consens i treball conjunt entre titulars de drets, de responsabilitats i d'obligacions per establir una línia d'acció conjunta que faciliti l'exercici de les dones a accedir a la terra i als mitjans de producció, tal com es garanteix a la Constitució del Senegal.

Pregunta (30) E12/R.2.4.1 S'ha fet una reunió recentment per parlar dels vostres drets d'accés a la terra, on hi hagin participat FODDE, autoritats locals, etc..?

Dones productores-titulars de drets

El 68% de les dones meta entrevistades, saben que s'ha fet una Trobada per presentar el diagnòstic d'accés a la terra.

Resta d'agents

L'entitat executora informa que es varen presentar els resultats del diagnòstic al Taller de presentació dels resultats del diagnòstic sobre accés a la terra, realitzat a Sédhiou el passat mes de desembre.

E12/R.2.4.2 Quin % de dones coneixen els seus drets i els mecanismes legals per a l'adquisició de terres?

Pregunta (31) E12/R.2.4.2 Coneixes els teus drets a l'hora de comprar o heretar terra? Creus que tens prou informació sobre els teus drets per l'accés a la terra com a dona ?

Dones productores-titulars de drets

El 55% de les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen bé els seus drets i els mecanismes legals per a l'adquisició de terres.

Resta d'agents

L'entitat executora manifesta que la majoria de les dones amb qui treballen no coneixen prou els seus drets i els mecanismes legals per a l'adquisició de terres. El diagnòstic sobre accés i control a la terra, fet per FODDE, conclou que la majoria de les dones entrevistades desconeixen la Llei que regula la tinença de la terra. Algunes d'elles coneixen els procediments per adquirir la terra, però, malauradament, no ho demanen per por de ser estigmatitzades per la comunitat.

L'entitat promotora assenyala que la seva percepció es que, tot i que el tema és molt important, les activitats entorn al dret a l'accés i control de la terra no són una necessitat sentida de les dones titulars de drets amb qui s'està treballant. Manifesta que l'acompanyament per part de FODDE a aquest àmbit no ha estat prou compromès i sensible en la temàtica dels drets de les dones a l'accés i control de la terra. No s'ha fet un acompanyament continuat.

E12/R.2.4.3 Quins factors dificulten que les dones coneguin els seus drets i es mobilitzin?

Pregunta(32) E12/R.2.4.3 Creus que hi ha obstacles per accedir a la terra i mobilitzar-vos com a dones?

Dones productores-titulars de drets

El 56% de les dones meta entrevistades, manifesten que hi ha factors que bloquegen l'accés i el control de la terra a les dones. Sobretot la religió i la tradició.

Pregunta (32) E12/R.2.4.3. Quins són els principals obstacles per accedir a la terra i mobilitzar-vos com a dones?? A quin nivell són? Familiar- Normes de la comunitat- Lleis del país? (veure Pregunta (28) E11/R.2.3.2)

Dones productores-titulars de drets

El 100% de les dones meta entrevistades, especifiquen al menys un factor que bloqueja el seu accés i control de la terra. El factor tradició i religió són els identificats per les dones com a factors que bloquegen el seu accés i el control de la terra.

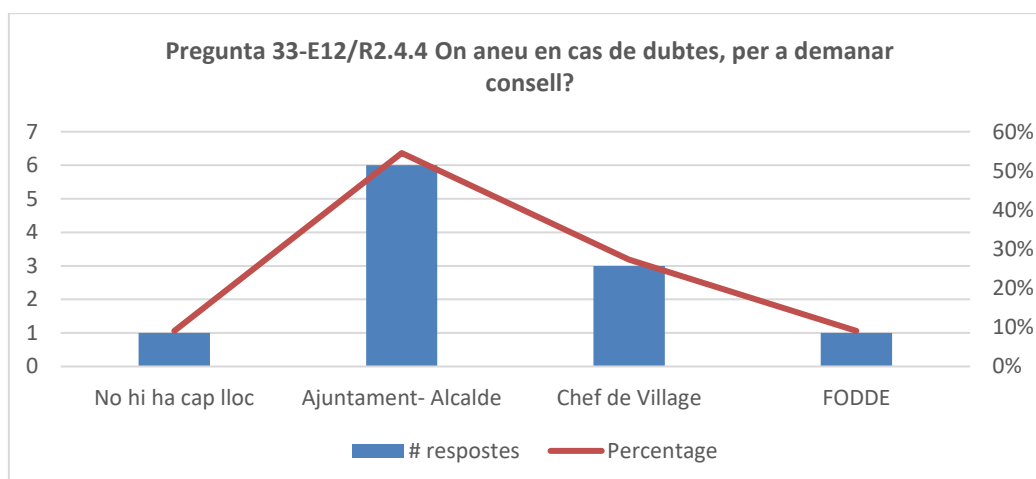
E12/R.2.4.4 Tenen algun lloc on acudir per resoldre dubtes i rebre assessorament?

Pregunta(33) E12/R.2.4.4 Podeu anar a algun lloc a demanar consell?

Dones productores-titulars de drets

El 76% de Les dones meta entrevistades, manifesten que compten amb algun espai on acudir en cas de dubtes o consells. Aquests són els que s'especifiquen en la figura 50.

Figura 50. Fonts d'assessorament de les dones.

Resta d'agents

L'entitat executora assenyala que les dones poden anar a l'ajuntament en cas de dubtes o consells relacionats amb les deliberacions per fer efectiu el dret a l'accés i el control a la terra.

Valoració de l'Indicador I.12

L'Indicador I.12 té una valoració BAIXA perquè menys del 50% de les persones entrevistades responen adequadament a 5 dels 6 aspectes de l'indicador

I12. El 75% de les dones coneix els seus drets i els mecanismes legals per a l'adquisició de terres o el reconeixement a la tinença de terra.	Valor global	Valoració
1. S'ha elaborat i implementat un pla de incidència per a promoure i fe efectiu l'accés de les dones a la terra	0%	9%
2. Les dones meta entrevistades, saben que s'ha fet una Trobada per presentar el diagnòstic d'accés a la terra	68%	
3. Les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen bé els seus drets i els mecanismes legals per a l'adquisició de terres	55%	
4. Les dones meta entrevistades, manifesten que hi ha factors que bloquegen l'accés a la terra a les dones	56%	

5. Les dones meta entrevistades, especifiquen al menys un factor que bloqueja e seu accés a la terra	100%	
6. Les dones meta entrevistades, manifesten que compten amb un espai on acudir en cas de dubtes o consells	76%	

Indicador d'avaluació I.13

I13. Número de CAF en funcionament.

1. Hi ha al menys 12 CAF en funcionament al final de la Fase 1 del projecte
2. Els 12 perímetres implicats a les 10 comunitats meta compten al menys amb una CAF operativa

Dades

E13/R.2.5 S'han posat en marxa les CAF en els perímetres beneficiaris

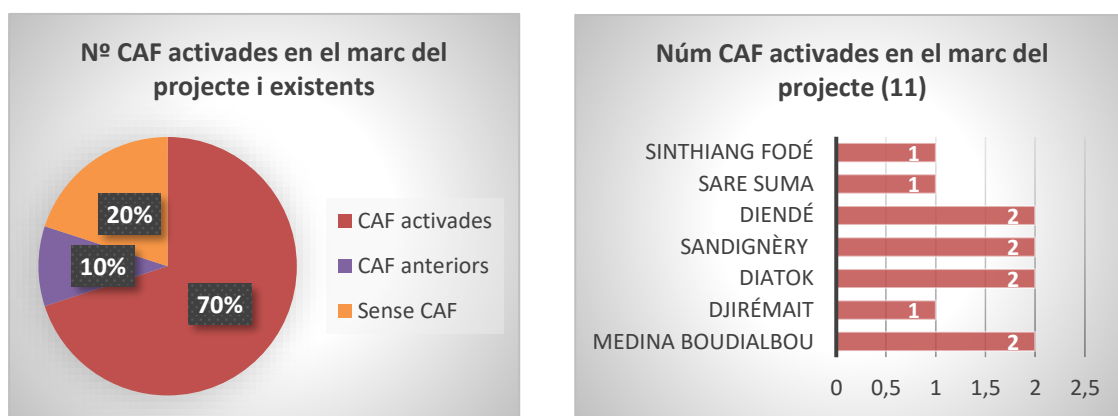
Pregunta E13/R.2 Número de CAF en funcionament al final de la Fase 1

Resta d'agents

Al final de a Fase 1 del projecte hi ha 12 CAF activades. L'entitat executora i l'entitat promotora assenyalen que de les 10 comunitats implicades, en el marc del projecte s'han establert CAF a set comunitats: Medina Boudialabou, Djirémait, Diatok, Sandiniery, Diendé, Sare Suma i Sinthiang Fodde.

A Sare Gueladio es un dels casos en que ja hi havia CAF activa membre de la xarxa ROPROCAS. Hi ha dos perímetres a dues comunitats serekhoule on no es van poder crear les CAF perquè els homes no ho varen permetre: Soudouwély i Diyabougou al Fuladu a la Regió de Kolda.

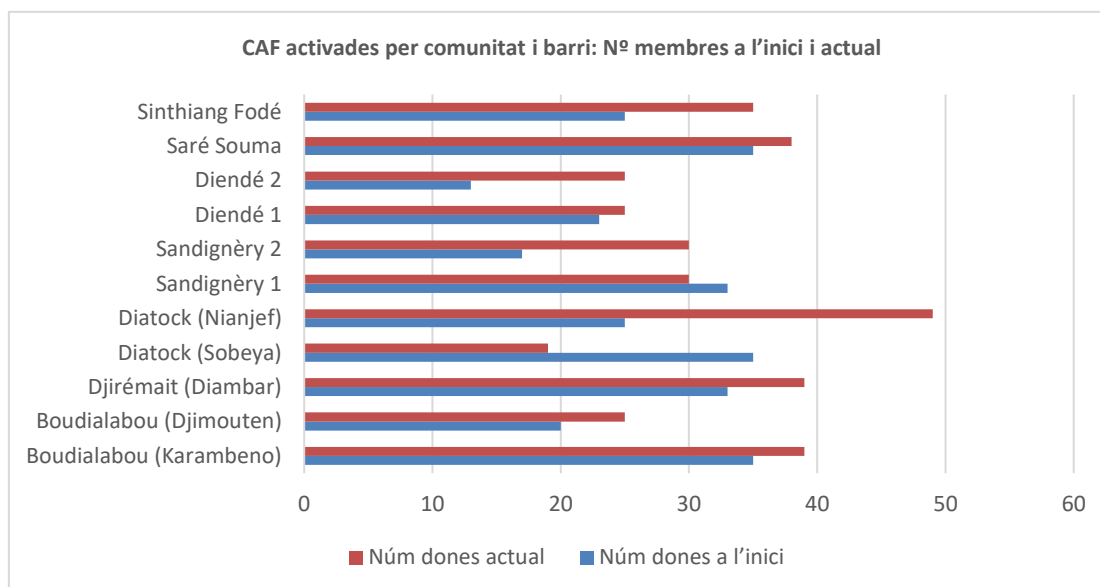
Figura 51. Nombre de CAF activades en el marc del programa.

La tendència de creixement en membres de les CAF és a l'alça. A l'inici del projecte hi havia 294 dones membres de les 11 CAF creades en el marc del projecte, i al final de la Fase 1 hi havia 354 dones membres de les CAF esmentades. Aquestes dades representen un 20,41% d'increment.

Figura 52. Cobertura de les CAF activades, per comunitat i per barri.

CAF activades per comunitat: N° membres a l'inici i actual

CAF actives per comunitat	Núm dones a l'inici	Núm dones actual	Variació (%)
Boudialabou (Karambeno)	35	39	11,43%
Boudialabou (Djimouten)	20	25	25,00%
Djirémait (Diambar)	33	39	18,18%
Diatock (Sobeya)	35	19	-45,71%
Diatock (Nianjef)	25	49	96,00%
Sandignèry 1	33	30	-9,09%
Sandignèry 2	17	30	76,47%
Diendé 1	23	25	8,70%
Diendé 2	13	25	92,31%
Saré Souma	35	38	8,57%
Sinthiang Fodé	25	35	40,00%
11 CAF activades	294	354	20,41%

La reducció del 45,71% de les sòcies de la CAF del barri de Sobeya de Diatok, és deguda a què va ser la primera en activar-se a l'inici del projecte, i algunes de les dones sòcies del barri de Nianjeef varen deixar la CAF de Sobeya i es van adherir a la CAF de Nianjeef. Aquesta dada explica les xifres de variació negativa, a la CAF del barri de Sobeya (-45,71%), i positiva en el cas de la CAF del barri de Nianjeef (+96%).

Punts forts	Punts febles
Ampliació de l' accés al crèdit a les dones	Baix domini de les eines de gestió
Mobilització de l'estalvi local per finançar les AGR	
Reforçament de la cohesió social	

Pregunta E13/R.2 bis Els 12 perímetres implicats en el projecte compten al menys amb una CAF operativa?

Dels 12 perímetres actius a les 10 comunitats meta, el 83% comptem amb CAF. Dues comunitats serekhoule del Fuladu a la regió de Kolda, Diyabougou i Soudou Weli, no compten amb cap CAF activada.

Les dones titulars de drets entrevistades a Soudou Weli, assenyalen que els homes no han permès que es creï una CAF. Elles volen fer una CAF però els homes no les deixen. Els homes s'han oposat. Solament les deixen treballar al perímetre agrícola. Les presidentes dels dos GIE ho confirmen.

Les dones afirmen que els preceptes de l'Islam no permeten acceptar diners que venen del banc perquè són mals diners i les comissions que cal pagar al banc són diners dolents.

Expressen que elles saben que la CAF no té res a veure amb el Banc, que són els seus propis diners. Manifesten que els homes se senten amenaçats, senten que la CAF fa més autònomes les dones i això és una amenaça perquè creuen que perdran el poder.

Les dones ens expliquen que FODDE ha creat una botiga a Pata on poder vendre els productes del perímetre. La botiga s'ha tancat perquè els homes no han permès que les dones surtin de la seva comunitat. L'equip avaluador es trasllada a Pata, la capçalera municipal localitzada al costat de Soudowelly, per comprovar-ho. Efectivament la botiga està tancada.

Valoració de l'Indicador I.13

L'Indicador I.13 té una valoració MITJANA perquè solament es compleix 1 dels 2 aspectes de l'indicador:

I13. Número de CAF en funcionament.	Si/No	Valoració
1. Hi ha 12 CAF en funcionament al final de la Fase 1 del projecte	Si	Mitjana
2. Els 12 perímetres implicats en el projecte compten al menys amb una CAF operativa	No	

R3: Creada una xarxa funcional d'organitzacions de productores: Per mesurar el Resultat 3 es varen analitzar dos indicadors

Indicador d'avaluació I.14

I14. Es crea i funciona una estructura federativa de GIE's

Dades

E14/R.3.1.1 S'ha creat una organització federativa dels agrupaments de productores dels perímetres beneficiaris?

E14/R.3.1.2 Quins resultats ha tingut?

E14/R.3.1.3 Quines dificultats de funcionament presenta?

Resta d'agents

L'entitat executora manifesta que encara no s'ha creat la xarxa d'agrupaments de productores dels 12 perímetres implicats. Assenyalen que la xarxa es crearà durant la segona fase del projecte.

L'entitat promotora expressa que la creació de la xarxa federativa dels agrupaments de productores dels perímetres beneficiaris s'ha vist molt afectada per la impossibilitat de fer desplaçaments per la Covid19, però tot i així s'han posat les bases per a aquesta organització federativa amb la intenció de que puguin compartir experiències i solucions a problemes compartits. En la segona fase del projecte es preveu reforçar aquesta xarxa amb espais més concrets i sistematitzats de treball en comú, de forma que puguin treballar conjuntament estratègies de gestió, producció i comercialització coordinades que abarateixin els costos i optimitzin els recursos humans i materials i el temps invertit a les hortes.

Valoració de l'Indicador I.14

L'Indicador I.14 té una valoració BAIXA perquè no s'ha creat l'estructura federativa d'agrupaments planificada.

Indicador d'avaluació I.15

I15. Existència d'una xarxa de totes les CAF

1. Creada una xarxa de CAF's al final de la Fase 1 del projecte
2. Les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen altres CAF creades a altres comunitats
3. Les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen que existeix una xarxa de CAF's

Dades

E15/R.3.2 S'ha creat una xarxa de totes les CAF

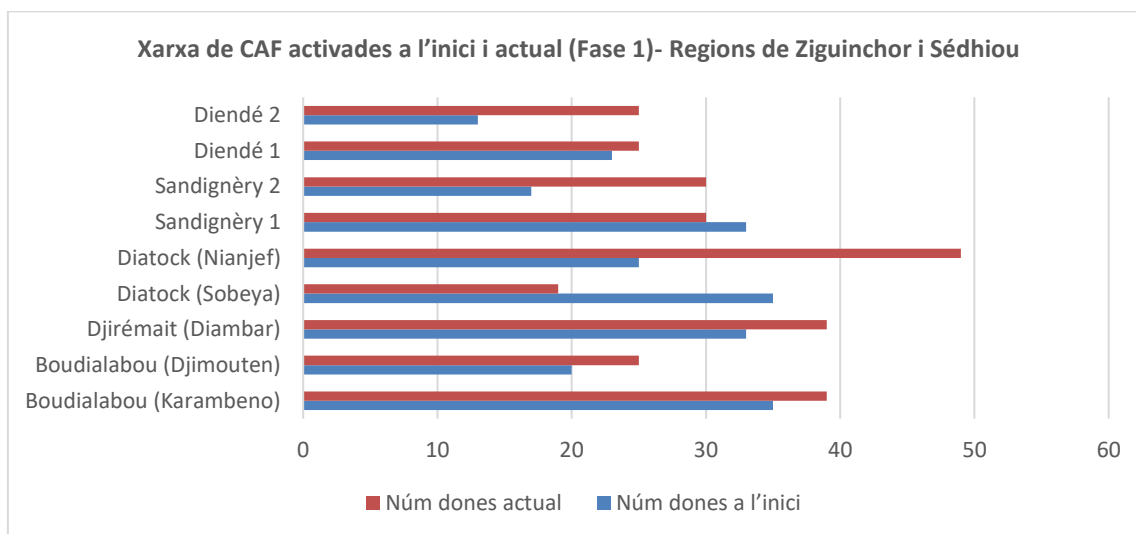
Pregunta E15 S'ha creat una xarxa de CAF's al final de la Fase 1 del projecte?

Resta d'agents

Les entitats executora i promotora assenyalen que en el marc del projecte s'han creat dues xarxes a les regions de Ziguinchor- Sédhiou i Kolda. La xarxa de Ziguinchor i Sédhiou que engloba les comunitats de Medina Boudialabou, Djiremait i Diatok a la regió de Zoiguinchor, i Sandignery i Diendé a la regió de Sédhiou. La xarxa de Kolda que integra les CAFs de Saré Souma i Sinthiang Fodé membres de la ROPROCAS.

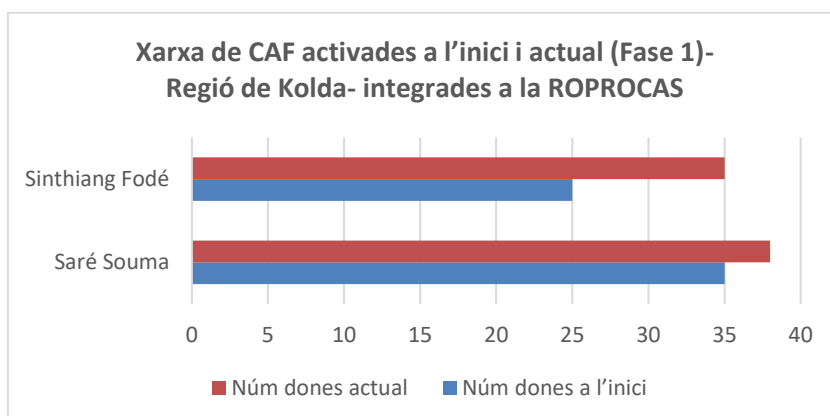
Durant la creació d'aquesta nova xarxa s'ha vist que els agrupaments de Sédhiou estan massa allunyats i se les farà integrar la del ROPROCAS de Kolda que estan més a prop. Sare Gueladio es un dels casos en que ja hi havia CAF y que a més, ja pertanyen a la xarxa de ROPROCAS. Així, les CAFs de Saré Souma i Sinthiang Fodé a Kolda i Sandignery i Diendé a Sédhiou estaran incloses en la xarxa de ROPROCAS.

Figura 53. Cobertura de les CAF activades, Ziguinchor i Sédhiou.

Una segona xarxa s'ha creat al Fuladu a la regió de Kolda. L'entitat executora i l'entitat promotora manifesten que els agrupament de dones de la zona de Kolda s'han integrat en una xarxa de CAF ja existent, la ROPROCAS (Réseau de productrices de la Casamance).

Figura 54. Cobertura de les CAF activades, Kolda.

Punts forts	Punts febles
Existència d'un experiència supervisada per FODDE	Baix domini de les eines de gestió
La Xarxa de CAF permet treballar amb finançaments més grans i per tant a una escala major	
El fet que siguin les pròpies dones que determinen les condicions i límits d'accés al finançament fa que els mecanismes de control siguin més democràtics i responguin a un interès col·lectiu	

Pregunta (35) E15/R.3.2 Saps si s'han creat CAF a les altres comunitats on hi ha perímetres? Coneixes les CAF creades a les altres comunitats?

Dones productores-titulars de drets

El 92% de les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen altres CAF creades a altres comunitats. De les 8 comunitats visitades, solament la comunitat de Soudouwely a Kolda no té cap CAF activada i les dones manifesten que no coneixen cap CAF creada a altres comunitats.

Pregunta (36) E15/R.3.2 Saps si s'ha creat una organització de CAF per coordinar el treball de totes les CAF creades?

Dones productores-titulars de drets

El 92% de les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen que existeix una xarxa de CAF's. La majoria recorden i anomenen la trobada de CAF a Djiromait, a la regió de Ziguinchor.

Valoració de l'Indicador I.15

L'Indicador I.15 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen adequadament al menys a 2 dels 3 aspectes de l'indicador.

I15. Existència d'una xarxa de totes les CAF.	Valor global	Valoració
1. Hi ha operativa al menys una xarxa de CAF al final de la Fase 1 del projecte	100%	92%
2. Les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen altres CAF creades a altres comunitats	92%	
3. Les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen que existeix una xarxa de CAF's	92%	

Valoració del criteri d'Eficàcia

L'eficàcia del projecte té una valoració ALTA perquè hi ha un grau d'assoliment de més del 70% dels indicadors que valoren els resultats esperats. Dels 16 indicadors que mesuren l'eficàcia, n'hi ha 12 que tenen una valoració alta i que representen el 75% sobre el total d'indicadors que mesuren l'eficàcia del projecte. En aquest sentit, el projecte ha assolit els resultats esperats a curt i mig termini:

Indicadors que mesuren l'Eficàcia	Valor	
I.1.1 Grau d'extensió dels efectes entre les dones subjectes de drets, en quatre àmbits d'efectes de necessitats cobertes (materials-tangibles), gràcies al projecte	+70%	A
I.1.2 Grau d'extensió dels efectes entre les dones subjectes de drets, en quatre àmbits d'efectes de respecte i suport (emocionals-relacionals), gràcies al projecte:	+70%	A
I2. Grau de pràctica de l'agroecologia a nivell dels GIE	76%	A
I3. La durada de conservació de les verdures ha augmentat,	100%	A
I4. El 70% de les membres dels agrupaments (dones) domina les tècniques de producció agroecològica.	100%	A
I5. % de dones que repliquen pràctiques i tècniques de conreu innovadores.	100%	A
I6. Es desenvolupen i estan disponibles mòduls de seguiment i avaluació per a productores de dones.	90%	A

I7. Almenys un fulletó agroecològic està dissenyat en francès i en idioma nacional.	91%	A
I8. Almenys s'han retransmès 3 programes de ràdio.	100%	A
I9. El 35% de les dones gestionen els seus recursos adequadament.	92%	A
I.10 Grau d'enfortiment dels GIE i les CAF a través del projecte	92%	A
I.11 Grau d'apropiació dels factors per part de les dones	60%	M
I12. El 75% de les dones coneix els seus drets i els mecanismes legals per a l'adquisició de terres o el reconeixement a la tinença de terra.	9%	B
I13. Número de CAF en funcionament a les 8 comunitats visitades	Mitjana	M
I14. Es crea i funciona una estructura federativa de GIE's	Baixa	B
I15. Es crea i funciona una xarxa de totes les CAF.	92%	A
		ALTA

6.8 SOSTENIBILITAT

Indicador d'avaluació I.1

I1. Nivell en el que el projecte contempla consideracions per a la sostenibilitat, en quant a:

1. Es mencionen exemples de mecanismes per gestionar la sostenibilitat del projecte.

Dades

Per mesurar aquest indicador s'ha captat informació a través de l'aplicació de les tècniques d'entrevista semi-estructurada i Grup de Discussió, a les entitats promotores del projecte FCCD i ACCD i l'entitat executora FODDE.

S1. El projecte contempla consideracions per a la sostenibilitat, com ara el desenvolupament de capacitats dels socis locals, les tres ARD i a FODDE?

S1.1 De cara a assegurar el manteniment dels canvis promoguts i la sostenibilitat del projecte, quines mesures/ estratègia s'està portant a terme?

El 100% de les entitats entrevistades especifiquen exemples de mecanismes per gestionar la sostenibilitat del projecte.

Els agents entrevistats han identificat mesures i estratègies que el projecte ja està portant a terme així com mesures i estratègies que des de la seva perspectiva caldria portar a terme.

En relació a les primeres, és a dir, les mesures de sostenibilitat que ja s'estan portant a terme, els agents promotors destaquen l'allargament que es realitzarà en la segona fase del projecte de l'acompanyament als agrupaments de dones per a reforçar les seves capacitats d'autogestió (figura 30). També es menciona la previsió de seguir realitzant intercanvis d'experiències enter agrupaments de dones de diferents comunitats i regions. En relació en aquesta qüestió, es planteja l'estratègia que la segona fase del projecte desplega d'articulació d'una xarxa de CAFs. També es menciona la cerca que s'està realitzant de finançament addicional per a poder millorar les infraestructures bàsiques dels perímetres (petits magatzems, tanques, sistemes de distribució de l'aigua de reg, etc.).

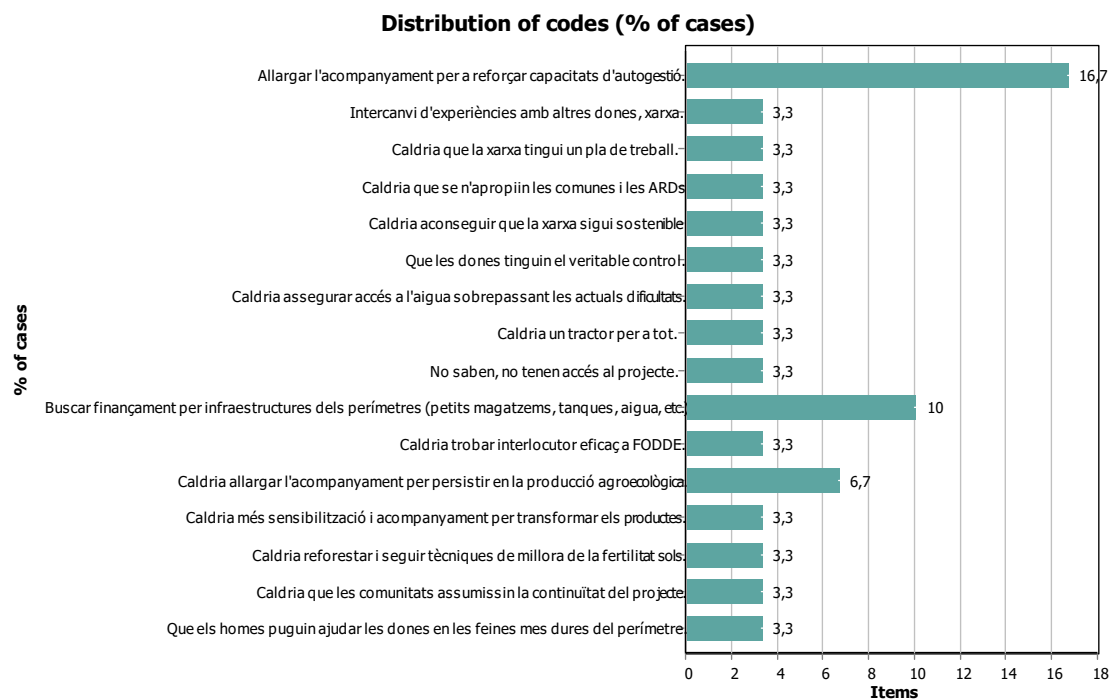
En relació a les segones, és a dir, les mesures de sostenibilitat que s'haurien de portar a terme, els agents promotors i finançadors destaquen aspectes institucionals i d'incidència, com ara que les comunes i les ARDs s'acabin apropiant del projecte. En el mateix sentit es menciona la necessitat que les comunitats assumissin la continuïtat del projecte. També es destaca la necessitat d'adoptar una estratègia de mig i llarg termini que asseguri l'acompanyament als agrupaments fins que funcionin de manera autònoma i ampliar les seves capacitats per a què es dotin de plans de treball. En el mateix sentit, en la mesura que es reforci el seu apoderament, es planteja la necessitat que les dones tinguin el veritable control en el seu accés a la terra. Des de la perspectiva de l'execució i la coordinació a terreny, es menciona la necessitat de trobar una interlocució eficaç amb FODDE donades les dificultats de fer-ho amb l'actual interlocutor.

Les entitats implicades en els perímetres (però no executores del projecte) així com les autoritats locals han realitzat una sèrie de suggeriments alineats amb els aspectes productius i organitzatius, com ara allargar l'acompanyament a les dones per persistir en la producció agroecològica per evitar el risc de retorn a pràctiques de producció convencionals, ampliar les capacitats dels agrupaments en l'autogestió dels aspectes productius i organitzatius del perímetres, ampliar les capacitats de les dones en transformar els productes, reforestar els perímetres per aplicar tècniques de millora de la fertilitat sols, millorar els sistemes de reg per a facilitar aquesta tasca a les dones, així com sensibilitzar els homes per a què puguin ajudar les dones en les feines mes dures dels perímetres.

A llarg termini, amb una mirada de transformació sistèmica, l'ACCD planteja la necessitat que l'aprenentatge de l'agroecologia i del model d'apoderament de les dones a través de la gestió autònoma d'agrupaments s'incorpori als estudis que s'imparteixen a la Universitat de Ziguinshor per ampliar l'abast de l'impacte generat.

De manera minoritària, ASL menciona la necessitat d'adquirir un tractor que podria servir "per a tot" (transport, llogar-lo, llaurar de cop tot el perímetre, etc.).

Figura 55. Aspectes de sostenibilitat del projecte (Respostes a la Pregunta S.1.1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Sostenibilitat				
Preg.S.1				
1.Consideracions de sostenibilitat				
• Allargar l'acompanyament per a reforçar capacitats d'autogestió.	7	1,2%	5	16,7%
• Intercanvi d'experiències amb altres dones, xarxa.	2	0,3%	1	3,3%
• Caldria que la xarxa tingui un pla de treball.	1	0,2%	1	3,3%
• Caldria que se n'apropiïn les comunes i les ARDs	1	0,2%	1	3,3%
• Caldria aconseguir que la xarxa sigui sostenible	1	0,2%	1	3,3%
• Que les dones tinguin el veritable control.	1	0,2%	1	3,3%
• Caldria assegurar accés a l'aigua sobrepassant les actuals dificultats.	2	0,3%	1	3,3%
• Caldria un tractor per a tot.	1	0,2%	1	3,3%
• No saben, no tenen accés al projecte.	1	0,2%	1	3,3%
• Buscar finançament per infraestructures dels perímetres (petits magatzems, tanques, aigua, etc.)	3	0,5%	3	10,0%
• Caldria trobar interlocutor eficaç a FODDE.	1	0,2%	1	3,3%
• Caldria allargar l'acompanyament per persistir en la producció agroecològica.	2	0,3%	2	6,7%
• Caldria més sensibilització i acompanyament per transformar els productes.	1	0,2%	1	3,3%
• Caldria reforestar i seguir tècniques de millora de la fertilitat sols.	1	0,2%	1	3,3%
• Caldria que les comunitats assumissin la continuïtat del projecte.	1	0,2%	1	3,3%
• Que els homes puguin ajudar les dones en les feines més dures del perímetre.	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.1

L'Indicador I.1 té una valoració ALTA perquè el 100% de les persones representants de les entitats entrevistades han respost positivament l'únic aspecte que mesura l'indicador:

I1. Nivell en el que el projecte contempla consideracions per a la sostenibilitat	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. Es mencionen exemples de mecanismes per gestionar la sostenibilitat del projecte	100%	100%

Indicador d'avaluació I.2

I2. Nivell en el que el programa contempla una estratègia de continuïtat que doni pas a una gestió sostenible del projecte, en quant:

1. S'exposa l'estratègia de continuïtat per donar pas a una gestió sostenible del projecte.

Dades

Per mesurar l'indicador I.2, es va recollir informació a través de l'aplicació de les tècniques d'entrevista semi-estructurada i Grup de Discussió, a les entitats promotores del projecte FCCD i ACCD i l'entitat executora FODDE.

S2. En quina mesura es contempla una estratègia de continuïtat que doni pas a una gestió sostenible del projecte?

S2.1 En quina mesura es contempla una estratègia de continuïtat que doni pas a una gestió sostenible del projecte?

El 90% de les persones representants de les entitats entrevistades especifiquen l'estratègia de continuïtat per donar pas a una gestió sostenible del projecte.

En les entrevistes realitzades, els agents promotors destaquen que la principal estratègia de continuïtat plantejada en la propera fase del projecte consisteix en articular una xarxa de segon nivell configurada pels 16 agrupaments CAF per a possibilitar que els agrupaments de dones es puguin fer préstecs entre elles (figura 31). També s'ha contemplat l'ampliació del nombre

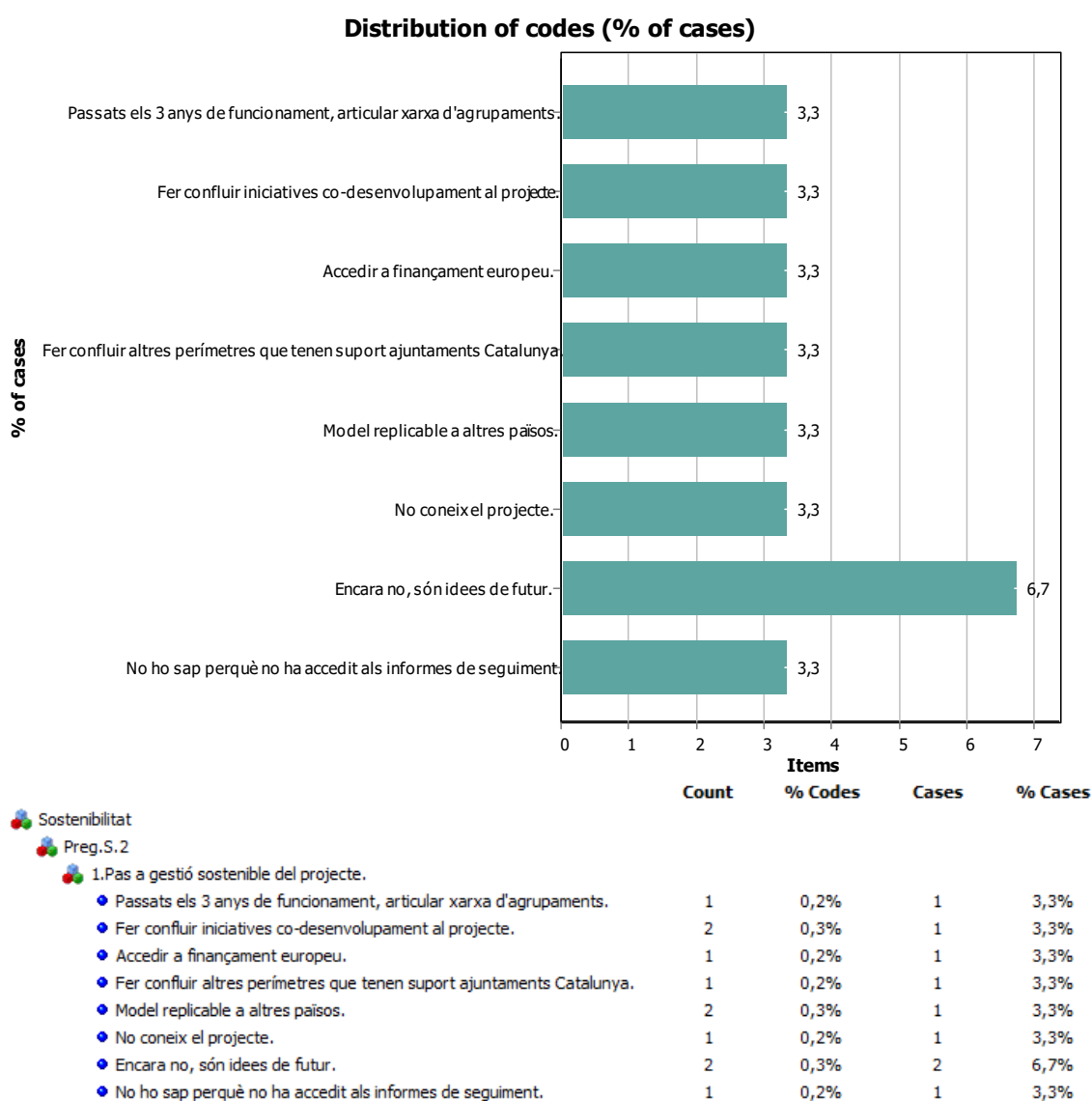

d'agrupaments de dones beneficiaris amb la inclusió en el projecte d'altres iniciatives de cooperació promogudes actualment per altres ajuntaments de Catalunya, si bé es coneix d'iniciatives existents que no s'han incorporat en la segona fase del projecte. Un exemple és el perímetre de la comunitat de Saré Ousmane, al municipi de Tankanto Escalea a través de associació Daadeh Fouladou a Kolda, recolzat pels ajuntaments de Torelló, Blanes i Alella, en el qual s'estan acabant de realitzar les principals infraestructures (tanca i pou) i entrarà a la segona fase del projecte.

També s'ha destacat la conveniència que a futur, relacionat amb l'assegurament de suficients recursos econòmics, es pugui accedir a fons europeus.

També es considera d'interès fer confluïr en el projecte més iniciatives de co-desenvolupament de col·lectius d'origen senegalès a Catalunya i que estiguin actualment cooperant amb les seves comunitats d'origen. El FCCD destaca que seria pertinent conduir les entitats de la diàspora a aquesta xarxa que s'està creant i informa que des del FCCD s'informa als ajuntaments amb associacions senegaleses al seu municipi de l'existència d'aquest projecte d'enxarxament.

Figura 56. Estratègia de continuïtat del projecte (Respostes a la Pregunta S.2.1).

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.2

L'Indicador I.2 té una valoració ALTA perquè entre el 80% i el 100% de les persones entrevistades expliquen l'estratègia de continuïtat:

I2. Nivell en el que el programa contempla una estratègia de continuïtat que doni pas a una gestió sostenible del projecte.	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. S'exposa l'estratègia de continuïtat per donar pas a una gestió sostenible del projecte.	75%	90%

Indicador d'avaluació I.3

I3. Nivell en el que el plantejament financer del projecte resulta complementari i coherent amb altres fonts de finançament.

1. Es coneixen altres fonts de finançament del projecte.
2. Es descriu una estratègia conjunta de finançament.

Dades

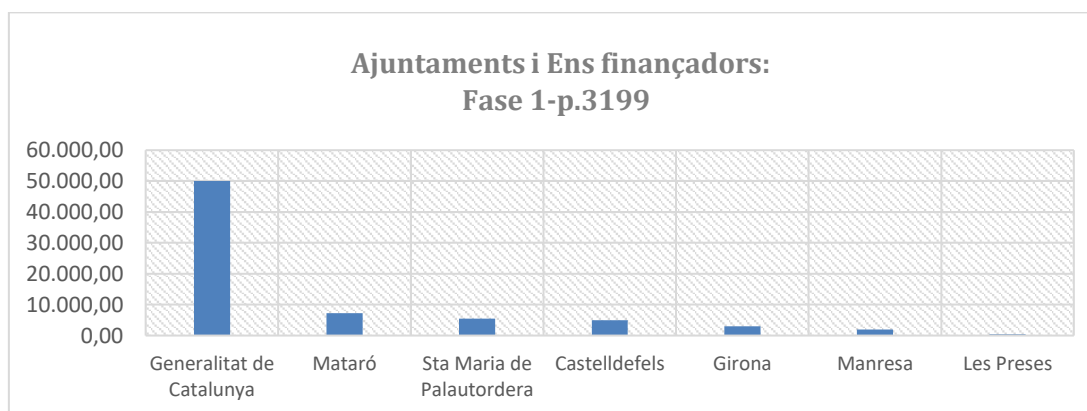
Per mesurar l'indicador I.3, es va recol·lectar informació primària a través de l'aplicació de la tècnica d'entrevista semi-estructurada al FCCD; i es va fer revisió documental per identificar les aportacions comptabilitzades pel FCCD a la segona fase del projecte, per poder triangular les dades recollides.

S3 - S3.1 i S3.2 ¿En quina mesura el plantejament financer del projecte resulta complementari i coherent amb altres fonts de finançament? Es coneixen altres fonts de finançament? Existeix una estratègia conjunta?

El 100% de les persones entrevistades especifiquen que existeixen altres fonts de finançament del projecte i descriuen l'estratègia conjunta de finançament desplegada en el marc del projecte avaluat.

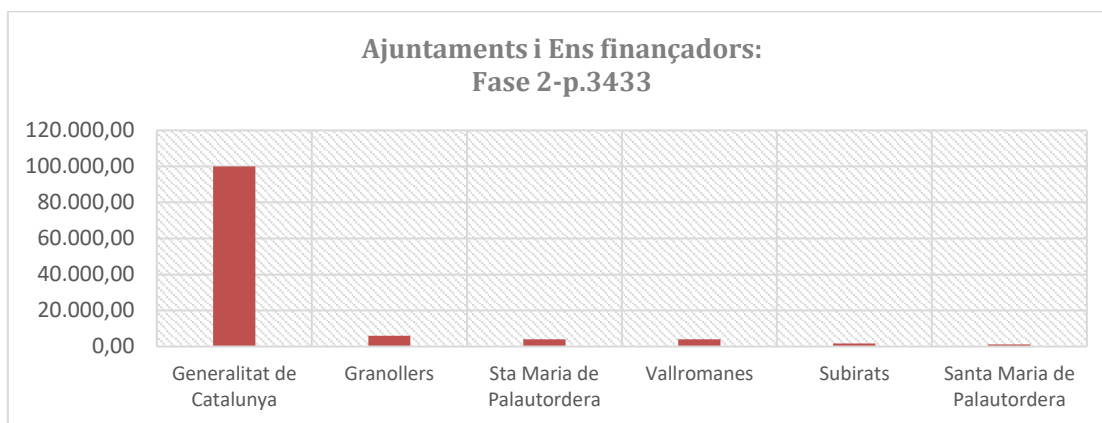
L'execució de la Fase 1 del projecte ha comptat amb 73.168 euros aportats per sis ajuntaments socis del FCCD i la Generalitat de Catalunya.

Figura 57. Estructura financera per la Fase 1.

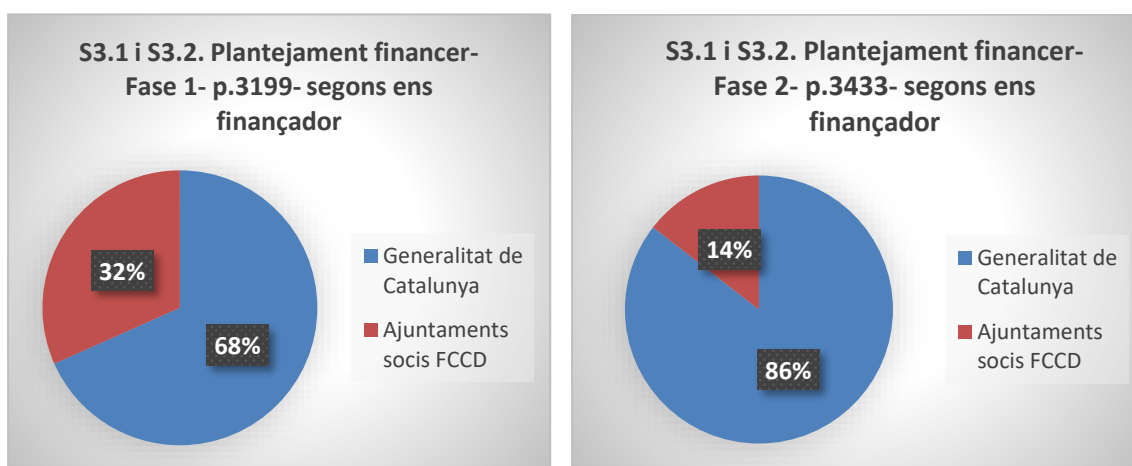
Pel que fa a la continuïtat del projecte, per executar la Fase 2 hi ha 116.943 euros mobilitzats, que han estat aportats per cinc ajuntaments socis del FCCD i la Generalitat de Catalunya.

Figura 58. Estructura financera per la Fase 2.

El plantejament financer del projecte, en la fase 1 avaluada i en la fase 2 de continuïtat, està basat en la participació de la Generalitat de Catalunya com a ens donant, i una implicació menor dels ajuntaments socis del FCCD. En la Fase 1 la participació de la Generalitat representa el 68% respecte l'import total mobilitzat i executat. En la Fase 2 aquesta tendència creix fins el 86%. Pel que fa a la participació dels ajuntaments socis del FCCD, la tendència va del 32% durant la Fase 1 al 14% durant la Fase 2.

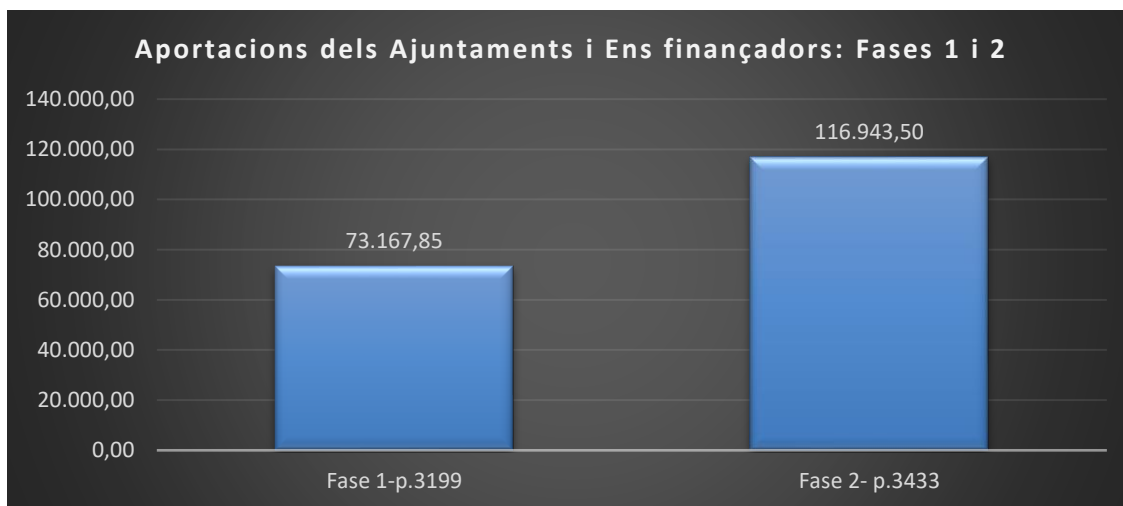
Figura 59. Distribució de les fons de finançament, Fase 1 i Fase 2.

Els ens promotors del projecte han aconseguit mobilitzar recursos per desplegar la Fase 2 del projecte avaluat (projecte 3433), amb una variació positiva del 59,83% respecte a l'import mobilitzat per executar la Fase 1.

Figura 60. Aportacions dels ajuntaments i ens finançadors.

Aportacions realitzades	Fase 1- p.3199	Fase 2- p 3433	Variació
Import (€)	73.167,85	116.943,50	59,83%

En les entrevistes realitzades als agents promotors i finançadors, es destaca que el projecte coexisteix amb altres iniciatives de cooperació als agrupaments de dones dels mateixos perímetres per part d'altres ajuntaments catalans a través d'entitats com ara ASL i ADAIC o entitats de co-desenvolupament. Aquestes projectes s'orienten principalment a acompanyar les dones en la producció agroecològica i en millorar les infraestructures dels perímetres (tanques, sistemes de reg, etc.). A la vegada, entitats com ara ASL i ADAIC han rebut el suport del FCCD a través d'altres projectes. ADAIC està executant al Senegal el projecte 3497. Construcció i posada en funcionament d'un centre de salut a Sandiniéry, 4a FASE. ASL està executant tres projectes actius: 3501. Formació i assessorament per a les dones agricultores de Medina Boudialabou - 2a fase, projecte 3528. Millora de les condicions de vida de població afectada pel pas de les tempestes tropicals Eta i Iota al Departament de Cortés (Hondures) i el projecte 3451. Nòmades hotline: Teixint justícia i dignitat a la ruta dels Balcans, a Bòsnia i Heerzegovina,

En el mateix sentit, l'ACCD també està donant suport a entitats a Catalunya que estan acompanyant agrupaments de dones al Senegal seguint el model CAF a través de la convocatòria de cooperació al desenvolupament. Aquestes iniciatives no s'han articulades al partenariat del projecte perquè no han estat iniciatives d'ajuntaments socis del FCCD, principal agent promotor del partenariat. No obstant, si que nombrosos ajuntaments catalans estan promovent la creació de comunitats d'autofinançament, sovint amb col·lectius de persones d'origen senegalès, amb el suport de [l'Associació de Comunitats Autofinançades \(ACAF\)](#), que va néixer a Catalunya l'any 2004 per tal de promoure la creació de comunitats autofinançades a Catalunya i a la resta del món⁴. En les entrevistes realitzades no s'ha mencionat la cerca de complementarietats i sinèrgies amb l'ACAF com a prioritat en les futures fases del projecte ni la realització d'un diagnòstic de quins són els ajuntaments que estan promovent aquestes comunitats sigui amb col·lectius senegalesos a Catalunya o a Senegal.

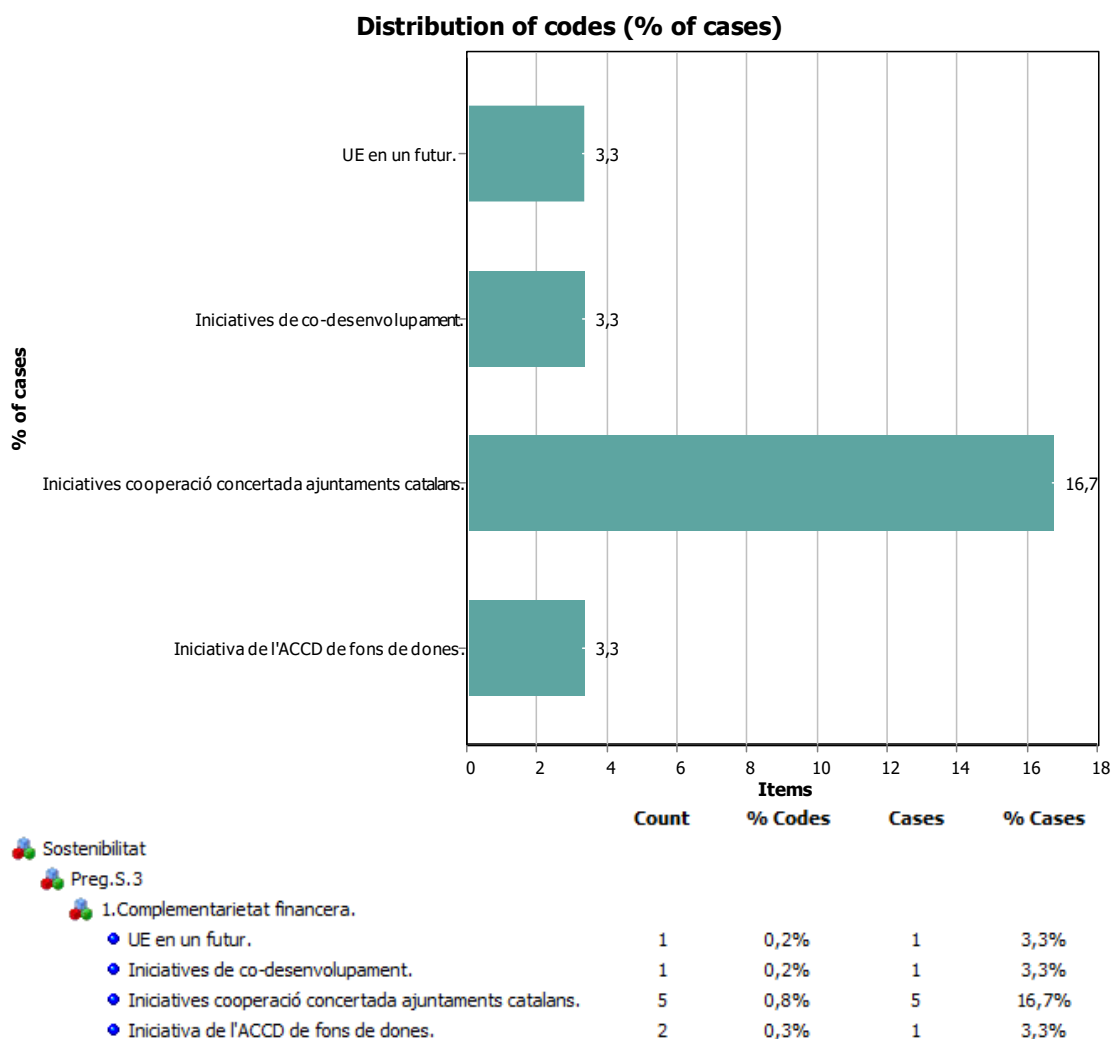
Complementàriament, l'ACCD menciona que des de l'any 2019 està impulsant el Fons de Dones al Senegal, una iniciativa de l'entitat local *Graines* i *l'Association des Juristes Sénégalaises* que acompanya associacions de dones en la presentació de microprojectes a una convocatòria de subvencions de desenvolupament i drets de les dones, alhora que ofereix assistència jurídica i suport davant de situacions de violència masclista. L'ACCD valora que de

⁴ La prioritat principal d'[ACAF](#) és expandir aquesta metodologia per tot arreu d'Espanya i a d'altres països d'Europa i el món. A hores d'ara ACAF ha estat implicat en l'expansió del model a vuit ciutats diferents d'Espanya, així com al Senegal, Portugal, Itàlia, Holanda i Hongria. ACAF ha llançat www.winkomun.org, una plataforma en línia lliure i creada per donar accés a la metodologia d'ACAF a qualsevol persona a tot el món. Winkomun pretén crear arreu una xarxa de comunitats autofinançades, així com donar-los tota l'ajuda necessària per seguir el mètode, incloent eines com tutorials en línia, continguts descarregables i una aplicació per dirigir les reunions dels grups. A més, winkomun vol fer possible i potenciar el contacte i ajuda entre els promotors dels diferents grups a través dels fòrums en línia, blocs i missatgeria inclosos en la web. Algunes organitzacions que utilitzen metodologies similars i promouen la seva expansió són PLAN, Care, Oxfam i CRS.

cara a futur poden establir-se sinèrgies i complementarietats entre el projecte avaluat i aquesta iniciativa.

El FCCD, per la seva banda, valora l'interès d'optar a finançament europeu en el futur quan el projecte hagi avançat en l'establiment d'una xarxa de CAF de segon nivell.

Figura 61. Complementarietat financera (Respostes a la Pregunta S.3.1).

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.3

L'Indicador I.3 té una valoració ALTA perquè el 100% de les persones entrevistades responen adequadament els dos aspectes que el mesuren:

I3. Nivell en el que el plantejament financer del projecte resulta complementari i coherent amb altres fonts de finançament.	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. Es coneixen altres fonts de finançament del projecte.	100%	100%
2. Es descriu una estratègia conjunta de finançament.	100%	

Indicador d'avaluació I.4

I4. Nivell en el que el projecte contempla els factors d'incidència socio-culturals, en quant a

1. Es plantegen factors socio-culturals i contextuals locals que puguin comprometre la viabilitat del projecte.
2. S'exposa una estratègia o mesures per abordar-los a través del projecte.

Dades

Per mesurar l'indicador I.4, es va recollir informació a través de l'aplicació de tècniques d'entrevista semi-estructurada i Grup de Discussió, a representants de les entitats promotores FCCD i ACCD, altres entitats implicades en l'execució a terreny: ASL Catalunya i Senegal, ADAIC Catalunya i Senegal, USOFORAL, FADDO i l'entitat executora FODDE.

S4. El projecte contempla els factors d'incidència socio-culturals?

S4.1 Quins factors socio-culturals i contextuals locals poden comprometre la viabilitat del projecte?

S4.2 S'ha desplegat alguna estratègia o mesures per abordar els efectes d'aquests factors a través del projecte?

El 100% de les persones entrevistades identifiquen i plantegen factors socio-culturals i contextuals locals que puguin comprometre la viabilitat del projecte.

El 80% de les persones entrevistades exposen una estratègia o mesures per abordar els efectes dels factors limitants identificats sobre el projecte.

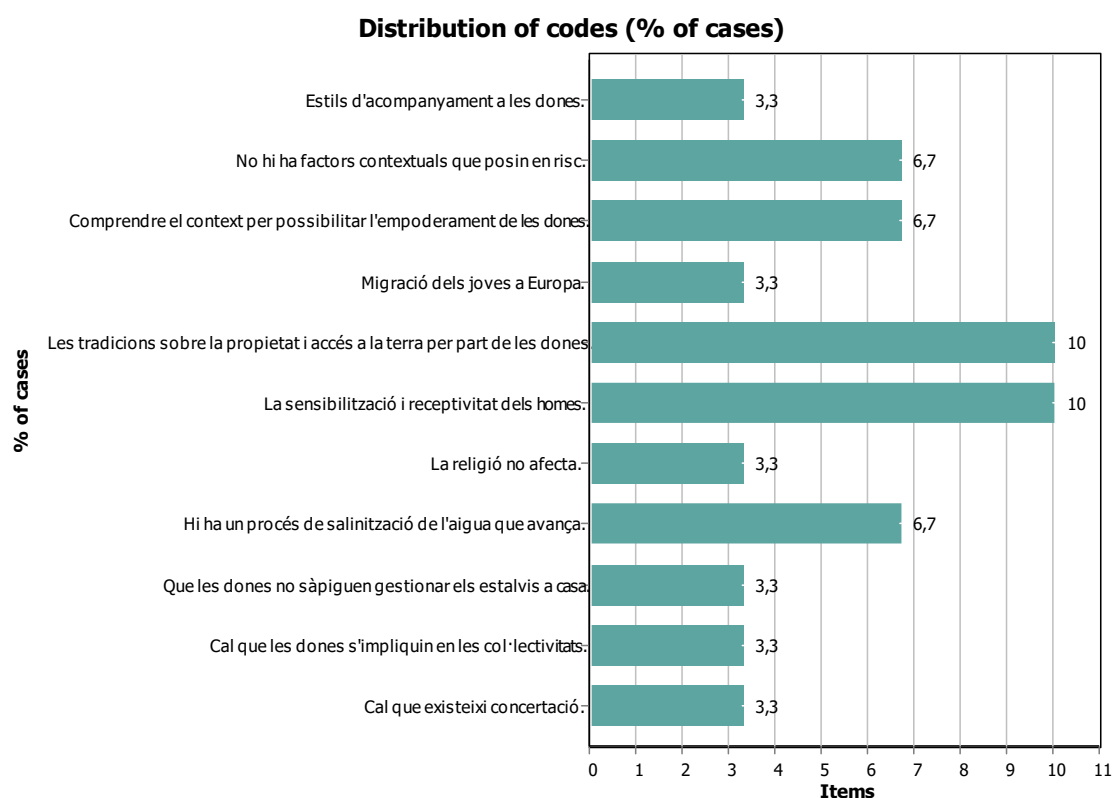
En les entrevistes realitzades, els agents promotors i finançadors han identificat que els principals factors de context que poden comprometre la viabilitat del projecte són l'aplicació de les tradicions que limiten la tinença i accés a les terres per part de les dones (argument també compartit per l'ARD de Sédhio)⁵, les actituds i posicionaments dels homes sobre la participació de les dones en el projecte i el seu accés a la tinença de la terra (argument també plantejat per l'ARD de Kolda), així com possibles friccions i conflictes dins dels agrupaments i que les dones no puguin gestionar (figura 62). També es destaca la necessitat d'impulsar estratègies d'apoderament de les dones que considerin els factors socio-culturals contextuals per a fer-les viables i transformadores així com cuidar l'estil d'acompanyament de les dones per generar confiança mútua i consolidar un procés realment d'apoderament cap a la seva autogestió. Una de les ARD consultades planteja també la necessitat que les dones s'impliquin en el govern de les col·lectivitats i puguin anar ocupant espais de poder a mig termini per què hi pugui haver una representativitat dels interessos de les dones equitativa.

Les autoritats locals destaquen que sempre que hi hagi "concertació" amb la comunitat i amb els homes, no hi hauran factors que posin en risc el projecte. Quan es parla de "concertació" es refereixen a la cerca de solucions pactades a través del diàleg. També s'identifica els riscos que la migració continuada dels joves cap a les ciutats i a Europa pot comportar en el poblament de les comunitats.

---

⁵ En aquest sentit es valora que la religió no limita l'accés i tinença de les dones a la terra.

Figura 62. Factors contextuals de viabilitat (Respostes a la Pregunta S.4.1).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Sostenibilitat				
Preg.S.4				
1.Factors contextuals de viabilitat.				
• Estils d'acompanyament a les dones.	1	0,2%	1	3,3%
• No hi ha factors contextuals que posin en risc.	2	0,3%	2	6,7%
• Comprendre el context per possibilitar l'empoderament de les dones.	2	0,3%	2	6,7%
• Migració dels joves a Europa.	1	0,2%	1	3,3%
• Les tradicions sobre la propietat i accés a la terra per part de les dones.	4	0,7%	3	10,0%
• La sensibilització i receptivitat dels homes.	3	0,5%	3	10,0%
• La religió no afecta.	1	0,2%	1	3,3%
• Hi ha un procés de salinització de l'aigua que avança.	2	0,3%	2	6,7%
• Que les dones no sàpiguen gestionar els estalvis a casa.	1	0,2%	1	3,3%
• Cal que les dones s'impliquin en les col·lectivitats.	2	0,3%	1	3,3%
• Cal que existeixi concertació.	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.4

L'Indicador I.4 té una valoració ALTA perquè més del 70% dels entrevistats responen adequadament els dos aspectes que mesuren aquest indicador:

I4. Nivell en el que el projecte contempla els factors d'incidència socio-culturals (p.e, rols de gènere i factors de viabilitat com ara la gestió de la l'aigua).	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. Es plantegen factors socio-culturals i contextuals locals que puguin comprometre la viabilitat del projecte.	100%	81%
2. S'exposa una estratègia o mesures per abordar-los a través del projecte.	80%	

Indicador d'avaluació I.5

I5. Nivell en el que el projecte incideix en el marc de polítiques actuals per canviar o adequar-se al marc legal de manera que incrementi la probabilitat de que els resultats siguin sostenibles., en quant a:

1. Es descriu en quina mesura, un cop s'acabi el projecte, la política de desenvolupament rural, la política agrícola i la política de gestió de l'aigua afavoriran/ permetran que els resultats del projecte es mantinguin en el temps.
2. Es presenta les accions del projecte per a incidir en aquestes polítiques mencionades incrementant la probabilitat de que els resultats es puguin mantenir.

Dades

Per mesurar l'indicador I.5, es va recollir informació a través de l'aplicació de tècniques d'entrevista semi-estructurada i Grup de Discussió, a representants de les entitats promotores FCCD i ACCD, altres entitats implicades en l'execució a terreny: ASL Catalunya i Senegal, ADAIC Catalunya i Senegal, USOFORAL, FADDO, l'entitat executora FODDE i les ARD de Sédhieu i Kolda.

S5. Quines perspectives hi ha de que l'entorn en quant a polítiques públiques sigui favorable per a la continuïtat dels resultats un cop acabada l'acció? L'acció incideix en el marc de polítiques actuals per canviar o adequar-se al marc legal de manera que incrementi la probabilitat de que els resultats siguin sostenibles?

S5.1 De quina manera, un cop s'acabi el projecte, la política de desenvolupament rural, la política agrícola i la política de gestió de l'aigua afavoriran/ permetran que els resultats del projecte es mantinguin en el temps?

El 92% de les persones entrevistades descriuen en quina mesura, un cop s'acabi el projecte, la política de desenvolupament rural, la política agrícola i la política de gestió de l'aigua afavoriran/ permetran que els resultats del projecte es mantinguin en el temps i es planteja què ha de passar perquè així sigui

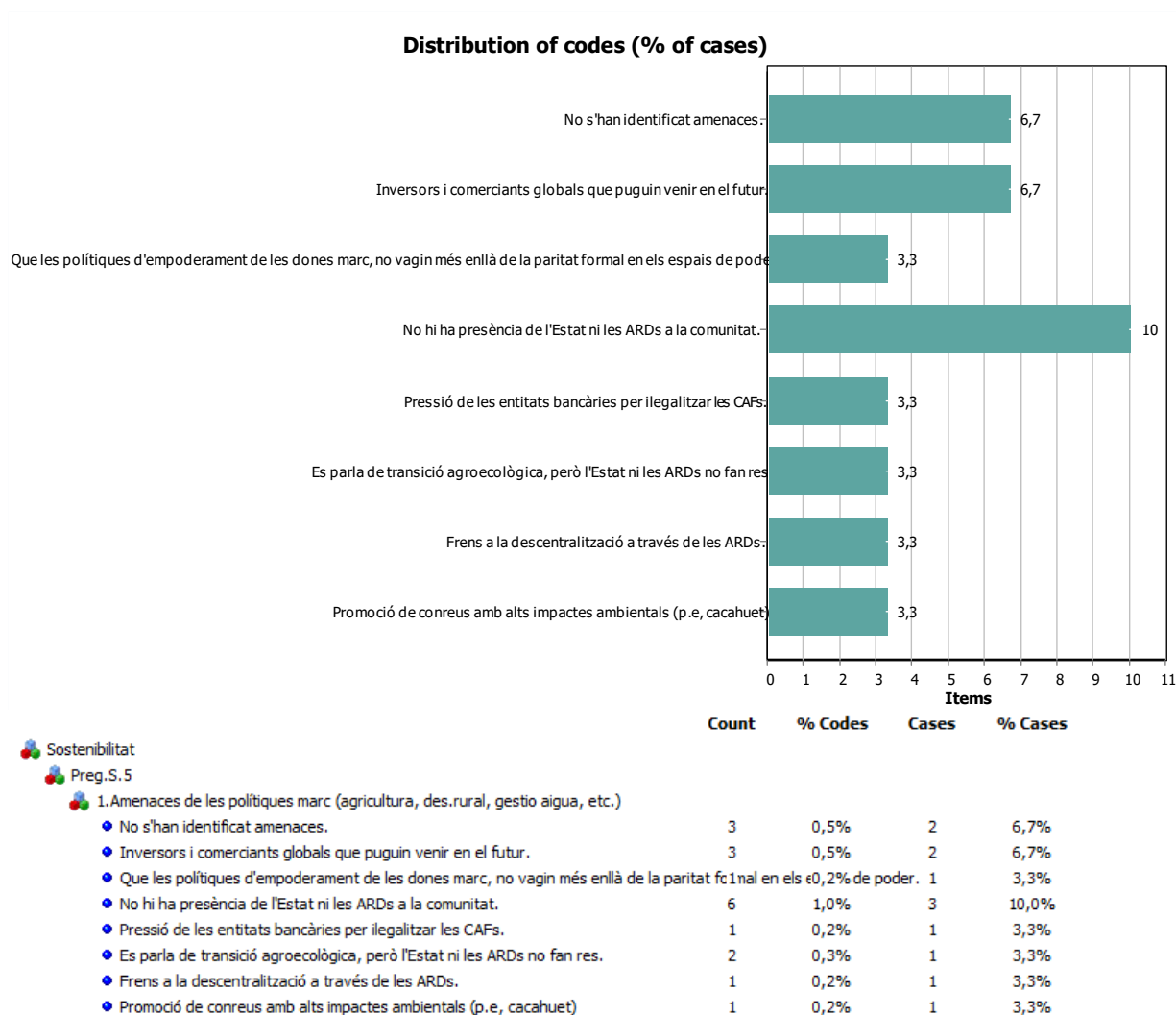
La resposta més mencionada entre les entitats implicades i executores a aquesta pregunta en les entrevistes ha estat que actualment no hi ha pràcticament presència de programes o projectes de l'Estat ni les ARD a les comunitats (figura 63). Des d'aquest punt de vista, les persones entrevistades mencionen que no identifiquen amenaces provinents de les polítiques estatals. Es planteja, en el sentit contrari, el fet que si bé les administracions de l'Estat han adoptat la promoció de l'agroecologia en el seu discurs, a la pràctica no existeixen programes que l'impulsin en els territoris en els que es desplega el projecte.

En les converses mantingudes, tant les entitats executores com algunes ARD mencionen els impactes que algunes activitats d'expansió de conreus comercials han tingut en altres regions o en el passat (p.e, el cacauet i els anacards) i alerten sobre la necessitat d'ampliar les capacitats i apoderament de les dones per a valorar les alternatives productives que es puguin plantejar en el futur. Addicionalment, algunes ARD exposen els riscos que poden existir sobre el propi procés de descentralització de les estructures i model de governança del país en funció de les opcions polítiques guanyadores en futures eleccions.

Per la seva part, els organismes promotors mencionen el risc que pot suposar pel projecte el fet que les estructures de govern no adoptin un veritable enfocament d'apoderament de les dones i igualtat de gènere, començant per les mateixes institucions. Destaquen que la paritat formal entre homes i dones en els espais de govern i administració pot no garantir l'adopció d'enfocaments d'apoderament de les dones.

Figura 63. Acompanyament de les polítiques marc al projecte (Respostes a la Pregunta S.5.1).

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

S5.1 bis Què ha de passar perquè així sigui?

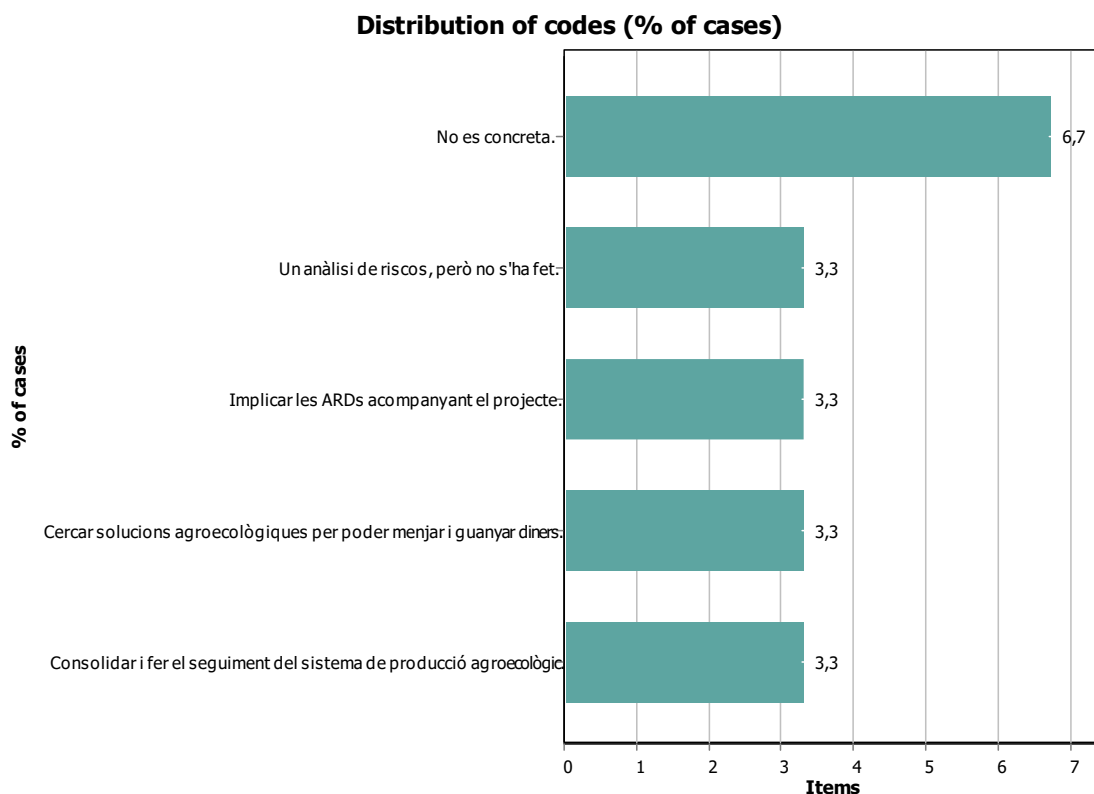
Les entitats entrevistades (contraparts i implicades) mencionen que per assegurar que les polítiques de desenvolupament rural, agrícoles i d'apoderament de les dones contribueixin a que els resultats del projecte es mantinguin en el temps, cal implicar les ARDs, braços tècnics de l'Estat, així com les autoritats locals, en el projecte. Es visualitza que el seu rol sigui principalment d'acompanyament (figura 64).

D'altra banda, pel que fa l'impuls de les pràctiques agroecològiques, es planteja la necessitat d'impulsar pràctiques que constitueixin veritables solucions (inclús innovacions) als reptes i necessitats actuals més enllà de les pràctiques estrictament tradicionals. L'objectiu ha de poder ser el de la producció d'aliments però també la generació d'ingressos per a les llars. Es

considera que aquesta visió del potencial de l'agroecologia és important per defugir de les visions que l'encaixonen estrictament en les pràctiques tradicionals. En aquest sentit emfatitzen la importància de possibilitar l'intercanvi d'experiències per avançar en trobar solucions als reptes de producció actuals (p.e, experimentar amb varietats, pràctiques, etc.). Es destaca la necessitat de consolidar el sistema de producció agroecològic a través d'un seguiment continuat per evitar retornar a la producció intensiva d'aliments.

Per la seva part, el FCCD apunta que caldria fer un anàlisi de riscos en el marc del projecte que ara per ara no s'ha portat a terme.

Figura 64. Factors per a l'acompanyament de les polítiques marc al projecte (Respostes a la Pregunta S.5.2).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Sostenibilitat				
Preg.S.5				
2. Què les pot minimitzar?				
• No es concreta.	2	0,3%	2	6,7%
• Un anàlisi de riscos, però no s'ha fet.	1	0,2%	1	3,3%
• Implicar les ARDs acompanyant el projecte.	1	0,2%	1	3,3%
• Cercar solucions agroecològiques per poder menjar i guanyar diners.	1	0,2%	1	3,3%
• Consolidar i fer el seguiment del sistema de producció agroecològic.	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

S5.2 De quina manera el projecte, i altres projectes com aquest, estan incidint en aquestes polítiques mencionades incrementant la probabilitat de que els resultats es puguin mantenir?

El 83% de les persones entrevistades expliquen les accions que cal fer en el marc del projecte per a incidir en aquestes polítiques mencionades incrementant la probabilitat de que els resultats es puguin mantenir.

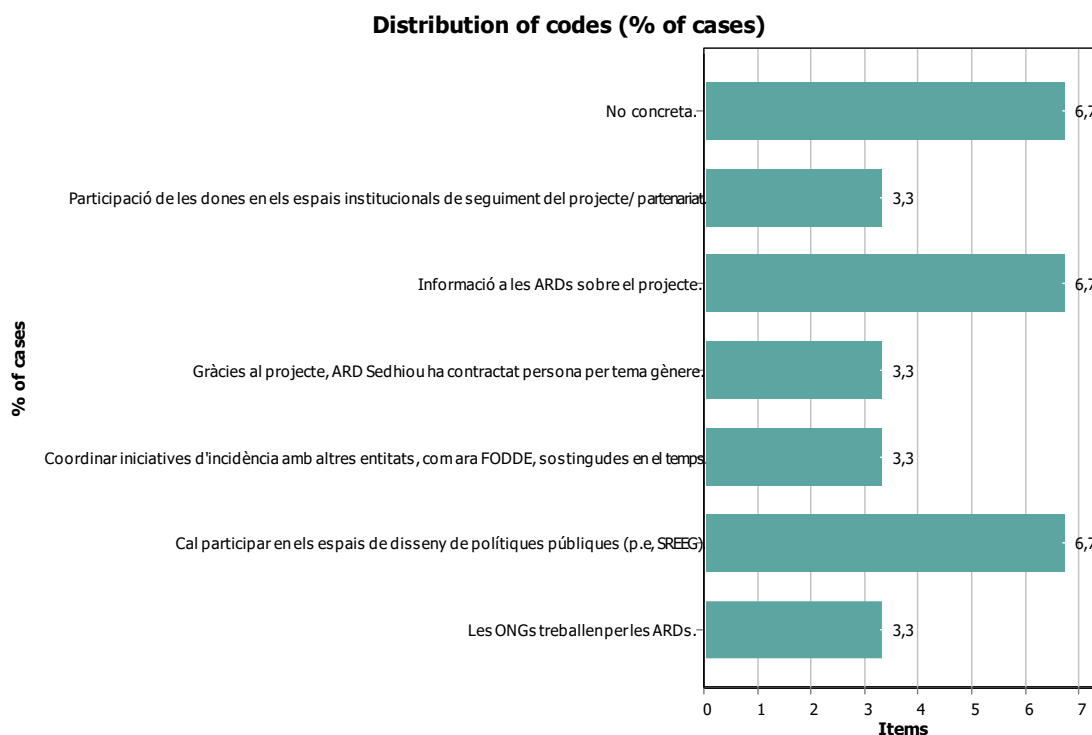
Pel que fa la capacitat d'incidència del projecte en les polítiques estatals i regionals, es mencionen varis mecanismes que s'han establert (figura 65):

- 1) La implicació institucional de les ARDs com a organismes promotors del projecte i participants del partenariat.
- 2) L'establiment d'espais de "capitalització" del projecte en els que es comparteixen els avenços i reflexions generades pel projecte amb els organismes públics regionals i o estatals. Un exemple ha estat la sessió de capitalització celebrada a Sédhieu el dia 15 de desembre en la que van participar dues dones de dos perímetres i representants institucionals, les ARD de Kolda, Sédhieu i Ziguinchor i en la que l'ARD va demanar que participés la prefecta que és una dona. El FCCD valora molt positivament la receptivitat que va tenir el director de l'ARD per a potenciar la presència de dones en aquesta reunió. Aquests espais han de permetre traspasar els enfocaments, eines generades i aprenentatges a les ARDs per a què es puguin implementar en d'altres comunitats.

Les entitats executores destaquen la necessitat de que projectes com aquest puguin incloure l'enxarxament de les entitats i la coordinació d'iniciatives d'incidència sostingudes en el temps, com ara l'organització de fires, esdeveniments i jornades d'intercanvi d'experiències (p.e, la Nit de l'agroecologie a Dakar) en les que les institucions governamentals hi puguin participar.

També es menciona la necessitat de participar activament en els espais existents de disseny de polítiques públiques com ara per exemple la Conferència territorial d'harmonització anual en la que hi participen les institucions governamentals, els serveis tècnics de l'Estat, organitzacions de base, autoritats locals, etc. També es valora com a rellevant participar de processos d'elaboració de plans i programes específics (p.e, les SREEG).

Figura 65. Incidència en les polítiques estatals i regionals (Respostes a la Pregunta S.5.3).

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Sostenibilitat				
Preg.S.5				
3.Incidència del projecte en polítiques marc				
• No concreta.	2	0,3%	2	6,7%
• Participació de les dones en els espais institucionals de seguiment del projecte/ partenariat.	1	0,2%	1	3,3%
• Informació a les ARDs sobre el projecte.	3	0,5%	2	6,7%
• Gràcies al projecte, ARD Sedhiou ha contractat persona per tema gènere.	1	0,2%	1	3,3%
• Coordinar iniciatives d'incidència amb altres entitats, com ara FODDE, sostingudes en el temps.	2	0,3%	1	3,3%
• Cal participar en els espais de disseny de polítiques públiques (p.e, SREEG).	5	0,8%	2	6,7%
• Les ONGs treballen per les ARDs.	1	0,2%	1	3,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de les entrevistes realitzades.

Valoració de l'Indicador I.5

L'Indicador I.5 té una valoració ALTA perquè més del 70% de les persones entrevistades responen favorablement els dos aspectes que mesuren aquest indicador:

I5. Nivell en el que el projecte incideix en el marc de polítiques actuals per canviar o adequar-se al marc legal de manera que incrementi la probabilitat de que els resultats siguin sostenibles.	Valor global (segons grup d'informants)	Valoració (segons nº d'informants)
1. Es descriu en quina mesura, un cop s'acabi el projecte, la política de desenvolupament rural, la política agrícola i la política de gestió de l'aigua afavoriran/ permetran que els resultats del projecte es mantinguin en el temps.	92%	78%
3. Es presenta les accions del projecte per a incidir en aquestes polítiques mencionades incrementant la probabilitat de que els resultats es puguin mantenir.	83%	

Valoració del criteri de Sostenibilitat

La sostenibilitat del projecte és ALTA perquè els 5 indicadors que la mesuren són altament valorats

Indicadors que mesuren la Sostenibilitat	Valor	
11. Nivell en el que el projecte contempla consideracions per a la sostenibilitat	100%	A
12. Nivell en el que el programa contempla una estratègia de continuïtat que doni pas a una gestió sostenible del projecte.	90%	A
13. Nivell en el que el plantejament financer del projecte resulta complementari i coherent amb altres fonts de finançament.	100%	A
14. Nivell en el que el projecte contempla els factors d'incidència socio-culturals (p.e, rols de gènere i factors de viabilitat com ara la gestió de la l'aigua).	81%	A
15. Nivell en el que el projecte incideix en el marc de polítiques actuals per canviar o adequar-se al marc legal de manera que incrementi la probabilitat de que els resultats siguin sostenibles.	78%	A

7. Conclusions

ÀMBIT D'ANÀLISI	CRITERI	VALORACIÓ
DISSENY	PERTINÈNCIA	ALTA
	COHERÈNCIA	ALTA
IMPLEMENTACIÓ	GRAU DE COMPLIMENT	ALTA
	GRAU DE COORDINACIÓ	MITJANA
	QUALITAT DE LA PARTICIPACIÓ	ALTA
RESULTATS	EFICÀCIA	ALTA
	EFICIÈNCIA	ALTA
	SOSTENIBILITAT	ALTA

7.1 PERTINÈNCIA

El grau de pertinència del projecte en relació a les necessitats identificades és alt donat que:

1. El nivell d'identificació de les necessitats ha estat alta. El 98% dels entrevistats exposa que les necessitats que tracta el projecte estan relacionades amb la sobirania alimentària, els drets de les dones i l'accés de les dones al micro-finançament. Addicionalment, el 93% de les persones entrevistades reconeix que s'ha portat a terme almenys un mecanisme d'identificació d'aquestes necessitats (diagnòstic, reunions o grups deliberatius, etc.) en iniciar-se el projecte, si bé no es menciona la realització d'un diagnòstic i d'una línia de base en iniciar-se el projecte. D'altra banda, el 98% d'aquestes persones també demostra coneixement de les necessitats actuals, que en part són les mateixes en relació a la necessitat de seguir apoderant les dones en els seus drets d'accés a la terra, i en part són diferents pel que fa als continguts de les formacions, i les necessitats de millorar alguns aspectes d'infraestructura dels perímetres.
2. El nivell d'identificació de les necessitats i problemes dels grups meta és alta. El 100% de les persones entrevistades coneix com s'han identificat els col·lectius de dones beneficiàries. I el 86% exposa l'existència de criteris de participació que principalment consisteixen en l'acolliment de qualsevol dona que hi vulgui participar i que pagui l'aportació inicial que realitzen. Destaca el criteri de solidaritat d'acceptar dones que no estiguin en condicions de pagar l'aportació inicial buscant mecanismes per solventar-ho (p.e, prorratig del pagament a futur o préstecs entre les dones). La principal limitant en l'acceptació de noves dones en els GIE és la disponibilitat d'espai en el perímetre.
3. El nivell d'adequació de la definició i selecció dels diferents titulars protagonistes del projecte és alta. D'una banda, el 96% de les persones consultades exposa els mecanismes de participació de les comunitats i les mateixes dones en l'establiment de criteris de participació en el projecte. D'altra banda, el 96% aporta evidències (almenys un exemple) sobre la satisfacció de les parts interessades (inclosos els beneficiaris) en la definició dels criteris de selecció de les persones productores-titulars de drets directes.

4. El nivell de rellevància del projecte per a altres grups d'interès clau és alta donat que el 97% de les persones entrevistades identifica com a mínim un altre actor per al qual el projecte té un valor afegit i beneficis indirectes i ho justifica.
5. El nivell de rellevància del projecte per contribuir a la creació de condicions favorables per a la igualtat de gènere és alt. El 100% de les persones consultades exposa de quina manera el projecte planteja crear condicions favorables per a la igualtat de gènere. A més a més, el 100% exposa quina és l'estratègia a mig termini que hi ha al darrera.

7.2 COHERÈNCIA

El grau de coherència del projecte en relació a les figures de planificació marc és alt donat que:

1. El projecte està alineat amb el i amb el Pla Estratègic 2020-2023 del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, i específicament amb les prioritats institucionals d'establiment d'espais de concertació per una coordinació dels esforços i prioritats dels ajuntaments. També amb el Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2019-2022 de la Generalitat de Catalunya, específicament amb l'objectiu estratègic 1 de Contribuir a la defensa, la garantia i l'exercici dels drets humans de les dones i amb l'objectiu estratègic 3 de garantir el lliure exercici dels drets econòmics, socials i culturals, específicament a través de la promoció del dret a la sobirania alimentària als països socis.
2. El projecte està alineament amb les declaracions i acords internacionals en matèria d'apoderament de les dones per a l'equitat de gènere i de promoció de la sobirania alimentària (Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing, Directives voluntàries de la FAO, programa regional impulsat per la CEDEAO de suport a la transició agroecològica a l'Àfrica de l'Oest, etc.).
3. El projecte està alienat amb les estratègies de desenvolupament local/regional/nacional del Senegal i d'impuls de la sobirania alimentària i l'agroecologia, així com de foment de l'equitat de gènere a través de l'apoderament de les dones (PRACAS, SNEEG, SREEG, etc.). Es destaca no obstant que la incidència d'aquests programes sovint es dilueix i no arriba a traduir-se en mesures específiques que possibilitin a les dones participar activament dels espais de presa de decisions i de poder.

7.3 GRAU DE COMPLIMENT

1. El grau de compliment global de la Fase 1 del projecte té una valoració alta perquè, tot i els efectes generats per la pandèmia de la Covid19, les actuacions previstes s'han complert en un alt percentatge. El 71% de les activitats s'han realitzat en el temps establert en el cronograma, s'han executat amb la qualitat esperada i han contribuït de manera efectiva en l'assoliment dels resultats esperats, tot i que de manera diferenciada segons el resultat esperat del projecte avaluat.
2. El 79% de les activitats planificades per assolir el Resultat 1. Les organitzacions membres de la xarxa practiquen la producció agroecològica, s'han realitzat en el temps establert en el cronograma, s'han executat amb la qualitat esperada i han contribuït de manera efectiva en l'assoliment del resultat 1
3. El 67% de les activitats planificades per assolir el Resultat 2. Millorada l'autonomia de les dones, s'han realitzat en el temps establert en el cronograma, s'han executat amb la qualitat esperada i han contribuït de manera efectiva en l'assoliment del resultat 2.
4. El 50% de les activitats planificades per assolir el Resultat 3. Creada una xarxa funcional d'organitzacions de productores, s'han realitzat en el temps establert en el cronograma, s'han executat amb la qualitat esperada i han contribuït de manera efectiva en l'assoliment

del resultat 3. Aquest 50% correspon a la creació de la xarxa de CAF. La creació d'una organització federativa dels 12 agrupaments de gestió de les hortes no s'havia aconseguit en el moment de l'avaluació.

5. El 72% de les activitats planificades per assolir el Resultat 4. Millorada l'autonomia de les dones, s'han realitzat en el temps establert en el cronograma, s'han executat amb la qualitat esperada i han contribuït de manera efectiva en l'assoliment del resultat 4. Realitzada la sensibilització dels resultats del projecte entre els actors clau a Europa-activitat reorientada
6. La capacitat reactiva de les entitats promotora (FCCD) i executora (FODDE) és alta ja que varen adaptar el projecte, especialment el Resultat 4, a l'evolució del context. Aquest bon nivell de reactivitat, és un factor clau del grau de compliment del pla d'acció de la Fase 1 del projecte avaluat.

7.4 GRAU DE COORDINACIÓ

L'anàlisi del grau en què els diferents actors implicats en el projecte avaluat s'han posat d'acord per complementar-se, distribuir-se rols i no duplicar esforços, té una valoració mitjana.

1. El grau de coordinació entre les entitats promotores FCCD i ACCD i l'entitat executora FODDE és del 100%. S'ha establert un acord per escrit per complementar-se i distribuir-se rols en el marc del projecte i les tres parts implicades. Tot i que les entitats reconeixen que existeix un espai real de coordinació gestora del projecte i que els agents tenen el seu rol clarament assignat, el 50% de les entitats manifesten que no s'han realitzat prou reunions regulars conjuntes per coordinar accions del projecte; i el 75% de les entitats consideren que l'espai de coordinació activat ha estat eficaç.
2. El grau de coordinació entre l'entitat executora FODDE i les altres entitats implicades en l'execució a terreny és del 12%. No s'ha establert cap acord per escrit de col·laboració o co-execució entre FODDE i les entitats ASL, FADDO, AJAK LUKAL i ADAIC directament implicades en els perímetres agrícoles de les regions de Ziguinchor i Sédhio, per complementar-se i distribuir-se rols en el marc del projecte. El 43% de les entitats reconeixen que existeix un espai real de coordinació gestora del projecte el 57% de les entitats manifesten que s'han realitzat prou reunions regulars conjuntes per coordinar accions del projecte; el 29% consideren que les entitats tenen el seu rol clarament assignat, i un 29% de les entitats consideren que l'espai de coordinació activat ha estat eficaç.
3. La percepció dels ajuntaments entrevistats catalans implicats com a donants en el projecte és que no formen part d'un espai de coordinació conjunt en relació al projecte avaluat. L'espai actiu de la Comissió de Migracions i Desenvolupament del FCCD no el perceben com un espai de real de coordinació gestora del projecte.

7.5 QUALITAT DE LA PARTICIPACIÓ

El criteri de qualitat de la participació té una valoració alta atès que:

1. El 69% de les persones consultades consideren que els grups de dones participen en la planificació i seguiment del projecte. No obstant, si bé els grups de dones productores-titulars de drets consultades mencionen majoritàriament que han participat en reunions amb FODDE, aquestes poden no haver estat de disseny i seguiment del projecte.
2. El 62% de les persones consultades consideren que se'ls ha tingut en compte en la presa de decisions relacionades amb el projecte, per exemple en relació a les decisions que quins conreus plantar, què comprar, planificar la producció, identificar necessitats de capacitació, etc..

3. El 77% de les persones entrevistades manifesten que se senten lliures per opinar en el marc del projecte. Només en el cas de la comunitat de Sare Gueladio les dones mencionen que no es senten lliures per opinar. En el cas de la comunitat de Medina mencionen que potser en alguna ocasió no s'hi ha sentit puntualment.
4. El 77% de les persones entrevistades manifesten que se senten lliures per fer propostes en relació al desplegament del projecte, si bé en la comunitat de Medina manifesten que no se'ls fa cas i en la de Sare Gueladio mencionen que no se'n senten de lliures.
5. El 77% de les persones entrevistades manifesten que senten que les seves opinions i propostes són tingudes en compte. Només en el cas de la comunitat de Sare Gueladio les dones mencionen que no s'han considerat les seves opinions.

7.6 EFICIÈNCIA

El criteri d'eficiència té una valoració alta, ja que:

1. El nivell d'eficiència de l'ET en la gestió del temps i dels recursos per aconseguir els resultats esperats és alt, ja que tot i haver-se identificat dificultats concretes en la programació, l'equip executor les ha pogut abordar i solucionar.
2. El nivell de desplegament de l'estratègia plantejada i la planificació és del 94%. Del total d'activitats planificades per poder assolir els resultats esperats del projecte, el 94% de les activitats s'han pogut realitzar i el 6% restant s'han posposat per la Fase 2. Del 94% de les activitats realitzades, el 50% han estat afectades per la Covid19 i s'han hagut de re-programar, i el 44% restant s'han realitzat segons planificat. Les variacions que hi ha hagut han estat pels condicionats imposats per la pandèmia del Covid-19
3. El nivell en el que l'entitat executora té les capacitats tècniques i logístiques per a dur a terme la intervenció de manera eficient, és del 90%. Es valoren molt positivament les capacitats tècniques i el volum de personal disponible del soci local, considerant-se que l'organització té les capacitats necessàries per mobilitzar recursos i grups d'interès. FODDE aporta un valor afegit pel que fa a les seves capacitats i expertesa en l'àmbit de l'agroecologia i l'enfortiment dels drets de les dones.
4. L'entitat FODDE, establerta a Kolda i especialitzada en comunitats mandinga i peuls, tot i tenir una àmplia capacitat de treball de camp, la distància física entre les tres regions cobertes pel projecte, el volum de projectes que estan gestionant i les especificitats de les comunitats dioles de la regió de Ziguinchor, dificulten el treball i la presència de FODDE a tota l'àrea d'influència del projecte.
5. Tot i que el personal d'administració i direcció és suficient per implementar les tasques administratives i pressupostàries, s'han detectat carències i aspectes a millorar en la capacitat de justificació econòmica i narrativa de FODDE.

7.7 EFICÀCIA

1. L'eficàcia del projecte té una valoració ALTA perquè hi ha un grau d'assoliment de més del 70% dels indicadors que valoren els resultats esperats. Dels 16 indicadors que mesuren l'eficàcia, n'hi ha 12 que tenen una valoració alta i que representen el 75% sobre el total d'indicadors que mesuren l'eficàcia del projecte. En aquest sentit, el projecte ha assolit els resultats esperats a curt i mig termini
2. Més del 90% de les dones titulars de drets entrevistades, manifesten que gràcies al projecte estan contribuint a l'alimentació de la seva llar, a l'educació dels membres de la família, que estan estalviant diners i que han pogut fer realitat petits somnis.

3. El 89% de les dones titulars de drets entrevistades, assenyalen canvis viscuts o efectes del projecte vinculats a la confiança i autoestima. Els canvis més expressats són els relacionats amb l'àmbit emocional-relacional dins el seu grup familiar.
4. El 89% de les dones titulars de drets entrevistades afirmen que se senten més reconegudes pels homes dins l'entorn familiar gràcies al projecte. Els canvis més expressats estan vinculats a les relacions muller i marit dins l'entorn familiar.
5. El 89% de les dones titulars de drets entrevistades afirmen que la solidaritat intergrupual entre les dones ha augmentat gràcies al projecte. Els canvis més expressats estan vinculats a l'ajut mutu i l'increment de solidaritat interna dins el Grup, sigui GIE o CAF; i a l'activació d'espais de cura.

Resultat 1. Les organitzacions membres de la xarxa practiquen la producció agroecològica.

6. El 76% de les dones meta entrevistades manifesten que practiquen l'agroecologia i reben visites periòdiques de tècnics de FODDE, tot i que es considera que la durada de les estades a les comunitats és curta.
7. Hi ha unanimitat al considerar que el projecte ha contribuït de manera significativa a millorar la conservació dels productes agrícoles, els quals tot i ser peribles, els poden emmagatzemar més temps i millorar els preus de venda.
8. El 100% de les dones meta entrevistades manifesten que dominen les tècniques agroecològiques i que els nous coneixements adquirits del model d'agroecologia els estan aplicant als seus horts.
9. FODDE ha desplegat un sistema de seguiment de l'aplicació de pràctiques agroecològiques, que inclou presència tècnica a terreny i supervisió. Tot i així, el procés de seguiment de l'aplicació de pràctiques agroecològiques no està prou documentat per l'entitat, ni es fa prou seguiment de la tasca de les líders als seus perímetres agrícoles.
10. El 91% de les dones meta entrevistades manifesten que els hi agrada el fulletó publicat, en francès, sobre el sistema de producció agroecològica perquè té il·lustracions i dibuixos molt útils. L'ús de fitxes tècniques i el fulletó, són eines pedagògiques que faciliten l'extensió de les pràctiques agroecològiques. Tot i haver utilitzat imatges, l'alta taxa d'analfabetisme entre les dones membres dels GIE, és un factor limitant del procés d'enfortiment de capacitats de les persones subjectes de drets.
11. Tot i que no hi ha cobertura de ràdio a tota la zona d'intervenció del projecte, el 100% de les dones titulars de drets entrevistades manifesten haver escoltat els programes de ràdio, consideren que són útils perquè creen interès en l'agroecologia, pots aprendre a treballar sense ús de químics i pots arribar a altres dones d'altres comunitats. Els programes han comptat amb la participació de les dones que s'han sentit molt implicades i motivades.

Resultat 2: Millorada l'autonomia de les dones

12. El grau de formació financera de les dones subjectes de drets, és del 92%. S'han dut a terme les formacions en educació financera planificades, Les dones titulars de drets entrevistades manifesten que hi han participat, que han millorat els seus coneixements en finances i que estan aplicant el què han après.
13. Tot i que la formació financera afavoreix la presa de consciència de les dones sobre la manera de gestionar diners propis, l'alta taxa d'analfabetisme entre les dones membres dels GIE a l'àrea d'influència del projecte és un factor limitant.
14. Le dones titulars de drets entrevistades manifesten necessitats formatives extres en matèria de comptabilitat i en procediments de gestió. L'entitat FODDE identifica un baix

domini de les eines de gestió per part de les titulars de drets al final de la Fase 1 del projecte.

15. El projecte ha dotat les dones titulars de drets amb un lot d'equips o mitjans de producció bàsics, a fons perdut, per al desenvolupament de les seves tasques quotidianes a les hortes. El 100% de les dones titulars de drets entrevistades han afirmat haver rebut els materials dotats pel projecte i que els equips rebuts han estat útils, tot i que insuficients. Tots els GIES han expressat que els hi cal més material.
16. El grau d'apropiació dels factors que bloquegen l'accés i el control a la terra per part de les dones és del 60%. El 60% de les dones meta entrevistades, manifesten que coneixen el diagnòstic sobre els factors que bloquegen l'accés i el control de les dones a la terra. El 55% de les dones titulars de drets entrevistades, manifesten que coneixen bé els seus drets i els mecanismes legals per a l'adquisició de terres, segons marca la Constitució del Senegal.
17. El diagnòstic sobre els factors que bloquegen l'accés i el control de les dones a la terra preparat per FODDE s'ha realitzat a l'etapa final de la Fase 1 del projecte. El diagnòstic està limitat als factors de control i accés a la terra per part de les dones, sense considerar altres components del projecte, com és l'autonomia financera de les dones.
18. L'EA detecta una dicotomia en les respostes de les titulars de drets sobre l'accés i el control a la terra. El 46% de dones meta entrevistades, manifesten que accedir a la terra per les dones és fàcil. El 54% restant consideren que l'accés i control de la terra és difícil. L'EA identifica que la percepció de les dones com a subjectes de drets és feble. Una part significativa de les titulars de drets entrevistades no es perceben com a subjectes de drets.
19. Les deliberacions per fer efectiu el dret a l'accés i el control a la terra amb el marit, el cap del poble i l'autoritat municipal són més un permís que un dret. Una part significativa de les dones no fan valdre el seu dret a l'accés i el control a la terra, no el demanen, acaten la tradició o la religió.
20. L'accés i el control a la terra de les dones constitueix un problema real a l'àrea d'intervenció del projecte. El 100% de les dones meta entrevistades, especifiquen al menys un factor que bloqueja l'accés a la terra. Fins i tot les dones que consideren que és fàcil accedir a la terra, han identificat un factor que bloqueja l'accés i control a la terra. Els tres factors més identificats per les titulars de drets són: la tradició, la religió i els homes.
21. No s'ha dissenyat ni desplegat un pla d'incidència per a promoure i fer efectiu l'accés de les dones a la terra, com a tal. El Pla d'incidència o d'*advocacy* s'ha traslladat a la Fase 2 del projecte.
22. El Pla d'incidència o *advocacy* és molt important per a l'assoliment del resultat 2, ja que, segons el FCCD ofereix un marc de consens i treball conjunt entre titulars de drets, de responsabilitats i d'obligacions per establir una línia d'acció conjunta que faciliti l'exercici de les dones a accedir a la terra i als mitjans de producció, tal com es garanteix a la Constitució del Senegal. El diagnòstic sobre els factors que bloquegen l'accés i el control de les dones a la terra serà utilitzat en la preparació del pla d'*advocacy*.
23. L'acompanyament de l'entitat executora FODDE en temes d'incidència entorn al dret de les dones a l'accés i control de la terra ha estat feble, en comparació amb l'acompanyament als components productius i de finançament autogestiu.
24. Al final de la Fase 1 del projecte hi ha 12 CAF actives. De les 10 comunitats implicades, en el marc del projecte s'han establert CAF a set comunitats: Medina Boudialabou, Djirémait, Diatok, Sandiniery, Diendé, Sare Suma i Sinthiang Fodde.
25. Hi ha una tendència de creixement de les membres de les CAF. A l'inici del projecte hi havia 294 dones membres de les 11 CAF creades en el marc del projecte, i al final de la

Fase 1 hi havia 354 dones membres de les CAF esmentades. Aquestes dades representen un 20,41% d'increment.

26. Dels 12 perímetres actius a les 10 comunitats meta, el 83% compten amb CAF. Dues comunitats serekhoule del Fuladu a la regió de Kolda, Diabougou i Soudou Weli, no compten amb cap CAF activada. Les dones titulars de drets entrevistades a Soudou Weli, assenyalen que, malgrat elles ho han demanat, els homes no han permès que es creï una CAF perquè està en contra dels preceptes de l'Islam.
27. No s'ha creat la xarxa d'agrupaments de productores dels 12 perímetres implicats. L'organització federativa dels agrupaments de productores dels perímetres beneficiaris es crearà durant la segona fase del projecte.
28. Al final de la Fase 1 del projecte s'ha aconseguit vertebrar les CAF existents en dues estructures de segon nivell, tot i aprofitant l'experiència de la xarxa ROPROCAS.
29. Durant la Fase 1 del projecte s'han creat dues xarxes de CAF a les regions de Ziguinchor-Sédhiou i Kolda. La xarxa de Ziguinchor i Sédhiou que engloba les comunitats de Medina Boudialabou, Djiremaid i Diatok a la regió de Ziguinchor, i Sandignery i Diendé a la regió de Sédhiou.
30. Per criteris geogràfics i de distància les CAFs de Sandignery i Diendé a Sédhiou s'integraran a la xarxa de ROPROCAS juntament amb les CAF de Saré Souma i Sinthiang Fodé a la regió de Kolda.

7.8 SOSTENIBILITAT

El criteri de sostenibilitat té una valoració alta atès que:

1. Tots els agents consultats mencionen exemples de mecanismes per gestionar la sostenibilitat del projecte, entre els quals es destaquen la importància de mantenir l'acompanyament fins aconseguir un grau d'autonomia suficient de les dones, així com ampliar la implicació de les ARD en el projecte per a què el puguin continuar impulsant en el futur.
2. El 90% de les persones consultades consideren que el programa contempla una estratègia de continuïtat que donarà pas a una gestió sostenible del projecte. El 75% exposa l'estratègia de continuïtat per donar pas a una gestió sostenible del projecte que passa per l'ampliació de les capacitats de les dones i per l'articulació d'una xarxa de segon nivell configurada pels 16 agrupaments CAF per a possibilitar que els agrupaments de dones es puguin fer préstecs entre elles. Es destaca l'interès es considera d'interès de fer confluïr en el projecte més iniciatives de co-desenvolupament de col·lectius d'origen senegalès a Catalunya
3. Totes les persones consultades destaquen que el plantejament financer del projecte resulta complementari i coherent amb altres fonts de finançament. El 100% de les persones entrevistades han manifestat conèixer altres fonts de finançament del projecte i el 100% considera que existeix una estratègia conjunta de finançament.
4. El 81% de les persones consultades considera que el projecte contempla els factors d'incidència socio-culturals (p.e, rols de gènere i factors de viabilitat com ara la gestió de la l'aigua). Més concretament, el 100% exposa que es plantegen i consideren els factors socio-culturals i contextuals locals que puguin comprometre la viabilitat del projecte, i el 80% considera que es planteja una estratègia o mesures per abordar-los a través del projecte. Cal destacar no obstant que el factor més mencionat que determinaria l'accés de les dones a la terra és la capacitat i resultat dels processos de "concertació" entre les dones i els homes i les autoritats locals. El fet que la "concertació" passi per un acord pactat, fa que sigui necessari aprofundir en comprendre en quina mesura aquests

processos poden anar en detriment dels drets de les dones d'accés a la terra i considerar-ho en les futures formulacions del projecte.

- El 78% de les persones consultades considera que el projecte incideix en el marc de polítiques actuals per canviar o adequar-se al marc legal de manera que incrementi la probabilitat de que els resultats siguin sostenibles. Concretament, el 92% considera que el projecte contempla en quina mesura, un cop s'acabi el projecte, la política de desenvolupament rural, la política agrícola i la política de gestió de l'aigua afavoriran/ permetran que els resultats del projecte es mantinguin en el temps. D'altra banda, el 83% considera que les accions del projecte són presentades als organismes i institucions pertinents per a incidir en les polítiques mencionades incrementant la probabilitat de que els resultats es puguin mantenir, si bé s'identifica l'oportunitat de mantenir aquest esforç d'incidència institucional.

8. Recomanacions

8.1 PERTINENCIA

Recomanació 1	Agent a qui va dirigida
Es recomana actualitzar el diagnòstic sobre l'accés de les dones a la terra i les seves necessitats en termes d'ampliació de capacitats (productives, de gestió econòmica i altres) en tant que titulars de drets, així com dels elements facilitadors o bloquejadors dels titulars de responsabilitats i obligacions en les diferents regions en les que es desplega el programa amb l'objectiu d'identificar i prevenir riscos que posin en joc la viabilitat del projecte en determinades comunitats.	FCCD FODDE
Recomanació 2	Agent a qui va dirigida
En el marc del diagnòstic, es recomana portar a terme línies de base, actives i actualitzades, inicials, intermèdies i/o finals, en el marc de la qual es registren indicadors de base sobre aquells aspectes en els que el projecte pretén incidir. Es recomana aixecar Línies de Base que comptin amb la participació de la població meta. Es recomana als ens promotors del projecte que valorin el finançament d'aquestes accions de planificació com són les Línies de Base, fonamentals per mesurar amb rigor els efectes del projecte sobre la població i el territori	FCCD FODDE ACCD
Recomanació 3	Agent a qui va dirigida
Es recomana millorar el disseny del projecte per ampliar el treball amb els titulars de responsabilitats i obligacions a les comunitats. Aquests titulars són els notables, les autoritats i els homes de les comunitats en les que es desplega el projecte.	FCCD FODDE
Recomanació 4	Agent a qui va dirigida
Es recomana incorporar en el disseny del projecte les noves necessitats aparegudes després de la primera fase del projecte, com ara són la formació en nous temes en l'àmbit de la gestió financera i la producció agroecològica; l'acompanyament proper de les dones en la producció agroecològica i la gestió de les CAF, etc.	FCCD FODDE

8.2 COHERÈNCIA

Recomanació 5	Agent a qui va dirigida
Es recomana mantenir la presència de les entitats promotores i implicades en el projecte en els espais consultius i participatius de les estratègies nacionals i regionals del Senegal amb l'objectiu de seguir fomentant l'alineament i a la vegada incidència en les polítiques públiques.	FCCD FODDE Contraparts Senegal

8.4 GRAU DE COORDINACIÓ

Recomanació 6	Agent a qui va dirigida
Es recomana incorporar a les administracions públiques locals com actors rellevants del projecte: Ampliar l'espai de coordinació de les entitats promotores del projecte (FCCD i ACCD), tot i convidant els ens locals socis a formar-hi part, amb especial importància amb aquells municipis amb un percentatge més alt de població senegalesa.	FCCD
Es recomana crear un Comitè de Seguiment a Catalunya integrat pel FCCD, l'ACCD i els ens locals implicats directament amb alguns dels perímetres agrícoles o comunitats cobertes pel projecte.	

Recomanació 7	Agent a qui va dirigida
Es recomana obrir espais de coordinació i participació reals, amb els diferents actors implicats en el projecte, tant a nivell dels promotors com dels executors i stakeholders.	FCCD FODDE
Es recomana superar els espais de participació amb una lògica de traspàs d'informació sobre l'estat d'execució, per generar veritables espais de participació orientada a processos de co-decisió des d'una lògica horitzontal de socis i aliats.	

Recomanació 8	Agent a qui va dirigida
Es recomana establir convenis de col·laboració o memoràndums d'entesa amb les entitats implicades en el procés d'execució de la Fase 1 del projecte (ASL, FADDO, AJAK LUKAL i ADAIC) i les que es puguin incorporar durant la Fase 2.	FCCD FODDE

Recomanació 9	Agent a qui va dirigida
Es recomana dissenyar un sistema de coordinació i seguiment participatiu amb les entitats implicades en el procés d'execució de la Fase 1 del projecte (ASL, FADDO, AJAK LUKAL i ADAIC) i les que es puguin incorporar durant la Fase 2.	FCCD FODDE

8.5 PARTICIPACIÓ

Recomanació 10	Agent a qui va dirigida
-----------------------	-------------------------

<p>Es recomana explorar mecanismes per incorporar la participació de les dones titulars de drets en els espais de planificació i seguiment del projecte, més enllà dels espais de presa de decisions operatives (què plantar, calendari, etc.).</p> <p>Es recomana incentivar l'autonomia de les dones en aquests espais per a què ampliiin les seves capacitats d'identificació d'aprenentatges i incorporació d'aquests aprenentatges en el desplegament de l'acompanyament.</p>	<p>FCCD FODDE</p>
--	-----------------------

8.6 EFICIÈNCIA

Recomanació 11	Agent a qui va dirigida
Es recomana continuar reforçant i capacitant l'equip tècnic i administratiu / financer, resultant en un reforç organitzatiu i programàtic, amb formació especialitzada en cicle de projecte, informes, M&E, anàlisi de dades, entre altres (segons la necessitat de l'organització)	FCCD FODDE

Recomanació 12	Agent a qui va dirigida
Es recomana, per a la Fase 2 i posteriors del projecte, realitzar un mapa de supòsits i riscos, limitacions i dificultats, tant internes com externes, que afectin el projecte, juntament amb les mesures de mitigació / solució per a les mateixes	FCCD FODDE

Recomanació 13	Agent a qui va dirigida
<p>Es recomana dividir l'àrea d'influència del projecte en dos territoris diferenciats, definits per especificitats pròpies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regió de Ziguinchor: comunitats diola - Regió de Sédhiou i Kolda (FODDE): comunitats mandinga, peuls i serekhoule <p>Es recomana mantenir a FODDE com a entitat executora responsable de desplegar el projecte a les regions de Sédhiou i Kolda.</p> <p>Es recomana identificar una entitat amb presència i prestigi al territori, que seria responsable de desplegar el projecte a la regió de Ziguinchor.</p> <p>Es recomana crear un espai real de coordinació gestora del projecte a les dues regions</p>	FCCD FODDE

Recomanació 14	Agent a qui va dirigida
<p>Es recomana continuar enfortint les dones amb capacitat de lideratge (relées) tant dels GIE com a de les CAF, ja que representen un actiu generat durant el procés de desenvolupament del projecte, que s'hauria d'aprofitar com una oportunitat.</p> <p>Sumar les relées als recursos humans destinats al projecte pot millorar i ampliar l'assoliment dels resultats i l'impacte.</p>	FCCD FODDE

8.7 EFICÀCIA

Recomanació 16	Agent a qui va dirigida
Es recomana sistematitzar la pràctica de la producció agroecològica i la promoció de CAF, que permeti identificar bones pràctiques, extreure lliçons per a millorar-les, i que faciliti l'intercanvi amb nous actors implicats a l'àrea d'influència del projecte.	FCCD FODDE
Recomanació 17	Agent a qui va dirigida
És molt important acompanyar a FODDE a que compti amb un bon sistema d'informació, planificació, seguiment i avaluació i un sistema de sistematització i de traspàs de la informació	FCCD ACCD FODDE
Recomanació 18	Agent a qui va dirigida
Es recomana incidir sobre l'alta taxa d'analfabetisme entre les dones membres dels GIE i/o les CAF a l'àrea d'influència del projecte, per millorar l'assoliment dels resultats i els objectius del projecte.	FCCD FODDE
Recomanació 19	Agent a qui va dirigida
<p>Pel que fa als lots de materials o mitjans de producció bàsics, a fons perdut, que reben els 12 agrupaments o GIE implicats, es recomana afavorir la cultura de la inversió, vinculant-hi el component de l'estalvi que es treballa en el marc de les CAF, per promoure inversions a l'esfera productiva, tot i invertint en la compra de petits materials per l'horta. Aquest plantejament ajudaria a pal·liar la vessant més assistencialista que caracteritza la dotació de bens a fons perdut.</p> <p>Es recomana que se segueixi dotant als GIE, però amb mitjans de producció més cars i millores d'infraestructures d'ús col·lectiu, que són més inaccessibles pel perfil de les dones membres dels GIE.</p>	FCCD FODDE
Recomanació 20	Agent a qui va dirigida
La percepció de les dones com a subjectes de drets és feble. Es recomana incorporar noves activitats al projecte perquè s'ampliï la percepció de les dones sobre la seva condició de subjectes de drets.	FCCD FODDE
Recomanació 21	Agent a qui va dirigida
<p>Es recomana comunicar i compartir els resultats del "Diagnòstic sobre els factors que bloquegen l'accés i el control de les dones a la terra" a nivell de comunitat a les tres regions.</p> <p>Es recomana generar espais de reflexió col·lectiva amb les titulars de drets i sistematitzar aquests exercicis per treure'n lliçons a compartir en el marc del projecte i tota la seva àrea d'influència.</p>	FODDE

Recomanació 22	Agent a qui va dirigida
Pel que fa al Pla d'incidència o <i>advocacy</i> , es recomana implicar als titulars de responsabilitats (entitats implicades) i d'obligacions (serveis tècnics d'agricultura, aigua i silvicultura i medi ambient, autoritats locals formals i autoritats tradicionals (notables) en el procés d'establir una línia d'acció conjunta que faciliti l'exercici de les dones a accedir a la terra i als mitjans de producció, tal com es garanteix a la Constitució del Senegal.	FODDE
Recomanació 23	Agent a qui va dirigida
Es recomana millorar la presència de l'entitat executora a les comunitats de les tres regions, amb un enfocament de continuïtat i proximitat, en matèria d'incidència entorn al dret de les dones a l'accés i control de la terra i l'autonomia de les dones.	FODDE
Recomanació 24	Agent a qui va dirigida
Pel que fa a les comunitats serekhoule, Diyabougou i Soudou Weli, de la regió de Kolda i altres que es puguin sumar al projecte, es recomana preveure estratègies adequades i apropiades al context socio-cultural i especificitats de les comunitats serekhoule.	FODDE
Es recomana aixecar una Línia de Base específica per a les comunitats serekhoule.	
Es recomana aprofitar les fortaleses productives dels GIE d'aquestes dues comunitats, que són membres d'una cooperativa agrícola de segon nivell, per poder incidir i incorporar components per assolir el resultat 2 del projecte basat en millorar l'autonomia de les dones.	
Recomanació 25	Agent a qui va dirigida
Es recomana reflexionar sobre si es donen les condicions per poder crear una xarxa federativa dels agrupaments de productores dels perímetres beneficiaris orientada a treballar conjuntament estratègies de gestió, producció i comercialització coordinades que abarateixin els costos i optimitzin els recursos humans i materials i el temps invertit a les hortes.	FCCD FODDE
Recomanació 26	Agent a qui va dirigida
Es recomana enfortir i continuar l'estratègia de conformació de CAF a l'Àrea d'influència del projecte, tenint en compte les lliçons apreses durant la primera fase del projecte.	FODDE
Es recomana incorporar a les dones membres de les CAF amb capacitat de lideratge (<i>relées</i>) en el procés de promoció de noves CAF, especialment a les comunitats serekhoule, Diyabougou i Soudou Weli, de la regió de Kolda, i altres comunitats que es puguin sumar en el futur, on no ha estat possible crear cap CAF.	
Recomanació 27	Agent a qui va dirigida
Es recomana aprofundir en els objectius i resultats esperats de la xarxa funcional de CAF's creada durant la Fase 1 del projecte.	FCCD FODDE
És important reflexionar sobre què aporta la Xarxa de CAF a les titulars de drets, quin rol hi juguen i valorar el grau de maduresa per desplegar-ho durant la Fase 2 del projecte.	

Recomanació 28	Agent a qui va dirigida
<p>Es recomana afavorir la promoció d'emprenedories productives col·lectives en el marc de les dues Xarxes de CAF's actives.</p> <p>Durant el procés d'avaluació s'han identificat condicions suficients per pensar al menys en que s'hauria d'explorar la promoció d'emprenedories productives col·lectives, aprofitant la oportunitat de que la xarxa de CAF's permetrà treballar amb finançaments més grans i per tant a una escala major.</p>	FCCD FODDE

8.8 SOSTENIBILITAT

Recomanació 29	Agent a qui va dirigida
<p>Es recomana aprofundir en el treball d'incidència a les ARD i als organismes estatals sectorials (DISEM, SDDR, etc) amb l'objectiu d'ampliar la seva corresponsabilitat i assolir una major col·laboració en el desplegament del projecte.</p> <p>Aquesta col·laboració pot suposar un factor de sostenibilitat a futur.</p>	FCCD FODDE

Recomanació 30	Agent a qui va dirigida
<p>Es recomana ampliar les accions del projecte orientades als agents titulars de responsabilitats/ obligacions locals (p.e, homes, autoritats, notables, etc.), donat que majoritàriament el projecte ha treballat amb les dones titulars de drets.</p> <p>La cultura de la "concertació" en la presa de decisions sobre els aspectes d'accés a la terra es fonamenta en la generació d'acords. L'ampliació de la sensibilització dels titulars d'obligacions i responsabilitats és necessària per a que els processos de "concertació" es fonamentin i respectin aquests drets.</p>	FCCD FODDE

Recomanació 31	Agent a qui va dirigida
<p>Es recomana augmentar l'aportació i presència dels Ajuntaments com a integrants del partenariat tant en els espais de revisió del disseny del projecte com de seguiment de la seva implementació.</p> <p>Ampliar la seva participació en el projecte generar oportunitat per enfortir el seu compromís amb el projecte, reforçar les aliances, millorar la coordinació i cercar recursos complementaris.</p>	FCCD FODDE